

Plats och tid Gläntan, Stadsporten kl. 13:00-17:15

Beslutande Se sida 2,

Övriga deltagare Se sida 2

Utses att justera Håkan Johansson (M)

Justeringens plats och tid Digitalt, 2022-11-30 kl. 08:00

Paragrafer §§201-234

Sekreterare Maria Öman

Ordförande Helena Stenberg (S)

Justerande Håkan Johansson (M)

Anslag/Bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2022-11-29

Anslags uppsättande 2022-11-30 Anslags nedtagande 2022-12-22

Förvaringsplats för protokollet Kommunledningsförvaltningen

Underskrift/anslaget av Maria Öman

Beslutande

Helena Stenberg (S) (ordförande)
Patric Lundström (S) (vice ordförande)
Brith Fäldt (V) (2:e vice ordförande)
Stefan Askenryd (S)
Agnetha Eriksson (S) §§201-228
Cristian Bergvall (S)
Anna Bergström (V)
Mats Dahlberg (MP)
Håkan Johansson (M)
Karl-Erik Jonsson (M)
Majvor Sjölund (C)
Marika Berglund (C)
Helén Lindbäck (KD)
Johnny Åström (SJV)
Anders Nordin (SLP)
Kata Nilsson (S) §§229-234

Övriga deltagare

Andreas Lind (Kommunchef)
Åsa Öberg (Ekonomichef)
Maria Öman (Kommunsekreterare)
Kata Nilsson (S) (Adjungerad ersättare) §§201-228
Alma Andersson (Praktikant)
Lisa Hammarberg (Kommunjurist Kommunledningsförvaltningen) §218
Christer Lindström (Processledare Kommunledningsförvaltningen) §218
Åsa Wikman (Avdelningschef Samhällsbyggnad) §219
Tommy Lindgren (Handläggare Samhällsbyggnad) §219

Innehållsförteckning.....Sid

§201	Ändringar i dagordningen	5
§ 202	Folkinitiativ Norrbotniabanan.....	6
§ 203	Månadsrapport oktober 2022 samt helårsprognos	7
§ 204	Medfinansiering – CHESS Vätgascenter Piteå	8
§ 205	Medfinansiering - AHKKA 2023-2025	10
§ 206	Medfinansiering - Förstudie av Acceleratorfunktion (ScaleUps).....	13
§ 207	Medfinansiering - Optisk Innovationskraft.....	15
§ 208	Medfinansiering - WeCreate	19
§ 209	Projektstöd – Framtid Campus Piteå.....	22
§ 210	Begäran om medel ur kommunstyrelsens central pott - Finansiering av NOD-projektet, Norrbotniabanan.....	25
§ 211	Fördelning av stöd till landsbygdsbutiker	27
§ 212	Återredovisning Kommunstyrelsens internkontrollplan 2022	29
§ 213	Grundläggande granskning 2022	30
§ 214	Förändrad organisation för Kommunledningsförvaltningen.....	31
§ 215	Begäran om ersättning för förlorad pensionsförmån	33
§ 216	Redovisning av delegationsbeslut	34
§ 217	Anmälda handlingar	35
§ 218	Reglemente för styrelse och nämnder	37
§ 219	Taxa för tillsyn och prövning gällande alkohol, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt vissa receptfria läkemedel.....	38
§ 220	Försäljning del av fastighet Löjan 1.....	44
§ 221	Arbetsordning - Kommunfullmäktige.....	46
§ 222	Reglemente för plan- och tillväxtkommittén	47
§ 223	Reglemente för Gemensam räddningsnämnd för Piteå och Älvsbyns kommuner	48
§ 224	Policy för Kommunikation.....	49
§ 225	Informations- och kommunikationspolicy för Piteå kommun	50
§ 226	Taxa för tömning av enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare.....	51
§ 227	Samisk förvaltningskommun	52
§ 228	Åtgärdsprogram luft och partiklar.....	53
§ 229	Redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag, medborgarförslag beslutade i nämnd samt Piteförlag.....	55

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

§ 230 Ansvarig utgivare för webbsändning av kommunfullmäktiges sammanträden.....	56
§ 231 Annonsering av Kommunfullmäktiges sammanträden 2023-2026	57
§ 232 Ordning för inkallande av ersättare i styrelse och nämnder 2023-2026	59
§ 233 Länsstyrelsen - Beslut av ansökan om vattenskyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter för Svensbyfjärdens ytvattentäkt i Piteå kommun	61
§ 234 Information från kommunchefen	62

§201

Ändringar i dagordningen

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lägga till ärendet Folkinitiativ Norrbotniabanan som första punkt på dagordningen.

Yrkanden

Helena Stenberg (S): ärende om Folkinitiativ Norrbotniabanan läggs som första punkt på dagordningen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 202

Folkinitiativ Norrbotniabanen

Diariernr 22KS700

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av Kommunledningsförvaltningens bedömning av inlämnad namninsamling för folkomröstning rörande Norrbotniabanans dragning.

Ärendebeskrivning

Namninsamling för att hålla folkomröstning rörande Norrbotniabanans dragning i Piteå kommun inlämnades till kommunen den 31 oktober 2022.

I kommunallagen 5 kap. 22 § anges vilka organ och personer som har rätt att väcka ärenden hos fullmäktige. Av bestämmelsen framgår att ärenden kan väckas genom folkinitiativ om förutsättningarna i bestämmelsen om folkinitiativ i kommunallagens 8 kap. 2 § är uppfyllda.

Av kommunallagen 8 kap 2 § framgår att ett ärende om att hålla folkomröstning i viss fråga får väckas i fullmäktige av minst 10 procent av de röstberättigade kommunmedlemmarna enligt lagen (1994:692) om kommunala folkomröstningar. I bestämmelsen anges som förutsättningar för att väcka sådant ärende att initiativet ska vara skriftligt, ange den aktuella frågan samt innehålla initiativtagarnas egenhändiga namnteckningar, uppgifter om när namnteckningarna gjorts, namnförtydliganden, personnummer och uppgift om deras adresser. Av bestämmelsen framgår att endast de som har skrivit under initiativet under den sexmånadersperiod som föregått inlämnandet ska räknas med vid beräkningen av antalet initiativtagare.

För att ett ärende om att hålla folkomröstning ska kunna väckas som folkinitiativ krävs att minst 3 341 kommunmedlemmar (10 procent av röstberättigade 33 405 kommunmedlemmar) skrivit under initiativet under den sexmånadersperiod som föregått inlämnandet, det vill säga under perioden mellan den 30 april 2022 och den 31 oktober 2022.

Kommunledningsförvaltningen har gått igenom inlämnande listor med underskrifter och konstaterat att listorna innehåller 1 684 underskrifter som daterats under den sexmånadersperiod som föregått inlämnandet.

Förutsättningarna för att väcka ett ärende om folkomröstning som ett folkinitiativ i enlighet med kommunallagens 8 kap 2 § är därmed inte uppfyllda. Eftersom listorna med underskrifter inte innehåller tillräckligt många underskrifter, har övriga förutsättningar såsom kontroll av namnteckning, namnförtydligande, personnummer och adress inte utförts.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Kommunstyrelsen tar del av namninsamling för folkomröstning rörande Norrbotniabanans dragning.

§ 203

Månadsrapport oktober 2022 samt helårsprognos

Diariernr 22KS378

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner Månadsrapport oktober 2022.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har tillsammans med kommunens förvaltningar sammanställt ekonomiskt resultat per sista oktober som uppgår till 185 mkr. För helåret prognostiseras resultat om 104,5 mkr.

Beslutsunderlag

- Månadsrapport okt 2022
- Månadsuppföljning SOC oktober 2022
- Analys SOC oktober 2022

§ 204

Medfinansiering – CHESS Vätgascenter Piteå

Diariernr 22KS515

Beslut

Kommunstyrelsen medfinansierar CHESS Vätgascenter med 200 tkr per år under åren 2023-2025, totalt 600 tkr.

Medlen anvisas från Tillväxtpolitisk reserven.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Luleå Tekniska Universitet har under året (2022) etablerat forskningsplattformen CHESS med 10 seniora forskare som rekryteras till verksamheten i Piteå. CHESS står för Center for Hydrogen Energy System Sweden. Det nya vätgascentret finns i direkt anslutning till Smurfit Kappas verksamhet. Nya aktörer och projekt uppstår löpande inom vätgasområdet eftersom vätgas ses som den energibärare som radikalt kan minska utsläppen globalt.

Samarbetspartners

Aktörerna som nu deltar i uppstartsarbetet av CHESS tillsammans med LTU är LKAB, SSAB, H2 Green Steel, SKF, Skellefteå Kraft, Vattenfall, Piteå Kommun, Luleå Kommun, Bodens Kommun och Luleå Energi.

Syfte

CHESS syftar till att driva utvecklingen framåt när det gäller forskning, utbildning, näringslivsutveckling och samhällsutveckling inom vätgasområdet i Norra Sverige.

CHESS verksamhet

De medel som LTU och de ingående parterna nu skjuter till kommer att användas till följande typer av aktiviteter:

- Ett antal pilotprojekt kopplade direkt mot industrin kommer att genomföras.
- Internationella och nationella konferenser kommer att genomföras, den första i januari 2023.
- Digitala utbildningsmoduler tillgängliga för alla medborgare håller på att tas fram.
- Samverkan mellan LTU och gymnasieskolorna – kopplat till kunskap om vätgas - kommer att initieras.
- Förstudier och undersökningar av olika slag genomförs i projektet, t.ex. möjligheter att dra en vätgas-pipeline efter svenska kusten och över till Finland.
- Arbete kopplat till säkerhetsfrågor och acceptans kommer också att prioriteras.

Möjligheter och nyttor med CHESS ur ett Piteåperspektiv.

- En grundinvestering i anläggningen vid Smurfit Kappa motsvarande 3-400 mkr är redan gjord via medel från Energimyndigheten. Anläggningen i Piteå utgör en viktig grundsten i CHESS verksamhet.
- Vuxenutbildningen i Piteå ligger långt framme och koordinerar arbetet i projektet när det gäller möjligheter till nya utbildningar och kompetensutveckling inom vätgasområdet.

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

- Bergrummen vid Haraholmen kan på sikt vara möjliga att använda till vätgaslagring.
- Det finns möjligheter till samarbeten med aktörerna i anslutning till Markbygden 1101. Intresse finns för att nyttja el-överskottet från extremt blåsiga dagar kan omvandlas till vätgas.
- Skoogs-koncernen avser bygga ett par nya tankställen för vätgas i Norrbotten, bl.a. ett i Piteå
- Stabila och långsiktiga partners ingår i satsningen.

Finansiering

LTU satsar 6 mkr/år under 10 år. Förhandlingar pågår mellan LTU och LKAB, SSAB, H2GS, Vattenfall, Skellefteå Kraft och SKF om storleken på respektive aktörs medfinansiering. Luleå Kommun och Luleå Energi har redan tagit beslut om en medfinansiering på 200 tkr/år. Bodens Kommun och Piteå Kommun föreslås gå in med samma belopp, 200 tkr/år. Ytterligare nationell finansiering kommer vidare att sökas från Energimyndigheter, Vinnova, Tillväxtverket. etc.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen gör bedömningen att verksamheten vid CHESS har många kopplingar till olika företag och samhällsaktörer i Piteå. Att Piteå kommun deltar i etableringsfasen av CHESS känns både naturligt och viktigt.

Möjligheterna och nyttan för Piteå innebär bland annat att fortsatt utveckling vid anläggningen i anslutning till Smurfit Kappas fabrik säkerställs. Kompetensuppbyggnad inom vätgasområdet hos såväl offentliga- som privata aktörer i Piteå sker genom seminarier, konferenser, utbildningsmoduler, samarbete med gymnasieskolan etc. Projektet skapar intressanta kopplingar och utvecklingsmöjligheter kopplat till Piteå kommuns olika företag vilket är allmänt näringsfrämjande för hela kommunen. Omfattningen av Piteå kommuns medfinansieringsstöd väntas därmed stå väl i proportion till det förväntade utfallet av projektet.

Yrkanden

Helena Stenberg (S), Patric Lundström (S), Cristian Bergvall (S), Agnetha Eriksson (S), Brith Fäldt (V), Anna Bergström (V), Mats Dahlberg (MP), Anders Nordin (SLP), Majvor Sjölund (C), Marika Berglund (C), Helén Lindbäck (KD), Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Johnny Åström (SJV) och Stefan Askenryd (S): bifall till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 205

Medfinansiering - AHKKA 2023-2025

Diariernr 22KS590

Beslut

Kommunstyrelsen medfinansierar inte projekt AHKKA 2023-2025.

Ärendebeskrivning

Swedish Lapland Visitors Board, som projektägare, har inkommit med projektansökan AHKKA -Arktisk Hållbar Konkurrenskraft & Attraktion. Projektperioden är mellan 2023-01-01 – 2026-04-30. Projektägaren ansöker om 220 000 kr från Piteå kommun för medverkan.

I kölvattnet av de stora industrisatsningarna ökar behoven av en hållbar och jämlik tillväxt inom besöksnäringen, som bidrar till den gröna omställningen och en attraktiv plats att besöka, leva och bo på. Projektet vänder sig primärt till små och medelstora företag inom besöksnäringen i Norrbotten.

Projekt mål:

Långsiktigt stärkta, hållbara och konkurrenskraftiga regionala och lokala besöksnäringens företag och resmål.

Målen ska uppnås genom:

- en ökad attraktion för resmålet Swedish Lapland och företagens produkter leder till ökad närvaro på globala marknader.
- att 250 små och medelstora företag (SME) har stärkt sin hållbarhet, konkurrenskraft och entreprenörskap via deltagande i nätverksbaserad produktutvecklingsprocess.
- att en lokalt och regionalt anpassad besöksnäringensfrämjande stödstruktur är etablerad. Detta kommer effektivisera SME:s samspel med det företagsfrämjande systemet och aktörer på andra orter, regioner och i andra länder. Resmålens nyckelaktörer får ökat strategiskt stöd och kunskap och en större roll i att skapa samverkan och stärka kapaciteten. Detta kommer bidra till företagens gröna omställning och utveckling i nya och befintliga besöksnäringensföretag samt bidra till jämlikhet och ekonomisk utveckling.

Arbetspaket och ett 30-tal aktiviteter ska genomföras inom:

- Attraktion (målgrupp, varumärke, storytelling produktion, partnerskap, global marknad, marknadsföring till besökaren på plats, rekrytering, mm)
- Innovation och konkurrenskraft (produktutveckling, digital mognad, utbildning, arbetsgivarvarumärke, delegationsresor, hållbarhetsguide mm)
- Utveckling av arktisk kulturturism (nya och fler arktiska kulturupplevelser mm)
- Smarta och tillitsbaserade nätverkskonstellationer och stödstrukturer (besöksnäringensstrategi, turistiska översiktsplaner, besöksförvaltning, stärka kluster, kompetensförsörjning mm)

Indikatorer:

Företag:

- 400 företag förväntas få stöd genom att delta i projektets aktiviteter

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

- 100 nya heltidstjänster skapas hos företagen som tar del av projektets insatser
- 250 företag förväntas ha deltagit i projektets nätverksbaserade produktutvecklingsprocess
- 200 företag förväntas ha skapat nya innovativa produkter/upplevelser
- 100 företag lanserat och marknadsfört nya produkter/innovationer på den globala marknaden

Samverkande offentliga och idéburna organisationer:

- 30 organisationer förväntas få stöd genom projektet
- 30 organisationer förväntas tillsammans ha utvecklat nya tjänster, metoder och processer
- 30 organisationer förväntas nyttja de stödstrukturer som utvecklas

Projektbudget under hela projektperioden:

Kostnader

Personal mm 19 353 982

Externa tjänster 11 636 018

Resor & logi 2 015 000

Externa lokaler 645 000

Totalt 33 650 000

Offentlig kontantfinansiering

Region Norrbotten 17 900 000

Kommunal finansiering

10 000 invånare 110 000

10 -50 000 invånare 220 000 (denna summa gäller för Piteå)

50 000 -invånare 310 000

EU stöd, 40% 13 460 000

Totalt 33 650 000

Projektets organisering:

- en professionell och väl anpassad organisation med många olika kompetenser krävs
- organisationen måste kunna identifiera kunskapsluckor, tillgodogöra sig ny specialistkunskap och arbeta aktivt med kunskapsöverföring
- projektet förutsätter en hög grad av nära samverkan med företag, organisationer och andra främjande aktörer

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Detta projekt och ansökan är i sin helhet mycket omfattande, innefattar flera verksamhetsområden och berör flera olika kommunala förvaltningar. Samtidigt som vi erbjuder att medverka i projektet så pågår en parallell process kring den framtida organiseringen och finansieringen av Swedish Lapland Visitors Board.

Kommunledningsförvaltningen anser att som första steg bör beslut om Swedish Laplands framtida inriktning, organisering och finansiering fastställas innan projektansökningar hanteras. Medverkan och medfinansiering från lokala destinationsbolag, kommuner och region kommer att behövas i en framtida organisering så därför anser vi att en helhetsbild med en grundfinansiering snarast bör tas fram. Dessa synpunkter har också framförts tidigare när ett Letter of Intent från Swedish Lapland behandlades av kommunstyrelsen.

Kommunledningsförvaltningen anser vidare att projektansökan spänner över alltför breda verksamhetsområden, aktiviteter och insatser som kompetensförsörjning, arbetsgivarvarumärke, fysisk planering mm är insatser som vi anser bör ligga på andra aktörer. Swedish Lapland, som byggt upp ett mycket starkt varumärke, bör fokusera på de styrkor som organisationen besitter framför allt då det gäller marknadsföring av regionen gentemot nationell och internationell marknad och om en bryggfinansiering i form av projekt ska göras bör fokus ligga inom de områden som är Swedish Laplands grunduppdrag.

Utifrån ovanstående, med den inriktning projektet har och det breda fokusområdet är det svårt att bedöma stödets proportionalitet k förhållande till nyttan för Piteå kommun. Kommunledningsförvaltningen föreslår därför att inte projektet inte ska medfinansieras.

§ 206

Medfinansiering - Förstudie av Acceleratorfunktion (ScaleUps)

Diariernr 22KS628

Beslut

Kommunstyrelsen medfinansierar inte förstudie av Acceleratorfunktion.

Ärendebeskrivning

Huvudsökande är Skellefteå Science City

Scaleups är företag med hög innovationshöjd, dedikerade anställda, en kapacitet som kan anpassas efter affärsmodell och har potential att växa med minst 20 procent per år i tre år. Forskningen pekar på att scaleup-företag har en viktig roll i att stärka sysselsättning och den långsiktiga tillväxten i regionala och nationella ekonomier.

Sverige har det fjärde största antalet scaleup-företag av alla europeiska länder och trots att Sverige är ledande i Europa så saknar Övre Norrland en regional förankrad acceleratorfunktion. En accelerator är kort sagt en funktion som påskyndar en process hos företag som vill växla upp (scaleup).

Förstudien ska undersöka behovet av en accelerator, hur affärsmodellen och processen ska se ut, hur den ska finansieras samt på vilket sätt en accelerator med koppling till kapital kan konstrueras för att skapa fler framgångsrika företag i vår region. Vilken form och vilka tjänster måste knytas till en Accelerator? Finns behov av ny fond/investmentbolag eller finns möjlighet att skapa nätverk med existerande investeringsaktörer? Hur skall samverkan se ut mellan en accelerator och investeringsaktörer?

Målsättningen är att på sikt öka antalet konkurrenskraftiga och växande företag i regionen och genom en accelerator finns möjligheten att göra detta. Syftet är att under acceleratortiden skapa snabb tillväxt genom kapitaltillskott och guidning. Bland annat får företagen möjlighet att utöka sina team med de kompetenser som krävs och ledningen stärker sin genomförandeförmåga. Piteå Science Park vill bidra till fler hållbara företag som arbetar långsiktigt och systematisk samt att acceleratorn ska vara attraktiv för så väl manliga som kvinnliga företagsledare och den ska ha ett tydligt fokus på hållbarhet.

Målgrupp

Målgruppen utgörs av scaleup-företag, samt mogna expansionsredo företag med säte i Norrbotten och Västerbotten. Än så länge har ingen minimumgräns för hur stort företaget måste vara för att ta del av acceleratorn, men minst sju miljoner i omsättning och minst tio heltidsanställda är en riktlinje i förstudien.

Sekundär målgrupp utgörs av regionens systemaktörer vars uppdrag är att främja företagande på olika sätt genom exempelvis investeringar, affärsutveckling, coaching, ökad innovationsförmåga och utnyttjandet av befintliga strukturer.

Förväntat resultat

Avsikten med förstudien är att faktabelägga behov samt konkretisera hur en accelerator kan fungera och realiseras. Detta utgör sedan ett beslutsunderlag för hur man tar resultatet vidare.

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

Relevanta aktörer är identifierade och involverade i förstudien, och är de som kommer vidareutveckla resultatet, i de fall behov är validerat och realisering bedöms rimlig och effektskapande.

Förstudien har tre delmål:

1. Göra en behovskartläggning och nulägesanalys
2. Undersöka affärsmodeller
3. Ta fram en finansieringsmodell

Total förstudiebudget 2022-2023

Kostnader

Egen personal 400 000kr

Externa tjänster 800 000kr

Resor/logi 100 000kr

Totala kostnader 1 300 000kr

Medfinansiering

Längmanska företagarfonden 250 000kr

Sparbanken Nord 250 000kr

Skellefteå Science City (In kind) 100 000kr

Piteå Science Park (In Kind) 100 000kr

Skellefteå kommun 100 000kr

Piteå kommun 100 000kr

Region Västerbotten 200 000kr

Region Norrbotten 200 000kr

Total medfinansiering 1 300 000kr

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Bakgrunden till detta projekt är att stötta utvecklingen för Piteås och regionens företag genom att möjliggöra expansion genom olika strategier. Undersökningar genomförda av Luleå Science Park, påvisar tydligt företagens behov av en accelerator där ett av de mest kritiska områdena är just tillgången till kapital i uppskalningsfasen.

Parter i förstudien är Skellefteå Science City och Piteå Science Park. Luleå Science Park kommer att delta genom att sitta i styrgruppen för förstudien och avser att vara en part i genomförandeprojektet, men saknar för tillfället resurser att operativt gå in i förstudien. Förstudien kommer att pågå i 5 månader, med start i december.

Eftersom Piteå kommun redan stödjer ett antal liknande projekt föreslås medfinansieringen avslås.

§ 207

Medfinansiering - Optisk Innovationskraft

Diariernr 22KS534

Beslut

Kommunstyrelsen medfinansierar projektet Optisk Innovationskraft (Optik) med 100 tkr för 2023, 100 tkr för 2024 och 100 tkr för 2025, totalt 300 tkr.

Beslutet gäller under förutsättning att övrig finansiering uppnås.

Medel anvisas från Tillväxtpolitiska reserven.

Reservation

Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Johnny Åström (SJV) och Anders Nordin (SLP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Sökande är Stiftelsen Adopticum i Skellefteå.

Adopticum är specialister på optisk mätteknik. De hjälper till att öka konkurrenskraften med hjälp av optiska sensorer.

Adopticum grundades 2008 på initiativ från ProcessIT Innovation som hade genomfört en behovsinventering bland regionens företag. Den visade att företagen behöver specialistkompetens inom optisk mätteknik som en del i det regionala innovationssystemet för att kunna fortsätta utvecklas och stärka sin konkurrenskraft.

Optisk mätteknik finns idag överallt och de flesta av oss använder det dagligen utan att tänka på det. Exempelvis när vi låser upp vår mobil genom att titta på den eller när vi självskannar varor i butiken.

Optisk mätteknik ses av många som 2000-talets elektronik, det vill säga ett teknikområde som kommer driva utvecklingen av samhället och ekonomin. Professor Donna Strickland underströk detta när hon mottog Nobelpriset för fysik 2018 med orden "Photonics is going to be the technology of the 21st century – and its already getting there"

Projektet OPTIK bidrar till ett stärkt och hållbart näringsliv genom att främja nyttjandet av optisk mätteknik bland små och medelstora företag (SMF). Optisk mätteknik är viktigt för omställningen i många branscher och för den samhällsomvandling som måste ske för att bygga ett grönare samhälle. Teknikområdet kombinerar positiva miljöeffekter med positiva effekter ur ett ekonomiskt perspektiv.

Att nyttja optisk mätteknik för en effektivare process, med minskat produktionsbortfall av insatsvaror och effektivare energianvändning leder till besparingar vilket ger företagen flera möjligheter att bedriva utveckling som bidrar till en grön omställning. Adopticum kommer att sammanställa och sprida insikt på vilket sätt optisk mätteknik bidrar till en effektivare

resursanvändning.

De utmaningar projektet ska bidra till att förändra

- Innovationsstöd ska fördelas jämnt
- SMF i olika delar av regionen ska ges samma tillgång till innovationsstöd
- SMF ska se alla de möjligheter teknikområdet optisk mätteknik medför
- SMF ska ges möjligheter att utvärdera och realisera sina idéer baserade på optisk mätteknik
- Samarbetet inom innovationssystemet ska vidareutvecklas
- SMFs erfarenhetsutbyte inom teknikområdet ska stärkas

Projektet vänder sig till SMF som utifrån nya tekniska och miljömässiga krav vill utveckla nya lösningar eller sin process. Detta möjliggör internationellt konkurrenskraftiga lösningar som påskyndar omställningen. Arbetet kommer ske bland de deltagande aktörerna och specifika aktiviteter bidrar till att projektets stöd fördelas jämnt i regionen och når en mångfald av företagare. Arbetet kommer ske i samverkan med företagsfrämjare, kommuner och företagsföreningar för att på ett resurseffektivt sätt nå så många SMF som möjligt och skapa samma villkor för alla företag.

Projektets mål är att:

Hållbarhetskriterierna ska nyttjas i projektets samtliga aktiviteter.

Stödet ska ha fördelats med hållbarhetskriterierna i beaktande

160 SMF ska ha nått en ökad insikt om optisk mätteknik

10 förstudieprojekt ska bedrivas med SMF

6 prototypprojekt ska bedrivas med SMF

3 heltids arbetstillfällen ska ha skapats

2 SMF ska ha infört produkt- eller processinnovationer

2 SMF ska ha infört innovationer inom sin verksamhet

3 SMF ska ha fått kompletterande stöd från annan innovationsstödjande part

I Piteå har de haft förmånen att arbeta med företag från flera olika branscher vilket understryker att Adopticum nått ut på ett bra sätt i Piteå och att företagen ser möjligheterna med optisk mätteknik. Inom RIO har de arbetat med företag från gruvan till skönhetsbranschen inom allt från ergonomiska arbetsredskap till processförbättringar. Behovet är brett och det är inte bara företag som redan har teknisk kompetens som kan tillgodogöra sig projektet.

Total projektbudget 2023–2026

Kostnader

Egen personal 5 594 866kr

Externa tjänster 683 960kr

Resor/logi 242 250kr

Material 251 000kr

Schablonkostnader 3 750 015kr

Totala kostnader 10 522 091kr

Medfinansiering

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

Region Norrbotten 600 000kr
Region Västerbotten 400 000kr
Piteå Kommun 450 000kr
Luleå Kommun 450 000kr
Skellefteå Kommun 1 200 000kr
Umeå kommun 1 000 000kr
Sparbanken Nord 600 000kr
Adopticum 120 000kr
Tillväxtverket 4 202 091kr
Total finansiering 10 522 091kr

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Vid utvärdering av förra strukturfondsprojektet RIO som avslutades våren 2022 gav de små och medelstora företag projektet mycket bra betyg och underströk vikten av nya satsningar. De ger uttryck för behovet av konkreta projekt där företagen får stöd med att påbörja utvecklingen av nya lösningar baserade på optisk mätteknik. Konceptet med förstudie- och prototypprojekt ses av SMF som högst värdeskapande som gör faktisk skillnad i den egna verksamheten. Speciellt uppskattas ansatsen att det ska gå snabbt att utvärdera sin idé och få svar på om den är genomförbar och om det finns teknisk bärkraft i den. Adopticums sätt att arbeta i denna typ av projekt bidrar på ett effektivt sätt till att öka utvecklingskapaciteten hos SMF

Nyttan för Piteå kommun är att det i kommunen kommer att finnas fler företag som tillhandahåller nya produkter och tjänster på nya marknader. Små och medelstora företag kommer att ha en högre grad av insikt i potentialen som optisk mätteknik medför. Också bland de SMF som under projektet får insikt kring tekniken kan efter projektets slut nyttja denna insikt till att utveckla lösningar. Detta har de sett exempel på flertalet gånger. Adopticums sätt att arbeta i denna typ av projekt bidrar på ett effektivt sätt till att öka utvecklingskapaciteten hos SMF.

Adopticum kommer i OPTIK att fortsätta driva delprojekt tillsammans med Piteåföretag i syfte att utveckla innovativa lösningar för bland annat en internationell marknad. I syfte att på bästa sätt fånga upp SMF kommer en fortsatt samverkan med näringslivskontoret och övriga innovationsaktörer att ske.

Adopticums ambition är alltid att nå en geografiskt jämn fördelning bland de delprojekt de bedriver. Föregående projekt har tidigare lyckats mycket bra med detta. Nyckeln är kontinuerlig uppföljning i syfte att kunna styra insatser är något som man vet ger resultat.

Piteå kommuns medfinansiering på totalt 300 tkr bedöms stå i en rimlig proportion till nyttan hos Piteås företag.

Yrkanden

Håkan Johansson (M) Johnny Åström (SJV), Anders Nordin (SLP) och Karl-Erik Jonsson (M): avslag till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag.

Majvor Sjölund (C): bifall till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunstyrelsens arbets- och personalutskottets förslag.

Beslutsunderlag

- §159 KSAPU Medfinansiering - Optisk Innovationskraft

§ 208

Medfinansiering - WeCreate

Diariennr 22KS551

Beslut

Kommunstyrelsen medfinansierar inte projektet WeCreate.

Reservation

Mats Dahlberg (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Luleå Tekniska Universitet med Centrum för distansöverbyggande teknik är tilltänkta projektägare.

Bakgrund

Luleå tekniska universitet har samverkat med BD-pop i två förstudier med fokus på att revolutionera musikskapandet på distans genom att bygga en digital modell för gränsöverskridande kreativt skapande. Förstudierna fokuserade på tekniken som gör samkreerande möjligt genom att kapa den tidsfördröjning som uppstår vid uppkoppling och som inte fungerar om musik ska skapas i realtid.

Modellen har visat att det i dag finns fungerande hård- och mjukvara som möjliggör musikskapande/-producerande i realtid genom och gör det möjligt att koppla upp sig med musiker, låtskrivare och artister i den globala musikbranschen.

Framtiden

Projektägaren anser att det dags för nästa steg - att skapa en miljö som förändrar sättet och förutsättningarna för hur man skapar musik oberoende av fysisk plats. En sammansmältning av musik och spelutveckling. Resultatet kommer då att ge en hållbar process som utgår från individens unika preferenser.

Nästa utmaning är att producera musik från olika geografiska platser. Kreatörerna känner ett behov av en gemensam virtuell studiomiljö. Möjligheten att skapa och producera musik med hjälp av en ny virtuell studiomiljö har många fördelar. Det minskar dels resandet och erbjuder ett större urval av professionell hjälp. Det bidrar självklart till hållbarhetsmålen då kreativa samarbeten i alla tider har krävt många och ofta långa resor. Fördelen med den större tillgången till artister, musiker och musikproducenter gör att det skapas kreativa möten som annars aldrig skulle vara möjliga på grund av ekonomiska och tidsmässiga förutsättningar. Projektägaren tycker att idéen och potentialen i projektet har accentuerats ytterligare genom pandemin som negativt påverkat möjligheten att mötas och delta i sessions och/eller inspelningar fysiskt på plats. För spelvärlden ger det här också helt nya möjligheter då de redan i dag ganska ofta samarbetar med olika kreatörer runt om i världen, och med det nya verktyget kan de skapa tillsammans från sin kreativa plats.

Fakta om projektet

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

Den naturliga regionala indelningen i Luleå, Piteå och Skellefteå ter sig naturlig då LTU har närvaro på alla tre platser anser projektägaren. Arbetsfördelningen kommer i princip att vara 1/3 i varje stad. Då huvudsakliga fokuset är att främja näringslivet där projektägaren räknar de med att minst 40 lokala KKN-företag kommer att delta på aktiviteterna. Projektet kommer att hålla 5 digitala camper, och till det 5 Mästarklasser. De två första förväntar de 15–25 deltagare på och sedan de övriga 15–35. Mästarklasser tror de kommer locka fler deltagare men kanske ett snitt på 40.

Projektägaren anser dock att den största inkubationsfasen kommer att ske under senare delen av projektet. De kommersialiserade aktörerna kommer hitta varandra och organisera sig i slutet av projektet. Det handlar om att ta fram en affärsplan som deltagarna kan genomföra. Då blir det naturligt med inkubation, finansiering och nystartsrådgivning. De kommer också att lägga ner tid på att hjälpa dem vidare till lämpliga externa aktörer, det kan då vara Nyföretagarcentrum, Coompanion, Norrlandsfonden, Region Norrbotten, Connect, Go Business och andra lämpliga inkubatorer.

Total projektbudget

Kostnader

Egen personal 4 612 505kr

Externa tjänster 4 010 000kr

Resor/logi 750 000kr

Investeringar, material, externa lokaler 700 000kr

Schablonkostnader 674 000kr

Totala kostnader 10 786 497kr

Medfinansiering

Tillväxtverket 4 298 600kr

Region Norrbotten 4 767 897kr

Piteå Kommun 300 000kr

Luleå Kommun 485 000kr

Skellefteå Kommun 485 000kr

Sparbanken Nord 450 000kr

Total finansiering 10 786 497kr

Kommunstyrelsens yttrande

Mjukvara för gemensamt musikskapande gör det idag enkelt att skicka musik, sångmelodier, trumkomp och ibland nästan färdigproducerade spår runt om i världen. Däremot är musikskapande i realtid på geografiskt åtskilda platser fortfarande en stor utmaning.

Vi bedömer att projektet har ett lovligt anslag för att lösa detta men att medfinansiering inte står i proportion till den nytta det kan förväntas medföra för utbildnings-, kultur- och näringslivet i Piteå kommun.

Yrkanden

Helena Stenberg (S), Anders Nordin (SLP), Stefan Askenryd (S), Johnny Åström (SJV), Patric Lundström (S), Håkan Johansson och Brith Fäldt (V): bifall till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag med ny motivering.

Mats Dahlberg (MP): bifall till medfinansiering av projektet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Helena Stenbergs (S) förslag.

§ 209

Projektstöd – Framtid Campus Piteå

Diariernr 22KS606

Beslut

Kommunstyrelsen avsätter 142 tkr/månad under perioden 2023-01-01 – 2023-12-31 för att stödja projektet Framtid Campus Piteå AB. De avsatta medlen ska användas för Piteå kommuns hyra av lokal om 1 000 kvadratmeter i Musikhögskolan av Fermaten AB.

Medel anvisas från Tillväxtpolitiska reserven.

Verkställande för upptagande av hyreskontrakt delegeras till kommunchef.

Piteå kommun ska under hyrestiden kunna minska sitt hyresåtagande avseende ovanstående lokaler.

Reservation

Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Utvecklingen av Campus Piteå är en högt prioriterad fråga för Piteå kommun. Ett välutvecklat Campus Piteå har stor potential att stärka kompetensförsörjningen till kommunen och att bygga attraktion för vad Piteå kommun har att erbjuda, vilket i sin tur kan leda till bland annat ökad inflyttning och gynnsamma effekter för näringslivet i stort i kommun.

Piteå Science Park AB bedriver sedan 2021 projektet Framtid Campus Piteå med huvuduppdrag att arbeta för ett ökat antal studie- och forskningsplatser i Piteå. Visionen för Campus Piteå är att skapa bredd stärker regionens kompetensförsörjning och samtidigt vara en spets som driver branscher framåt.

En viktig faktor för projektets framgång är att bibehålla ett samlat och till utbildning koncentrerat campusområde.

Vid årsskiftet 2021/2021 lämnade Luleå tekniska universitet delar av de lokaler som universitet dittills hyrt. Från och med årsskiftet 2022/2023 kommer en större del av de lokaler Luleå tekniska universitet lämnade att hyras av Vuxenutbildningen i Piteå.

Vuxenutbildningens närvaro på Campus Piteå bedöms vara mycket positivt utifrån målsättningen att öka regionen och kommunens kompetensförsörjning. Behovet av arbetskraft med gymnasial yrkesutbildning beräknas öka kraftigt de kommande åren. Målsättningen är att skapa folkets campus och norra Sveriges Yrkesutbildning på Campus Piteå.

Det finns ännu ingen lämplig hyresgäst avseende den del som Vuxenutbildningen inte avser att hyra, ett område om 1 000 m². En förhoppning är att ett utvidgat lärcentrum med aktörer från både offentliga och privata aktörer ska inrymmas på campusområdet. Det förs också

löpande dialoger med Luleå tekniska universitet.

Piteå Näringsfastigheter AB:s dotterbolag Fermaten AB som äger lokalerna har under året gått miste om ca 360 kkr per månad i hyresintäkter sedan årsskiftet 2021/2022 och kommer från och med årsskiftet 2022/2023 att gå miste om ca 142 kkr per månad i hyresintäkter. Fermaten AB har signalerat att bolaget nu kommer att behöva hyra ut dessa ytor till näringsidkare för att undvika ett fortsatt tapp av hyresintäkter. Möjliga hyrestagare finns som med kort varsel är beredda att hyra lokalerna.

Projektet Framtid Campus Piteå bedömer att åtgärder behöver vidtas för att undvika att näringsidkare uppehåller lokaler som behöver vara vigda för utbildningsleverantörer och -aktörer. Förslaget är att Piteå kommun hyr lokalerna under 2023 för att ge projektet tid att hitta lämpliga hyrestagare som bättre kan bidra till förverkligandet av ett utvecklat Campus Piteå.

Kommunstyrelsen beslutade den 29 augusti 2022 att medfinansiera projektet Framtid Campus Piteå med totalt 3 mkr under perioden 2023-2025. Medfinansieringen avsåg att finansiera en projektorganisation för Framtid Campus Piteå.

För att kunna säkerställa att lokalerna under denna tid inte hyrs ut till näringsidkare som inte passar in i projektets profil behöver projektet Framtid Campus Piteå nu att Piteå kommun hyr lokaler under 12 månader, á 142 tkr vilket sammanlagt blir ytterligare ca: 1,7 mkr.

Projektet jobbar på att hitta hyresgäster som stärker Campus Piteå som centrum för lärande. Nya hyresgäster under året kommer att överta Piteå kommuns hyreskontrakt och minska den kommunala hyresinsatsen.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Utvecklingen av Campus Piteå är av stor vikt för framtidens Piteå och en nyckelfaktor i uppfyllandet av politiska mål i fråga om till exempel ökat antal innevånare, möjligheter till livslångt lärande och att sätta Piteå på kartan som en attraktiv ort för näringsliv och företagande. En viktig faktor för att Campus Piteå ska utvecklas framgångsrikt är att campusområdet kan hållas koncentrerat till utbildning och att strategiskt viktiga lokaler inte hyrs ut till näringslivet istället för till utbildningsleverantörer.

Kommunledningsförvaltningen bedömer att stödet är proportionerligt till den nytta åtgärden innebär för utvecklingen av Campus Piteå och därmed Piteå kommun.

Yrkanden

Johnny Åström (SJV) och Helena Stenberg (S): bifall till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag.

Håkan Johansson: bifall till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag med ändring att medel tas från Kommunstyrelsens Centrala pott.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunstyrelsens arbets- och personalutskottets förslag.

§ 210

Begäran om medel ur kommunstyrelsens centrala pott - Finansiering av NOD-projektet, Norrbotniabanan

Diarienumr 22KS644

Beslut

Kommunstyrelsen beviljar Samhällsbyggnadsnämnden 450 000 kr för NOD-projektet.

Medel tas från Kommunstyrelsens centrala pott, "Norrbotniabanan".

Ärendebeskrivning

Samhällsbyggnad driver NOD-projektet tillsammans med Luleå kommun och Skellefteå kommun där även Region Norrbotten och Region Västerbotten är medfinansierare. Projektet har pågått sedan 2020 och syftar till att stärka kommunernas kunskaper inför etableringen av

Norrbotniabanan genom att:

- Stärka kommunerna och deras åsikter/synpunkter och bedömningar i arbetet gentemot och tillsammans med andra aktörer, framförallt Trafikverket.
- Projektet ska också producera kunskapsunderlag som ska ligga till grund för effektivt beslutsfattande och planering i frågor av betydelse för Norrbotniabanans sträckning mellan Skellefteå och Luleå.
- Arbetet ska utgöra en plattform för analys och utveckling av strategiska samarbeten mellan kommunerna i stråket.

Projektet är uppdelat i två delprojekt där delprojekt 1 genomfördes under 2020 och har slutredovisats. Delprojekt 2 genomförs under 2021 och 2022 och kommer att slutredovisas i början av 2023.

Projektet finansieras enligt följande:

Piteå kommun 20%

Luleå kommun 20%

Skellefteå kommun 10%

Region Norrbotten 40%

Region Västerbotten 10%

Kostnaderna för delprojekt 1 uppgick till 241 196 kr och ska finansieras av Piteå kommun med 48 239 kr (20%). Delprojekt 2 har en budget på 7 060 000 kr där Piteå kommun högst ska finansiera 1 412 000 kr. Under 2021 och våren 2022 har kostnader motsvarande 2 010 255 kr förbrukats i projektet vilket innebär att Piteå kommuns ska för perioden finansiera 402 051 kr (20%). Kostnader för hösten 2022 kommer att äskas när projektet är slutredovisat i början av 2023.

Delegationsbeslut Samhällsbyggnadsnämnden 2022-10-21

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner begäran om att medel på 450 290 kr till NODprojektet lyfts från KS centrala pott avsatt till Norrbotniabanan.

Yrkanden

Håkan Johansson (M): bifall till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Delprojekt 1 - 2020
- Delprojekt 2 - 2021
- Delprojekt 2 - Våren 2022

§ 211

Fördelning av stöd till landsbygdsbutiker

Diariennr 22KS546

Beslut

Kommunstyrelsen beviljar stöd till landsbygdsbutiker med 150 tkr till Långträsk Livs AB, 50 tkr till Forsens Livs i Sikfors och 50 tkr till Olofsson Livs AB.

Ärendebeskrivning

Piteå kommun har avsatt medel till butiker i landsbygd, i syfte att upprätthålla servicenivån på landsbygden. Grunden är att butiker med synnerlig betydelse för varuförsörjningen inom respektive kundomland ska prioriteras. Villkor för stöd är att butiken normalt ska ligga minst 10 km från närmaste butik, där undantag får göras med särskild hänsyn till stödets betydelse för bygdens fortlevnad. Stödet ska även kopplas till åtgärder som bedöms bidra till en förbättrad ekonomisk situation för butiken.

Det finns ett antal faktorer att ta hänsyn till vid bedömning av fördelning av stöd till prioriterade butiker, ex. ekonomisk förmåga, styrning, ägarförhållanden etc. Vid bedömning har hänsyn tagits till butikens ekonomiska situation och att stödet bedöms bidra till att upprätthålla en tillfredsställande varuförsörjning till konsumenterna.

Kommunen har kontaktat berörda butiker för sammanställning av behov och planerade insatser. Utifrån gällande villkor och nuvarande förutsättningar har tre butiker prioriterats för stöd 2022, Långträsk Livs AB, Forsens Livs i Sikfors och Olofssons Livs i Lillpite AB.

Långträsk

Långträsk Livs AB, har en svår situation i och med den demografiska utvecklingen inom kundområdet. Styrelsen gör en stor ideell insats för att hålla butiken levande. Styrelsen känner väl till sina svårigheter och möjligheter och försöker justera driften av butiken efter rådande omständigheter. Märkbara förändringar för butiken är den allt äldre befolkningen i området. Butiken har ett tydligt behov av kommunens stöd för fortsatt drift och en synnerlig betydelse för varuförsörjningen inom sitt kundomland. Kommande åtgärder i affären är att göra ingången mer handikappvänlig samt inköp av ny luftvärmepump.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att Långträsk Livs AB beviljas stöd med 150 tkr. Långträsk Livs är den butik där en ev. nedläggning får störst konsekvenser för varuförsörjningen inom kundområdet, då även möjlighet att köpa drivmedel skulle försvinna.

Sikfors

Forsens Livs i Sikfors drivs av Fastighetsbolaget Sikforsbygden AB, samma bolag som driver skolan. Fastighetsbolaget driver butiken som en bifirma vilket tydliggör kostnader och intäkter, med separat budget och resultatkrav skilt från övriga verksamheter.

Ägarna arbetar kontinuerligt med åtgärder för att lyfta butiken, en ny kassadisk är ett av de större investeringsbehoven framöver. Bedömningen är att ett stöd är nödvändigt för att

butiken ska kunna upprätthålla en godtagbar service åt hushållen i detta glesbygdsområde.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att stöd på 50 tkr är tillräckligt och proportionerligt till den förväntade nyttan för hushållen i området.

Lillpite

Butiken med tillhörande drivmedelsanläggning ligger i Lillpite och kundunderlaget består mestadels av byar inåt landet, exempelvis Yttersta och Åträsk. Området kring Lillpite är ett av Piteås största jordbruksområden, med ett antal framgångsrika jordbruk. Det är också ett företagstätt område (bara i Lillpite finns 70 registrerade företag), med ett stort antal småföretag och enskilda firmor.

Under året planeras att göra en investering i drivmedelsanläggningen för att klara de nya miljökraven. Det är av stor vikt för boende och företag i området att ha tillgång till butik och drivmedel och ett stöd är nödvändigt för att butiken ska kunna upprätthålla en godtagbar service åt hushållen i detta glesbygdsområde.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att bidrag på 50 tkr är tillräckligt och proportionerligt till den förväntade nyttan för hushållen och företagen i området.

Yrkanden

Brith Fäldt (V) och Majvor Sjölund (C): bifall till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 212

Återredovisning Kommunstyrelsens internkontrollplan 2022

Diariennr 22KS377

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner återredovisningen av internkontrollplan 2022.

Ärendebeskrivning

Styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att:

- verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen,
- verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt med god ekonomisk hushållning,
- informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- de lagar, regler och riktlinjer som finns följs,
- möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs.

Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Den interna styrningen och kontrollen ska årligen följas upp och bedömas. För kommunstyrelsens del har få avvikelser inrapporterats inom den egna verksamheten och det som är rapporterat som avvikelser kommer kompletteras med aktiviteter för att minska avvikelserna nästa år. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt underlättas i och med att alla nämnder följer samma årshjul och inrapporteringsmodell.

För kommande år kommer fokus ligga på att etablera och efterleva en systematik i uppföljningen av kontrollmomenten utifrån den periodicitet som är nödvändig för varje kontrollmoment. Ett systematiskt kvalitetsarbete inom informationssäkerhetsområdet kommer även minska riskerna inom det området.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsrapport Internkontroll 2022 KS

§ 213

Grundläggande granskning 2022

Diariernr 22KS258

Beslut

Kommunstyrelsen antar Svar på frågor till revisorernas Grundläggande granskning 2022.

Ärendebeskrivning

Revisorerna ska enligt kommunallagen och god revisionssed årligen granska all verksamhet.

I den grundläggande granskningen ingår att bedöma centrala styrning- och ledningsfrågor avseende verksamhet, ekonomi och internkontroll. Likaså är nämndens och styrelsens omvärldsanalys och riskbedömningar av stort intresse för revisorerna.

Frågorna är tänkt att utgöra underlag i denna granskning. Inför träff med Kommunstyrelsen önskar revisorerna skriftliga svar på frågorna. Kommunrevisorerna besöker Kommunstyrelsens sammanträde den 16 januari 2023 för fortsatta samtal.

Beslutsunderlag

- Svar på frågor till Kommunstyrelsen - Grundläggande granskning 2022
- Kommunstyrelsens internkontrollplan 2022

§ 214

Förändrad organisation för Kommunledningsförvaltningen

Diariennr 22KS641

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Kommunledningsförvaltningen bildar en ny avdelning, Hållbar tillväxt fr o m 2023-01-01.

Reservation

Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M) och Anders Nordin (SLP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

För att ta vara på de möjligheter som de stora industrisatsningarna i norra Sverige ger och nå befolkningsmålet kommer det att krävas stora satsningar och omställningar i Piteå. Alldeles oaktat vilken riktning utvecklingen i Piteå tar har kommunen utmaningar som hållbar utveckling, kompetensförsörjning, tillväxt och demografisk utveckling. Det sammantaget tydliggör Kommunledningsförvaltningens (KLF) behov av att möta dessa komplexa frågor ur ett samlat kommunalt perspektiv. Förväntningarna är stora på kommunen men framför allt på KLF:s strategiska analyskapacitet och samordningsförmåga samtidigt som det saknas en naturlig hemvist för ledning och samordning i KLF:s organisation för kommunövergripande och strategiskt viktiga utvecklingsfrågor

Eftersom Kommunstyrelsens har ett kommunövergripande utvecklingsansvar enligt reglementet samlar KLF ett antal strategiska funktioner till en ny avdelning i syfte att förstärka dialog, samordning och samagerande för en hållbar och strategisk samhällsutveckling. Avsikten är att medarbetare vid den nya avdelningen bidrar som sakkunniga, stöd och analys för såväl politik som chefer i planering och genomförande för att stärka förmågan att möta de komplexa utmaningar kommunen står inför.

Avdelningen Hållbar tillväxt kommer att innefatta mångfacetterade strategiska funktioner som efterhand anpassas efter den samhällsutveckling vi är en del av och de utmaningar vi möter, till exempel social och ekologisk hållbarhet, strategisk samhällsplanering, regionala och internationella samarbeten, Norrbotniabanan, brottsförebyggande arbete och demokratiarbete. Resurser för medarbetare kommer att omfördelas från befintlig verksamhet, med undantag av avdelningschef som kommer att nyrekryteras. Avdelningen får ett kommunikativt uppdrag att driva samverkan och hitta samsyn i komplexa frågor i en gemensam och tillitsfull kontext. Verksamhetens position i förvaltningen som en avdelning kommer att förstärka kommunens utvecklingsförmåga.

Facklig samverkan och risk- och konsekvensanalys är genomförd.

Kommunchefens ramförslag till organisationsförändring är kommunicerat med berörda medarbetare och chefer samt andra intressenter.

Yrkanden

Mats Dahlberg (MP) och Helena Stenberg (S): bifall till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag.

Håkan Johansson (M): avslag till förslaget och istället driva förändringsarbetet i projektform med extern projektledare. Därefter ska projektet utvärderas innan eventuell implementering.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunstyrelsens arbets- och personalutskottets förslag.

Beslutsunderlag

- Kommunledningsförvaltningens organisation 2022-10-25

§ 215

Begäran om ersättning för förlorad pensionsförmån

Diariernr 22KSI44

Beslut

Kommunstyrelsen ersätter Jonas Lindberg (S) med 10 211 kr för förlorad pensionsförmån för tiden 2020-2022

Ärendebeskrivning

Jonas Lindberg (S) har varit ledig från sitt ordinarie arbete på Smurfit Kappa för att fullgöra uppdrag som förtroendevald i Piteå Kommun. Ledighetens omfattning har inneburit att han har förlorat pensionsförmån i sin ordinarie anställning och ska enligt ”Bestämmelser om ersättning för förtroendevalda” kompenseras för detta. Pensionshandläggare på Lönecenter har granskat underlaget från Smurfit Kappa och kommit fram till att Jonas Lindberg (S) har rätt till ersättning motsvarande 10 211 kr för tiden 2020-2022. Enligt bestämmelsen ska ersättningen betalas ut kontakt och vid utbetalning ska det tydligt framgå att det avser ersättning för förlorad pensionsförmån.

§ 216

Redovisning av delegationsbeslut

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner anmälningarna av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen redovisar beslut som fattats med stöd av Kommunstyrelsens delegationsbestämmelser.

Delegationsbeslut

- Tilldelningsbeslut - Mätning av luftkvalitet utomhus (*dnr 22KS596-1*)
- Instruktion för in- och återlämning av läsplatta - delegationsbeslut (*dnr 22KS658-2*)
- Delegationsbeslut Remiss - Regionalt Trafikförsörjningsprogram för Norrbottens län 2023-2030 (*dnr 22KS584-9*)

§ 217

Anmälda handlingar

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av anmälda handlingar.

Ärendebeskrivning

Handlingar som inkommit till Kommunledningsförvaltningen för kännedom till Kommunstyrelsen.

Anmälda handlingar

- Delegationsbeslut avsägelse och fyllnadsval Förebygganderådet signerat (dnr 18KS739-28)
- Protokoll styrelsemöte Samordningsförbundet Södra Norrbotten 2022-09-30 (dnr 22KS124-6)
- Protokoll Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott 2022-10-25 (dnr 22KS344-9)
- Styrelserapport: Svenska Kommun Försäkring AB - Rapport 31 december 2015 - 31 oktober 2022 (dnr 22KS182-17)
- Kapitalplacering: Svensk Kommun Försäkring AB- Månadsrapport oktober SKFAB (dnr 22KS182-18)
- Ekonomi och finansiering: Svensk Kommun Försäkring AB- Månadsrapport oktober SKFAB (dnr 22KS182-19)
- Månadsrapport: Svensk Kommun Försäkring AB- Månadsrapport oktober SKFAB (dnr 22KS182-20)
- Information till kommuner kring åtgärdsprogram för vatten 2022-2027 (dnr 22KS1-58)
- Överlämnande av överklagande (dnr 22KS655-5)
- Grundläggande granskning av - Samordningsförbundet södra Norrbotten 2021 (dnr 22KS124-17)
- Mejl från Samordningsförbundet (dnr 22KS124-18)
- Rapport om årsredovisning Samordningsförbundet Södra Norrbotten (dnr 22KS124-19)
- Beslutad Årsredovisning Södra Norrbotten 2021 med bilagor (dnr 22KS124-16)
- Anmälan enligt Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang i havsvindkraftsprojektet Reimari (dnr 22KS640-2)
- Underrättelse från Finland enl. Esbokonventionen art 3, OWF projektet "Reimari" (dnr 22KS640-3)
- Protokoll från Länsstyrelsen 2022-11-11, tillsyn av Överförmyndarnämnden för Piteå och Älvsbyns kommuner (dnr 22KS44-3)
- Information från Boverket: Reglerna om kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning ändras - tilläggsinformation (dnr 22KS614-6)
- Barn- och utbildningsnämndens protokoll 22-11-09 (dnr 22KS38-12)
- Barn- och utbildningsnämndens protokoll 22-11-09 (dnr 22KS38-13)
- Enkät svar från Samhällsbyggnad - Myndigheten för delaktighet MFDs uppföljning av kommuner 2022 (dnr 22KS619-6)
- Norrbottens Läns Kollektivtrafikmyndighet (RKM) Delårsrapport (dnr 22KS645-2)
- Missiv till medlemmarna i Kommunalförbundet Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten uppdaterad 22-11-11 (dnr 22KS645-5)
- Protokoll Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott 2022-11-14 signerat (dnr 22KS344-10)
- Promemoria E-PRTR och rapportering - M2022/02069 (dnr 22KS661-2)
- Protokoll - Fastighets- och servicenämnden 2022-11-03 (dnr 22KS40-7)
- Protokoll - Fastighets- och servicenämnden 2022-11-03 §67 direktjusterad (dnr 22KS40-8)
- Protokoll - Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå - Luleå 2022-11-02 (dnr 22KS42-6)

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

- Protokoll - Gemensam Kost- och servicenämnd Piteå - Luleå §38 direktjustering 2022-11-02 (*dnr 22KS42-7*)
- Utredningsuppdrag att utreda regler för A-traktorer (*dnr 22KS674-4*)
- Svar - Suicide Zeros kommunbarometer 2023 (*dnr 22KS663-2*)
- Beslut om förordnande av begravningsombud (*dnr 22KS629-3*)

§ 218

Reglemente för styrelse och nämnder

Diariennr 22KS404

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar Reglemente för styrelse och nämnder till och med 31 december 2026.

Ärendebeskrivning

Kommunledningsförvaltningen har gått igenom Reglemente för styrelse och nämnder inför antagande av nyvald fullmäktige. Reglementet har jämförts med SKR:s underlag och exempel på reglemente och avsikten har varit att följa SKR:s exempel så långt det har varit möjligt och där det inte funnits ett bra skäl till att inte göra det.

Förslaget till reviderat reglemente innebär en del förtydliganden när det gäller gränserna mellan nämndernas ansvarsområden. Någon förändring i sak är inte avsedd. Förslaget innebär även ett större antal redaktionella och språkliga ändringar. En ny rubrik "Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation" har lagts till.

Kommunledningsförvaltningen har samrått med övriga förvaltningar i arbetet med revideringen.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen bedömer att Reglemente för styrelse och nämnder med dessa revideringar innebär ett förtydligande av gränserna mellan nämndernas verksamhetsområden och att reglementet även generellt vinner i tydlighet. Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige antar Reglemente för styrelse och nämnder.

Yrkanden

Helena Stenberg (S): bifall till förslaget men överlämnar till gruppledarna att samordna ett gemensamt förslag till Kommunfullmäktige, om antalet ledamöter och ersättare till Valnämnden.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Reglemente för styrelsen och nämnder

§ 219

Taxa för tillsyn och prövning gällande alkohol, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt vissa receptfria läkemedel

Diariennr 22KS632

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar Taxa för alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter samt lagen om handel av vissa receptfria läkemedel att gälla från och med den 1 januari 2023.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Miljö- och tillsynsnämnden i uppdrag att årligen revidera och besluta om samtliga avgifter för ansökan, anmälan och tillsynsavgifter upp till prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att följande taxor upphävs från och med den 1 januari 2023:

Taxa för serveringstillstånd

Taxa för försäljning och tillsyn av tobak, e-cigarettor och påfyllningsbehållare

Taxa för kontroll enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel.

Reservation

Majvor Sjölund (C), Marika Berglund (C), Helén Lindbäck (KD), Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M) och Johnny Åström (SJV) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen har 2022-11-07, § 197, återremitterat Miljö- och tillsynsnämndens förslag till ny taxa för att se över kontrolltiden och hur den påverkar näringsidkare, föreningar och privatpersoner. Miljö- och tillsynsnämnden har sett över taxeförslaget igen.

Miljö- och tillsynsnämndens uppdrag

Kommunfullmäktige har genom reglementet, fastställt av Kommunfullmäktige 2020-12-14, § 279, delegerat bl.a. följande grupper av ärenden till Miljö- och tillsynsnämnden:

- alla ärenden som enligt alkohollagen ska handhas av kommunen
- alla ärenden som enligt tobakslagen samt lag om handel med vissa receptfria läkemedel ska handhas av kommunen
- alla ärenden som enligt lag om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska handhas av kommunen.

I år har nämnden även tilldelats ansvar för tillsynen enligt lag om tobaksfria nikotinprodukter.

I uppdraget ingår att arbeta förebyggande med ohälsa, att handlägga ansökningar/anmälningar och att utföra inre och yttre tillsyn på ett effektivt, rättssäkert och likvärdigt sätt. I tillsynen av dessa produkter eftersträvar Miljö- och tillsynsnämnden att samordna tillsynen med livsmedelskontrollen i den mån det är möjligt.

Ny taxa tobaksfria nikotinprodukter

Med anledning av den nya lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter fick kommunen ansvar för att utöva tillsyn på fysiska försäljningsställen så att denna lag och anslutande föreskrifter följs. Enligt 40 § kan en kommun ta ut avgifter för sin tillsyn av den som bedriver anmälningspliktig försäljning enligt 17 §.

Tre styrande dokument föreslås bli ett

Den nya lagen föranleder en översyn av kommunens taxor inom alkohollagen, tobakslagen och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.

Dagens taxor har kommit till vid olika tidpunkter och har därmed olika avgiftsnivåer för timtaxa. Detta kan upplevas förvirrande för näringsidkare. Avgiftsnivåerna motsvarar inte heller kostnaden för handläggning och tillsyn. Förslaget till ny taxa är att tre befintliga styrande dokument (KF 2017-12-18 § 292, KF 2019-06-24 § 169, KF 2015-11-16 § 273 se Taxor och avgifter - Styrande dokument (pitea.se) slås samman till ett och att den nya taxan för tobaksfria nikotinprodukter ingår i denna.

Ärendeprocess

Vid översynen av befintliga taxor har Avdelningen Miljö- och hälsoskydd gått igenom samtliga processer för tillsyn och prövning av ärenden och kommit fram till att handläggningen till viss del idag skattefinansieras. I stället borde den vara avgiftsfinansierad.

Men anledning av att en ny taxa föreslås har avdelningen valt att förankra taxan i såväl nämnden som i näringslivsrådet. Miljö- och tillsynsnämnden beslutade 2022-10-17 att föreslå Kommunfullmäktige att anta taxan. Kommunstyrelsen behandlade ärendet 2022-11-07 och i rummet diskuterades framför allt följande frågor:

- tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten
- tillfälligt tillstånd för servering till slutna sällskap
- bolagsändring fullständig prövning
- bolagsändring mindre bolagsändring
- ekonomisk konsekvens för näringsidkare, föreningar och privatpersoner
- hur ligger förslaget till i jämförelse med andra kommuner.

Eftersom Kommunstyrelsen återremitterade ärendet till Miljö- och tillsynsnämnden diskuterade nämndens presidieberedning 2022-10-09 återremissen. Kommunstyrelsens frågeställningar har föranlett förslag till följande mindre justeringar.

- Mindre bolagsändring ändras till enkel bolagsändring, vilket tydliggör att det är en enkel prövning och motiverar en sänkning av taxan.

I övrigt motiveras förslag till taxan under respektive rubrik nedan.

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

Förslag till timtaxa

Timtaxan för tillsyn inom samtliga tillsynsområden föreslås följa livsmedelstaxan, som efter indexuppräknings enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) i oktober 2022 är 1 285 kr. Tillsynen utförs av livsmedelsinspektörer och alkoholhandläggare. Timpriset motsvarar myndighetens kostnad och blir enhetligt och lättare att kommunicera.

Förslag till avgift för ansökan/anmälan

I samband med översyn av taxor har avdelningen Miljö- och hälsoskydd stämt av reell arbetstid jämfört med nuvarande taxor. Förslag finns om att höja såväl som att minska vissa avgifter.

Främst berörs följande avgifter

Avgift för stadigvarande tillstånd för nyansökan av såväl alkohol som tobak. I denna prövning ingår att:

- remittera ärendet till skattemyndigheten, kronofogden, polisen, räddningstjänsten samt stämna av internt med hälsoskydd, livsmedel och bygg
- informera och ge råd under hela processen
- besöka serveringslokal och titta på serveringsytor/försäljningsytor (alkohol/tobak)
- granska hyresavtal, ekonomi/finansiering, evenemangsbeskrivning, menyer, ritningar på lokalen
- boka in tid och utföra prov mot folkhälsomyndigheten (alkohol)
- skriva utredning och kommunicera den med sökande
- vid positivt beslut registrera ärendet hos folkhälsomyndigheten, länsstyrelsen och skicka till polismyndigheten region nord.

För ändring av befintligt tillstånd föreslås att frågå en fast avgift till timavgift, eftersom dessa ärenden skiljer sig åt i hur mycket tid som krävs för handläggning.

Bolagsändring - fullständig prövning

För handläggning av anmälan av bolagsändring innebär det näst intill en liknande process som vid ansökan av stadigvarande tillstånd, vilket motiverar höjningen av taxan:

- Vid prövning av PBI (Person med betydande inflytande) innebär att det är ägaren/ägarna i mindre bolag och i ett större bolag är det den/ de som är ansvariga för den faktiska verksamheten.
- Vid ny ägare eller prövning av ny PBI remitteras polis, skatteverk och kronofogde. Det innebär att det görs en prövning av handel och vandel. Det ska alltså skrivas remisser för detta och svaren ska tas om hand.
- Är den nya bolagsmannen aktiv i verksamheten ska denna även ha godkända kunskaper från prov mot folkhälsomyndigheten.
- Är bolaget/aktier köpta av prövade person (PBI) kontrolleras var denna fått pengar att köpa aktierna från. Pengarna ska spåras till ursprungskällan och verifieras. Swish från exempelvis släktingar, vänner och liknande ska styrkas med bankutdrag. Det ska även visas att inga

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

pengar har swishats tillbaka till avsändaren. Även låneavtal ska inkomma för kontroll. Kontoutdrag ska visas så att pengarna överförts till säljaren samt köpekontrakt ska finnas. Kontrollen är tidskrävande och 9 timmar är rimligt för alkohol och 6 timmar för tobak.

Enklare bolagsändring

Vid en enklare bolagsändring och prövning av styrelseledamot som exempelvis inte är PBI tas en lägre taxa ut.

Överlåtelse av aktier utan penningtransaktioner sker exv. vid dödsfall eller om makar separerar och den ena tar över aktierna i bolaget. Detta innebär att remisser skickas ut för den som tar över aktierna. Det är samma prövning, men utan ekonomisk kontroll. Samma sker med ändring av styrelseledamot som inte blivit ägare till aktier. Detta tar ca 3 - 5 timmar att kontrollera om allt i svaren är okej. Ärendet ska fortfarande remitteras och prövas om lämplighet, gällande ekonomi och ev. brottslighet föreligger. I taxan tydliggörs vad en enklare handläggning av en bolagsändring innebär, som motiverar förslaget till en sänkning av denna taxa.

Tillfälligt tillstånd för slutet sällskap

Innebörden och anledning till att detta finns är att det ska vara rimligt för exv. en förening att ha en fest för sina medlemmar. Det ska inte finnas något vinstintresse för evenemanget. De som har rätt att närvara ska vara medlemmar i föreningen. Det är inte tillåtet att sälja medlemskap "i dörren", man ska alltså vara medlem före sammankomsten. Man får inte heller ta med någon fler person som inte är medlem i föreningen sen tidigare. Det ska med andra ord vara ett gemensamt intresse som gör att man är medlem i föreningen. Idag motsvarar ansökningstaxan knappt en timmes handläggningstid. I förslaget till ny taxa föreslås två timmar.

Restaurangrapport

En höjning av taxan för ej inlämnad restaurangrapport föreslås, vilket motiverar att lämna in rapporten i tid och myndigheten sparar tid att ringa och påminna om dessa.

Tillsyn

Myndigheten utför inre och yttre tillsyn på verksamheter som serverar alkohol respektive har försäljning av tobak.

Den inre tillsynen innebär främst en granskning av om bolaget och dess företrädare fortfarande uppfyller alkohollagens krav på ekonomisk och personlig lämplighet och sker löpande under året. För inre tillsyn föreslås en fast avgift som betalas i början av året och som motsvarar 4 timmar för alkohol och 3 timmar för tobak.

Ekonomisk konsekvens för näringslivet, föreningar och privatpersoner

· Näringsliv

Tillsyn och handläggning kopplat till verksamhetsutövare avgiftsfinansieras och ska motsvara myndighetens prestation. Vissa föreslagna taxor är högre än dagens medan andra blir lägre. Förslaget innebär såväl årsavgift för den inre tillsynen som efterhandsdebitering för den yttre tillsynen. Det förebyggande arbetet som exv. brottsförebyggande samt obefogade kalgomål

ska skattefinansieras och inte finansieras av verksamhetsutövare.

· Föreningar

Föreningar berörs främst av taxan för slutna sällskap. Den är relativt låg och ska göra det möjligt för föreningar att anordna olika tillställningar.

· Privatpersoner

För att anordna en privat fest med alkoholservice där alkohol säljs till självkostnadspris gäller detsamma som för föreningar att ansöka om tillstånd för servering till slutna sällskap.

Hur ligger förslaget till i jämförelse med andra kommuner

Dagens taxa är i paritet med omgivande kommuner och även vissa kommuner söderut. Det är dock allt fler kommuner som ser över sina taxor som exv. Eskilstuna, som genomför de förändringar som föreslås i den nya taxan. Vilket innebär att kostnader som är kopplade till verksamheten ska avgiftsfinansieras och inte finansieras av skattekollektivet

Miljö- och tillsynsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige antar förslag till ny taxa för tillsyn och prövning inom följande lagars tillämpningsområden:

- Alkohollagen (2010:1622)
- Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
- Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
- Lag(2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllnadshållare
- Lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel.

Miljö- och tillsynsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige antar förslag till ny taxa med tillhörande taxebilaga 1- 3 med stöd av följande bestämmelser:

- Alkohollagen 8 kap. 10 §
- Lag om tobak och liknande produkter 8 kap. 1 - 2 §§
- Lag om elektroniska cigaretter och påfyllnadshållare 46 §
- Lag om tobaksfria nikotinprodukter 40 §
- Lag om handel med vissa receptfria läkemedel 23 §.

Miljö- och tillsynsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att taxan ska gälla från och med den 1 januari 2023.

Miljö- och tillsynsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att följande taxor upphör att gälla från och med att den nya taxan har vunnit laga kraft efter antagande:

- Taxa för serveringstillstånd – antagen 2017-12-18 § 292, senast reviderad 2021-11-24 § 74 (indexuppräknings, diarienummer 19MTN31)
- Taxa för försäljning och tillsyn av tobak, e-cigaretter och påfyllningsbehållare – antagen 2019-06-24 § 169, senast reviderad 2021-11-24 § 75 (indexuppräknings, diarienummer 19MTN14)

· Taxa för kontroll enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel – antagen 2015-11-16 § 273, senast reviderad 2021-11-24 § 71 (indexuppräknings, diarienummer 19MTN46).

Miljö- och tillsynsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att Miljö- och tillsynsnämnden årligen får indexuppräknings taxan upp till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Basår för indexuppräknings är oktober månad 2022. Miljö- och tillsynsnämnden ska delge Kommunfullmäktige beslut efter indexuppräknings.

Yrkanden

Helena Stenberg (S): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Majvor Sjölund (C), Håkan Johansson (M), Johnny Åström (SJV) och Karl-Erik Jonsson (M): bifall till förslaget med ändring att tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten ändras till 4 500 kr

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunstyrelsens arbets- och personalutskottets förslag.

Beslutsunderlag

- Taxa för tillsyn och prövning av alkohol, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt vissa receptfria läkemedel
- Taxa för serveringstillstånd
- Taxa för försäljning och tillsyn av tobak e-cigarett och påfyllningsbehållare
- Taxa för kontroll enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel

§ 220

Försäljning del av fastighet Löjan 1

Diariennr 22KS653

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner att del av fastighet Löjan 1 säljs.

Ärendebeskrivning

Piteå förväntas växa, befolkningen öka och kommunen behöver planera för ytterligare bostäder, arbetsplatser och infrastruktur för att möta utvecklingen. Kvarteret Löjan är beläget i centrala Piteå med ett framstående läge intill Stadskyrkan, Stadsberget och Stadshotellet. Stora delar av kvarteret präglas av rester av ett parkeringsdäck som utgör ett tomrum i stadsmiljön och behöver rivas. Ytan behöver fyllas med bebyggelse som innehållsmässigt bidrar till att stärka stadskärnans attraktivitet av hög arkitektonisk kvalitet. Den offentliga platsen ska tillsammans med Stadsberget samt omgivande bebyggelse skapa en attraktiv helhet.

I det styrande dokumentet ”Taxa för nyttjande och försäljning av kommunal mark” anges under punkt 3.1 att ”mark för flerbostadshus i Piteå centrum upplåts med tomträtt”.

I protokoll från Kommunfullmäktige 2018-05-23, § 38, framgår att ”...för områden där detaljplan eller planprogram påbörjats före 2017-09-01 förhandlas friköp eller tomträtt i samband med markanvisningsavtalet, där Kommunstyrelsen är beslutande organ”. Under de senaste åren har kommunen förhandlat med ett antal olika intressenter för att kunna exploatera i enlighet med planprogrammet. Den begränsade ytan, de komplicerade markägarförhållandena samt utebliven flytt av offentliga lokaler har varit orsaken till att förhandlingarna avbrutits.

Under 2021 anordnade Piteå kommun en ”Utökad intresseanmälan för markanvisning” där Riksbyggen, BD Fastigheter och AB Wallsténhus lämnade in var sitt förslag. Riksbyggen blev den exploatör som kommunen valde att gå vidare med. Under våren 2022 har det ekonomiska läget samt svårigheterna som beskrivits ovan gjort att Riksbyggen dragit sig ur. Kommunen har därför påbörjat en dialog med AB Wallsténhus som kom på andra plats i utvärderingen. AB Wallsténhus är tillsammans med BD Fastigheter intresserade av att bygga på Löjan i enlighet med planprogrammet, under förutsättning att de får friköpa marken. Exploatörerna ser inte tomträtt som ett ekonomiskt hållbart alternativ.

Motivering

Samhällsbyggnad förordar friköp i detta enskilda fall med följande motivering:

- Fastigheten Löjan 1 ligger i direkt anslutning till andra fastigheter i samma kvarter som idag ägs av AB Wallsténhus.
- Ytan är liten och svår för någon annan att exploatera i den omfattning planprogrammet medger.
- Arbete med planprogrammet för kvarteret Löjan påbörjades innan 2015.

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

- Det finns stor risk att området inte kommer att bebyggas om tomträtt kvarstår, vilket ger negativa konsekvenser för hela Piteås stadskärna och dess attraktivitet.

Markägoförhållanden samt fastigheten Löjan 1 framgår av bifogad kartbilaga. Exakt yta som kommer friköpas klarläggs i ett kommande planarbete och beror på omfattningen av allmän plats.

För Piteå som helhet förväntas förslaget gynna tillväxt och bidra till att nå målen om att Piteå år 2040 ska ha 50 000 invånare samt att Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer.

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Kommunledningsförvaltningen stödjer Samhällsbyggnadsnämndens bedömning och föreslår att Kommunfullmäktige i detta fall gör undantag från tidigare fattat beslut 2018-05-23, § 38.

Efter genomfört planarbete lyfts nytt ärende till Kommunfullmäktige om friköp av del av fastigheten.

Beslutsunderlag

- Karta Löjan 1 - M 2022-740

§ 221

Arbetsordning - Kommunfullmäktige

Diariennr 22KS652

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar Arbetsordning för Kommunfullmäktige till och med 31 december 2026.

Reservation

Anders Nordin (SLP), Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M), Helén Lindbäck (KD) och Johnny Åström (SJV) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-31 § 134 att anta Arbetsordning för Kommunfullmäktige med giltighetstid till 31 december 2022. Kommunfullmäktige gav Kommunfullmäktiges presidium och partiernas gruppledare i uppdrag att göra en översyn av dokumentet.

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till arbetsordning utifrån Sveriges Kommuner och Regioners rekommendationer. Presidiet och gruppledarna har därefter gjort en översyn och lämnar förslag till reviderad Arbetsordning för Kommunfullmäktige.

Yrkanden

Håkan Johansson (M): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag med ändring under § 16 att "underrättar" byts ut till "kallar in" samt under § 43 att meningen "Ordförande avgör om skriftlig motivering ska tillföras protokollet", stryks.

Helena Stenberg (S): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag samt Håkan Johanssons (M) ändring under § 16 att "underrättar" byts ut till "kallar in"

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Helena Stenbergs (S) förslag.

Beslutsunderlag

- Arbetsordning för Kommunfullmäktige

§ 222

Reglemente för plan- och tillväxtkommittén

Diariernr 22KS405

Beslut

Kommunstyrelsen antar Reglemente för plan- och tillväxtkommittén till och med 31 december 2026.

Ärendebeskrivning

I reglementet anger kommunfullmäktige kommitténs ansvarsområde. Det nuvarande reglementet ska revideras vid behov.

Aktuell revidering innehåller endast redaktionella förändringar utifrån föregående version.

Beslutsunderlag

- Reglemente för plan- och tillväxtkommittén

§ 223

Reglemente för Gemensam räddningsnämnd för Piteå och Älvsbyns kommuner

Diariernr 22KS427

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar Reglemente för Gemensam räddningsnämnd för Piteå och Älvsbyns kommuner till och med den 31 december 2026.

Ärendebeskrivning

Reglemente gemensam räddningsnämnd för Piteå och Älvsbyns kommuner antogs av kommunfullmäktige den 24 juni 2019. Reglementet är giltigt fram till och med den 31 december 2022.

Reglementet är relativt nytt och det har inte skett några förändringar inom verksamhetsområdet sedan reglementet antogs. Förvaltningschef gemensam räddningsnämnd för Piteå och Älvsbyns kommuner har förklarat att han inte ser något behov av att revidera reglementet i detta skede.

Kommunledningsförvaltningens yttrande.

Kommunledningsförvaltningen delar förvaltningschef gemensam räddningsnämnd för Piteå och Älvsbyns kommuners bedömning av att det inte finns något behov av att revidera reglementet i detta skede och föreslår kommunfullmäktige att förlänga giltighetstiden till den 31 december 2026.

Beslutsunderlag

- Reglemente gemensam räddningsnämnd i Piteå och Älvsbyns kommun

§ 224

Policy för Kommunikation

Diariernr 21KS243

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar Policy för Kommunikation till och med 31 december 2026.

Ärendebeskrivning

Nuvarande Informations- och kommunikationspolicy för Piteå kommun antogs av Kommunfullmäktige 2009-09-14, § 120. En mindre revidering gjordes 2016.

Policyn avser all kommunikation med Piteå kommun och de helägda bolagen som avsändare. Den gäller även alla medarbetare och förtroendevalda i Piteå kommun såväl i förvaltning som i helägda bolag.

Arbetet med att ta fram en ny kommunikationspolicy har skett under våren (april-maj). En arbetsgrupp har utsetts av representanterna från alla förvaltningarna och från några av de kommunala bolagen. Det här är ett gemensamt dokument.

Målet har varit att förstärka känslan av det gemensamma ansvaret. Arbetsgruppen har därför medvetet valt ord som att kommunen och de kommunala bolagen ÄR i stället för att skiva att man SKA. Policyn är kortfattad med syfte att den ska beskriva VAD kommunen och de kommunala bolagen gör. HUR kommunen praktiskt jobbar med kommunikation ska sen tas fram i en anvisning.

PIKAB:s bolag tar fram en egen anvisning eftersom de har egna kommunikationsresurser i bolagen.

Kommunledningsförvaltningen yttrande
Kommunledningsförvaltningen föreslår att kommunfullmäktige antar kommunikationspolicyn.

Beslutsunderlag

- Policy för Kommunikation

§ 225

Informations- och kommunikationspolicy för Piteå kommun

Diariennr 22KS664

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige upphäver Informations- och kommunikationspolicy för Piteå kommun från och med 12 december 2022.

Ärendebeskrivning

Nuvarande Informations- och kommunikationspolicy för Piteå kommun antogs av Kommunfullmäktige 2009-09-14, § 120. En mindre revidering gjordes 2016.

I samband med att ny Policy för Kommunikation föreslås antas föreslås nuvarande Informations- och kommunikationspolicy för Piteå kommun upphävas.

Beslutsunderlag

- Informations- och kommunikationspolicy för Piteå kommun

§ 226

Taxa för tömning av enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare

Diariennr 22KS684

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar Taxa för tömning av enskilda avloppsanläggningar och fettavskiljare till och med 30 juni 2024.

Kommunfullmäktige fastställer att renhållningstaxan för tömning av slam samt fettavskiljare ska utgå från Avfallsindex A12:3MD med augusti månad gällande indextalet som basindex.

Styrelsen för Piteå Renhållning & Vatten AB ges rätt att årligen justera taxan tömning av slam samt fettavskiljare genom denna indexuppräknings. Sådan uppräknings får inte ske oftare än en gång per år.

Ärendebeskrivning

Pireva har genom offentlig upphandling tecknat avtal med ny leverantör för tjänster för tömning av enskilda avloppsanläggningar då tidigare leverantör har valt att inte längre producera tjänsterna.

Till upphandlingen inkom 5 anbud, och avtal tecknades. Upphandlingen innebar en tydlig kostnadsökning, dock i förväntad nivå utifrån jämförelser med andra kommuner.

Förslag till taxa 2023 innebär en anpassning till nya avtalet med den nya leverantören. Förslag till ny slamtaxa innebär en höjning av vanligaste standardtömningen från 1088 kr ink moms till 1719 kr ink moms, totalt sett en ökning med 57,9 %.

Taxan ska indexregleras årsvis, Statistiska Centralbyråns index tillämpas A12:3MD och med augusti månad gällande indextalet som basindex. Indexförändringar under perioden A12:3MD augusti 2021 – augusti 2022 är 13,2 %

Beslutsunderlag

- Taxa för tömning av slam samt fettavskiljare

§ 227

Samisk förvaltningskommun

Diariernr 22KS646

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner återrapport av utredning Samisk förvaltningskommun.

Kommunstyrelsen ger Kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en åtgärds- och tidsplan i syfte att möjliggöra en ansökan om att Piteå kommun blir en Samisk förvaltningskommun. Uppdraget ska redovisas senast i Årsredovisning 2023.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har i riktlinjerna för verksamhetsplan 2023-2025 och budget 2023 gett uppdrag till Kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för Piteå kommun att bli en samisk förvaltningskommun i syfte att kunna lämna in anmälan senast 1 april 2023 (§45, Kommunfullmäktige 2022-03-28).

Syftet med utredningen har varit att tydliggöra vad som redan uppfylls och vad som kommer att krävas av Piteå kommun för att kunna efterleva åtagandet det innebär att vara en samisk förvaltningskommun. Piteå kommuns möjligheter och utmaningar har identifierats. Utredningen har skett i samarbete med kommunens förvaltningar. Underlaget ska användas för att ta ställning om en ansökan ska ske senast 2023-03-01.

Utredningen pekar mot att Piteå kommun inte har förutsättningar att bli förvaltningskommun för samiska från och med 2023. Innan en eventuell ansökan som samisk förvaltningskommun är det rimligt att först säkerställa efterlevandet av Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Ett första steg kan vara att utse en samordnare för det minoritetspolitiska arbetet. Ett andra steg bör vara att arbeta fram mål och riktlinjer för det arbetet.

Yrkanden

Helena Stenberg (S): bifall till återrapporten samt att Kommunledningsförvaltningen får i uppdrag att ta fram en åtgärds- och tidsplan i syfte att möjliggöra en ansökan om att Piteå kommun blir en Samisk förvaltningskommun. Uppdraget ska redovisas senast i Årsredovisning 2023.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

Beslutsunderlag

- Utredning samisk förvaltningskommun

§ 228

Åtgärdsprogram luft och partiklar

Diarienum 21KS550

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige antar förslaget till åtgärdsprogram för partiklar PM10.

Reservation

Helén Lindbäck (KD), Håkan Johansson (M), Karl-Erik Jonsson (M) och Johnny Åström (SJV) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Anders Nordin (SLP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Naturvårdsverket har beslutat att Piteå kommun behöver upprätta ett åtgärdsprogram för partiklar eftersom miljökvalitetsnormen för PM10 överskridits under år 2020. Naturvårdsverket skickade beslutet till Länsstyrelsen, som har överlåtit till Piteå kommun att ta fram ett åtgärdsprogram. Naturvårdsverkets beslut grundar sig på Samhällsbyggnads luftmätningar vid Prästgårdsgatan i Piteå.

Åtgärdsprogrammet har varit ute på samråd och ett antal synpunkter har kommit in till Samhällsbyggnad. Av samrådsredogörelsen framgår vilka synpunkter som har kommit in och hur Samhällsbyggnad har beaktat dessa vid arbetet med att ta fram åtgärdsprogrammet. När Kommunfullmäktige har antagit ett åtgärdsprogram ska kommunen redovisa det till Naturvårdsverket.

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2022-10-27 § 132

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige antar förslaget till åtgärdsprogram för partiklar PM10.

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige efter antagandet skickar åtgärdsprogrammet till Naturvårdsverket.

Yrkanden

Håkan Johansson (M) och Karl-Erik Jonsson (M): bifall till förslaget med ändring att avsnitt 6.3.2. stryks och att man istället inför enkelriktad väg vid Lillbrogatan, behåller antalet parkeringarna (54 st) samt inväntar ny mätutrustning.

Helena Stenberg (S): bifall till Kommunstyrelsens arbets- och personalutskotts förslag.

Anders Nordin (SLP): avslag till förslaget, ny mätutrustning avvaktas.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de tre förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunstyrelsens arbets- och personalutskottets förslag.

Beslutsunderlag

- Åtgärdsprogram för partiklar PM10 i Piteå 2022-2028
- Samrådsredogörelse för åtgärdsprogram för partiklar PM10 i Piteå
- SMHI Rapport 2022-41 Luftkvalitetsberäkningar inför Åtgärdsprogram i Piteå v1.1
- Trafikutredning luftmiljö Piteå 2022-05-31
- Yttrande från privatperson
- Projektdirektiv åtgärdsprogram luft och partiklar

§ 229

Redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag, medborgarförslag beslutade i nämnd samt Piteförslag

Diariennr 22KS380

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner redovisning av medborgarförslag beslutade i nämnd.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige godkänner redovisning av Piteförslag.

Ärendebeskrivning

Enligt Kommunfullmäktiges arbetsordning 32-33 §§, ska motioner och medborgarförslag som inte beretts färdigt redovisas för Kommunfullmäktige två gånger per år.

Senaste redovisningen lämnades vid Kommunfullmäktiges sammanträde 20 juni 2022, § 92.

Kommunledningsförvaltningen har upprättat förteckning över obesvarade motioner och medborgarförslag.

Kommunfullmäktige kan överlåta till Kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta om ett medborgarförslag. En nämnd som handlägger och beslutar sådant medborgarförslag ska minst en gång om året återrapportera till Kommunfullmäktige om de beslut som fattats i ärendena.

Kommunledningsförvaltningen har upprättat förteckning över beslutade medborgarförslag i Kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Piteförslag

Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska två gånger per år redovisa till Kommunfullmäktige alla publicerade Piteförslag som ej gått till beslut samt en gång per år redovisa alla beslutade ärenden.

Beslutsunderlag

- Redovisning motioner och medborgarförslag
- Piteförslag - publicerade som ej gått till beslut samt beslutade ärenden

§ 230

Ansvarig utgivare för webbsändning av kommunfullmäktiges sammanträden

Diariennr 22KS681

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige utser ordförande Ruth Rahkola (S), eller den som i hennes ställe agerar ordförande, till ansvarig utgivare för sändningar av Kommunfullmäktiges sammanträden för perioden 12 december 2022-15 oktober 2026.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att ansvarig utgivare inte ska vara ansvarig för det som sägs under sammanträdet, utan varje ledamot eller annan medverkande ansvarar själv för eventuella yttrandefrihetsbrott han/hon kan begå. Detta ska kommunfullmäktiges presidium informera om vid varje fullmäktiges sammanträde.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att Kommunstyrelsen är personuppgiftsansvarig för sändningarna.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktiges sammanträden sänds via internet, detta som del i ett utvecklingsprojekt.

Personuppgifter förekommer i sändningarna. För att få behandla personuppgifter krävs enligt dataskyddsförordningen en rättslig grund. I kommunallagen finns bestämmelser om att fullmäktiges sammanträden ska vara offentliga. Den rättsliga grund som Kommunstyrelsen använder sig av för dessa behandlingar är därmed att den utför en uppgift av allmänt intresse.

En ansvarig utgivare behövs i enlighet med Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) 4 kap 1 §. Utgivaren är juridiskt ansvarig om yttrandefrihetsbrott, till exempel hets mot folkgrupp, förtal eller förolämpning, begås under sändning. Fullmäktiges ordförande bör vara ansvarig utgivare, eftersom hen är den som har möjlighet att avbryta sammanträdet vid behov. Kommunfullmäktige bör även besluta att utgivaren inte ska vara ansvarig för vad som sägs i ett direktsänt program såsom Fullmäktige utan att varje ledamot själv ansvarar för det eventuella yttrandefrihetsbrott hen kan begå.

§ 231

Annonsering av Kommunfullmäktiges sammanträden 2023-2026

Diariennr 22KS401

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att tillkännagivanden av Kommunfullmäktiges sammanträden under 2023-2026 utan ärendeförteckning annonseras, med en hänvisning till kommunens digitala anslagstavla, i Piteå-Tidningen samt informeras om via kommunens kanaler för sociala medier.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att Kommunfullmäktiges sammanträden under 2023-2026 sänds i Piteå Närradio och via webbsändning.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige avslutar uppdraget till Kristdemokraternas kansli att genomföra radiosändning av Kommunfullmäktiges sammanträden från 1 januari 2023.

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige ger Kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra radiosändning och webbsändning av Kommunfullmäktiges sammanträden 2023-2026.

Reservation

Helén Lindbäck (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

I den nya Kommunallagen (2017:725) som trädde i kraft 1 januari 2018 finns inget krav på att uppgifter om tid och plats för kommunfullmäktigesammanträde måste införas i den eller de ortstidningar som kommunfullmäktige beslutar.

Enligt Kommunallagen 8 kap 9-11 §§ ska varje kommun på sin webbplats ha en anslagstavla. Anslagstavlan ska bland annat innehålla kungörelser, tillkännagivanden eller annan information som med stöd av lag eller annan författning ska meddelas på anslagstavlan.

Kommunledningsförvaltningen föreslår att tillkännagivanden av Kommunfullmäktiges sammanträden utan ärendeförteckning annonseras, med en hänvisning till kommunens digitala anslagstavla, i Piteå-Tidningen samt informeras om via kommunens kanaler för sociala medier.

Kommunfullmäktiges sammanträden sänds via Piteå Närradio, det genomförs av Kristdemokraternas kansli. Kommunledningsförvaltningen genomför webbsändningen och förslaget är att förvaltningen övertar ansvaret även för radiosändningen.

Yrkanden

Håkan Johansson (M): annonsering i både Piteå-Tidningen och Norrbottens Kuriren

Signatur justerare

Utdragsbestyrkande

Helén Lindbäck (KD): annonsering med ärendeförteckning i Piteå-Tidningen.

Helena Stenberg (S): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de tre förslagen och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

§ 232

Ordning för inkallande av ersättare i styrelse och nämnder 2023-2026

Diariernr 22KS399

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige fastställer angiven ordning för inkallande av ersättare i styrelse och nämnder för mandatperioden 2023-2026.

För ledamot tillhörande nedanstående partigrupp	Inträder ersättare i angiven partigrupsordning
S:	S, C, V, MP, SJV, SLP, KD, M, SD
C:	C, S
M:	M, KD, SJV, SLP, MP, SD, C, S, V
SLP:	SLP, MP
MP:	MP, SLP, SJP, KD, M, V, S, C, SD
KD:	KD, M, SLP, SJP, MP, C, SD, S, V
SJV:	SJV, M, SLP, KD, MP
SD:	SD
V:	V

Inom varje partigrupp inträder ersättare i den ordning de upptagits i protokollet.

Detta tillvägagångssätt ska tillämpas om inget annat föreskrivs i lag, annan författning eller reglemente rörande ersättares inkallande till tjänstgöring.

Ärendebeskrivning

Vid val av ersättare i styrelse och nämnder ska fullmäktige fatta beslut om den ordning i vilken de ska kallas till tjänstgöring. Om fullmäktige inte fastställer någon inkallelseordning gäller att turordningen inte styrs av partitillhörighet, utan ersättare träder istället in i den ordning de finns upptagna i fullmäktiges protokoll gällande valet.

Yrkanden

Brith Fäldt (V): Inkallelseordning för Vänsterpartiet, V

Håkan Johansson (M): Inkallelseordning Moderaterna, M, KD, SJV, SLP, MP, SD, C, S, V

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition och finner att det endast föreligger ett förslag vilket blir Kommunstyrelsens beslut.

§ 233

Länsstyrelsen - Beslut av ansökan om vattenskyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter för Svensbyfjärdens ytvattentäkt i Piteå kommun

Diariernr 22KS655

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att Kommunfullmäktige tar del av beslut om vattenskyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter för Svensbyfjärdens ytvattentäkt i Piteå kommun

Ärendebeskrivning

Svensbyfjärden utgör dricksvattentäkt för Piteå kommuns huvudvattentäkt som förser merparten av kommunens invånare med dricksvatten. Det är angeläget att vattentäkten får ett skydd som säkerställer dricksvattenförsörjningen för framtiden. Ett arbete med att få till stånd ett vattenskyddsområde har pågått under ett antal år.

2018-06-20 § 107 beslutade Kommunfullmäktige att ansöka om att Länsstyrelsen i Norrbottens län fastställer skyddsområde för Svensbyfjärdens ytvattentäkt i enlighet med föreslagna skyddszoner enligt 7 kap. 21-22 § miljöbalken.

Länsstyrelsen Norrbotten har 2022-11-01 fattat beslut enligt Piteå kommuns ansökan och kompletteringar från 2021-10-11.

Piteå kommun kommer som ägare att märka upp vattenskyddsområdet samt informera om gällande föreskrifter. Miljö- och tillsynsnämnden kommer att ta fram information och blanketter för att eventuell dispens och liknande ska kunna sökas. Pireva kommer som VA-huvudman ta fram plan för skyltning och tillhanda information.

Beslutsunderlag

- Länsstyrelsen - Beslut av ansökan om vattenskyddsområde
- Bilaga 4 kartor zoner
- Beslut - Överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

§ 234

Information från kommunchefen

Diariernr 22KSI 1

Beslut

Kommunstyrelsen tar del av Kommunchefens information om krisberedskap, Inköpschef och kommunens visseblåsarfunktion.

Ärendebeskrivning

Andreas Lind, Kommunchef lämnar information vid sammanträdet.

Information om kommunens krisberedskap samt vilka utbildningar och åtgärder som planeras.

Ny tillförordnad inköpschef har anställts i väntan på rekrytering av ny Inköpschef.

Från och med 1 januari 2023 kommer allmänheten att kunna anmäla kommunala oegentligheter i kommunens visseblåsarfunktion.

§201

Ändringar i dagordningen

§202

Folkinitiativ

Norrbotniabanan

22KS700

§203

Månadsrapport oktober 2022 samt helårsprognos

22KS378

Månadsrapport okt 2022

Piteå kommun

Ekonomi

Övergripande resultat

För perioden redovisas överskott om 185,0 mkr (192,5 mkr samma period föregående år), motsvarande 7,8 % av skatter och generella statsbidrag. Resultatet är en försämring jämfört med motsvarande period föregående år vilket framför allt beror på ökade kostnader till följd av ökade personalkostnader samt nedskrivning av reservfond. Med anledning av en negativ utveckling på marknaden så är en nedskrivning av reservfonden genomförd då marknadsvärdet sjunkit med 15,2 % sedan årsskiftet. Utvecklingen är en direkt följd av marknadens reaktion med anledning av kriget i Ukraina, höga energipriser och en hög inflation. Trots nedskrivningen av reservfonden så är finansnettot starkare än budget då skatteintäkterna enligt aktuell prognos förväntas öka i högre grad.

Årsprognosen visar överskott om 104,5 mkr. Kostnadsutvecklingen är osäker då en hög inflation och höga energipriser kan komma att påverka nettokostnadsutvecklingen i verksamheten. Prognosen är svagare än fjolårets helårsresultat men högre än budget. För 2021 redovisades ett riktigt starkt resultat till följd av ökade skatteintäkter, generella statsbidrag samt en låg nettokostnadsökning till följd av pandemin.

tkr	Utfall Jan-Okt 2022	Utfall Jan-Okt 2021	Prognos helår 2022	Budget helår 2022	Utfall helår 2021
Verksamhetens intäkter	538 781	508 184	638 476	590 471	656 620
Verksamhetens kostnader	-2 600 551	-2 495 078	-3 228 270	-3 164 823	-3 097 913
Avskrivningar	-106 855	-102 175	-127 853	-129 663	-125 714
Verksamhetens nettokostnader	-2 168 625	-2 089 068	-2 717 647	-2 704 015	-2 567 007
Skatteintäkter	1 966 260	1 852 427	2 356 559	2 292 600	2 224 741
Generella statsbidrag	409 252	402 075	489 452	488 057	483 343
Finansiella intäkter	27 987	37 994	29 571	21 964	49 000
Finansiella kostnader	-49 795	-4 886	-53 434	-6 129	-5 926
Periodens resultat	185 079	198 541	104 501	92 477	184 151
<i>Semesterlöneskuldens resultatteffekt</i>	28 448	20 923	-4 234		-2 954
<i>Resultatets andel av skatter och generella statsbidrag</i>	7,8%	8,8%	3,7%	3,3%	6,8%

Finansiell stabilitet

Kommunen har en i grunden stark finansiell ställning med bland annat stark soliditet och ett relativt gott skatteunderlag. Kommunens och kommunkoncernens likviditet är fortsatt relativt stark tack vare fortsatt starkt resultat under 2021.

Investeringar

Investeringsbudgeten är för året 303 mkr och nämnderna har lämnat prognos på att 203 mkr kommer att upparbetas. Det största pågående projektet är om- och tillbyggnad av Christinaskolan, dessutom påbörjas nybyggnation av Strömnäsbackens Äldreboende som planeras vara klart tidigast 2024. Därutöver är reinvesteringar i fastigheter, där renovering av stadshuset utgör en betydande del, en stor post under året.

Investeringsprojekt	Prognos utfall 2022 (mkr)
Christinaprojektet	51
Reinvestering fastigheter	22
Äldreboende Strömnäsbacken	32
IT, datorer och infrastruktur	16
Reinvestering gator/vägar	16

Nämnder

Styrelse och nämnder redovisar sammantaget överskott mot budget för perioden med 14,9 mkr (9,4 mkr samma period fg år). Förändringen av utfallet jämfört mot samma period föregående år beror bland annat på hög sjukfrånvaro, en statlig ersättning för ökade sjuklönekostnader samt lägre driftskostnader. Staten har kompenserat kommunen för sjuklönekostnader till och med mars med 15,9 mkr.

För helåret prognostiseras underskott med -26,1 mkr (-4,3 mkr helår 2021), varav socialnämnden -34,5 mkr.

Se nämndernas kommentarer nedan.

tkr	Nettokostnad	Budget	Budget- avvikelse	Budget- avvikelse	Prognos budget- avvikelse	Budget- avvikelse
	Jan-Okt 2022	Jan-Okt 2022	Jan-Okt 2022	Jan-Okt 2021	helår 2022	helår 2021
Kommunfullmäktige	5 461	6 113	652	870	0	155
Kommunstyrelsen	187 690	206 900	19 210	19 486	7 444	11 036
- Gemensamma nämnder	45 084	43 872	-1 212	-2 290	-3 114	-3 025
- KS gemensam	0	8 450	8 450	7 605	7 450	3 823
- Kommunledningsförvaltningen	142 605	154 578	11 973	14 171	3 108	10 238
Barn- och utbildningsnämnden	779 264	783 802	4 538	3 541	700	3 816
Fastighets- och servicenämnden	76 279	93 909	17 630	-5 741	2 000	805
Kultur- och fritidsnämnden	114 490	117 250	2 759	10 883	-1 300	4 065
Miljö- och tillsynsnämnden	5 264	4 381	-884	265	-500	-256
Samhällsbyggnadsnämnden	156 247	156 640	393	-6 046	0	-3 136
- Markförsäljning	-2 339	-2 665	-326	-2 453	0	-3 183
Socialnämnden	836 019	806 625	-29 394	-13 979	-34 478	-20 766
Gemensam kost- och servicenämnd	-9	-1	8	159	0	0
Gemensam räddningsnämnd	0	0	0	0	0	0
Gemensam överförmyndarnämnd	-22	0	22	0	0	0
Summa nämnder/styrelse	2 160 683	2 175 619	14 936	9 437	-26 134	-4 281

Kommunfullmäktige, revision och valnämnd

Kommunfullmäktige, inklusive revision och valnämnd, redovisar samlat överskott om 0,6 mkr per oktober. Stor del av överskottet återfinns inom revision och valnämnden. Valnämndens överskott förklaras av avvikelse mellan periodiserad budget och att alla kostnader förknippade vid valet inte har erhållits ännu. Detta överskott förväntas inte kvarstå vid årsskiftet. För helåret prognostiseras dessa verksamheter sammantaget en budget i balans.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar överskott för perioden januari-oktober med 19,2mkr. Överskottet på perioden förklaras till största del av ej utbetalda kostnader i den tillväxtpolitiska reserven och av centralt avsatta medel.

På helåret beräknas prognosen sammantaget till 7,4 mkr (2021 11,0 mkr). Överskottet härrör till centralt avsatta medel som inte beräknas förbrukas i den centrala potten och planreserven. Grundverksamhetens prognostiserade underskott jämfört med budgeterade medel är begränsat till följd av minskade personalkostnader på grund av vakanser runt om i verksamheterna.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden exklusive Grans Naturbruksgymnasium redovisar per sista oktober överskott om 4,1 mkr vilket är en avvikelse mot budget om 0,5 %.

Under våren har avdelningarna fått kompensation från staten för sjuklönekostnader med sammanlagt 6,4 mkr. Grundskolan och Strömbackaskolan har dessutom blivit tilldelad 4,6 mkr från "Skolmiljarden" som har betalats ut till alla kommuner för att minska de negativa effekterna på elevers kunskapsutveckling och hälsa till följd av Covid-19 pandemin. Personal har anställts under våren för att stödja elever som behöver det mest genom kompensatoriska insatser, exempelvis resurspersonal, elevassistenter, mm.

Elevhälsan har för perioden en budgetavvikelse om 1,2 mkr vilket är 800 tkr mer än vid delårsbokslut. Beslut om statsbidraget "förstärkning av elevhälsan" kom i år i september vilket har försvårat för avdelningen att planera sin organisation och kunna nyttja medlet för ändamålet, vilket endast är utökning av personalresurser. Det finns en stor risk av att behöva återbetala en del av statsbidraget, därför sätts avdelningens prognos för helåret till 0,5 mkr.

Förskolans budgetavvikelse per oktober är 1,8 mkr. Förändringen mellan augusti och oktober är -2,4 mkr, vilket till stor del beror på att rektorerna behåller vårens organisation under hösten men personalbudgeten är lägre. Avräkningskontot för tilläggsbelopp ligger med underskott; bara under oktober betalades 2,6 mkr ut avseende HT-22. Totalt har förskolan betalat ut 6,8 mkr i tilläggsbelopp i år, men har en budget på 4,5 mkr. Prognos för helår justeras upp till 1,2 mkr; efter barmätningen den 15 november justeras rektorernas och de fristående verksamheternas barnpeng vilket kan påverka prognosen. Samtidigt förväntas rektorerna upparbeta sin materialbudget innan året slut vilket också kan ha en inverkan i helårsprognosen.

Grundskolan redovisar för perioden ett positivt utfall om 4,7 mkr. Den höga budgetavvikelse beror på utbetalningen av sjuklönersättning samt mindre kostnader för elevdatorer än det som är budgeterat på grund av ett nytt leasingavtal som kom till stånd i våras. Helårsprognosen sätts till 3,3 mkr. Verksamheterna kommer att upparbeta en del av överskottet genom att göra inköp av läromedel.

Förvaltningsövergripande utfall för perioden är -3,5 mkr. Nettokostnaderna för Interkommunalersättning samt utbetalningarna till fristående verksamheter har fortsatt att öka för perioden. Ökade kostnader för underhåll av lokaler samt modulen i Jävre bidrar också till underskottet. Helårsprognosen för Barn- och utbildningsnämnden sätts till 0,7 mkr.

Grans naturbruksgymnasium

Grans redovisar per oktober överskott på 0,3 mkr. Det positiva utfallet beror främst på ökade intäkter, främst elevintäkter, men även ökade mjölk- och hyresintäkter som hitintills väger upp de kraftigt ökade kostnaderna för främst lantbruket.

Några elever har valt att avsluta sina studier på Grans under september och oktober vilket har påverkat utfallet för perioden negativt jämfört med delårsbokslutet. Helårsprognosen för Grans naturbruksgymnasium beräknas till noll.

Fastighets- och servicenämnden

Fastighets- och servicenämnden redovisar överskott för perioden med 15 mkr exklusive kapitaltjänst. Alla avdelningar visar överskott.

För helår prognostiserar avdelningarna Stab och Städ överskott och avdelningarna Fastigheter och Måltider underskott. Totalt prognostiserar nämnden överskott med 2 mkr på helår. Avdelning Måltider har underskott på livsmedelskostnader och överskott på personalkostnaderna, det råder viss osäkerhet rörande livsmedelskostnaderna. Avdelning Fastigheters prognos rörande underhåll är osäker, dels med anledning av prisökningar, leveranstider och ramavtalspartners arbetsbelastning. Dels på grund av ökad mängd skadeprojekt som påverkar förvaltningens arbetsbelastning vilket leder till försenade underhållsåtgärder. Detta kan innebära ett större överskott än prognostiserat på årsbasis.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden redovisar överskott för perioden med 2,8 mkr. I överskottet ingår bland annat fordran på förutbetalda semesterlöner med 0,8 mkr. I överskottet ingår även inestående investeringsbidrag till föreningar med egna anläggningar med 1,2 mkr.

Negativ ekonomisk avvikelse för perioden hänförs till ökade revisionskostnader samt kostnad för upp- och nertagning av Fotbollshallen Norrstrand, som i år utförts av en extern leverantör. Dessutom drabbades konstgräsplanen på LF Arena av en skada, som har reparerats. Ökade energikostnader för konstgräsplanen LF Arena,

på grund av ett nytt energiavtal, påverkar nämnden negativt. Ökade kostnader för drivmedel drabbar framför allt parkverksamheten.

Nämndens helårsprognos visar underskott med 1,3 mkr. Minskningen från periodresultat till årsprognos beror dels på att inestående medel kommer att utbetalas till föreningar, dels en ökad kostnad för semesterlöneskulden med 0,9 mkr. Även anläggningarnas ökade kostnader under vintersäsongen har en stor negativ påverkan på årsprognosen. Ingen förändrad målbedömning då nämnden bedömer att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning.

Miljö och tillsynsnämnden

Perioden visar underskott mot budget med 0,9 mkr. Årsprognosen visar på underskott mot budget med 0,5 mkr.

Underskottet förklaras främst av att antalet nya anmälningar/ansökningar har minskar för livsmedel och miljöskydd som innebär ett intäktsstapp på ca. 0,3 mkr. För miljöskyddet har även en viss behovsstyrd tillsyn ingått i den planerade tillsynen vilket innebär att tillsynen utförts men att planerad intäkt för året minskas med ca 0,2 mkr.

Totalt sett går tillsynsarbetet i enlighet med tillsynsplanen.

Samhällsbyggnadsnämnden

Perioden visar överskott mot budget med 0,4 mkr. Nämnden prognostiserar ingen avvikelse mot budget.

Nämnden märker av stora kostnadsökningar för energi och olja. Det gäller främst kostnader för drivmedel, entreprenad, el-bussar, gatubelysning samt asfalt. Dessa kostnadsökningar bedöms vara högre än vid föregående period. Kostnader för färdtjänst har också ökat, då resandet har kommit igång igen efter pandemin. Även kostnaderna för medfinansiering till Länstrafiken förväntas överstiga budget.

Kostnadsökningarna har delvis kunnat pareras inom nämndens verksamheter, då lönerna för feriearbete understigit budget eftersom färre sökt ferieplats. Dessutom har inflödet av deltagare till arbetsmarknadsenheten minskat, vilket innebär lägre kostnader för subventionerade anställningar. Även parkeringsintäkterna har ökat, sedan den digitala parkeringsregistreringen infördes. Övriga avvikelser kan pareras inom verksamheterna. Exempelvis kommer förvaltningsövergripande resurser att användas för att ta igen de senaste årens tappade underhåll samt ökade kostnader för vinterväghållningen.

Markförsäljningen förväntas klara budget, men prognosen kan snabbt förändras då nya intressenter kan dyka upp eller hoppa av med kort varsel.

Socialnämnden

Socialtjänsten har per oktober en budgetavvikelse om -29,4 mkr. Verksamheterna har signalerat om hög sjukfrånvaro under årets första månader. Ersättning för sjuklöner om 7,2 mkr utbetalades i mars och april från Försäkringskassan vilket bidrar positivt till avvikelsen mot budget. Semesterlöneskulden redovisas från och med 2022 avdelningsvis för att få en mer rättvisande bild av varje avdelning. Problem med kompetensförsörjning leder till dyra lösningar, främst under sommarmånaderna, och verksamheterna har också ökande priser på framför allt förbrukningsmaterial, bränsle och livsmedel. Merkostnaderna för sommarmånaderna 2022 uppgår till 22,4 mkr, jämfört med 2021 som uppgick till 8,9 mkr dvs en merkostnad på 13,5 mkr. Prognosen för året ligger per oktober på -34,5 mkr.

Gemensam kost- och servicenämnd

Gemensam Kost- och servicenämnd redovisar överskott för perioden med 8 tkr, vilket beror på avrundningsfel och att verkliga kostnader har varit lägre än budgeterat. Helårsprognos 0 tkr.

Den gemensamma Kost- och servicenämndens budget bygger på självkostnadsprincipen där kommunerna betalar för deras faktiska kostnader. Kommunerna a'conto debiteras månadsvis utifrån fastställd budget. Avstämning av under/överskott sker en gång/år i samband med årsbokslut.

Gemensam överförmyndarnämnd

Kommunerna Piteå och Älvsbyn finansierar den gemensamma verksamheten, överförmyndarexpeditionen, andelsmässigt utifrån respektive kommuns ärendemängd. Varje kommun finansierar helt sina respektive uppdragstagare/ställföreträdare.

Verksamheten har under året bedrivits inom de ekonomiska ramar som nämnden har beslutat om. För Piteås del

räcker dock inte den kommunala budgetramen för att täcka nuvarande kostnadsnivå. Underskottet beräknas för Piteås del uppgå till ca 300 tkr.

Gemensam räddningsnämnd

Den gemensamma räddningsnämnden redovisar för perioden nollresultat, vilket även prognostiseras för helåret. Intäkter och driftskostnader följer budget.

Räddningstjänstens verksamhet följer uppsatta mål, handlingsprogram/planer och riktlinjer.

Strategiska områden

Prioriterade mål

Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2050 50 000 invånare

Befolkningsutvecklingen har varit negativ sedan senaste uppföljningen i delårsrapporten. Under augusti och september har befolkningen minskat med totalt 57 invånare. Per den sista september 2022 hade Piteå kommun 42 366 invånare. Piteå kommun har fortsatt en ökning av befolkningen sedan årsskiftet, totalt + 43 invånare. Minskningen de senaste månaderna har främst skett i gruppen kvinnor 19-24 år, -47 invånare, vilket med stor sannolikhet beror på inrikes utflyttning på grund av studier.

Utmärkande är det negativa födelseöverskottet. Antalet födlsor har hittills under året varit färre i Sverige och Piteå 2022 jämfört med tidigare år. Landets demografer och prognosmakare arbetar med att analysera vad detta beror på, färre parbildningar under pandemin är en teori. Invandringen ökar. Trots det minskar invandringsöverskottet då utvandringen ökat mer. Den ökande rörligheten mellan länder kan bland annat härledas till de lättade pandemirestriktioner under året.

Inom ramen för projektet Sweden Green Deal har ett metodutvecklande arbete genomförts med syfte att utveckla inflyttarkedjan och inflyttning. Arbetet påvisar att hinder för inflyttning finns inom såväl kommunal verksamhet som privata företag där exempelvis fastighetsägarna är centrala för en smidig inflyttarprocess. Arbetet utgår från potentiella inflyttare och de behov som de har. Styrkan i detta arbetssätt är att skapa bredare engagemang och samverkan utifrån olika livshändelser, ex. skaffa lägenhet i Piteå.

	2022 jan-sep	2021 jan-sep
Folkmängd	43 366	43 312
Födda	286	329
Döda	341	333
Födelseöverskott	-55	-4
Inrikes inflyttningar	1 127	1 213
Inrikes utflyttningar	1 035	1 132
Flyttningsöverskott inrikes totalt	12	10
Invandringar	118	135
Utvandringar	38	64
Invandringsöverskott	80	71
Justeringspost	6	9
Folkökning sedan årsskiftet	43	86

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande

Under oktober månad har projektet inflyttarservice och mottagarfunktionen fortskridit. Inflyttaraktiviteter har planerats för genomförande längre fram.

Projektverksamhet som kommunen medverkar i genom den tillväxtpolitiska reserven har sammanställts och redovisats för Kommunstyrelsen. Några projekt presenterades lite utförligare; Piteå dansar och ler, Compositklustret samt Film pool Nord. Innevarande år har den tillväxtpolitiska reserven nyttjats i mycket hög grad och projekten har bidragit till att på olika sätt stärka utvecklingen inom näringslivet.

Några mötesaktiviteter med näringslivet är genomförda under månaden, bland annat ett välbesökt frukostmöte med näringslivet, presentation av Cityindex som visar att företagen inom Piteå stadskärna klarat sig relativt bra senaste året, trots pandemin. I samverkan mellan inköpsenheten, näringslivsavdelningen och PIKAB har en uppskattad och välbesökt leverantörsträff hållits. Arbetet är ett led i att utveckla service kring upphandling- och inköpsverksamheterna.

Handlingsplanen utifrån etableringsprogrammet fortgår och i det arbetet är företagsbesök en viktig del. Etableringsförfrågningarna är fortfarande många och oftast präglas dessa av en nationell samt lokal karaktär. Arbetet visar fortfarande på utmaningar med att hitta ett optimalt marknyttjande då det ofta krävs samordning av komplexa projekt där markfrågor blandas med forskning och stora infrastrukturella spörsmål.

Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund

Den 24 oktober är det två år sedan Piteå utropade sig till MR-kommun. Det har uppmärksammats via Piteå kommuns webb, sociala medier samt via digitala annonstavlor. Piteå är en av sju kommuner i ett nätverk för mänskliga rättigheter som organiseras av SKR och Raoul Wallenberginstitutet. För Piteås del är målsättningen med nätverket att utveckla uppföljningen av mänskliga rättigheter. De anvisningar som funnits för uppföljning har upphävts av kommunchef och en förenklad uppföljning kommer att finnas i årsredovisningen.

Utvalda målkopplade nyckeltal

Nyckeltal	Period	Kvinnor	Män	Totalt	Målvärde 2022
 Antal inledda utredningar enligt SoL 11:1 av barn och unga, 0-20 år (ackumulerat från årskiftet)	Sep 2022	179	175	354	
 Antal invånare	Sep 2022	21 006	21 360	42 366	43 600
Arbetskraftens storlek 16-64 år	Sep 2022	11 947	12 862	24 809	25 420
 Arbetslösa ungdomar 18-24 år, % av registerbaserad arbetskraft	Sep 2022	7,1 %	9 %	8,2 %	≤5,5 %
Öppet arbetslösa ungdomar 18-24 år, % av registerbaserad arbetskraft	Sep 2022	3,7 %	4 %	3,9 %	≤1,5 %
Sökande i program ungdomar 18-24 år, % av registerbaserad arbetskraft	Sep 2022	3,4 %	5 %	4,3 %	≤4 %
 Arbetslösa utrikesfödda 16-64 år, % av registerbaserad arbetskraft	Sep 2022	14,6 %	11,8 %	13,2 %	16,2 %
Öppet arbetslösa utrikesfödda 16-64 år, % av registerbaserad arbetskraft	Sep 2022	6,7 %	5,4 %	6 %	6,9 %
Sökande i program utrikesfödda 16-64 år, % av registerbaserad arbetskraft	Sep 2022	7,9 %	6,4 %	7,1 %	9,2 %
 Sjukpenningtalet bland kommunens invånare	Sep 2022	12,77	6,43	9,46	9,65

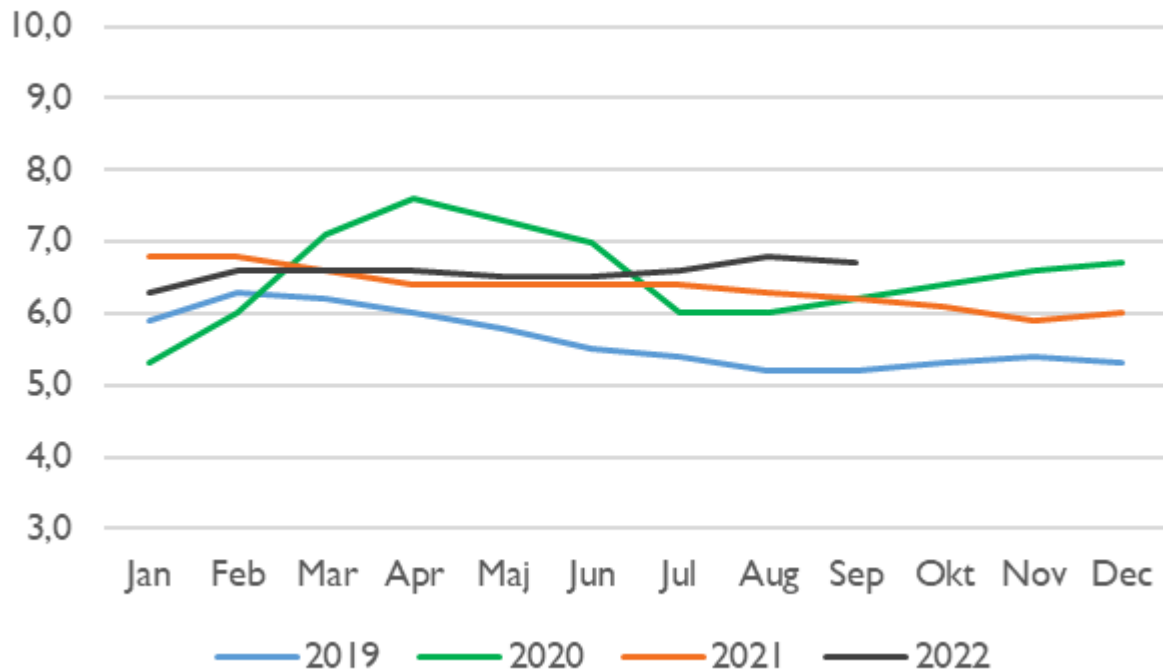
Personal

Nyckeltal	Period	Kvinnor	Män	Totalt	Målvärde 2022
 Sjukfrånvaro, % (ackumulerat 12 månader bakåt)	Sep 2022	7,4 %	4,3 %	6,7 %	≤4,5 %
Andel heltidstjänster, %	Sep 2022	89,3 %	91,1 %	89,7 %	≥95 %
Antal timmar som utförs av timanställda (ackumulerat 12 månader bakåt)	Sep 2022	348 824	148 760	497 584	<520 012
Kvinnors lön i förhållande till mäns lön, %	Sep 2022			95,6 %	100 %

Personalanalys

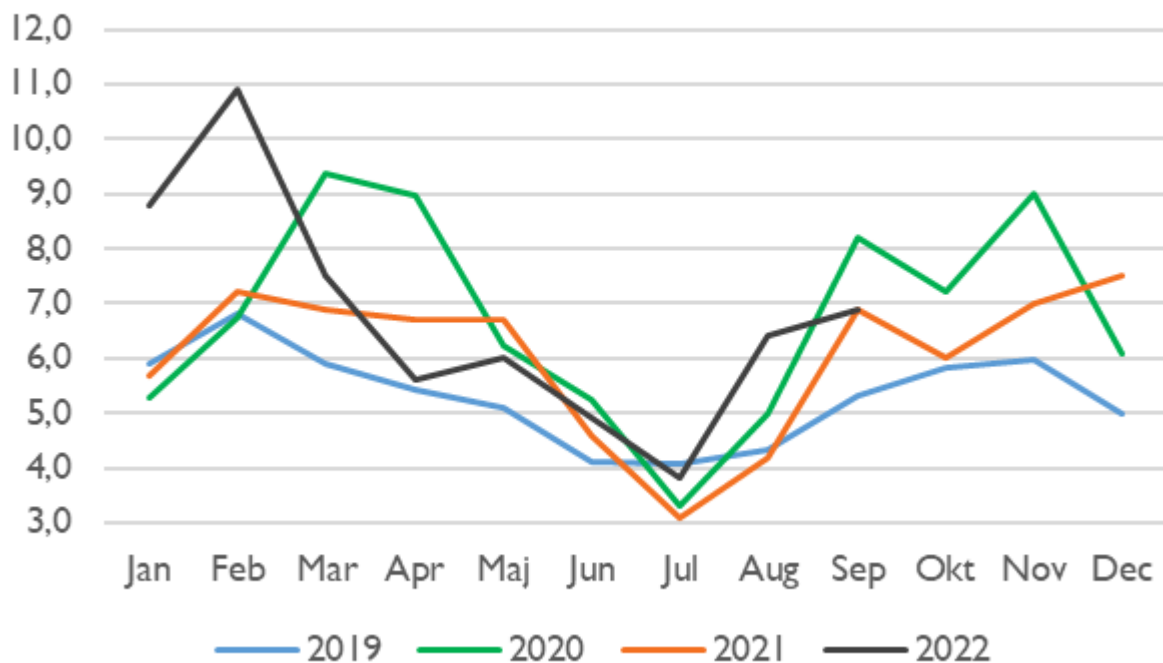
Den totala sjukfrånvaron de senaste 12 månaderna (ackumulerad sjukfrånvaro) ligger något högre än de senaste 2 åren. I jämförelse med åren före pandemin ligger frånvaron betydligt högre, 6,7 % 2022 och 5,2 % samma period 2019. Kvinnorna har högre frånvaro (7,4 %) än männen (4,3 %), bådas ackumulerade sjukfrånvaro har ökat i jämförelse med samma period förra året.

Total sjukfrånvaro 12 månader

Utvecklingen för sjukfrånvaron per månad varierar stort och under hösten ligger frånvaron högre än tidigare år. I förhållande till samma månad förra året har kvinnornas sjukfrånvaro per månad minskat en aning och männens ökat.

Sjukfrånvaro per månad

Budgetuppföljning Oktober 2022
Socialtjänsten

	AVDELNING	Årsbudget 2022	Periodbudget Jan-Okt	Periodens förbrukning Jan-Okt	Periodens budgetavvikelse Jan-Okt	Årsprognos 2022	Varav extrakostnader sommaravtal/övertid	Extrakostnader sommaravtal/övertid 2021
510-511	Politik och förvaltningsledning	-2 652	-2 225	-1 767	-458	-200		
	<i>Fiktiva 26 mkr</i>	-25 914	-21 595	0	-21 595	-26 000		
512	Stab och ledningsstöd	34 607	28 574	27 614	960	1 850	195	0
513	Hälso- och sjukvård	85 630	71 295	80 706	-9 412	-11 200	8 719	5 487
514	En ingång	144 807	121 235	102 351	18 884	21 510	8	0
515	Barn och familj / Missbruksvård	118 025	97 508	98 483	-975	-2 100	126	52
516	Ordinärt boende	94 839	78 252	86 132	-7 880	-8 500	2 868	1 301
517	Särskilt boende för äldre	306 486	255 427	260 402	-4 975	-5 538	6 050	1 160
518	Psykosocialt stöd	137 684	114 625	116 123	-1 498	-2 300	1 841	430
519	Stöd till funktionsnedsatta	75 823	63 529	65 975	-2 446	-2 000	2 600	496
5XX	Totalt Socialtjänsten	969 334	806 625	836 019	-29 394	-34 478	22 407	8 926

Månadsuppföljning ekonomi, oktober 2022

Socialtjänsten har per oktober en budgetavvikelse om -29,4 mkr. Verksamheterna har signalerat om hög sjukfrånvaro under årets första månader. Ersättning för sjuklöner om 7,2 mkr utbetalades i mars och april från Försäkringskassan vilket bidrar positivt till avvikelsen mot budget. Semesterlöneskulden redovisas från och med 2022 avdelningsvis för att få en mer rättvisande bild av varje avdelning. Problem med kompetensförsörjning leder till dyra lösningar, främst under sommarmånaderna, och verksamheterna har också ökande priser på framför allt förbrukningsmaterial, bränsle och livsmedel. Merkostnaderna för sommarmånaderna 2022 uppgår till 22,4 mkr, jämfört med 2021 som uppgick till 8,9 mkr dvs en merkostnad på 13,5 mkr. Prognosen för året ligger per oktober på -34,5 mkr.

Politik och förvaltningsledning

- Total budgetavvikelse för avdelningen politik och förvaltningsledning per oktober är -22 mkr. Av dessa beror 21,6 mkr av budgetavvikelsen på de fiktiva 26 mkr som finns under avdelningen, resterande del av avdelning har en budgetavvikelse på -0,4 mkr.
- Materialinköp och skyddsutrustning för Covid-19 har bokförts under perioden för 350 tkr. Efter maj har inga materialinköp bokförts på centrallagret. Dessutom finns kostnader för dubbla socialchefslöner som nu har upphört
- Prognos sätts till -26,1 mkr, och beror nästan enbart på den fiktiva posten.

Stab och ledningsstöd

Utfall

- Budgetavvikelsen för området är 1,0 mkr vilket är 0,1 mkr sämre än föregående månad. Helårsprognosen är också oförändrad och sätts till 1,8 mkr. Verksamheten stab och ledningsstöd står för 1,3 mkr vilket är samma som föregående period och överskottet beror till stor del på vakanta tjänster tidigare under året. Utveckling och stöd har en budgetavvikelse på 0,5 mkr.
- Bemanningenheten har ett underskott på -1,1 mkr vilket är samma som föregående period. Det är förväntat att den ska gå back under sommarmånaderna när poolpersonalen har semester men att det nu bör generera överskott. Därför är det anmärkningsvärt att budgetavvikelsen är på samma nivå som tidigare månad. Analys visar att kostnaderna för poolens bokningar varit för låga under året vilket då gett för låga intäkter till poolen vilket är orsaken till den negativa budgetavvikelsen. Korrigering kommer att ske under november. Kostnaderna för sommaravtal har också varit högre i år än tidigare år. Under årets första månader har även en ny hemtjänstpool startats upp vilket initialt ger högre

kostnader eftersom inga intäkter kommer in för poolen under den första månaden. Prognosen för bemanningsenheten sätts därför till -0,3 mkr.

Hälso- och sjukvård

Utfall

- Avdelningen för hälso- och sjukvård har per oktober en budgetavvikelse om -9,4 mkr.
- Bemanningkostnaderna har varit höga under året och främst under sommaren. Helårsprognosen sätts till -11,2 mkr.

Analys

- Det finns i dagsläget ett stort behov av inhyrd personal vilket är en väldigt kostsam lösning. Hittills i år ligger kostnaden på 9,3 mkr för sjuksköterskeverksamheten, 1,2 mkr på rehab och 1,1 mkr på hemsjukvården. Kostnaden för bemanningspersonal uppgick totalt till 8,3 mkr år 2021.
- Det pågår ombyggnation/anpassning av kontoren på rehabenheten där alla enhetschefer jobbar och det förväntas att kostnaderna ska uppgå till 0,2 mkr som kommer att öka hyran framöver.
- Hemsjukvård dag har en kostnadsökning kopplat till tjänsteköp av fler hemtjänsttimmar för bland annat insulinhantering. Dessa timmar blir dyrare under sommarmånaderna. Under 2022 förväntas kostnaderna för detta uppgå till 0,8 mkr.

Åtgärd

- Avdelningen jobbar vidare med bemanningsekonomi och bemanningsstrategi.
- Rekrytering av sjuksköterskor pågår löpande för att minska behovet av inhyrd personal.

Omsorgsavdelningen: en ingång

Utfall

- Budgetavvikelsen för avdelningen till och med oktober är 18,9 mkr.
- Beställare hemtjänst 65+ har i dagsläget en budgetavvikelse om 12,8 mkr.
- Försörjningsstöd har en budgetavvikelse på 2,6 mkr. Kostnaderna för försörjningsstödet har minskat med ca 3,5 mkr jämfört med samma period föregående år.
- Prognos för avdelningen sätts till 21,5 mkr. Beställning av hemtjänsttimmar står för den största förbättringen och har nu 15 mkr i prognos och försörjningsstödet 2,9 mkr.

Analys

- Antalet hemtjänsttimmar fortsätter att ligga på samma nivå som tidigare och lägre än fjolåret. Antalet hemtjänsttimmar var i oktober i snitt 609 timmar per dag. Antalet brukare som har mer än 4 timmar hemtjänst per dag har minskat. Antalet brukare har också minskat vilket totalt sett bidragit till att hemtjänsttimmarna också minskat.
- Antalet hushåll i försörjningsstöd ligger på en fortsatt låg nivå. Från januari till oktober har försörjningsstöd i snitt utbetalats till 236 hushåll per månad. Under 2021 var

motsvarande siffra 291 hushåll per månad och 2020 var det 331 hushåll per månad. Minskningen av hushåll är främst i åldersgrupperna under 65 år. Färre personer i försörjningsstöd beror på att fler får sjukersättning och att det just nu är en god arbetsmarknad för de personer som har förutsättningar att arbeta.

- Svårigheter att rekrytera vikarier under sommaren har inneburit att det har funnits vakanser på både försörjningsstöd och biståndsverksamhet som leder till ett överskott på personalsidan.

Barn och familj/Missbruk

Utfall

- Barn och familj/Missbruk har en budgetavvikelse på -1 mkr i perioden januari-oktober. Barnsidan har -0,1 mkr i budgetavvikelse och institutionsvård vuxna har en avvikelse på -0,8 mkr. Övriga verksamheter har en avvikelse på totalt -0,5 mkr.
- Semesterlöneskulden ligger på 0,5 mkr med en prognos på -0,1 mkr.
- Inom Barn och familj ligger kostnaderna för institutionsvården och förstärkta familjehem mycket lägre än för samma period förra året.
- Inom området Missbruk har antalet dygn minskat drastiskt till skillnad jämfört med i våras, vilket har lett till en lägre kostnad och att avvikelsen minskat. Dygnen fortsätter att vara på en lägre nivå, även jämfört med samma period 2021.
- Den negativa avvikelsen på avdelningen är dock fortsatt främst kopplad till kostnaden för missbruk vuxna. I analysen är det viktigt med förståelse för de oförutsägbara verksamheter som finns inom avdelningen, vilket gör det svårt att löpande under året sätta en helårsprognos som blir trovärdig.
- Avdelningen inväntar en faktura från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) som kommer två gånger per år, där varken beloppet eller antalet barn kan påverkas. När höstens faktura anländer kommer den påverka utfallet negativt.
- Helårsprognosen för hela avdelningen ligger på -2,1 mkr.

Analys

- Två gånger per år erhåller vi fakturor från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) som avser elevhems-kostnader för i dagsläget tre ungdomar med särskilda behov som studerar på gymnasienivå på annan ort. Vi är enligt lag ålagda att betala denna kostnad och vi kan inte påverka vare sig beloppet eller antal barn. Detta fortsätter att visas genom en negativ budgetavvikelse.
- Inom institutionsvård för barn och unga har kostnaderna successivt minskat tack vare verksamhetens medvetna aktiviteter. De visar en positiv avvikelse per oktober.
- Till följd av fler kontrakterade egna familjehem har kostnaderna minskat för förstärkta familjehem, som har en fortsatt positiv budgetavvikelse. Till följd av detta har verksamheten för egna familjehem en negativ avvikelse per oktober på -0,6, vilket visar ett tydligt resultat för aktiviteterna kopplade till att rekrytera fler egna familjehem. Dock

styrts insatsernas utformning av vårdbehovet, vilket är mycket svårt att förutse både gällande slag och volym.

- I dagsläget två barn placerat enligt LSS och går enligt budget.
- Gällande missbruk vuxna har vi sett att den negativa trenden gällande fler placeringar verkar ha planat ut, då vårddygnen minskat och då även kostnaderna. Analys visar att antalet vårddygn för perioden jan-oktober 202 är färre än samma period förra året, vilket visar ett avbrott i den tidigare tydliga trenden. Det fanns två LVM per den sista oktober.

Åtgärd

- Verksamheten fortsätter att arbeta för att ta hem de barn där det finns möjligheter till öppenvård/hemmaplansalternativ, vilket medför minskade kostnader. Metod och arbetssätt kopplat till den målgruppen är främst SofS. Det finns dock utmaningar när det gäller ungdomar som vistas på institution pga. eget beteende, t.ex. missbruk eller kriminalitet.
- Verksamheten fortsätter arbetet att rekrytera fler egna familjehem för att minska antalet placerade på förstärkta familjehem och/eller institution.
- Förändringar i verksamheten Våld i nära relationer förväntas bromsa kostnadsutvecklingen och öka möjligheten till hemmaplansalternativ.
- Utökat samarbete mellan kommunen och Regionen samt polis för att jobba med tidigare insatser inom området Missbruk.
- Inom Missbruk vuxna är det implementerat en tolvstegsgrupp samt en behandlingsform i gruppverksamhet, CRA. Detta är en del av öppenvården där målet är att minska placeringar inom institutionsvården.
- Arbetet med Unga vuxna pågår. Teamets arbete, förhållningssätt, metod och arbetssätt skall förutom utökat samarbete leda till delat ansvar, erfarenhetsutbyte, tidiga insatser från rätt kompetens och utövare. Det skall med förhoppning leda till minskade kostnader och fler insatser i egen regi.
- Kopplat till Nära vård ser vi att samverkan med Regionen kommer att intensifieras och leda till konkreta förbättringar i samverkan.

Ordinärt boende

Utfall

- Budgetavvikelsen på Ordinärt boende ligger på -7,9 mkr per oktober 2022.
- Hemtjänstproduktionens avvikelse är -11,9 mkr, varav -9,4 mkr är kopplat till personal och -2,3 mkr avser övriga kostnader för främst material och bränsle. Verksamheten har haft höga personalkostnader under året till följd av bl. a frånvaro som man behövt täcka med dyra lösningar. Sjuklönersättning avseende dec-mars utbetalades i mars-april som dock bidrar positivt. Semesterlöneskulden ligger på -0,3 mkr. Övriga verksamheter bidrar med rejält plus (bostadsanpassning 1,2 mkr, ÄC-verksamheter 2,1 mkr och områdesstöd 0,8 mkr). På områdesstödet beräknas vissa kostnader komma in senare under året. Merkostnaderna för sommaren uppgick till totalt 2,9 mkr. Helårsprognos för

avdelningen försämras till -8,5 mkr på grund av fortsatt höga personalkostnader samt att prognosen för bostadsanpassningen visar på ökade kostnader på helåret.

Analys

- Personalkostnaderna inom hemtjänstproduktionen kan främst kopplas till svårigheter med schemaläggning i vissa grupper. Analys av och intensivt arbete med schemaläggningen pågår fortsatt, främst i de hemtjänstgrupper med störst underskott.
- Antalet larm i Nattpatrullen uppgår till ca 25 per natt i dagsläget och ökar stadigvarande. Detta medför ofta övertid för personalen då arbetstiden förlängs för att klara planerad verksamhet. Per oktober har nattpatrullen en budgetavvikelse om -582 tkr till följd av främst övertid och extra bilkostnader. Även ändrat heltidsmått för nattjänstgöring där man inte fått full budgettäckning påverkar.
- Det är problematiskt att sätta prognosen för hemtjänstproduktionen eftersom statistiken över antalet hemtjänsttimmar tas ut och korrigeras i efterhand, det gör att periodresultatet för senaste månaden justeras i nästkommande månad.
- En av hemtjänstens största utmaningar är att snabbt kunna ställa om personalstyrkan då timmarna minskar, i de flesta grupper märks åtgärderna ekonomiskt men det är svårt att nå ända fram på kort tid.

Åtgärd

- Översyn av bemanningsekonomi med fokus att stötta hemtjänstcheferna fortsätter. Flera grupper har slagits ihop under de senaste åren för att i större utsträckning kunna främja samplanering. Närmast på tur är Norrfjärden och Rosvik som slås ihop från december 2022. Sedan våren 2022 finns även två verksamhetsplanerare på plats för att arbeta med bemanningsfrågor i grupperna. Planeringsverktyget TES är uppgraderat och har lett till bättre möjligheter till analys av hemtjänstens planerade timmar.
- Ekonomiuppföljning på enhetsnivå sker varannan månad. Extra fokus ligger på de grupperna med störst underskott. Numera ingår ekonomiuppföljningen för enheterna i en utökad form av uppföljning där fokus kommer att ligga på bemanning, kvalitet och arbetsmiljö tillsammans med ekonomi.
- Översyn av den ekonomiska modellen som används inom hemtjänsten (köp- och sälj mellan biståndsbedömning och verkställighet) för att säkerställa korrekt analys av verksamheten kommer att fortsätta även 2022.

Särskilt boende för äldre

Utfall

- Avdelningen för särskilt boende för äldre har per oktober en budgetavvikelse om -5,0 mkr vilket är -1,9 % av periodbudgeten.
- Semesterlöneskuldens budgetavvikelse är -0,4 mkr.
- Inför 2022 har särskilt boende fått 1,5 mkr mer i ram på grund av förändrat heltidsmått gällande nattjänstgöring.
- Helårsprognosen sätts till -5,5 mkr.

- Sommaravtalen har kostat avdelningen totalt 4 mkr, inklusive övertid hamnar sommarkostnaderna på 6 mkr.

Analys

- Avdelningen fortsätter att jobbat med bemanningsekonomin. Det är fortfarande svårt att få ihop bemanningssituationen då det är fortsatt vikariebrist, vilket kan leda till dyra lösningar.
- I vissa hus kan finnas vårdtunga brukare och det blir då extra behov av personal. Den här kostnadsökningen kan vara svårt att prognostisera och planera.
- Äldreomsorgslyftet ger personalen möjlighet till utbildning där utbildningskostnaderna är finansierade. Dock saknas det i många fall vikarier vilket ger en merkostnad ute i verksamheten i form av övertid.
- Det finns några hus som har haft ett extra tufft läge med kompetensförsörjning, särskilt de som är ute i byarna, exempelvis Roknäsgården och Norrgården.

Åtgärd

- Vissa boendechefen har slutat och nya har tillkommit, för att få en stabil övergång har vissa chefer gått dubbelt i perioder. Avdelningschef tillsammans med teamledare ser över hur samordningstjänsterna ska fördelas framöver för att bäst underlätta boendechefernas arbete.
- Enhetschefernas arbete tillsammans med Bemanningenheten fortsätter och fokuserar nu på schemagranskning, bemanning mot budget och optimering av vikarietillsättning för att avdelningen ska ha rätt antal personer på rätt tid.

Psykosocialt stöd och daglig verksamhet

Utfall

- Utfallet för hela avdelningen är en budgetavvikelse om -1,5 mkr att jämföra mot föregående månad då budgetavvikelsen var -1,1 mkr.
- Under året fram till och med oktober har avdelningen fått ersättning på 0,9 mkr för sjuklönekostnader som påverkar budgetavvikelsen positivt.
- Kostnader för sommaravtal uppgår till 1,8 mkr.
- LSS-gruppboendena har en budgetavvikelse på -2,6 mkr under perioden vilket är försämrat med 0,3 mkr jämfört med september.
- Psykiatriboendena har en budgetavvikelse på 0,8 mkr vilket är en försämring med 0,1 mkr sedan september.
- SAVO har en budgetavvikelse på 0,3 mkr och daglig verksamhet har en budgetavvikelse på - 0,1 mkr vilket är ungefär samma avvikelse som de senaste månaderna
- Förändring av semesterlöneskuld som redovisas per avdelning har en budgetavvikelse på 0,1 mkr vilket är oförändrad budgetavvikelse jämfört med september.
- Ett vite från IVO på 0,7 mkr kommer att belasta verksamheten under hösten. Vitet är på grund av ett ej verkställt beslut om LSS gruppbostad.

- Prognosen för avdelningen sätts till -2,3 mkr. I prognosen tas hänsyn till det vite som förväntas komma in under hösten. Prognosen har försämrats med 0,4 mkr sedan uppföljningen i september.

Analys

- Bostad med särskild service LSS har fortsatt en negativ budgetavvikelse och avvikelsen är främst inom de boenden med de mest omvårdnadskrävande brukarna där frånvaro alltid måste ersättas med vikarie samt att bemanningen generellt på de boendena är låg. Det är även höga kostnader för övertid då det varit svårt att hitta vikarier samt att kostnader för sommarsemester börjar synas. Utbetalning av sommaravtalet har påverkat budgetavvikelsen negativt. Ser man specifikt för oktober har verksamheten en budgetavvikelse på 0,3 mkr. Prognosen för helåret ligger dock på -2,5 mkr. Prognosen är en positiv prognos som bygger på att enheterna kan hålla nere kostnaderna och hålla sin budget under resterande del av året. Intäkter för sjuklönekostnader och kostnader för sommaravtal påverkar budgetavvikelsen till och med oktober vilket inte kommer att påverka resterande del av året.
- Inom psykiatriboendena förväntas högre kostnader resterande del av året när nattbemanning på Stadsön startats upp. Sommarerbjudanden har betalats ut och inga fler ersättningar för sjuklönekostnader resterande del av året. Det medför att prognosen är att resterande del av året går enligt budget och att budgetavvikelsen därmed stannar på 0,8 mkr.
- Daglig verksamhet har en negativ budgetavvikelse på -0,1 mkr. Orsaken är liksom tidigare månader främst dubbla hyreskostnader på Smaragden på grund av verksamhetsflytt. De dubbla hyreskostnaderna har upphört men verksamheten kommer att få stå för återställningskostnader av lokalen. Det är även högre lönekostnader inom Rubinen än vad som finns budgeterat.
- Som för tidigare månader gäller att habersättningen inte har full budgettäckning och fram till oktober är budgetavvikelsen för den totalt -0,5 mkr. Samma gäller för larm och vakthållning där budgetavvikelsen till och med oktober är -150 tkr.

Åtgärd

- Avdelningen fortsätter arbetet med bemanningsstrategi samt översyn av bemanning på gruppboheter.

Stöd till funktionsnedsatta

Utfall

- Avdelningen för stöd till funktionshindrade har en total budgetavvikelse för perioden om -2,4 mkr. Avvikelsen för personlig assistans är per oktober -1,7 mkr och prognosen ligger på -1,3 mkr.
- Korttidsverksamheten har en negativ avvikelse på -0,7 mkr med en prognos på -0,5 mkr.
- Semesterlöneskulden står för -0,7 mkr av avvikelsen och har en prognos på -0,2 mkr.

- Sommarkostnaderna inklusive övertid uppgår till totalt 2,9 mkr; en ökning på 0,3 mkr sedan förra månaden då en del av semesteravtalen utbetalades i oktober.

Analys

- Sjuklönekostnader för de privata assistansanordnarna ligger hittills för året på 2,5 mkr, vilket ger en budgetavvikelse på -1,4 mkr. På grund av statens bidrag av sjuklönekostnader i början på året gick denna kostnad gått enligt budget tidigare i år, men sedan det ekonomiska stödet avslutades har denna positiva avvikelse avtagit och de senaste månaderna ersatts av en negativ budgetavvikelse. Detta kommer även fortsättningsvis att öka och påverka avdelningens budgetavvikelse negativt. Sjuklönekostnader för privata assistansanordnare är en kostnad som kommunen enligt lag ska stå för och går inte att påverka.
- Egen produktion, där kommunen är utförare av personlig assistans, har en budgetavvikelse om -0,7 mkr, vilket beror på semesteravtalen som betalats ut i september och oktober.
- Korttidsverksamhetens avvikelse beror på första halvårets stora negativa avvikelse som främst berodde på budgeterade årsarbetare inte mötte antalet verkställda dygn. Dock har antalet dygn de senaste månaderna minskat och den negativa avvikelsen har reducerats.

Åtgärd

- Verksamheten personlig assistans jobbar fortsatt med arbetet kring bemanningsstrategi och bemanningsekonomi. Att ta nästa steg mot heltidsanställningar kommer nu att påbörjas, processen ligger i ett väldigt tidigt skede men klart är att Musikgränd (tre brukare som delar bostad) kommer vara den verksamhet där det påbörjas.
- En del av arbetet med bemanningsstrategi är att minska åberopade timvikarier och för att klara detta har det anställts två resurspersoner på avdelningen. Detta har lett till minskad användning av poolpersonal.
- Korttidsverksamheten arbetar kontinuerligt med att se över kostnader och möjligheter till kostnadseffektiviseringar. De arbetar även jobbar med förbättrade åtgärder kopplat till den psykosociala arbetsmiljön.

§204

Medfinansiering – CHESS

Vätgascenter Piteå

22KS515

§205

Medfinansiering - AHKKA 2023-2025

22KS590

§206

**Medfinansiering -
Förstudie av
Acceleratorfunktion
(ScaleUps)**

22KS628

§207

Medfinansiering - Optisk Innovationskraft

22KS534

§ 159

Medfinansiering - Optisk Innovationskraft

Diariennr 22KS534

Beslut

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår Kommunstyrelsen att medfinansiera projektet Optisk Innovationskraft (Optik) med 100 tkr för 2023, 100 tkr för 2024 och 100 tkr för 2025, totalt 300 tkr.

Beslutet gäller under förutsättning att övrig finansiering uppnås.

Medel anvisas från Tillväxtpolitiska reserven.

Reservation

Johnny Åström (SJV) och Karl-Erik Jonsson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Ärendebeskrivning

Sökande är Stiftelsen Adopticum i Skellefteå.

Adopticum är specialister på optisk mätteknik. De hjälper till att öka konkurrenskraften med hjälp av optiska sensorer.

Adopticum grundades 2008 på initiativ från ProcessIT Innovation som hade genomfört en behovsinventering bland regionens företag. Den visade att företagen behöver specialistkompetens inom optisk mätteknik som en del i det regionala innovationssystemet för att kunna fortsätta utvecklas och stärka sin konkurrenskraft.

Optisk mätteknik finns idag överallt och de flesta av oss använder det dagligen utan att tänka på det. Exempelvis när vi läser upp vår mobil genom att titta på den eller när vi självskannar varor i butiken.

Optisk mätteknik ses av många som 2000-talets elektronik, det vill säga ett teknikområde som kommer driva utvecklingen av samhället och ekonomin. Professor Donna Strickland underströk detta när hon mottog Nobelpriset för fysik 2018 med orden "Photonics is going to be the technology of the 21st century – and its already getting there"

Projektet OPTIK bidrar till ett stärkt och hållbart näringsliv genom att främja nyttjandet av optisk mätteknik bland små och medelstora företag (SMF). Optisk mätteknik är viktigt för omställningen i många branscher och för den samhällsomvandling som måste ske för att bygga ett grönare samhälle. Teknikområdet kombinerar positiva miljöeffekter med positiva effekter ur ett ekonomiskt perspektiv.

Att nyttja optisk mätteknik för en effektivare process, med minskat produktionsbortfall av insatsvaror och effektivare energianvändning leder till besparingar vilket ger företagen flera möjligheter att bedriva utveckling som bidrar till en grön omställning. Adopticum kommer att

sammanställa och sprida insikt på vilket sätt optisk mätteknik bidrar till en effektivare resursanvändning.

De utmaningar projektet ska bidra till att förändra

- Innovationsstöd ska fördelas jämnt
- SMF i olika delar av regionen ska ges samma tillgång till innovationsstöd
- SMF ska se alla de möjligheter teknikområdet optisk mätteknik medför
- SMF ska ges möjligheter att utvärdera och realisera sina idéer baserade på optisk mätteknik
- Samarbetet inom innovationssystemet ska vidareutvecklas
- SMFs erfarenhetsutbytte inom teknikområdet ska stärkas

Projektet vänder sig till SMF som utifrån nya tekniska och miljömässiga krav vill utveckla nya lösningar eller sin process. Detta möjliggör internationellt konkurrenskraftiga lösningar som påskyndar omställningen. Arbetet kommer ske bland de deltagande aktörerna och specifika aktiviteter bidrar till att projektets stöd fördelas jämställt i regionen och når en mångfald av företagare. Arbetet kommer ske i samverkan med företagsfrämjare, kommuner och företagsföreningar för att på ett resurseffektivt sätt nå så många SMF som möjligt och skapa samma villkor för alla företag.

Projektets mål är att:

Hållbarhetskriterierna ska nyttjas i projektets samtliga aktiviteter.

Stödet ska ha fördelats med hållbarhetskriterierna i beaktande

160 SMF ska ha nått en ökad insikt om optisk mätteknik

10 förstudieprojekt ska bedrivas med SMF

6 prototypprojekt ska bedrivas med SMF

3 heltids arbetstillfällen ska ha skapats

2 SMF ska ha infört produkt-eller processinnovationer

2 SMF ska ha infört innovationer inom sin verksamhet

3 SMF ska ha fått kompletterande stöd från annan innovationsstödjande part

I Piteå har de haft förmånen att arbeta med företag från flera olika branscher vilket understryker att Adopticum nått ut på ett bra sätt i Piteå och att företagen ser möjligheterna med optisk mätteknik. Inom RIO har de arbetat med företag från gruvan till skönhetsbranschen inom allt från ergonomiska arbetsredskap till processförbättringar. Behovet är brett och det är inte bara företag som redan har teknisk kompetens som kan tillgodogöra sig projektet.

Total projektbudget 2023–2026

Kostnader

Egen personal 5 594 866kr

Externa tjänster 683 960kr

Resor/logi 242 250kr

Material 251 000kr

Schablonkostnader 3 750 015kr

Totala kostnader 10 522 091kr

Medfinansiering

Region Norrbotten 600 000kr
Region Västerbotten 400 000kr
Piteå Kommun 450 000kr
Luleå Kommun 450 000kr
Skellefteå Kommun 1 200 000kr
Umeå kommun 1 000 000kr
Sparbanken Nord 600 000kr
Adopticum 120 000kr
Tillväxtverket 4 202 091kr
Total finansiering 10 522 091kr

Kommunledningsförvaltningens yttrande

Vid utvärdering av förra strukturfondsprojektet RIO som avslutades våren 2022 gav de små och medelstora företag projektet mycket bra betyg och underströk vikten av nya satsningar. De ger uttryck för behovet av konkreta projekt där företagen får stöd med att påbörja utvecklingen av nya lösningar baserade på optisk mätteknik. Konceptet med förstudie- och prototypprojekt ses av SMF som högst värdeskapande som gör faktisk skillnad i den egna verksamheten. Speciellt uppskattas ansatsen att det ska gå snabbt att utvärdera sin idé och få svar på om den är genomförbar och om det finns teknisk bärkraft i den. Adopticums sätt att arbeta i denna typ av projekt bidrar på ett effektivt sätt till att öka utvecklingskapaciteten hos SMF

Nyttan för Piteå kommun är att det i kommunen kommer att finnas fler företag som tillhandahåller nya produkter och tjänster på nya marknader. Små och medelstora företag kommer att ha en högre grad av insikt i potentialen som optisk mätteknik medför. Också bland de SMF som under projektet får insikt kring tekniken kan efter projektets slut nyttja denna insikt till att utveckla lösningar. Detta har de sett exempel på flertalet gånger. Adopticums sätt att arbeta i denna typ av projekt bidrar på ett effektivt sätt till att öka utvecklingskapaciteten hos SMF.

Adopticum kommer i OPTIK att fortsätta driva delprojekt tillsammans med Piteåföretag i syfte att utveckla innovativa lösningar för bland annat en internationell marknad. I syfte att på bästa sätt fånga upp SMF kommer en fortsatt samverkan med näringslivskontoret och övriga innovationsaktörer att ske.

Adopticums ambition är alltid att nå en geografiskt jämn fördelning bland de delprojekt de bedriver. Föregående projekt har tidigare lyckats mycket bra med detta. Nyckeln är kontinuerlig uppföljning i syfte att kunna styra insatser är något som man vet ger resultat.

Piteå kommuns medfinansiering på totalt 300 tkr bedöms stå i en rimlig proportion till nyttan hos Piteås företag.

Yrkanden

Johnny Åström (SJV) och Karl-Erik Jonsson (M): avslag till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Majvor Sjölund (C): bifall till Kommunledningsförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på de två förslagen och finner att Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott beslutar enligt Kommunledningsförvaltningens förslag.

Paragrafen är justerad

§208

**Medfinansiering -
WeCreate**

22KS55 I

§209

Projektstöd – Framtid Campus Piteå

22KS606

§210

**Begäran om medel ur
kommunstyrelsens central
pott - Finansiering av
NOD-projektet,
Norrbotniabanan**

22KS644

Piteå kommun
Att: Dennis Jonsson
.
94185 Piteå

Beslut om utbetalning

Stödmottagare: Piteå kommun
Org. nr: 212000-2759
Projekt: FÖRSTUDIE Norrbotniabanans Nyttoeffekter Utvecklingspotential i moderna, sträckan Skellefteå - Luleå
Ärende-ID: 20276618

Utbetalningsbeslut: 1.
Redovisningsperiod: 2020-06-01 – 2020-12-31.

Utbetalning med **96 479,00** kronor kommer att ske till ert konto 127230-1 (Plusgiro).

Motivering till beslut

Ansökan om utbetalning godkänns i sin helhet

Beslutet kan inte överklagas.

Stödberättigande kostnader

Kostnadslag	Sökt belopp	Godkänt belopp
Personal	241 196,00	241 196,00
Externa tjänster		0,00
Resor och logi		0,00
Investeringar, materiel och lokaler		0,00
Summa faktiska kostnader	241 196,00	241 196,00
Summa totala kostnader	241 196,00	241 196,00

Totalt ej stödberättigande kostnader enligt specifikation

0,00

Stödberäkning

Ackumulerat stödbelopp

Stödandel av faktiska utgifter (40,00024876%)	96 479,00
Stödandel av stödgrundande finansiering (40,00024876%)	96 479,00

Stöd att betala ut denna period

Ackumulerat stödbelopp (inkluderar denna period)	96 479,00
Avräknat ej godkänt, tidigare reglerat	- 0,00
Avräknat tidigare utbetalt (ej förskott)	- 0,00
Registrerade inbetalningar	+ 0,00
Avräknat kvittad reglering denna period	- 0,00
Avräknat förskott tidigare perioder	- 0,00

Att betala ut denna period	= 96 479,00
Avräknat förskott denna period	- 0,00

Att betala ut denna period, netto **96 479,00**

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Monica Lejon efter föredragning av Agneta Franklin.

Utbetalningen från Region Norrbotten är preliminär och godkända kostnader kan komma att justeras i efterhand.

Vid frågor kontakta
Ulrika Nilsson
E-post: ulrika.b.nilsson@norrboten.se

Piteå kommun
Att: Dennis Jonsson
.
94185 Piteå

Beslut om utbetalning

Stödmottagare: Piteå kommun
Org. nr: 212000-2759
Projekt: Norrbotniabanans Nyttoeffekter Utvecklingspotential i noderna, sträckan Skellefteå - Luleå Del 2 UTREDNING, ANALYS & STÄLLNINGSTAGANDE
Ärende-ID: 20336297

Utbetalningsbeslut: 1.
Redovisningsperiod: 2021-06-01 – 2021-12-31.

Utbetalning med **340 533,00** kronor kommer att ske till ert konto 127230-1 (Plusgiro).

Motivering till beslut

Ansökan om utbetalning godkänns i sin helhet.
Beslutet kan inte överklagas.

Stödberättigande kostnader

Kostnadslag	Sökt belopp	Godkänt belopp
Personal	382 620,45	382 620,45
Externa tjänster	468 712,50	468 712,50
Resor och logi		0,00
Investeringar, materiel och lokaler		0,00
Summa faktiska kostnader	851 332,95	851 332,95
Summa totala kostnader	851 332,95	851 332,95
Totalt ej stödberättigande kostnader enligt specifikation		0,00

Specifikation av ej stödberättigande kostnader

Kostnadslag	Verifikat nr.	Motivering	Belopp
Typ av finansiering	Finansiär	Motivering	Belopp
Totalt ej stödberättigande kostnader enligt specifikation			0,00

Specifikation av ej godkänd kontant medfinansiering

Typ av finansiering	Finansiär	Motivering	Belopp
Totalt ej godkänd kontant medfinansiering enligt specifikation			0,00

Stödberäkning

Akkumulerat stödbelopp

Stödandel av faktiska utgifter (39,99997886%)	340 533,00
Stödandel av stödgrundande finansiering (39,99997886%)	340 533,00

Stöd att betala ut denna period

Akkumulerat stödbelopp (inkluderar denna period)	340 533,00
Avräknat ej godkänt, tidigare reglerat	- 0,00
Avräknat tidigare utbetalt (ej förskott)	- 0,00
Registrerade inbetalningar	+ 0,00
Avräknat kvittad reglering denna period	- 0,00
Avräknat förskott tidigare perioder	- 0,00
Att betala ut denna period	= 340 533,00
Avräknat förskott denna period	- 0,00
Att betala ut denna period, netto	340 533,00

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Monica Lejon efter föredragning av Agneta Franklin.

Utbetalningen från Region Norrbotten är preliminär och godkända kostnader kan komma att justeras i efterhand.

Vid frågor kontakta
Ulrika Nilsson
E-post: ulrika.b.nilsson@norrbotten.se

Ansökt ersättning till Region Norrbotten avseende våren 2021.

Ekonomirapport 2 (2022-01-01 - 2022-06-30)

[Ekonomirapport](#) [Utgifter](#) [Medfinansiering](#) [Dokument](#)

Utgifter	Budget enligt beslut om stöd	Periodens rapporterade	Akkumulerat tidigare godkänt	Akkumulerat tidigare godkänt inklusive denna periodens rapporterade
Utgifter				
Enhetskostnader	0,00	2 000,00	0,00	2 000,00
Externa tjänster	4 050 000,00	899 903,50	468 712,50	1 368 616,00
Investeringar, materiel och lokaler	20 000,00	0,00	0,00	0,00
Personal	2 840 000,00	257 018,73	382 620,45	639 639,18
Resor och logi	150 000,00	0,00	0,00	0,00
Summa utgifter	7 060 000,00	1 158 922,23	851 332,95	2 010 255,18
Summa faktiska utgifter	7 060 000,00	1 158 922,23	851 332,95	2 010 255,18
Summa totala utgifter	7 060 000,00	1 158 922,23	851 332,95	2 010 255,18

§211

Fördelning av stöd till landsbygdsbutiker

22KS546

§212

**Återredovisning
Kommunstyrelsens
internkontrollplan 2022**

22KS377

Uppföljningsrapport Internkontroll 2022

Kommunstyrelsen

Piteå kommun

Innehållsförteckning

Intern kontroll i Piteå kommun	3
Risk matris	4
Uppföljning av internkontrollplan	6
Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen	6
Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning.....	8
Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig	9
De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	11
Möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs.....	16
Ej prioriterade risker	17
Politiska uppdrag.....	17
Löneutbetalning.....	17
Utlämning av information.....	17
Möten och Beslut.....	17
Kommunala anslagstavlan.....	17
Slutsatser och fortsatt arbete.....	18

Intern kontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Risakanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

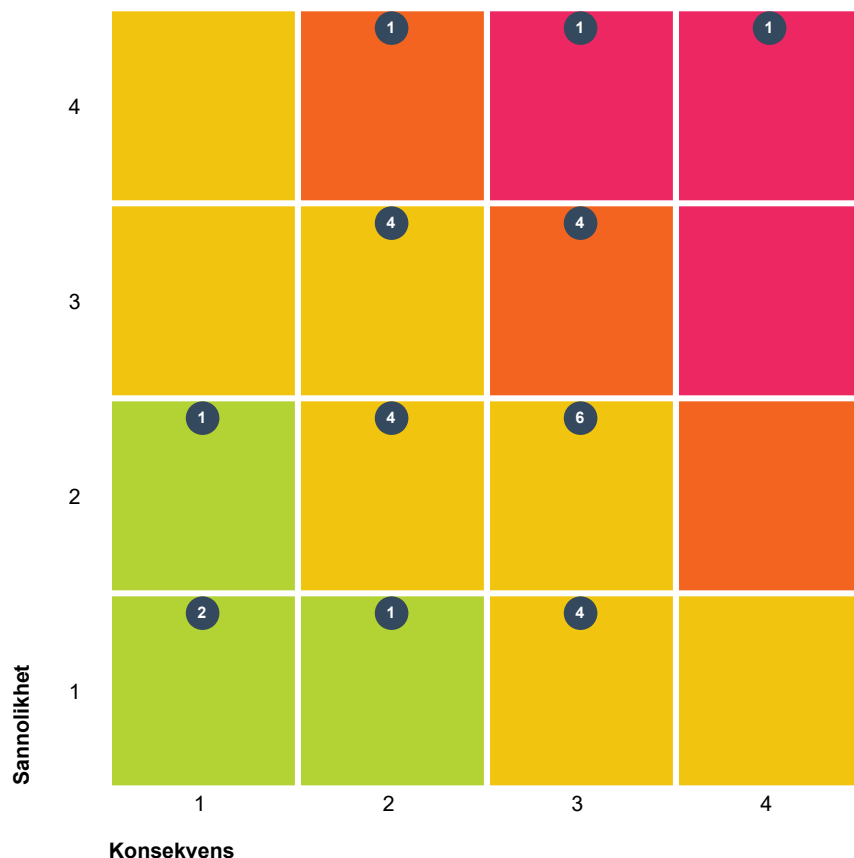
Förebyggande aktiviteter

För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före november besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

Risk matris

2 Kritisk risk 5 Hög risk 18 Måttlig risk 4 Låg risk Totalt: 29

Kritisk risk	Sannolikhet	Konsekvens
Hög risk		
Måttlig risk		
Låg risk		
	4 Säkert	Kritisk
	3 Troligt	Allvarlig
	2 Möjligt	Betydande
	1 Liten	Lindrig

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris kvärde
Finansförvaltning	1 Felaktiga placeringar, för stort risktagande, spekulation	Möjligt	Allvarlig	6
Tillväxtpolitiska reserven	2 Utbetalningar från tillväxtpolitiska reserven följer inte fastställda riktlinjer	Möjligt	Betydande	4
	3 Att medel inte finns tillgängliga i den tillväxtpolitiska reserven för viktig näringslivsutveckling.	Troligt	Betydande	6
Inköpsprocessen	4 Inköp sker utanför avtal	Troligt	Allvarlig	9
Mänskliga rättigheter och mångfald	5 Riktlinjer MR och mångfald inte får genomslag i organisationen	Möjligt	Betydande	4
Politiska uppdrag	6 Uppdrag som beslutats genomförs inte	Liten	Allvarlig	3
	7 Genomförda uppdrag återredovisas inte	Liten	Betydande	2
Sponsring	8 Motprestationer i sponsringsavtal genomförs inte.	Troligt	Betydande	6

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Ris kvärde
Demokrati och öppenhet	9 Otillbörlig påverkan	Möjligt	Allvarlig	 6
	10 Valdeltagandet sjunker	Möjligt	Allvarlig	 6
	11 Valhemligheten för enskilda personer riskeras	Liten	Allvarlig	 3
Kvalitetsredovisning	12 Åtgärder finns inte för områden med låg måluppfyllelse	Möjligt	Allvarlig	 6
Löneutbetalning	13 Felaktiga löner utbetalas	Möjligt	Betydande	 4
	14 Uppkomna löneskulder regleras inte	Liten	Lindrig	 1
	15 Brott mot centrala avtal	Liten	Lindrig	 1
Utlämning av information	16 Fel hantering av offentlighetsprincipen	Möjligt	Allvarlig	 6
	17 Personuppgifter hanteras felaktigt	Troligt	Allvarlig	 9
	18 Felaktigheter i utgivna rapporter	Möjligt	Lindrig	 2
Möten och Beslut	19 Dåligt underbyggda eller försenade beslut	Möjligt	Allvarlig	 6
	20 Digitala sammanträden lever inte upp till kommunallagenskrav	Liten	Allvarlig	 3
Kommunala anslagstavlan	21 Meddelande om underskrivet protokoll publiceras inte	Liten	Allvarlig	 3
	22 Anslagstavlan i foajen visar inte rätt information	Möjligt	Betydande	 4
Arvodshantering	23 Felaktiga utbetalningar av arvoden	Troligt	Betydande	 6
Bemanningsprocessen	24 Betydande personalbortfall p g a pandemi	Troligt	Allvarlig	 9
Informationsförvaltning	25 Avtal registreras inte eller felaktigt	Troligt	Betydande	 6
	26 Information förvaltas felaktigt	Troligt	Allvarlig	 9
Informationssäkerhet	27 Brister i teknisk efterlevnad	Säkert	Kritisk	 16
	28 Brister i juridisk efterlevnad	Säkert	Allvarlig	 12
	29 Brister i riskhantering	Säkert	Betydande	 8

Uppföljning av internkontrollplan

Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till det kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Mänskliga rättigheter och mångfald

Riktlinjer MR och mångfald inte får genomslag i organisationen

■ 4

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Under året har inte någon uppföljning begärts in från nämnderna. Tidigare års uppföljning har påvisat ett grundläggande för status för MR arbetet i kommunen.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Anvisning för uppföljning har upphävts och arbete har startats för att inom ramen för Agenda 2030 och Hållbar tillväxt redovisning ta fram en ny och mer anpassad uppföljning.

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning MR-riktlinjer och anvisning ■ Ej genomfört	Arbete pågår inom ledningsuppdraget för Hållbar utveckling på att ta fram en reviderad uppföljning på MR riktlinje.

Sponsring

Motprestationer i sponsringsavtal genomförs inte.

■ 6

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Samtliga sponsringsmottagare har fullföljt sina åtaganden enligt sponsringsavtal. I avtal regleras åtagandet för sponsringsmottagaren, både i text och bild görs redovisning i systemet Platina och varumärkesansvarig följer upp kontinuerligt.

Redovisning och uppföljning genomförs årligen till kommunstyrelsen. Ansvar för sponsring ligger för om 2022 på näringslivsavdelningen, där varumärkesarbetet organiseras och varumärkesansvarig hanterar sponsringsärendena.

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning Sponsringsavtal ● Ingen avvikelser	Samtliga sponsringsmottagare har fullföljt sina åtaganden enligt sponsringsavtal. I avtal regleras åtagandet för sponsringsmottagaren, både i text och bild görs redovisning i systemet Platina och varumärkesansvarig följer upp kontinuerligt. Redovisning och uppföljning genomförs årligen till kommunstyrelsen. Ansvar för sponsring ligger för om 2022 på näringslivsavdelningen, där varumärkesarbetet organiseras och varumärkesansvarig hanterar sponsringsärendena.

Demokrati och öppenhet

Otillbörlig påverkan

■ 6

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Inga incidenter finns rapporterade.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Information och utbildning om otillbörlig påverkan planeras ges till förtroendevalda vid nyvalsutbildning januari 2023

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Inrapporterade incidenter Ingen avvikelse	Inga inrapporterade incidenter

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Information och utbildning om otillbörlig påverkan Pågår	

Valdeltagandet sjunker

■ 6

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Uppföljning av 2022 års RKL val visar att valdeltagandet sjönk något jämfört med 2018 års RKL-val, men ligger fortfarande över snittet för riket. En utvärdering av valet är gjord och ett arbete med att se över kommunens valorganisation är påbörjat.

Kvarstår risken?

Ja, men inte för nästa år

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning valdeltagande RKL val Mindre avvikelse	Valdeltagandet i 2022 års RKL val sjönk något jämfört med 2018 års RKL-val, men ligger fortfarande över snittet för riket. En utvärdering av valet är gjord och ett arbete med att se över kommunens valorganisation är påbörjat.

Valhemligheten för enskilda personer riskeras

■ 3

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Inga avvikelser har förekommit under RKL-valet. Vallokaler och säkerhetsrutiner har fungerat väl. Arbetet med att se över kommunens valorganisation har påbörjats.

Kvarstår risken?

Ja, men inte under nästa år

Kontrollmoment	Kommentar
Uppföljning vallokaler och säkerhetsrutiner Ingen avvikelse	Inga avvikelser har förekommit under RKL-valet. Vallokaler och säkerhetsrutiner har fungerat väl. Arbetet med att se över kommunens valorganisation har påbörjats.

Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Kvalitetsredovisning

Åtgärder finns inte för områden med låg måluppfyllelse

 6

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Förslag till åtgärder för att hantera mål med låg måluppfyllelse framgår vid de återrapporteringar som ligger till grund för politiska ställningstaganden (delårsrapport och årsredovisning). Inga avvikelser är rapporterade.

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Kontroll av åtgärder och aktiviteter via styr och ledningssystemet. Ingen avvikelse	Förslag till åtgärder för att hantera mål med låg måluppfyllelse framgår vid de återrapporteringar som ligger till grund för politiska ställningstaganden (delårsrapport och årsredovisning).

Bemanningsprocessen

Betydande personalbortfall p g a pandemi

 9

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Pandemin klingade av de första månaderna 2022 och därefter har distansarbete nyttjats när verksamheten tillåter.

Kvarstår risken?

Nej, även om pandemin får fart på nytt finns fungerande rutiner och arbetssätt för hemarbete.

Kontrollmoment	Kommentar
Arbetsledning genom dagliga kontakter med medarbetarna Ingen avvikelse	

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Utglesning på arbetsplatsen genom växelvis distansarbete Klar	Pandemin klingade av de första månaderna 2022 och därefter har distansarbete nyttjats när verksamheten tillåter.

Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Finansförvaltning

Felaktiga placeringar, för stort risktagande, spekulation

■ 6

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Finansriktlinjerna är till stöd i dagligt arbete inom Ekonomiavdelningen och för diskretionära förvaltare. Kontrollmomenten utgår från riktlinjerna och löpande åiterrapportering sker från diskretionära förvaltare till Ekonomiavdelningen. Ekonomiavdelningen åiterrapporterar i samband med den ekonomiska uppföljningsprocessen under året.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Kontrollmomenten utgår från riktlinjerna och löpande åiterrapportering sker från diskretionära förvaltare till Ekonomiavdelningen. Ekonomiavdelningen åiterrapporterar i samband med den ekonomiska uppföljningsprocessen under året. Under året var en aktualisering och uppdatering av Finanspolicy och Finansriktlinjer inplanerade men har senarelagts på grund av personalomsättning och hög arbetsbelastning.

Kvarstår risken?

Ja, risken kan minimeras men ej elimineras.

Kontrollmoment	Kommentar
Avstämning mot Finansriktlinjer ● Ingen avvikelse	
Dokumentation och information från resp bank, manuella rutiner inom enheten ● Ingen avvikelse	
Aktualisering och uppdatering av Finanspolicy och Finansriktlinjer ◆ Mindre avvikelse	Arbetet senarelagt p g a personalomsättning.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Löpande avstämningar med diskretionära förvaltare. ▶ Pågår	
Löpande avstämningar ▶ Pågår	
Uppdatering och aktualisering av styrande dokument ▶ Pågår	Arbetet pågår men är senarelagt p g a personalomsättning och hög arbetsbelastning.

Tillväxtpolitiska reserven

Utbetalningar från tillväxtpolitiska reserven följer inte fastställda riktlinjer

■ 4

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Ansökningar hanteras och handläggs av en grupp av näringslivsutvecklare för att säkerställa att projektansökan följer riktlinjerna.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit? I de medfinansierade projekten har kommunen ofta en representant i styrgrupp för att kunna följa projekten på nära håll. Vid utbetalning av medel till medfinansierade projekt efterfrågas lägesrapport för att se att projektet genomförs utifrån fastställd projektplan och beslut. En årlig rapportering genomförs till kommunstyrelsen i enlighet med riktlinjerna.

Kvarstår risken? Till viss del, men bedömningen är att risken minskat i o m kontrollupplägget.

Kontrollmoment	Kommentar
<p>Uppföljning av utbetalningar från den tillväxtpolitiska reserven</p> <p> Ingen avvikelser</p>	<p>Nyttjandegraden av den tillväxtpolitiska reserven har varit mycket hög under året. En av anledningarna har varit att insatser till sponsring/varumärke/evenemang har varit fler under året, ex vis så har SM-veckan finansierats via den tillväxtpolitiska reserven.</p>
<p>Kontinuerlig uppföljning av tillväxtärenden.</p> <p> Ingen avvikelser</p>	<p>Uppföljning av ärenden som medfinansieras av den tillväxtpolitiska reserven görs kontinuerligt under året, i samband med att medel rekvideras från projektägare. Årligen görs en sammanställning över samtliga projekt som sammanfattas och redovisas till kommunstyrelsen. Den 10 oktober 2022 genomfördes redovisningen, då också en utförligare redovisning gjordes av Filmpool Nord och Composite Labs detta år.</p> <p>En löpande uppföljning görs också av kommunens representanter i de styrgrupper/styrelser vi ingår i, utifrån riktlinjerna för den tillväxtpolitiska reserven.</p>

Att medel inte finns tillgängliga i den tillväxtpolitiska reserven för viktig näringslivsutveckling.

 6

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Kontinuerlig uppföljning av projekt och beslutad medfinansiering för att se om ev projektmedel ej nyttjas och kan gå till andra ansökningar. Noggranna bedömningar av varje projektansökan om medel så att medel nyttjas på bästa sätt utifrån riktlinjerna.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Kontinuerlig uppföljning och uppdatering över de beslut om medel som tas och framförhållning för ev projekt/insatser som kan uppstå under budgetåret. Att vi också har en god kunskap om finansiering till projekt och utvecklingsinsatser via andra aktörer.

Kvarstår risken?

Risken är relativt stor. Efterfrågan på projektmedel är stor under 2022, många projekt från 2021 fortgår under året, varför nivån på disponibla medel är låg vid ingången av året. Dessutom kommer en ny strukturfondsperiod detta år vilket medför att medfinansiering från kommunen kommer att efterfrågas. Sponsrings -och evenemangsinsatserna är stora i och med stora evenemang under året.

De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Inköpsprocessen

Inköp sker utanför avtal

9

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Fortlöpande avtalsuppföljning har identifierat mindre avvikelser under året.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Fortsatt arbete för förbättrade rutiner för avtalsuppföljning. Inköpsanalyssystem upphandlats och under införande. Inköpsträffar samt utbildningar för inköpsnätverket har genomförts löpande under året.

Kvarstår risken?

Ja, är ett löpande arbete att minimera risken som inte går att eliminera.

Kontrollmoment	Kommentar
Fortlöpande avtalsuppföljning Mindre avvikelse	Fortsatt arbete för förbättrade rutiner för avtalsuppföljning. Inköpsanalyssystem upphandlats och under införande. Inköpsträffar samt utbildningar för inköpsnätverket har genomförts löpande under året.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Regelbundna Inköpsträffar i det nybildade inköpsnätverket för inköpssamordnare	
✓ Klar	
Utbildning	
✓ Klar	
Rutiner för avtalsuppföljning	
▶ Pågår	
Utbildning av inköpssamordnare och beställare	
▶ Pågår	
Inköpsnätverk	
▶ Pågår	

Löneutbetalning

Felaktiga löner utbetalas

4

Kontrollmoment	Kommentar
Kvalitetssäkring löneutbetalning	

Utlämning av information

Fel hantering av offentlighetsprincipen

6

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Styrande dokument samt rutiner finns på plats och aktuella. Inga överklaganden har inkommit om felaktig behandling.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Information på Insidan har tydliggjorts

Kvarstår risken?

Risken kvarstår men minskat utifrån tydligare stöd i arbetet.

Kontrollmoment	Kommentar
Kontroll av styrande dokument Ingen avvikelse	Styrande dokument samt rutiner finns på plats och aktuella. Inga överklaganden har inkommit om felaktig behandling.

Personuppgifter hanteras felaktigt

 9

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Kommunens funktion för informationssäkerhet har upprättat inofficiell dokumentation gällande lagstiftningen inom informationssäkerhet som kommunens omfattas av.

Omfattning och avgränsning mot närliggande lagstiftning, t.ex. säkerhetsskydd och signalskydd, har påverkat färdigställandet. En färdigställd förteckning förväntas godkännas innan årets slut.

Avstämning sker mot det det framtagna arbetsmaterialet

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Kontroll av styrande dokument Stor avvikelse	Behovet av styrande dokument (ledningssystem) är stort pga förändrad lagstiftning och uppdaterade standarder/ramverk som lagstiftningen hänvisar som grund för ledningssystemet. Under året har en "viljeinriktning" och ambitionsnivåer kommunicerats till relevanta parter, tills det att ledningssystemet finns på plats.

Kommunala anslagstavlan

Anslagstavlan i foajen visar inte rätt information

 4

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Stickprov har gjorts för att kontrollera kvalitén och visuell dagligkontroll har genomförts för att kontrollera att den tekniska utrustningen fungera som förväntat. Minder avvikelser i form av formalia fel som dock ej påverkar beslutens giltighet har uppmärksamats vid enstaka tillfällen.

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Kontroll att anslag finns utlagda Mindre avvikelse	Formalia fel som dock ej påverkar beslutens giltighet har uppmärksamats vid enstaka tillfällen.

Arvodshantering

Felaktiga utbetalningar av arvoden

 6

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Inga större avvikelser har rapporterats, mindre avvikelser har korrigerats i enlighet med fastslagna rutiner.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Inom projekt för att Politikeradministration har ett nytt arbetssätt med självservice utvecklats som

minskar risken med överföringsfel som manuellhantering inneburit. Även risken med att fast arvode fortsätter utgå efter uppdraget upphört har minskat då slutdatum för uppdrag införts redan när uppdraget registreras.

Kvarstår risken?

Förebyggande aktivitet	Kommentar
<p>Översyn rutiner och system</p> <p>✓ Klar</p>	<p>Inom projekt för att Politikeradministration har ett nytt arbetsätt med självservice utvecklats som minskar risken med överföringsfel som manuellhantering inneburit. Även risken med att fast arvode fortsätter utgå efter uppdraget upphört har minskat då slutdatum för uppdrag införts redan när uppdraget registreras.</p>

Informationsförvaltning

Avtal registreras inte eller felaktigt

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Risken följs löpande och rutiner uppdateras för att registrera avtal i ärendesystem. Under året har uppmärksammas att avtal om medfinansieringar och sponsringar registreras inte i ärenden.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Undersökning av möjlighet till ett centralt avtalsregister har genomförts och det är ej möjligt. För ej inköpsavtal har rutiner tagits fram för registrering i Platina. För avtal som beslutas i inköpsprocessen som tas av KS eller delges KS registreras ärendenummer från Tensign i ärende i Platina. Inköpsavtal registreras i Tensign som också är centralt system.

Kvarstår risken?

Risken har minskat utifrån nya rutiner.

Kontrollmoment	Kommentar
<p>Avvikelse på avtal</p> <p>◆ Mindre avvikelse</p>	<p>Avtal om medfinansieringar och sponsringar registreras inte alltid i ärenden.</p>

Förebyggande aktivitet	Kommentar
<p>Tydliggöra rutiner och undersöka möjligheten till ett centralt avtalsregister</p> <p>✓ Klar</p>	<p>Undersökning av möjlighet till ett centralt avtalsregister har genomförts och det är ej möjligt. För ej inköpsavtal har rutiner tagits fram för registrering i Platina. För avtal som beslutas i inköpsprocessen som tas av KS eller delges KS registreras ärendenummer från Tensign i ärende i Platina. Inköpsavtal registreras i Tensign som också är centralt system.</p>

Information förvaltas felaktigt

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Tillsyn utifrån arkivmyndighetens tillsynsuppdrag har på grund av hög arbetsbelastningen inte kunnat genomföras på ett strukturerat sätt under året.

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
<p>Arkivmyndighetens tillsynsuppdrag</p> <p>■ Ej genomfört</p>	<p>Aktiviteten finns i aktivitetslista men är inte påbörjad på grund av hög arbetsbelastning</p>

Informationssäkerhet

Brister i teknisk efterlevnad

■ 16

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Under året har ett arbete med att ta fram en förteckning över organisatoriska och tekniska åtgärder genomförts. Arbete pågår med att implementera åtgärder från förteckningen.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Förteckning är upprättad men ännu inte beslutad.

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Avstämning av förteckning ◆ Mindre avvikelser	Förteckning upprättad. Dock ej godkänd enligt process för styrande dokument.

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Upprätta Förteckning organisatoriska och tekniska åtgärder ✓ Klar	

Brister i juridisk efterlevnad

■ 12

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Kommunens funktion för informationssäkerhet har upprättat inofficiell dokumentation gällande lagstiftningen inom informationssäkerhet som kommunens omfattas av.

Omfattning och avgränsning mot närliggande lagstiftning, t.ex. säkerhetsskydd och signalskydd, har påverkat färdigställandet. En färdigställd förteckning förväntas godkännas innan årets slut.

Avstämning sker mot det det framtagna arbetsmaterialet

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Avstämning av förteckning gällande författningskrav inom informationssäkerhet ◆ Mindre avvikelser	Kommunens funktion för informationssäkerhet har upprättat inofficiell dokumentation gällande lagstiftningen inom informationssäkerhet som kommunens omfattas av. Omfattning och avgränsning mot närliggande lagstiftning, t.ex. säkerhetsskydd och signalskydd, har påverkat färdigställandet. En färdigställd förteckning förväntas godkännas innan årets slut. Avstämning sker mot det det framtagna arbetsmaterialet

Förebyggande aktivitet	Kommentar
Upprätta författningsförteckning gällande informationssäkerhet ▶ Pågår	Förteckning är färdigställd och förväntas beslutas innan årskiftet

Brister i riskhantering

■ 8

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Tillsyn har genomfört under året.

Primärt har tillsynsarbetet orienterat kring kommunens IT-avdelning. Där den tekniska efterlevnaden har stått i fokus i syfte att ge KS en försäkran om att IT-säkerheten är tillräcklig och att verksamheten bedrivs

på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Vidare har lättviktig tillsyn skett bland två kommunala bolag för att granska efterlevnaden av NIS-lagstiftningen i utbildningsyfte och mognadsmätning.

Tillsyn av kommunens efterlevnad av dataskyddsförordningen är planerat att genomföras närmaste kvartalet.

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Tillsynskontroller riskarbete Mindre avvikelse	Tillsyn har genomfört under året. Primärt har tillsynsarbetet orienterat kring kommunens IT-avdelning. Där den tekniska efterlevnaden har stått i fokus i syfte att ge KS en försäkran om att IT-säkerheten är <i>tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.</i> Vidare har lättviktig tillsyn skett bland två kommunala bolag för att granska efterlevnaden av NIS-lagstiftningen i utbildningsyfte och mognadsmätning. Tillsyn av kommunens efterlevnad av dataskyddsförordningen är planerat att genomföras närmaste kvartalet.

Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Möten och Beslut

Dåligt underbyggda eller försenade beslut

■ 6

Hur har risken hanterats och vad är utfallet av kontrollmomenten?

Ärenden kvalitetsgranskas av kommunledningsförvaltningens tjänsteberedning och omarbetas löpande efter behov innan politisk behandling. Beslutsunderlagen inför tjänsteberedning kan i vissa fall förbättras.

Vilka aktiviteter har genomförts och hur har de utfallit?

Representant från Samhällsbyggnad har tagits med i tjänsteberedningen vilket snabbat upp beredning av ärenden som hanteras gemensamt av kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden.

Kvarstår risken?

Ja

Kontrollmoment	Kommentar
Kvalitetsgranskning ● Ingen avvikelser	Ärenden kvalitetsgranskas av kommunledningsförvaltningens tjänsteberedning och omarbetas löpande efter behov innan politisk behandling. Beslutsunderlagen inför tjänsteberedning kan i vissa fall förbättras.

Ej prioriterade risker

Politiska uppdrag

Uppdrag som beslutats genomförs inte

- Uppdrag som beslutats genomförs inte i enlighet med beslutet av berörd nämnd eller styrelse.

Genomförda uppdrag återredovisas inte

- Genomförda uppdrag som inte återredovisas till politiken skapar en misstro och möjligen extra arbete då samma fråga kan återkomma från politiken.

Löneutbetalning

Uppkomna löneskulder regleras inte

Brott mot centrala avtal

Utlämning av information

Felaktigheter i utgivna rapporter

- Felaktig fakta förekommer i kommunala rapporter vilket undergräver kommunens förtroende

Möten och Beslut

Digitala sammanträden lever inte upp till kommunallagenskrav

- Deltagande på distans i politiska sammanträden kräver en väl fungerande teknisk infrastruktur men även rätt programvaror och hantering för att möta kommunallagens krav.

Det är i dagsläget ett oklart rättsligt läge då det inte finns prejudicerande domar som tydliggör hur lagstiftningen skall tydas.

Kommunala anslagstavlan

Meddelande om underskrivet protokoll publiceras inte

- Nämndsekreterare publicerar inte information om underskrivet protokoll, vilket leder till att besluten inte vinner laga kraft.

Slutsatser och fortsatt arbete

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas inom nämnder/styrelser. För kommunstyrelsens del har få avvikelser inrapporterats inom den egna verksamheten och det som är rapporterat som avvikelser kommer kompletteras med aktiviteter för att minska avvikelserna nästa år.

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt underlättas i och med att alla nämnder följer samma årshjul och inrapporteringsmodell.

För kommande år kommer fokus ligga på att etablera och efterleva en systematik i uppföljningen av kontrollmomenten utifrån den periodicitet som är nödvändig för varje kontrollmoment. Ett systematiskt kvalitetsarbete inom informationssäkerhetsområdet kommer även minska riskerna inom det området.

§213

Grundläggande granskning 2022

22KS258

Grundläggande granskning 2022

Piteå kommun

Information

Revisorerna ska enligt kommunallagen och god revisionssed årligen granska all verksamhet.

I den grundläggande granskningen ingår att bedöma centrala styrning- och ledningsfrågor avseende verksamhet, ekonomi och internkontroll. Likaså är nämndens och styrelsens omvärldsanalys och riskbedömningar av stort intresse för revisorerna. Bifogade frågor är tänkt att utgöra underlag i denna granskning. Frågorna är också tänkt att utgöra underlag inför revisorernas träffar med nämnder och styrelse.

Presentationen och svaren ska kunna härledas till revisionsbevis som styrker svaret, d.v.s. verifieras genom dokument, protokoll mm.

Stickprovskontroller av protokoll kommer att genomföras inom ramen för årets grundläggande granskning.

Revisionen önskar svar/handlingar från respektive nämnd senast:

Samhällsbyggnadsnämnden, 28 november 2022

Kultur- och fritidsnämnden, 26 september 2022

Miljö- och tillsynsnämnden, 29 augusti 2022

Överförmyndarnämnden, 1 november 2022

Fastighets- och Servicenämnden, 24 november 2022

Socialnämnden, 29 augusti 2022

Barn- och utbildningsnämnden, 24 november 2022

Kost- och servicenämnden, återkommer med datum.

Gemensam räddningsnämnd, 29 augusti 2022

Kommunstyrelsen träffar revisorerna januari 2023. Återkommer med datum.

E-nämnd, återkommer med datum.

Svaren/handlingarna skickas senast enligt ovan datum till camilla.stromback@kpmg.se

/Camilla Strömbäck, sakkunnigt biträde från KPMG

Om ni har frågor är ni välkommen att ringa Camilla Strömbäck på 076-318 00 29 eller maila camilla.stromback@kpmg.se

1. Målstyrning

I vilken utsträckning bedömer nämnden/styrelsen sin följsamhet till lagkravet avseende mål som KF fastställt (KL 6 kap. 6 §) samt åtaganden enligt kommunens reglemente och styrande dokument.

1	Mål och måluppfyllelse Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de bestämmelser i lagar och författningar som verksamheten omfattas av.	Ja	Nej	Del-vis	Ej aktuellt	Kommentarer
1.1	Utöver mål fastställda av KF - vilka nämnd-/styrelsespecifika mål har nämnden/styrelsen fastställt? Redogör i kommentarsfältet vilka dessa mål är samt bifoga protokoll eller dyl. där dessa mål beslutas.	☐	☒	☐	☐	Kommunstyrelsen har inte beslutat om något ytterligare specifikt styrelsemål utöver de av kommunfullmäktige övergripande målen som är utdelade till eller av kommunstyrelsen.
1.2	Följer nämnden/styrelsen upp hur målen (både de av KF fastställda samt de egna nämnd-/styrelsespecifika målen) utvecklas under året? Redogör hur ofta uppföljning sker i kommentarsfältet.	☒	☐	☐	☐	Måluppföljning sker vid två tillfällen under året. Dels i samband med delårsrapport tom augusti dels vid årsredovisningen då de fastställda målen följs upp och dokumenteras.
1.3	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder när brister i måluppfyllelsen upptäckts? Exemplifiera i kommentarsfältet.	☐	☒	☐	☐	För delåret tom augusti 2022 har kommunstyrelsen avlämnat underlag till kommunfullmäktige sammanträde 221031. Kommunstyrelsen har där redovisat måluppfyllelse samt analyser av utfall per strategiskt område och prioriterade mål. Uppföljning för helåret 2022 har inte genomförts ännu och därmed inga förslag på åtgärder för aktuellt år.

						<p>Kommunfullmäktige ger däremot i samband med riktlinjer för verksamhetsplan och budget särskilt riktade uppdrag till kommunchef. Det avser insatsområden som bedöms vara av särskild vikt för att möjliggöra en bibehållen eller förbättrad måluppfyllelse av de prioriterade målen. Dessa insatsområden koordineras och samordnas för att beakta resultat och erfarenheter över tid.</p>
--	--	--	--	--	--	---

2. Ekonomistyrning

I vilken utsträckning bedömer nämnden/styrelsen sin följsamhet till lagkravet (KL 11 kap. 5 §) samt åtaganden enligt kommunens reglemente och styrande dokument.

2	Ekonomistyrning Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.	Ja	Nej	Del-vis	Ej aktuellt	Kommentarer
2.1	Har nämnden/styrelsen anpassat verksamheten utifrån de förutsättningar som anges i tilldelad budget? Redogör för detta i kommentarsfältet.	X ☐	☐	☐	☐	Nämnden följer upp ekonomin vid månadsbokslut, delårsbokslut och årsbokslut och fattar erforderliga beslut om åtgärder när behov uppstår. Dimensioneringen av nämndens uppdrag och ansvarsområden utgår från och anpassas efter tilldelade medel.
2.2	Får nämnden/styrelsen tillräckliga underlag avseende ekonomi och verksamhetens utveckling för att kunna göra de prioriteringar och vidta de åtgärder som krävs för att nå en ekonomi i balans? Exemplifiera i kommentarsfältet.	X ☐	☐	☐	☐	Ekonomisk uppföljning sker på avdelningsnivå och totalt för nämnden. Tillväxtpolitisk reserv (TPR) - tilldelade medel samt uppföljning av uppnådda effekter återkopplas årligen till nämnden. Analys av ekonomi, personal och verksamhetens utveckling är en central del i uppföljningsprocessen med olika detaljeringsgrad inom månads-, delårs- och årsbokslut.
2.3	Om nämnden/styrelsen prognostiserar underskott - har nämnden under året tagit aktiva beslut om åtgärder för att nå en ekonomi i balans? Exemplifiera i kommentarsfältet.	☐	☐	☐	X ☐	
2.4	Har nämnden/styrelsen under verksamhetsåret redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget? Bifoga konsekvensanalys.	X ☐	☐	☐	☐	I samband med Budget och Verksamhetsplan redovisar nämnd konsekvenser av att klara verksamheten inom given ram. Det ligger till grund för budgetberedningens

						förslag och slutligen Kommunfullmäktiges beslut om budget. Se KS förslag till budget 2023 och Verksamhetsplan 2023-2025 Diarienumr 22KS82.
--	--	--	--	--	--	--

3. Intern kontroll

I vilken utsträckning bedömer nämnden sin följsamhet till lagkravet avseende intern kontroll (KL 6 kap. 6 §) samt åtaganden enligt kommunens reglemente och styrande dokument.

3	Intern kontroll Nämnden/styrelsen ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.	Ja	Nej	Delvis	Ej aktuellt	Kommentarer
3.1	Har nämnden/styrelsen fastställt internkontrollplan för år 2022? Bifoga internkontrollplan.	X	☐	☐	☐	
3.1.1	Har nämnden/styrelsen varit aktiva i framarbetandet av den riskanalys som ligger till grund för internkontrollplanen 2022? Bifoga riskanalys.	☐	☐	X	☐	Styrelsen har i sedvanlig ordning fått ett förslag från tjänstepersoner som de sedan satt sig in i, ställt frågor runt, korrigerat vid behov och slutligen fastslagit i sin nuvarande form.
3.2	Har nämnden/styrelsen fått utbildning kopplat mot internkontrollområdet?	☐	☐	X	☐	Ingen regelrätt utbildning vid separat tillfälle, men vid varje dragning inför beslut har modellen för internkontroll presenterats och styrelsen har haft möjlighet att ställa frågor om något känts oklart.
3.4	Har nämnden/styrelsen godkänt uppföljning av internkontrollplanen?	X	☐	☐	☐	Styrelsen har godkänt uppföljning av internkontrollplan 2021 och kommer ta ställning till uppföljning av internkontrollplan 2022 under november.
3.5	Fattar nämnden/styrelsen beslut/ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister i den interna kontrollen? Exemplifiera avvikelser/brister i den interna kontrollen som nämnden/styrelsen tagit aktivt beslut om i kommentarsfältet.	X	☐	☐	☐	Vid behov. För 2021 har styrelsen bedömt att den interna kontrollen varit tillräcklig och att de åtgärder som tagit upp i återredovisningen vid rapporterade avvikelser varit adekvata.

4. Nämnd-/styrelsespecifika frågor

Nedan följer ett antal nämnds-/styrelsespecifika frågor. Ni svarar enbart på de frågor som är kopplade till den egna nämnden/styrelsen.

- **Gråfärgad text** är frågor och svar från 2019–2021 års grundläggande granskning och ska ej besvaras.
- Frågor som ska besvaras för år 2022 är markerade med **fet svart text**.

Revisionen kan i ett senare skede komma med ytterligare nämnds-/styrelsespecifika frågor.

KOMMUNSTYRELSEN (KS)		
Område	År	Kommentar och frågeställning
Måluppfyllelse	2022	<p>Piteå ska år 2030 ha 46 000 invånare och till 2050 50 000 invånare – målet uppges vara delvis uppfyllt (ÅR 2021). Hur arbetar kommunen för att nå målet om 46 000 invånare år 2030 och 50 000 år 2050?</p> <p>Svar: De politiskt prioriterade målet följs två gånger per år kompletterat med en löpande redovisning av indikatorer som visar på hur folkmängden förändras. Förutom krav riktat till samtliga nämnder och bolag beträffande det aktuella målet så uttalar fullmäktige alltid några specifika ledningsuppdrag som riktar sig direkt till kommunchef och PIKABs VD. Det avser uppdrag som är komplexa till sin karaktär och överbryggar nämndernas och styrelsernas olika ansvarsområden. Ledningsuppdragen avser att fungera som en plan för en förnyad höjd inom ett specifikt område med handlingsplan som nämnderna och styrelserna därefter ska hantera. Strategin baseras också på ett antal insatser, flera av långsiktig karaktär. Att växa i befolkning berör många för att inte säga all kommunal verksamhet men för att nämna några exempel på insatser utan rangordning är det förberedelser av en förnyad översiktsplan, fördjupade översiktsplaner, detaljplaner och förberedelser av nya stadsdelar, Norrbotniabanan, bostadsförsörjningsplan, infrastrukturella investeringar. Här kan vi också lägga till arbetet med attraktiv arbetsgivare, kulturella insatser, ett antal evenemang för att locka inflyttare och inte minst kunna visa upp medborgarnas nöjdhet med skolan i Piteå bla.</p>

Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande – målet uppges vara uppfyllt i hög grad (ÅR 2021).

Hur resonerar kommunen gällande detta, vilka parametrar ligger till grund för att bedöma måluppfyllelsen dvs. att målet är uppfyllt i hög grad?

Finns mål kopplat till företagsetableringar?

Företagsetableringar, hur arbetar kommunen med dessa?

Svar: I delårsrapport från kommunstyrelsen tom aug 2022 framgår följande som svar på hur Kommunstyrelsen arbetar med måluppfyllelsen:

Nytt etableringsprogram är antaget som på ett övergripande plan beskriver hur Piteå kommuns förvaltningar och bolag avser att arbeta med etableringsfrågor tom 2026. Arbetet därefter fungerar enligt plan. Antalet mycket stora etableringsförfrågningar har dock under perioden minskat. Anledningen kan bero på kriget i Ukraina och ett mer osäkert världsläge samt det stora tryck på investeringar som redan planeras i regionen. Företagen i Piteå upplever en mycket god efterfrågan samt god beläggning på sina anläggningar. Detta möjliggör nya investeringar i form av lokaler och nyrekryteringar.

Planarbetet har förstärkts budgetmässigt från kommunen men även via regionala medel.

Insiktundersökningen, servicemätningen av kommunens myndighetsutövning, presenterats till kommunstyrelsen under perioden. Piteå har där ett NKI på 78, vilket visar att kunderna i hög grad är nöjda med Piteå kommuns myndighetsutövning. Piteå placerar sig på plats 38 av 201 deltagande kommuner.

Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet redovisades under perioden där Piteå uppvisade ett sämre resultat samtidigt som det lokala näringslivet präglas av expansion och stark tillväxt. Många lokala företag går bra och många branscher uppvisar stark tillväxt och hög grad av lönsamhet, enligt Bisnodes analys 2022. Analysen visar emellertid på ett behov av att skapa en branschbalans så att andelen sysselsätta inom tjänstesektorn ökar.

Småföretagarindex som visar förutsättningarna för små medelstora företag att verka på en ort presenterades nyligen. I undersökningen går Piteå från plats 83 till 25 i årets Småföretagarindex.

En handelsutredning har genomförts av Handels utredningsinstitut. Den påvisar att Piteås handel är stark och att det finns goda utvecklingsmöjligheter för en ökad etableringsgrad av handel i Piteå.

Kompetensförsörjning är en stor utmaning för företagen. Piteå kommuns projekt Inflyttarservice som fungerar som sluss för personer som fått jobb i Piteå eller som funderar på att flytta hit har rönt framgångar och diskussion om detta som stadigvarande verksamhet pågår. En förvaltningsövergripande planeringsgrupp har skapats som ska stödja detta arbete.

Ett antal ärenden har beviljats medel från den tillväxtpolitiska reserven. Några av projekten är Ung Företagsamhet, Bottenvikens skärgård, Landsbygdsprojektet Spira Mare, Nyföretagarcentrum och Framtid Campus. LTUs forskningsplattformen CHESS (Centre for Hydrogene Energy System Sweden) har överträffat förväntningarna och diskussion om Piteås position inom vätgas förs med berörda intressenter.

Samverkan med näringsliv och branschråd fortgår som tidigare. Till detta tillkommer insatser genomförda som event eller riktade aktiviteter och samarbetsprojekt.

Sponsringen för perioden ser i stort ut som tidigare år. Under året har stora evenemang som SM veckan, Piteå Summer Games, Fest-

		<p>spelen, Nolia och Piteå Dansar och ler åter kunnat genomföras med många besökare och intäkter till Piteås turistanläggningar.</p> <p>Kommunens inköpsprocess för varor, tjänster och entreprenader (upphandlingar, avtal, fakturor m.m.) berör och påverkar näringslivet på olika sätt där fokus är att upprätthålla goda relationer med leverantörer.</p> <p>Samverkan inom hela Piteå kommunkoncern kan stärkas för att säkerställa att alla nödvändiga insatser går i rätt riktning. Riktning och målbild bör formuleras och kommuniceras tydligt för att ge avsedd effekt. En sådan mobilisering ger kommunstyrelsen bättre möjlighet att axla den strategiskt övergripande förmågan för att ge det stöd och den ledning som krävs.</p> <p>Idag saknas det bostäder i kommunen, kopplat till invånarmålet och attraktivitet och företagande, hur arbetar kommunen med detta?</p> <p>Svar: I förvaltningsberättelsen för delårsrapport tom augusti 2022 framgår följande: Under året har ett förslag till ny plan för bostadsförsörjning arbetats fram. Enligt den bostadsförsörjningsanalys som ligger till grund för planen finns ingen allmän, strukturell bostadsbrist i kommunen, dvs. antalet bostäder motsvarar totalt sett befolkningsunderlaget. Trots det kan det finnas ett behov av att bygga bostäder, då existerande bestånd kanske inte svarar mot den efterfrågan som finns idag eller som kommer att uppstå om kommunens befolkningsmål ska kunna nås.</p> <p>Planen innehåller även förslag till riktlinjer för bostadsförsörjningen fram till och med år 2026. För att svara upp mot det bedömda behovet av bostäder behövs ett tillskott om knappt 4 000 bostäder till år 2040. Redan idag finns planer för något mer än 2 000 bostäder och ytterligare 3 000 på utpekade ej i detalj planlagda områden. Den låga andelen bostadsrätter i bostadsbeståndet bedöms begränsa rörligheten på bostadsmarknaden. Jämfört med fjolåret har det totala antalet bygglovsansökningar minskat.</p> <p>Bland särskilda utmaningar för bostadsförsörjningen märks tillgången till bostäder för s.k. särskilda grupper. Här visar analysen att bostadsmarknaden är i obalans med underskott för flera grupper: särskilt boende för äldre, personer med funktionsnedsättning, självbosatta nyanlända och anvisade nyanlända. Särskilda utmaningar finns för personer utan tak över huvudet och för personer på institution utan bostad att komma till. Förslaget till riktlinjer innehåller en rad åtgärder för att möta dessa utmaningar.</p>
<p>Arbetsmiljöarbete</p>	<p>2022</p>	<p>Det har genomförts en granskning avseende arbetsmiljöarbete.</p> <p>Hur bedriver nämnden sitt arbetsmiljöarbete?</p> <p>Svar: Kommunledningsförvaltningen följer gällande rutiner och riktlinjer gällande arbetsmiljöarbetet. Årlig uppföljning görs i Stratsys där respektive chef följer den checklista som finns och besvarar frågor kring områden som gäller systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM), samverkan, arbetsmiljöpolicy, mål och rutiner, delegering av arbetsmiljöuppgifter, upplevelsen av kompetens och kunskap samt rutiner kring undersökning och riskbedömning. Under början av hösten 2022 genomfördes en arbetsmiljöenkät vid förvaltningens alla avdelningar. Personalavdelningen har haft uppdraget att stötta förvaltningens chefer i tolkning och redovisning av resultat. Förvaltningens chefer har även haft möjlighet till stöd av personalavdelningen i arbetet med att ta fram handlingsplaner. En fort-</p>

		satt utveckling av arbetsmiljöarbetet bör dock göras för att jobba förebyggande och att fånga upp behov av förändring inom avdelningarnas arbetsmiljö kontinuerligt.
Överklaganden	2022	<p>Hur många procent av besluten inom nämndens verksamhetsområde överklagas? Vad är kostnaderna för dessa överklaganden ärenden?</p> <p>Svar: Bedömningen är att kommunstyrelsen inte haft några överklagningar på tagna beslut under året.</p>

Internkontrollplan 2022

2022

Kommunstyrelsen

Piteå kommun

Innehållsförteckning

1	Internkontroll i Piteå kommun	3
	1.1 Riskmatris.....	4
2	Prioriterade risker	6
	2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen.....	6
	2.2 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning.....	8
	2.3 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig.....	8
	2.4 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs	10
	2.5 Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs	14
3	Ej prioriterade risker	15
4	Sammanfattande kommentar	16

I Internkontroll i Piteå kommun

Med intern styrning och kontroll avses den process som syftar till att nämnder/styrelser med rimlig säkerhet säkerställer att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige fastställt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för detta.

Nämnden/styrelsen ska årligen upprätta en plan för att på en rimlig nivå säkerställa att: verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen, verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning, informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig, de lagar, regler och riktlinjer som finns följs, möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs. Den interna kontrollen syftar även till att ta fram förslag till förbättringar och förändringar av verksamheten.

Denna modell utgår från Piteå kommuns policy gäller för intern kontroll och styrning som gäller för samtliga nämnder och även bolagen i tillämpliga delar.

Den interna kontrollen utgår från de risker som identifierats i verksamhetens processer, dessa riskanalyseras och för risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten tas kontrollmoment och eventuell förebyggande aktiviteter fram. Kontrollmomenten följs löpande utifrån respektive periodicitet under året och risken analyseras och följs före november varje år utifrån rutiner från ekonomiavdelningen.

Riskanalys

En riskanalys, utifrån sannolikhet att risken inträffar och konsekvens om risken inträffar, ska årligen upprättas i syfte att identifiera omständigheter som kan utgöra en risk för att ovanstående punkter inte tillämpas. Riskanalysen ligger till grund för nämndens/styrelsens plan för intern kontroll.

Kontrollmoment

För alla risker som bedöms kunna ha stor påverkan på verksamheten ska kontrollmoment sättas upp. Dessa ska följas upp med lämplig periodicitet under året.

Förebyggande aktiviteter

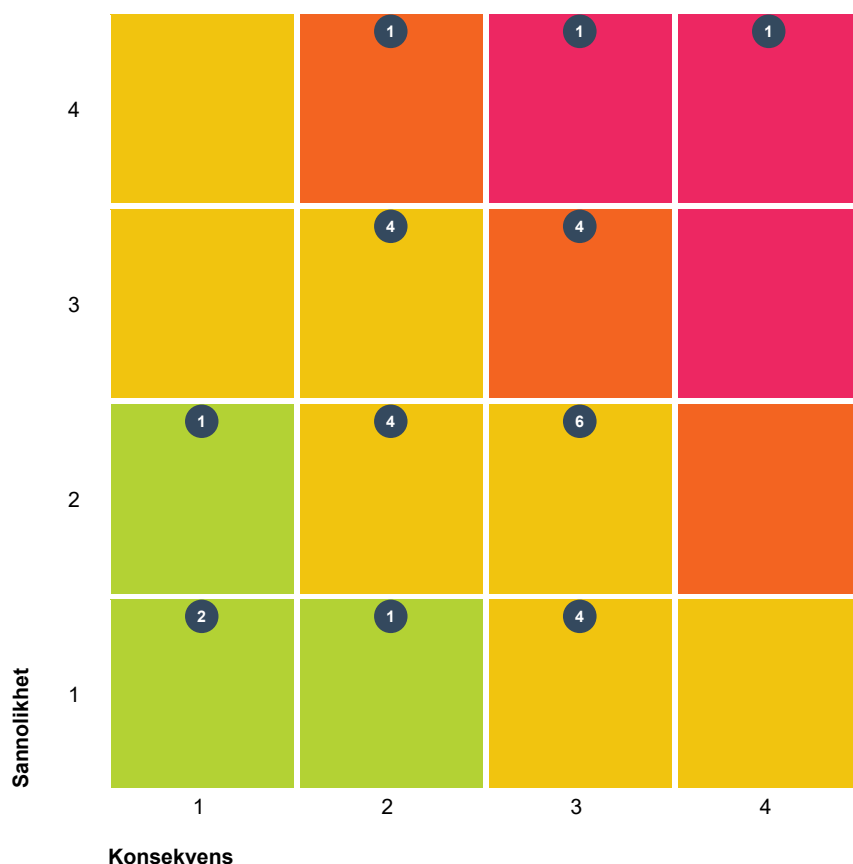
För risker där det kan göras åtgärder för att minska eller eliminera risken ska även förebyggande åtgärder utföras.

Uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas. Nämnden/styrelsen ska årligen, före december besluta om de bedömer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid bedömningen ska iakttagelser som lämnas vid revision/tillsyn beaktas. Alla nämnders internkontrollplan och uppföljning ska delges kommunstyrelsen.

I.1 Riskmatris

Nedan stående matris ger en översikt av sannolikhet och konsekvens på identifierade risker i verksamhetens processer. Riskerna och kontrollmoment samt förebyggande aktiviteter redovisas i kapitel 2.

2 Kritisk risk 5 Hög risk 18 Måttlig risk 4 Låg risk Totalt: 29

	Sannolikhet	Konsekvens
Kritisk risk		
Hög risk		
Måttlig risk		
Låg risk		
	4 Säkert	Kritisk
	3 Troligt	Allvarlig
	2 Möjligt	Betydande
	1 Liten	Lindrig

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde
Finansförvaltning	1 Felaktiga placeringar, för stort risktagande, spekulation	Möjligt	Allvarlig	6
Tillväxtpolitiska reserven	2 Utbetalningar från tillväxtpolitiska reserven följer inte fastställda riktlinjer	Möjligt	Betydande	4
	3 Att medel inte finns tillgängliga i den tillväxtpolitiska reserven för viktig näringslivsutveckling.	Troligt	Betydande	6
Inköpsprocessen	4 Inköp sker utanför avtal	Troligt	Allvarlig	9
Mänskliga rättigheter och mångfald	5 Riktlinjer MR och mångfald inte får genomslag i organisationen	Möjligt	Betydande	4

Rutin/Process	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde
Politiska uppdrag	6 Uppdrag som beslutats genomförs inte	Liten	Allvarlig	 3
	7 Genomförda uppdrag återredovisas inte	Liten	Betydande	 2
Sponsring	8 Motprestationer i sponsringsavtal genomförs inte.	Troligt	Betydande	 6
Demokrati och öppenhet	9 Otillbörlig påverkan	Möjligt	Allvarlig	 6
	10 Valdeltagandet sjunker	Möjligt	Allvarlig	 6
	11 Valhemligheten för enskilda personer riskeras	Liten	Allvarlig	 3
Kvalitetsredovisning	12 Åtgärder finns inte för områden med låg måluppfyllelse	Möjligt	Allvarlig	 6
Löneutbetalning	13 Felaktiga löner utbetalas	Möjligt	Betydande	 4
	14 Uppkomna löneskulder regleras inte	Liten	Lindrig	 1
	15 Brott mot centrala avtal	Liten	Lindrig	 1
Utlämning av information	16 Fel hantering av offentlighetsprincipen	Möjligt	Allvarlig	 6
	17 Personuppgifter hanteras felaktigt	Troligt	Allvarlig	 9
	18 Felaktigheter i utgivna rapporter	Möjligt	Lindrig	 2
Möten och Beslut	19 Dåligt underbyggda eller försenade beslut	Möjligt	Allvarlig	 6
	20 Digitala sammanträden lever inte upp till kommunallagenskrav	Liten	Allvarlig	 3
Kommunala anslagstavlan	21 Meddelande om underskrivet protokoll publiceras inte	Liten	Allvarlig	 3
	22 Anslagstavlan i foajen visar inte rätt information	Möjligt	Betydande	 4
Arvodshantering	23 Felaktiga utbetalningar av arvoden	Troligt	Betydande	 6
Bemanningsprocessen	24 Betydande personalbortfall p g a pandemi	Troligt	Allvarlig	 9
Informationsförvaltning	25 Avtal registreras inte eller felaktigt	Troligt	Betydande	 6
	26 Information förvaltas felaktigt	Troligt	Allvarlig	 9
Informations-säkerhet	27 Brister i teknisk efterlevnad	Säkert	Kritisk	 16
	28 Brister i juridisk efterlevnad	Säkert	Allvarlig	 12
	29 Brister i riskhantering	Säkert	Betydande	 8

2 Prioriterade risker

2.1 Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till det kvalitativa målen under de fyra strategiska områdena samt personalmål.

Mänskliga rättigheter och mångfald

Riktlinjer MR och mångfald inte får genomslag i organisationen

- Minskad mångfald kan leda till minskad befolkningsutveckling

Kontrollmoment		
Uppföljning MR-riktlinjer och anvisning	Kontrollmoment - VAD Kontinuerlig uppföljning i strategigrupp utifrån anvisning för MR Kontrollmetod - HUR Kontinuerlig uppföljning i strategigrupp. Rapporteras	Kontrollutförare - VEM Processledaren för arbetet med mänskliga rättigheter. Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till KS under december eller i årsredovisning

Sponsring

Motprestationer i sponsringsavtal genomförs inte.

- Piteå kommun förlorar goodwill när det inte syns att kommunen är med och stödjer olika bra saker för kommunen.

Kontrollmoment		
Uppföljning Sponsringsavtal	Kontrollmoment - VAD Kontroll av att motprestationer i sponsringsavtal är utförda av motparten. Kontrollmetod - HUR Löpande kontroll, avvikelser noteras till uppföljning av internkontrollplan.	Kontrollutförare - VEM Tjänsteperson med ansvar för sponsring Rapport - Till vem? Frekvens? Löpande till chef kommunikationsavdelningen. 1 ggr per år till kommunstyrelsen i samband med återrapport internkontroll.

Demokrati och öppenhet

Otillbörlig påverkan

■ Risk för förtroendevalda och tjänstepersoner att utsättas för hot, hot om våld, otillbörlig påverkan. Vilket kan orsaka att förre personer vill engagera sig och i sig hota demokratin som helhet.

Kontrollmoment		
Inrapporterade incidenter	Kontrollmoment - VAD Löpande dialog och stöd med berörda vid behov eller olika aktiviteter där incidenter kan inträffa Kontrollmetod - HUR Anmälan till säkerhetskylldschef vid en uppkommen incident	Kontrollutförare - VEM Dataskyddsombud/Säkerhetskylld Rapport - Till vem? Frekvens? Minst årligen redovisning av uppkomna incidenter till säkerhetsorganisationen

Förebyggande aktivitet	
Information och utbildning om otillbörlig påverkan	Genom information och utbildning öka medvetenheten om riskerna och hur man kan minimera att de inträffar.

Valdeltagandet sjunker

■ Ett högt valdeltagande är garanten för att förtroende för demokratin. Valdeltagandet påverkas av allmänhetens förtroende för kommunen och politiken men även av god tillgång till tillgängliga vallokaler och förtidsröstningsställen.

Kontrollmoment		
Uppföljning valdeltagande EU val	Kontrollmoment - VAD Jämförelse tidigare val Kontrollmetod - HUR Analys utifrån valkretsar gentemot tidigare val	Kontrollutförare - VEM Valsamordnare i samråd med ordförande Rapport - Till vem? Frekvens? Avdelningschef Styrning och ledning

Valhemligheten för enskilda personer riskeras

■ Vallokal och valföretning måste garantera varje individs integritet vid val. Tillgänglighet och säkerhet vid val och röstningslokaler ska garanteras.

Kontrollmoment		
Uppföljning vallokaler och säkerhetsrutiner	Kontrollmoment - VAD Säkra lokalernas tillgänglighet, utbilda valförettare och röstmottagare, utforma säkerhetsrutiner Kontrollmetod - HUR Utvärdering av lokaler och personal	Kontrollutförare - VEM Valsamordnare i samråd med ordförande Rapport - Till vem? Frekvens? Utvärderingens innehåll och slutsatser presenteras för kontrollansvarig

2.2 Verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, dvs med god ekonomisk hushållning

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till de ekonomiska målen samt risker som kan äventyra de ekonomiska målen på lång sikt.

Kvalitetsredovisning

Åtgärder finns inte för områden med låg måluppfyllelse

Kontrollmoment		
Kontroll av åtgärder och aktiviteter via styr och ledningssystemet.	Kontrollmoment - VAD Kontroll av åtgärder och aktiviteter via styr och ledningssystemet i samband med att texter kvalitetssäkras och bereds innan rapport går för politiskt ställningstagande Kontrollmetod - HUR genomläsning, vid behov intervjuer och samtal	Kontrollutförare - VEM Kommunlednings-förvaltningens ledningsgrupp. Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till KS i samband med årsbokslut.

Bemanningsprocessen

Betydande personalbortfall p g a pandemi

■ Pandemin kan förorsaka hög sjukfrånvaro och verksamheten klarar inte att ta in vikarier med kort varsel till följd av komplexitet i uppdraget, med underbemanning som följd.

Exempel på konsekvenser är försenade leveranser av uppdrag; försenade upphandlingar, försenade betalning av fakturor, eftersläpande kundfakturering, brister i redovisning och ekonomistyrning.

Kontrollmoment	
Arbetsledning genom dagliga kontakter med medarbetarna	Kontrollutförare - VEM Samtliga chefer Rapport - Till vem? Frekvens? Ekonomichef

2.3 Information om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig

Här beskrivs det processer och risker som i första hand är kopplade till kontroll av verksamheten samt möjligheterna att kunna få insyn och på ett korrekt sätt kunna följa upp verksamheten och dess ekonomi.

Finansförvaltning

Felaktiga placeringar, för stort risktagande, spekulation

Kontrollmoment		
Avstämning mot Finansriktlinjer	<p>Kontrollmoment - VAD Egen samt diskretionär förvaltning stäms av mot aktuell Finanspolicy och Finansriktlinjer.</p> <p>Kontrollmetod - HUR Jämförelse regelverk mot gjorda placeringar</p>	<p>Kontrollutförare - VEM Ekonom inom finansförvaltning</p> <p>Rapport - Till vem? Frekvens? Löpande rapportering till Ekonomichef samt återkoppling/uppföljning till Kommunstyrelsen i samband med bokslut.</p>
Dokumentation och information från resp bank, manuella rutiner inom enheten	<p>Kontrollmoment - VAD Kapitalförvaltning</p> <p>Kontrollmetod - HUR Processöversyn inkl dokumentation, Fortlöpande analys av placeringar utifrån Finanspolicy och Finansriktlinjer.</p>	<p>Kontrollutförare - VEM Ekonomer inom Ekonomistyrning/ Ekonomiavd.</p> <p>Rapport - Till vem? Frekvens? Ekonomichef, veckovis uppdatering. Övergripande återrapportering till KS i samband med månads-, delårs och årsbokslut.</p>
Aktualisering och uppdatering av Finanspolicy och Finansriktlinjer	<p>Kontrollmoment - VAD Aktualisering av styrande dokument utarbetas utifrån hur rådande praxis inom kommunsektorn. Förslaget till revideringar skickas på remiss internt och externt innan beslut.</p> <p>Kontrollmetod - HUR Omvärldsanalys bland andra kommuners styrande dokument. Dialog med diskretionära förvaltare samt Kommuninvest.</p>	<p>Kontrollutförare - VEM Kommuncontroller, Ekonomistyrning</p> <p>Rapport - Till vem? Frekvens? Ekonomichef</p>

Förebyggande aktivitet
Löpande avstämningar med diskretionära förvaltare. Månadsvis avstämning.
Löpande avstämningar Månadsvis avstämning och dokumentation
Uppdatering och aktualisering av styrande dokument

Tillväxtpolitiska reserven

Utbetalningar från tillväxtpolitiska reserven följer inte fastställda riktlinjer

Kontrollmoment		
Uppföljning av utbetalningar från den tillväxtpolitiska reserven	Kontrollmoment - VAD Kontinuerlig uppföljning Kontrollmetod - HUR Intern kontrollprocess	Kontrollutförare - VEM Näringslivsavdelningen Rapport - Till vem? Frekvens? Rapport till KS 2 gånger per år
Kontinuerlig uppföljning av tillväxtärenden.	Kontrollmoment - VAD Tillgång till medel i den tillväxtpolitiska reserven. Kontrollmetod - HUR Kontinuerlig sammanställning av upparbetade medel.	Kontrollutförare - VEM Näringslivsavdelningen. Rapport - Till vem? Frekvens? Till kommunstyrelsen 2 gånger per år.

Att medel inte finns tillgängliga i den tillväxtpolitiska reserven för viktig näringslivsutveckling.

Efterfrågan på medel är mycket hög. Stora omställningar sker såväl i näringsliv som samhälle.

2.4 De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Här beskrivs de processer och risker som i första hand är kopplade till lagar och regelverk men även att kommunens interna styrdokument efterlevs.

Inköpsprocessen

Inköp sker utanför avtal

Risk att inköp sker utanför avtal till följd av att ramavtal saknas inom vissa områden samt att kommunikation och utbildningsinsatser inte når ut till verksamheterna. (Trolig och Allvarlig).

Kontrollmoment		
Fortlöpande avtalsuppföljning	Kontrollmoment - VAD Uppföljning av avtal Kontrollmetod - HUR Fortlöpande avtalsuppföljning. Framtagande av enhetliga rutiner för uppföljning samt utbildning av inköpssamordnare.	Kontrollutförare - VEM Inköpscontroller Rapport - Till vem? Frekvens? Inköpschef

Förebyggande aktivitet	
Rutiner för avtalsuppföljning	Inköp tar fram rutiner för avtalsuppföljning på verksamhetsnivå tillsammans med inköpssamordnare.
Utbildning av inköpssamordnare och beställare	Inför införandet av e-handelssystem så utbildas inköpssamordnare och beställare.
Inköpsnätverk	Regelbundna träffar mellan Inköp och förvaltningarnas inköpssamordnare i syfte att bredda kompetensen och nå samordningsvinster.

Löneutbetalning

Felaktiga löner utbetalas

■ Försämrar relationen och förtroendet mellan kommunen och arbetstagare och arbetstagarorganisationer. Skapar mycket merarbete med rättning samt att enskilda medarbetare kan bli återbetalningsskyldiga.

Kontrollmoment		
Kvalitetssäkring löneutbetalning	Kontrollmoment - VAD Kvalitetssäkring genomförs före och efter löneutbetalning vid Lönecenter i Älvsbyn. Lönekonsulter och systemadministratörer på Lönecenter i Älvsbyn genomför daglig registrering enligt uppgjorda rutiner. Kontrollmetod - HUR Chef lönecentrum följer upp arbetet veckovis, kontroll av fellistor för åtgärd. Utbildning av ny personal och ett pågående utvecklingsarbete för att förbättra rutiner.	Kontrollutförare - VEM Chef för Lönecenter. Rapport - Till vem? Frekvens? Personalchef och chef för Lönecenter har återkommande möten för att följa upp verksamheten och klargöra eventuella oklarheter i vem som ska göra vad.

Utlämning av information

Fel hantering av offentlighetsprincipen

■ Information redovisas eller lämnas inte ut korrekt eller att sekretessregler inte tillämpas

Kontrollmoment		
Kontroll av styrande dokument	Kontrollmoment - VAD Att styrande dokument som reglerar rutiner för kontrollmiljön finns och följs Kontrollmetod - HUR Att styrande dokument är korrekta och aktuella samt att de följs av personal.	Kontrollutförare - VEM Kommunjurist Rapport - Till vem? Frekvens? Händelser rapporteras löpande till överordnad chef.

Personuppgifter hanteras felaktigt

■ Kommunen lever inte upp till regler för GDPR

Kontrollmoment		
Kontroll av styrande dokument	Kontrollmoment - VAD Att styrande dokument som reglerar rutiner för kontrollmiljön finns och följs Kontrollmetod - HUR Att styrande dokument är korrekta och aktuella samt att de följs av personal.	Kontrollutförare - VEM Dataskyddsombud Rapport - Till vem? Frekvens? Incidenter går till dataskyddsombud och vidare till Datainspektionen.

Kommunala anslagstavlan

Anslagstavlan i foajen visar inte rätt information

■ Den digitala anslagstavlan i foajén visar annat, programmet hängt sig etc. Bör kontrolleras löpande.

Kontrollmoment		
Kontroll att anslag finns utlagda	Kontrollmoment - VAD Visuell kontroll dagligen ser över att anslagstavlan visas. Rapport i system varje tertial Kontrollmetod - HUR Att rutinen är korrekta och aktuella samt att de följs av personal. Löpande kontroll av teknisk utrustning.	Kontrollutförare - VEM Medborgarservice säkerställer teknisk utrustning, Rapport - Till vem? Frekvens? Avvikelse rapporteras till Chef för avdelningen för styrning och ledning.

Arvodshantering

Felaktiga utbetalningar av arvoden

■ Omfattande manuell hantering i flera led och komplicerad bestämmelse. Missförstånd och bristande kunskaper ger en risk, för felaktiga utbetalningar och i slutändan sänkt förtroende för ensilka politiker och eller kommunen som helhet.

Förebyggande aktivitet	
Översyn rutiner och system	Översyn för att förenkla rapportering av deltagande i politiska sammanträden m.m. samt möjlighet att följa upp felaktiga utbetalningar.

Informationsförvaltning

Avtal registreras inte eller felaktigt

■ Avtal med externa parter registreras inte vilket kan leda till svårt att hitta, missad uppsägning, förnyas inte

Kontrollmoment		
Avvikelse på avtal	Kontrollmoment - VAD Avtal utifrån informationshanteringsplan som inte registreras korrekt Kontrollmetod - HUR Upptäckta avvikelser och "försvunna" avtal rapporteras i kommentarsfältet i Stratsys.	Kontrollutförare - VEM Huvudregistrator Rapport - Till vem? Frekvens? Igg per år, Internt i samband med internkontrollrapport

Förebyggande aktivitet
Tydliggöra rutiner och undersöka möjligheten till ett centralt avtalsregister

Information förvaltas felaktigt

■ Inaktuella informationshanteringsplaner eller att medarbetare inte följer IHP kan leda till informationsförluster.

Kontrollmoment		
Arkivmyndighetens tillsynsuppdrag	Kontrollmoment - VAD Verksamheternas informationshantering Kontrollmetod - HUR Tillsyn med framtaget frågebatteri.	Kontrollutförare - VEM Centralarkivet Rapport - Till vem? Frekvens? Till arkivansvarig 1 ggr per år

Informationssäkerhet

Brister i teknisk efterlevnad

■ Nödvändiga tekniska åtgärder har inte implementerats i tillräcklig utsträckningen. Konsekvensen kan bli att sekretessbelagd information och känsliga personuppgifter exponeras till obehöriga. Konsekvens kan även bli att verksamheterna inte kan producera verksamhet

Kontrollmoment		
Avstämning av förteckning	Kontrollmoment - VAD Förteckning organisatoriska och tekniska åtgärder Kontrollmetod - HUR Implementeringsgrad av åtgärder från förteckningslista Allvarliga brister som ej åtgärdats eller förklarats varför åtgärd ej behövs räknas som avvikelser.	Kontrollutförare - VEM CISO Rapport - Till vem? Frekvens? Rapporteras till kommunstyrelsen 1 ggr per år (november)

Förebyggande aktivitet

Upprätta Förteckning organisatoriska och tekniska åtgärder

Brister i juridisk efterlevnad

■ Kommunen lever inte upp till gällande författningskrav inom informationssäkerhet. konsekvens av detta kan bli betydande sanktionsavgifter upp till 10 miljoner sek. Kan även bli skada på förtroendet från medborgarna.

Kontrollmoment		
Avstämning av förteckning gällande författningskrav inom informationssäkerhet	Kontrollmoment - VAD förteckning gällande författningskrav inom informationssäkerhet Kontrollmetod - HUR Efterlevnadsgrad av förteckningslista Allvarliga brister i efterlevnad som ej förklarats varför de ej följts räknas som avvikelser. Kontinuerligt följa ny lagstiftning och uppdatera förteckning	Kontrollutförare - VEM CISO Rapport - Till vem? Frekvens? rapporteras 1 ggr per år till kommunstyrelsen (nov)

Förebyggande aktivitet

Upprätta författningsförteckning gällande informationssäkerhet

Brister i riskhantering

■ I den operativa verksamheten finns bristande förmåga att identifiera och analysera risker samt även hantera och rapportera åtgärdsplaner. Konsekvensen av detta kan leda till otydligt ägande och utövande av ansvar. Vilket kan leda till att risker ej åtgärdas och skapar skada för kommunen.

Kontrollmoment		
Tillsynskontroller riskarbete	Kontrollmoment - VAD Styrande dokument för riskhantering av informationssäkerhetsrisker Kontrollmetod - HUR CISO genomför tillsynskontroller i koncernens verksamheter. Avvikelse dokumenteras i Stratsys informations säkerhetsmodul	Kontrollutförare - VEM CISO Rapport - Till vem? Frekvens? Rapporteras 1 ggr per år till kommunstyrelsen (nov)

2.5 Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Här beskrivs övriga processer och risker som är kopplade till verksamheten och dess förmåga att utföra det av kommunfullmäktige i reglementet eller bolagsordningen givna uppdraget. Till detta hör även att kunna utveckla verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Möten och Beslut

Dåligt underbyggda eller försenade beslut

■ Det är viktigt att handläggare håller högkvalitet i tjänsteskrivelser och beslutsunderlag. Tidspress och bristfällig planering kan leda till undermåliga beslutsunderlag vilket gör att beslutsfattarna inte har all nödvändig information för att fatta bästa beslutet.

Kontrollmoment		
Kvalitetsgranskning	Kontrollmoment - VAD Tjänsteberedning Kontrollmetod - HUR Alla ärenden som ska upp till beslut i KS eller KF kvalitetsgranskas av tjänsteberedningen.	Kontrollutförare - VEM Tjänsteberedningen bestående av kommunchef, ekonomichef och kommunjurist m.f. Rapport - Till vem? Frekvens? Varje vecka, rapporteras inte.

3 Ej prioriterade risker

Kontrollområde: Verksamheten lever upp till de av kommunfullmäktige fastställda målen

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Politiska uppdrag	 Uppdrag som beslutats genomförs inte	Uppdrag som beslutats genomförs inte i enlighet med beslutet av berörd nämnd eller styrelse.
	 Genomförda uppdrag återredovisas inte	Genomförda uppdrag som inte återredovisas till politiken skapar en misstro och möjligen extra arbete då samma fråga kan återkomma från politiken.

Kontrollområde: De lagar, regler och riktlinjer som finns följs

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Löneutbetalning	 Uppkomna löneskulder regleras inte	
	 Brott mot centrala avtal	
Utlämning av information	 Felaktigheter i utgivna rapporter	Felaktig fakta förekommer i kommunala rapporter vilket undergräver kommunens förtroende
Kommunala anslagstavlan	 Meddelande om underskrivet protokoll publiceras inte	Nämndsekreterare publicerar inte information om underskrivet protokoll, vilket leder till att besluten inte vinner laga kraft.

Kontrollområde: Möjliga risker. förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs

Rutin/Process	Risk	Riskbeskrivning
Möten och Beslut	 Digitala sammanträden lever inte upp till kommunallagenskrav	<p>Deltagande på distans i politiska sammanträden kräver en väl fungerande teknisk infrastruktur men även rätt programvaror och hantering för att möta kommunallagens krav.</p> <p>Det är i dagsläget ett oklart rättsligt läge då det inte finns prejudicerande domar som tydliggör hur lagstiftningen skall tydas.</p>

4 Sammanfattande kommentar

Kommunstyrelsen har två perspektiv i sin verksamhet, dels för den egna verksamheten men även för kommunen som helhet via sin uppsiktsplikt. Denna internkontrollplan behandlar den egna verksamheten.

Under 2019 utvecklades en ny inrapporteringsprocess i kommunens styr och ledningssystem - Stratsys. Detta har bidragit till en överblick över varje nämnds internkontrollplan då den följer samma utseende och riskanalys för alla nämnder och kommunstyrelse. Internkontroll i Stratsys ger en ökad tydlighet och bättre möjlighet till strukturerat internkontroll arbete löpande under hela året.

Den interna styrningen och kontrollen ska systematiskt och regelbundet följas upp och bedömas inom nämnder/styrelser. Utifrån de risker som identifierats har kontrollmoment tagits fram och i de fall det finns möjlighet även förebyggande åtgärder för att minska risken.

Kommunstyrelsens internkontrollplan innehåller de risker som bedöms ha påverkan på förvaltningens utveckling som helhet. Under 2021 har få avvikelser inrapporterats inom den egna verksamheten och det som är rapporterat som avvikelser har också kompletterats med aktiviteter för att minska avvikelserna under kommande år.

Riskmatrisen har justerats under året för att hålla en enhetlighet i riskbedömningar jämfört med bland annat systematiskt arbetsmiljö arbete och informationssäkerhet.

Kommunstyrelsen gav 2021 kommunledningsförvaltningen i uppdrag identifiera risker i kommunens IT-struktur. Ett intensivt arbete fortgår där bland annat ett system för systematiskt kvalitetsarbete runt informationssäkerhet byggts upp i kommunens system för styrning och ledning. Utifrån det har tre aggregerade risker lagts till i internkontrollplanen för att följa och utveckla arbetet.

2022 är även valår och kommunledningsförvaltningen är administrativenhet för att se till så att valet flyter smärtfritt och rättssäkert. Två risker har utifrån det perspektivet lyfts in i planen.

För året kommer fokus ligga på intern utbildning samt att etablera och efterleva en systematik i uppföljningen av kontrollmomenten utifrån den periodicitet som är nödvändig för varje kontrollmoment. Det pågår även arbete för att tydligare koppla den interna kontrollen till verksamhetens årsplanering.

§214

Förändrad organisation för Kommunledningsförvaltning

22KS641

Kommunledningsförvaltningens organisation

Bakgrund

Kommunstyrelsen (KS) är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett helhetsansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med det som Kommunfullmäktige (KF) har bestämt. KS har ett särskilt ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. KS reglemente anger Kommunledningsförvaltningens (KLF) uppdrag. Uppgifterna är av många olika slag och funktioner: Ledning, styrning, uppföljning samt andra särskilda uppgifter. Trots att förvaltningen är förhållandevis liten har den många typer av specialistfunktioner.

Utifrån växlande behov och flexibel hantering har verksamheten anpassats och organiserats om några gånger under den senaste 10-årsperioden. En summarisk beskrivning:

År	Organisationsförändring
2013	Två förvaltningar bildas: 1. <i>Kommunledningskontor</i> - Administrativa enheten - Informationsenheten - Strategiska enheten 2. <i>Strategiskt stöd</i> - Ekonomiavdelningen - Personalavdelningen - IT-avdelningen
2014	Personalavdelningen förstärks med personalfunktioner från SOC och UBF
2017	Kommunledningskontoret och Strategiskt stöd slås ihop till Kommunledningsförvaltningen (KLF) - Ekonomiavdelningen - Personalavdelningen - IT-avdelningen - Kommunikationsavdelningen - Näringslivsavdelningen - Avdelningen för styrning och ledning Kommunchef blev förvaltningschef för KLF och inriktningen för den nya förvaltningen var att åstadkomma en god styrning och ledning samt en balans mellan å ena sidan förvaltande grunduppdrag å andra sidan kommunövergripande utvecklingsuppdrag.

Nuläge

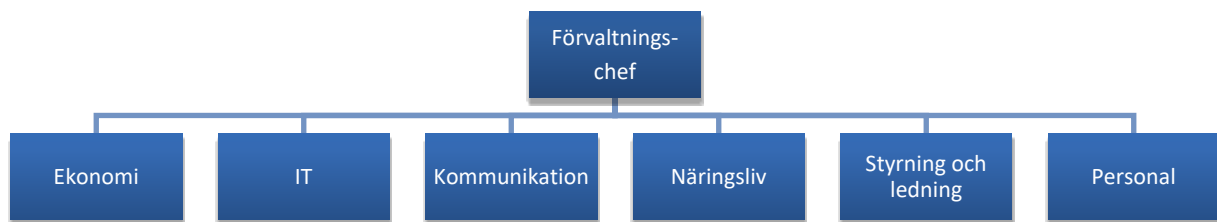
För att ta vara på de möjligheter som de stora industrisatsningarna i norra Sverige ger och nå befolkningsmålet kommer det att krävas stora satsningar och omställningar i Piteå. Alldeles oaktat vilken riktning utvecklingen i Piteå tar har kommunen utmaningar som hållbar utveckling, kompetensförsörjning, tillväxt och demografisk utveckling. Sammantaget tydliggör detta KLF:s behov av att möta dessa komplexa frågor ur ett samlat kommunalt perspektiv. Förväntningarna är stora på kommunen men framför allt på KLF:s analyskapacitet och omställningsförmåga.

Nuvarande organisation

Ur funktionellt perspektiv organiserar KLF tre typer av uppdrag:

- Medborgarnära funktioner
- Verksamhetsstödande och styrande funktioner
- Samhällsutvecklande funktioner

Kommunledningsförvaltningens verksamheter har alla funktioner men i olika omfattning, exempelvis har Ekonomiavdelningen, Personalavdelningen och Styrning och ledning tydliga verksamhetsstödande och styrande funktioner medan Näringsliv har en starkt drivande samhällsutvecklande funktion.

Varför behöver vi förändras?

Behoven av förändring i en stor verksamhet är inte enkla utan komplexa till sin karaktär. Nedanstående beskrivning är därför sammanfattande och därmed förenklad, i verkligheten har olika medarbetare och verksamheter sina perspektiv och funktionerna överlappar varandra. Samband, bredd, djup och detaljer får lyftas och förfinas i det gemensamma utvecklingsarbetet framöver.

Stärka strategisk samhällsutveckling

I KS reglemente framkommer KLF:s ansvar för det övergripande uppdraget inom samhällsplanering. Medarbetare inom samhällsbyggnadsnämnden deltar i beredning av ärenden inför beslut i kommunstyrelsen i vissa ärenden: markanvisningar, landsbygdsmedel, klimat och alkoholpott, översiktsplanarbete, mark- och bostadspolitik, och samhällsbyggnadsarbete samt samhällsbyggnadsprojekt av strategisk natur. Dessutom finns ett ansvar att driva utvecklingen mot en attraktiv och uthållig kommun. Det saknas idag en naturlig hemvist för ledning och samordning i KLF:s organisation för dessa frågor.

Analyskapacitet

KLF behöver på ett alltmer tydligt och kraftfullt sätt stärka sin förmåga att möta breda omvärldsförändringar och strategiskt samhällsutvecklande frågor. Kapaciteten att ta emot och analysera strategiska, komplexa och svärdefinierade frågor är starkt begränsande för möjligheten att påverka samhällsutvecklingen i ett tidigt skede såväl som digitaliserings förutsättningar och utmaningar.

Samverkan och samordningsförmåga

Grunduppdragen till de olika avdelningarna har i stort sett varit samma sedan 2013 och deras uppdrag gentemot förvaltningarna har varit i fokus sedan länge. Var och en av avdelningarna har utvecklat sin verksamhet att verka som professionellt och sakkunnigt stöd och styrning för förvaltningar och bolag. Denna utveckling har fortsatt även om det vid omorganisationen 2017 poängterades att inriktningen skulle innehålla en balans mellan å ena sidan förvaltande grunduppdrag å andra sidan kommunövergripande utvecklingsuppdrag. Avdelningarna har således fokuserat på sina specialistområden och arbetat mestadels parallellt med varandra med några undantag, vilket medfört att samordning och gemensam förvaltningsplanering inte utvecklats i samma omfattning.

Påtagligt är att obalansen mellan de förvaltande grunduppdragen och de kommunövergripande utvecklingsuppdragen ökat sedan år 2020. Flera uppdragstagare som hade kommunövergripande uppdrag organiserades i Utvecklingsenheten inom avdelningen Styrning och ledning. Organiseringen av de kommunövergripande utvecklingsfrågorna upplevs av såväl uppdragstagarna som chefer ha lett till en svagare styrning och ledning av uppdragen. Det har inneburit att kommunen inte nyttjat uppdragens potentiella effekt. Det organisatoriska avståndet mellan uppdragstagare och uppdragsgivare och att uppdragen därmed haft begränsad tillgång till den strategiska position som krävs för dess genomförande är ytterligare en komplikation. En tydligare samordning inom KLF samt position inom organisationen skulle öka bidraget till kommunens utveckling.

Ansvaret för de kommunövergripande uppdragen har dessutom mer eller mindre tolkats som ”enpersonsuppdrag” och inte alltid tolkats som en högprioriterad fråga av linjeorganisationen. Det har inneburit att angelägenheten för frågan har begränsats till en person i stället för hela organisationen.

När det gäller ledningsuppdragen samordnas de sedan år 2020 och styrning, ledning och uppdragens position har därmed förstärkts.

Summering av förändringsbehov

För att på bästa sätt möta kommande utmaningar och komplexa uppdrag behöver KLF sammanfattningsvis:

- Stärka strategisk samhällsutveckling
- Stärka analyskapacitet
- Stärka samverkans- och samordningsförmåga

Åtgärd för förändring

Inriktning

KLF arbetar samordnat och enat med att förädla den politiska viljan till en tydlig riktning för kommunens verksamheter och utveckling. KLF utgår från den enskilda medborgaren och att målbilden är det bästa för Piteå.

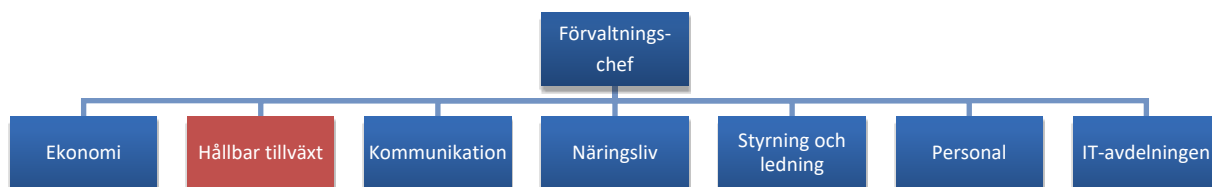
Åtgärd

För att axla helhetsansvaret för kommunens drift och utveckling med att möta de förändringsbehov som är redovisade ovan behöver därför förvaltningen genomföra:

- KLF förstärker förmågan för strategisk samhällsutveckling genom att skapa en ny avdelning för frågor av kommunövergripande karaktär. Med avdelningen förtydligas KLF:s uppgift att analysera, initiera, strategiskt planera och driva ett antal övergripande uppdrag samordnat och tillsammans med andra förvaltningar och bolag. (Se avsnitt Ny organisation).

Ny organisation

KLF förbereder tillskapandet av nya avdelningar genom att driva utvecklingsarbete och forma verksamheten tillsammans med medarbetare.

Avdelning Hållbar tillväxt

Utifrån KS övergripande utvecklingsansvar samlar KLF strategiska uppdrag till en ny avdelning i syfte att förstärka dialog, samordning och samagerande för en hållbar och strategisk samhällsutveckling. Den nya avdelningens resurser används som sakkunniga, stöd och analys för såväl politik som chefer i planering och genomförande för att stärka de kommunala verksamheternas förmåga att tillsammans möta de utmaningar kommunen står inför. Komplexa uppdrag genomförs med tvärprofessionella kompetenser.

Medarbetare får tydligare möjligheter att bidra till Piteås samhällsutveckling genom att medverka i en gemensam kontext där kunskaper och erfarenheter skapar potentialer för en förändringskultur i samklang.

Vid en första inventering har avdelningens innehåll identifierats som strategiska funktioner av kommunövergripande karaktär, såsom:

Landsbygdsutveckling	Klimat och miljö, (Ekologisk hållbarhet)
Samhällsutveckling	Tillgänglighet
Samhällsplanering (översiktsplan)	Folkhälsa och social hållbarhet
Näringslivsstrategisk utveckling, (etableringsfrågor)	Barn och ungas hälsa
Internationella samarbeten inkl vänorter	Brottsförebyggande arbete
Regional närvaro, påverkan och finansiering	Demokrati (Medborgardialog)
Extern finansiering	Mänskliga rättigheter
Norrbotniabanan	Jämställdhet
Regionalt samarbete, mellankommunal samverkan (samverkan med Älvsbyn)	Barnrätt (Barnkonvention)
Ledningsuppdrag	

Innehåll, omfattning och former för arbetet är inte genomarbetad eller avgjord. Utgångspunkten är dock omfördelning av befintliga resurser. Medarbetares synpunkter och idéer kommer att bidra till konkreta förslag på hur verksamheten vid den nya avdelningen ska formas och bedrivas. Arbetet startar under hösten 2022 med medarbetare som har ett ledningsuppdrag eller är processledare för kommunövergripande uppdrag vid Utvecklingsenheten.

Initialt bedöms den nya avdelningen ha ett begränsat antal medarbetare (6 st) med bakgrund från KLF. Trots det begränsade antalet medarbetare har avdelningen uppdrag som är komplexa och differentierade till sin karaktär som motiverar bildandet av en ny avdelning med en linjechef med ett dedikerat uppdrag för området. Antalet medarbetare kommer att utökas dels utifrån det utvecklingsarbete som ske dels utifrån direkta behov som uppstår utifrån KS uppdrag.

Avdelningschef kommer att rekryteras och vid tillträde få uppdraget att driva utformningen av den nya avdelningen tillsammans med sina medarbetare.

Finansiering av avdelningen

I den budgetprocess som pågår inför perioden 2023-2025 har ett särskilt behov uttryckts med avseende på rekrytering av avdelningschef samt rörliga medel för verksamheten. I övrigt avses budgetram endast omfördelas från befintlig verksamhet. Detta kommer också att framgå i kommunstyrelsens interna verksamhetsplan och internbudget för 2023.

§218

Reglemente för styrelse och nämnder

22KS404

Reglemente för styrelsen och nämnder

Kommunstyrelse
Barn- och utbildningsnämnd
Fastighets och Servicenämnd
Kultur- och fritidsnämnd
Miljö- och tillsynsnämnd
Samhällsbyggnadsnämnd
Socialnämnd
Valnämnd

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Reglemente för styrelsen och nämnder	Reglemente	2022-12-12	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	5	22KS404	2026-12-31
Dokumentinformation	Gemensamt reglemente för styrelser och nämnder		
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder		

Innehållsförteckning

Reglemente för styrelsen och nämnder	1
Innehållsförteckning	1
1 Allmänna bestämmelser	3
Allmänt Fullmäktiges uppgifter	3
Nämnder och antal ledamöter	3
Fasta utskott och antal ledamöter	4
Kommunalsråd	4
2 Gemensamma bestämmelser	5
Ansvar och organisation	5
Uppdrag och verksamhet	5
Organisation inom verksamhetsområdet	5
Personalansvar	5
Kommunchefens roll	5
Behandling av personuppgifter	5
Ansvar och rapporteringsskyldighet Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige	6
Information och samråd	6
Medborgarförslag som överlåtits till nämnden för beslut	6
Övrigt ansvar	7
Arbetsformer	7
Tidpunkt för sammanträden	7
Kallelse	7
Offentliga sammanträden	8
Sammanträde på distans	8
Närvarorätt	8
Sammansättning	8
Ordföranden	8
Presidium	9
Ersättare för ordföranden	9
Förhinder	9
Ersättarnas tjänstgöring	10
Jäv, avbruten tjänstgöring	10
Yrkanden	10
Deltagande i beslut	10
Reservation	10
Justering av protokoll	11
Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.	11
Delgivningsmottagare	11
Undertecknade av handlingar	11
Utskott	11
3 Kommunstyrelsens uppgifter	13
Styrning och ledning	13
Styrnings- och ledningsfunktionen	13
Övergripande uppgifter	14
Ekonomisk förvaltning	15
Personalpolitiken	16
Företag och stiftelser	16

Kommunalförbund	17
Uppföljningsfunktionen	17
Särskilda uppgifter	17
Krisberedskap, civilt försvar och krig	17
Arkivmyndighet	17
Anslagstavla och webbplats	18
Författningssamling.....	18
Budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning	18
Processbehörighet.....	18
Övriga uppgifter	18
Övrigt ansvar	18
Delegering från kommunfullmäktige	19
Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation	20
4 Barn- och utbildningsnämndens uppgifter	21
Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde	21
Delegering från kommunfullmäktige	21
5 Fastighets- och servicesnämndens uppgifter	22
Fastighets- och servicenämndens verksamhetsområden	22
Delegering från kommunfullmäktige	22
6 Kultur och fritidsnämndens uppgifter	23
Kultur och fritidsnämndens verksamhetsområde	23
Delegering från kommunfullmäktige	24
Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation	24
7 Miljö- och tillsynsnämndens uppgifter	25
Miljö- och tillsynsnämndens verksamhetsområden	25
Delegering från kommunfullmäktige	25
Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation	25
8 Samhällsbyggnadsnämndens uppgifter	26
Samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområden.....	26
Sysselsättningsfrågor och kompetensförsörjning	26
Arbetsmarknadsfrågor	26
Flyktingmottagning och invandring	26
Trafikuppgifter	26
Samhällsbyggnad och planverksamhet	27
Naturvård och kulturmiljövård.....	27
Fastighetsförvaltning	28
Övriga uppgifter	28
Delegering från kommunfullmäktige	28
Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation	29
9 Socialnämndens uppgifter	30
Socialnämndens verksamhetsområde.....	30
Delegering från kommunfullmäktige	30
Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation	31
10 Valnämndens uppgifter	32
Valnämndens verksamhetsområde	32
Delegering från kommunfullmäktige	32
Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation	32

I Allmänna bestämmelser

Detta reglemente reglerar kommunens egna nämnder. Reglementet omfattar inte gemensamma nämnder, samordningsinstanser, brukarråd, samverkansråd eller verksamhetsreglementen. Dessa regleras i separata reglementen.

Kapitel 1 behandlar allmänna förutsättningar och sammansättning av nämnderna. Kapitel 2 behandlar gemensamma bestämmelser för samtliga egna nämnder i kommunen. Kapitel 3–10 behandlar de specifika nämndernas uppgifter och verksamhetsområden.

Kommunallagen (2017:725), KL, anger de grundläggande reglerna för ansvar och beslutanderätt i en kommun. Vissa uppgifter handhas av fullmäktige, styrelsen och nämnderna enligt annan lag, författning eller enligt statliga myndighetsbeslut.

Allmänt Fullmäktiges uppgifter

1 § Kommunallagen ger de grundläggande reglerna för ansvar och beslutanderätt i en kommun. Vissa uppgifter handhas av kommunfullmäktige, styrelsen och nämnderna enligt annan lag, författning eller myndighetsbeslut.

2 § Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen i enlighet med 5 kap. 1 § KL. Fullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i KL eller andra författningar.

Detta innebär att fullmäktige bl.a. ska besluta i ärenden om:

1. planer och föreskrifter, som kommunen kan meddela enligt författning,
2. taxor och avgifter om inte annat särskilt angivits,
3. ramar för kommunens upplåning,
4. övergripande kvalitetskrav på den kommunala verksamheten,
5. hur mål, riktlinjer, verksamhet och kvalitetskrav ska följas upp,
6. mottagande av donationer,
7. mellankommunala avtal av övergripande karaktär och bildande av kommunalförbund och gemensam nämnd,
8. expropriation,
9. program avseende privata utförare enligt 5 kap. 3 § KL,
10. kommunal verksamhet ska bedrivas i kommunalt företag,
11. konkurrensprogram och företagspolicy m.m.

Fullmäktige beslutar också om kommunalråden, deras ansvarsområden och deras benämning.

Nämnder och antal ledamöter

3 § Piteå kommun har följande egna nämnder:

Nämnderna väljs av kommunfullmäktige och består av det antal ledamöter och ersättare, som kommunfullmäktige fastställt i särskild ordning.

Nämnd	Antal ledamöter	Antal Ersättare
Kommunstyrelse	15	15
Barn- och utbildningsnämnd	13	8
Fastighets och Servicenämnd	9	6
Kultur- och fritidsnämnd	13	8
Miljö- och tillsynsnämnd	11	7
Samhällsbyggnadsnämnd	13	8
Socialnämnd	13	8
Valnämnd	17 9	17 5

Ledamöter och ersättare i en nämnd väljs för fyra år, räknat från och med 1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har ägt rum.

~~Detta reglemente omfattar inte gemensamma nämnder, samordningsinstanser, brukarråd, samverkansråd eller verksamhetsreglementen. Dessa regleras i separata reglementen.~~

Fasta utskott och antal ledamöter

4 § Följande utskott ska alltid inrättas.

Nämnd	Utskott	Antal ledamöter	Antal Ersättare
Kommunstyrelse	Arbets- och personalutskott	7	7
Barn- och utbildningsnämnd	Arbetsutskott	5	5
Samhällsbyggnadsnämnd	Arbetsutskott	5	5
Socialnämnd	Arbetsutskott	5	5

Kommunalråd

5 § Sedan val av kommunstyrelse skett utser fullmäktige två kommunalråd. ~~I Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda regleras att kommunstyrelsens ordförande och första vice ordförande är tillika kommunalråd.~~

2 Gemensamma bestämmelser

Följande gemensamma bestämmelser gäller för både styrelsen och nämnder. Beteckningen nämnd används för åtaganden som gäller både nämnd och styrelse. När beteckningen styrelsen används är det exklusiva bestämmelser för styrelsen.

Ansvar och organisation

Uppdrag och verksamhet

1 § **Nämnderna** Styrelsen och övriga nämnder ska inom sina respektive verksamhetsområden följa vad som anges i lag eller annan författning. De ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Organisation inom verksamhetsområdet

2 § Nämnden ansvarar för att dess förvaltningsorganisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda **ekonomiska ramar**, mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten. I det fall **förvaltningsorganisationen stadigvarande** utför uppgifter åt annan nämnd ska samråd ske med denna innan större förändringar i förvaltningsorganisationen.

Personalansvar

3 § Nämnden är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning med undantag för förvaltningschef som anställs av styrelsen. Nämnderna har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sina respektive verksamhetsområden med undantag av de frågor som styrelsen ansvarar för enligt 5 § 3 kap Kommunstyrelsens uppgifter.

Nämnden ansvarar för personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag av från de uppgifter som åligger styrelsen som anställningsmyndighet.

Kommunchefens roll

4 § Förvaltningschefer anställs av Piteå kommun med placering på respektive förvaltning. Förvaltningschefen är därmed underställd kommunchefen, förutom i nämndspecifika verksamhetsfrågor och myndighetsutövning, där förvaltningschef lyder under politiskt utsedd nämnd.

Behandling av personuppgifter

5 § Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. **enligt vad som angivits i nämndens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen**. Styrelsen är utöver det personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, **enligt vad som angivits i styrelsens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen**. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar.

Varje nämnd ska utse dataskyddsbud.

Ansvar och rapporteringsskyldighet Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

6 § Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet. Nämnden ska inom ramen för sina verksamhetsområden kontinuerligt följa upp att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål, uppdrag och styrande dokument som kommunfullmäktige har bestämt eller som styrelsen fastslagit på kommunfullmäktiges delegation, samt de föreskrifter som finns i lag eller förordning.

Kommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för nämndens internkontroll, nämnden ska årligen upprätta en plan för kontrollen.

Nämnden ska två gånger per år redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som fullmäktige har lämnat dem

- i reglemente,
- genom finansbemyndiganden

rapportera hur verksamheten och den ekonomiska ställningen utvecklas. Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till den fullgjorts.

Redovisning till fullmäktige ska ske vid fullmäktiges sammanträde i samband med delårsrapport och årsredovisning. Redovisningen lämnas till styrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.

Särskilda bestämmelser om styrelsens underrättelseskyldighet finns i kap 3 § 1 §.

Rapporten ska framläggas vid fullmäktiges sammanträde i samband med delårsrapport och årsredovisning. Därutöver ska nämnden för kommunfullmäktige föredra verksamhetens utveckling efter kallelse.

Information och samråd

7 § Nämnderna och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnd erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnderna ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör annan nämnds verksamhet.

Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Medborgarförslag som överlåtit till nämnden för beslut

8 § Medborgarförslag som fullmäktige överlåtit till nämnden för beslut ska om möjligt handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att det väcktes i fullmäktige.

Nämnden ska fortlöpande informera fullmäktige om de beslut som fattats i anledning av ett medborgarförslag

Nämnden ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte beretts färdigt för beslut i fullmäktige inom ett år från det att förslagen väcktes i fullmäktige. Fullmäktige ska informeras om anledningen till att ärendena inte avgjorts och när beslut kan förväntas fattas.

Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden en gång på våren och en gång på hösten.

Nämnden får besluta att den eller de som har väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningarna men inte när beslut fattas.

Övrigt ansvar

9 § Nämnden ansvarar därutöver för följande uppgifter:

- information till allmänheten om den egna verksamheten.
- reformeringen av nämndens regelbestånd.
- vården av sitt arkiv
- beakta det offentliga ansvaret att respektera, skydda och främja de mänskliga rättigheterna.
- ~~anta avgifter inom nämndens verksamhetsområde utifrån de ramar som fullmäktige fastställt i särskilt beslut.~~

Arbetsformer

Tidpunkt för sammanträden

10 § Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Sammanträde ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Kallelse

11 § Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för **sammanträdet**. Kallelsen ska på ett lämpligt sätt skickas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

I undantagsfall får kallelse ske inom annan tid och/eller på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen. **Ordföranden ska i kallelsen ange om utelämnande av handlingar har skett.**

Offentliga sammanträden

12 § Nämnden får besluta om offentliga sammanträden. Offentliga sammanträden får inte hållas i ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess.

Sammanträde på distans

13 § Nämnden och dess utskott får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast fem dagar i förväg anmäla detta till nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden och dess utskott.

Närvarorätt

14 § Kommunalförbundsstyrelsen och styrelsens ordförande har rätt att närvara vid nämndernas sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnd får därutöver medge ledamot av styrelsen eller gruppleddare denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Härutöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar.

Även anställd i kommunen och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Sammansättning

15 § Nämnden består av det antal ledamöter och ersättare som fullmäktige beslutat. (Kap 1 §3)

Ordföranden

16 § Det åligger ordföranden

- att leda nämndens arbete och sammanträden,
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
- kalla ersättare,
- inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,

- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden,
- bevaka att nämndens beslut verkställs.

Härutöver åligger det styrelsens ordförande att under styrelsen

- ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning,
- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor,
- främja samverkan mellan styrelsen, kommunens övriga nämnder och fullmäktige samt
- representera styrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte styrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Presidium

17 § Nämndens presidium ska bestå av ordförande och vice ordföranden samt i förekommande fall andre vice ordförande.

Viceordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordföranden

18 § Om varken ordföranden eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde utser nämnden en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt.

Den till åldern äldste ledamoten tjänstgör som ordförande, tills den tillfällige ordföranden har utsetts.

Om ordföranden till följd av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Om varken ordföranden eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller annan i presidiet inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid.

Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/övriga presidiets uppgifter

Förhinder

19 § En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare. Sekreteraren kallar in den ersättare som står i tur att tjänstgöra och som inte redan kallats in. ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

Om ledamot till följd av sjukdom eller annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en ny ledamot från nämndens ersättare att fullgöra ledamotens uppgifter.

Ersättarnas tjänstgöring

20 § Om en ledamot är förhindrad att delta inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe. Den ersättare ska kallas in som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in. En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Ersättarna ska, om dessa inte valts proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har företräde oberoende av turordningen. Om det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna påverkats genom ersättarens tjänstgöring, får dock en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

Därutöver kallas två ersättare till nämndens sammanträde som adjungerade ersättare efter ett rullande schema.

Jäv, avbruten tjänstgöring

21 § En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra igen sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som en gång har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna. Inplacerad tjänstgörande ersättare tillhör annat parti.

Yrkanden

22 § När nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Deltagande i beslut

23 § En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation.

Reservation

24 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast dagen efter

sammanträdet. Ska ärendet omedelbart justeras ska motiveringen lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen.

Justering av protokoll

25 § Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

26 § Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnden ska underrätta styrelsen om ändringen och dess innehåll så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivningsmottagare

27 § Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden beslutar.

Undertecknade av handlingar

28 § Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnd ska undertecknas av ordföranden. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

När ett utskott fattat beslut med stöd av delegation ska beslutet och de handlingar som behöver skrivas under med anledning av detta, på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden för utskottet. Vid förfall för ordföranden ska handlingen undertecknas av vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som nämnden utser.

När en tjänsteperson fattat beslut med stöd av delegation ska beslutet och de handlingar som behöver skrivas under med anledning av detta, undertecknas på nämndens vägnar av den tjänsteperson som fattat beslutet.

Nämnden får ge särskilt uppdrag åt förtroendevald eller tjänsteperson att underteckna handlingar på nämndens vägnar. Sådant uppdrag får lämnas för enskild handling eller ärende eller för grupp av ärenden.

I de fall handling enligt nämndens beslut ska kontrasigneras, ska handlingen kontrasigneras av den som nämnden utser.

Utskott

29 § Nämnden har **vid behov** rätt att inrätta ett **eller flera** utskott ~~om nämnden bedömer att behov därav föreligger.~~ Av § 4 framgår vilka utskott som alltid ska finnas.

Ledamöter och ersättare **samt ordförande och vice ordförande** i ett eventuellt utskott väljs av nämnden bland dess ledamöter för **den tid nämnden bestämmer** samma tid som de invalts i ~~nämnden.~~

Nämnden väljer för den tid nämnden bestämmer bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av nämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskott sammanträder på dag och tid som utskottet bestämmer. Sammanträde ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när minst hälften av utskottets ledamöter begär det. Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt uppgift om de ärenden som ska behandlas.

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. **Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.**

~~I fråga om jäv, förfarandet vid fattande av beslut, protokollets innehåll och justering samt reservation äger vad i kommunallagen är föreskrivet om nämnden motsvarande tillämpning. I fråga om justering av protokoll samt reservation äger dessutom vad som sägs i 17 § och 18 § tillämpning för arbetsutskottet.~~

Vid utskottssammanträde ska protokoll föras **och justeras på samma sätt som nämndens protokoll.** ~~i de delar där utskottet ej enbart bereder ett ärende inför beslut i nämnden. Beträffande sådana ärenden, i vilka arbetsutskottet med stöd av delegerad beslutanderätt fattar beslut på nämndens vägnar, ska tillkännagivande om verkställd justering ske i den ordning som gäller för nämnden.~~

De ärenden som ska avgöras av styrelsen/nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden, kommundirektören eller förvaltningschefen överlämnar sådana ärenden till utskottet. De ärenden som ska avgöras nämnden i dess helhet ska beredas av arbetsutskottet om beredning behövs och om nämnden inte har gett beredningsuppdraget åt särskilt tillsatt beredning/förtroendevald eller anställd.

När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

3 Kommunstyrelsens uppgifter

Styrning och ledning

1 § Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens/landstingets verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Den har ett helhetsansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och de styrande dokument som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som finns i lag eller förordning. Styrelsen har ett särskilt ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning

Styrelsen ska leda, utveckla och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter genom kommunens övergripande styr- och ledningssystem. De ska och ha uppsikt över övriga nämnder och eventuella gemensamma nämnders verksamheter, efterlever de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin. (ledningsfunktion). Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Styrelsen ska leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen (styrfunktion).

Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige (uppföljningsfunktion).

Styrelsen ansvarar för i detta reglemente angivna uppgifter jämte sådana uppgifter som inte lagts på annan nämnd (särskilda uppgifter).

Kommunstyrelsen får fatta följande beslut rörande övriga nämnders verksamhet:

- Beslut om anställningsstopp.
- Beslut om strategiska personalfrågor inklusive frågor rörande kommunens visselblåsarfunktion.
- Beslut om stopp för ytterligare investeringar.
- Beslut om etiska riktlinjer i kommunen.
- Beslut om riktlinjer och anvisningar inom verksamhetsområden där man har ett övergripande ansvar i kommunen.
- Slutligt beslut när två nämnder är oense.
- Beslut om tilldelning av avtal efter upphandling över direktupphandlingsgränsen oavsett vilken nämnds verksamhet upphandlingen rör samt beslut om tilldelning efter kommunövergripande upphandling (upphandling som rör fler än en nämnd).

Kommunstyrelsen ska hålla fullmäktige underrättad om de beslut som har fattats med stöd av första stycket.

Härutöver ansvarar styrelsen för de uppgifter som framgår av kommunallagen (2017:725) och annan lagstiftning.

Styrnings- och ledningsfunktionen

2 § Styrelsen ansvarar för beslut om samordning mellan nämnderna, gränsdragning mellan nämndernas kompetens. och slutligt beslut när två nämnder är oense.

Styrelsen ansvarar för att kommunens organisation är effektiv och ändamålsenlig. ~~samt att den fortlöpande förvaltningen handhas rationellt och ekonomiskt~~

Övergripande uppgifter

3 § Styrelsen ska: ~~I styrelsens lednings- och styrfunktion ligger att leda och samordna bland annat:~~

1. leda arbetet med och samordna utformningen av att utforma övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållen annan nämnd,
2. utöva uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders beslut
3. tillse att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
4. ha uppsikt över sådan avtalssamverkan som sker enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning.
5. ha ett övergripande ansvar för interna säkerhetsfrågor i kommunen
6. ha ett övergripande ansvar för att säkerhetsskyddslagen (2018:585) följs,
7. anställa direktör samt besluta om instruktion för denne
8. anställa förvaltningschefer,
9. hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs,
10. kontinuerligt följa verksamheten i övriga nämnder
11. ansvara för utformning och utveckling av kommunens system för intern kontroll i enlighet med vad fullmäktige särskilt beslutar
12. ansvara för samordningsträffar med nämndpresidierna och förvaltningscheferna
13. upprätta förslag till program med mål och riktlinjer för sådana kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare,
14. bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige.
15. verkställa fullmäktiges beslut, om fullmäktige inte beslutat annat.
16. leda arbete rörande övergripande statistik och samhällsanalys
17. leda utveckling av den kommunala demokratin, brukarinflytande och medborgardialog
18. ansvara för en sammanhållen och likvärdig ärendeprocess i hela kommunen
19. ansvara för samhällsbyggnadsarbete och samhällsplaneringbyggnadsprojekt av strategisk natur.
20. utvecklingen mot en attraktiv och uthållig kommun
21. tillvarata kommunens intressen i de kommunala bolag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i. Detta gäller främst ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen

22. ~~samordna kommunens arbete inom bostadsförsörjning och markberedskap mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls, att erforderlig planläggning enligt byggnadslagstiftningen äger rum samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas~~
23. **leda arbetet med att allmänt främja näringslivet och tillväxt i kommunen** ~~näringslivs- och tillväxtfrågor i syfte att allmänt främja näringsliv och tillväxt i kommunen inklusive den verksamhet som bedrivs inom ramen för Gröna näringar vid Grans naturbruksgymnasium.~~
24. **Leda arbetet med att stärka kommunens varumärke och attraktivitet.**

Om fullmäktige inte har beslutat något annat, avgör styrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska handlägga ska beredas.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

Ekonomisk förvaltning

4 § Styrelsen ska ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av fullmäktige meddelade riktlinjer för denna.

Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Styrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att:

- underhålla och förvalta kommunens fasta och lösa egendom där underhåll och förvaltning inte uppdragits åt annan nämnd,
- se till att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett
- handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden
- upprätta förslag till budget i enlighet med KL,
- upprätta årsredovisning och delårsrapport samt se till att bokföring och redovisning sker i enlighet med lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning,
- i enlighet med fullmäktiges särskilda riktlinjer förvalta medel som avsatts till pensionsförpliktelser.
- se till att värdehandlingar som styrelsen omhänderhar för kommunens räkning förvaras på betryggande sätt
- ~~svara för kommunens centrala inköps- och upphandlingsverksamhet.~~

5 § Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens centrala upphandlings- och inköpsverksamhet. Av 1 § framgår i vilka fall kommunstyrelsen får besluta i fråga om upphandling för andra nämnders räkning.

Personalpolitiken

6 § Styrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och har därvid att

- med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11-14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- besluta om stridsåtgärd
- själv eller genom ombud föra kommunens talan i frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- lämna uppdrag som avses i lagen om vissa kommunala befogenheter 6 kap, 3 § (Kommunal delegation)

Styrelsen är utgör anställnings- och pensionsmyndighet med uppdrag att tolka och tillämpa gällande bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda.

Styrelsen ansvarar för det övergripande arbetsmiljöarbetet samt övergripande kompetensförsörjningsfrågor och utveckling inom personalområdet. vara för kommunens mål och policy rörande personalpolitiken, arbetsmiljöarbetet och jämställdhetsarbetet. Styrelsen har det övergripande ansvaret för frågor som rör jämställdhet, företagshälsovård, friskvård, rehabilitering och anpassningsärenden. samt förslagsverksamheten.

Till frågor som faller inom verksamhetsområdet hör även att ge råd och biträde i personalpolitiska frågor samt medverka till att statistik upprättas.

Respektive nämnd ansvarar för personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde utöver vad som anges ovan.

Företag och stiftelser

7 § Styrelsen ska:

- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag och stiftelser som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv, men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen,
- ansvara för att beslut om ägardirektiv till företagen fattas och kontinuerligt hålls uppdaterade,
- ansvara för regelbundna möten mellan styrelsen och företagsledningarna / stiftelseledningarna,
- löpande vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 10 kap. 2-6 §§ KL är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser kommunen äger eller har intresse i,

- årligen, besluta i samband med årsredovisning pröva om den verksamhet som bedrivits i de aktiebolag som kommunen helt eller delvis äger under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beslutet ska delges fullmäktige snarast. Finner styrelsen att brister förelegat, ska den samtidigt lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder,
- svara för att tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Kommunalförbund

8 § Styrelsen ska ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i sådana kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Uppföljningsfunktionen

9 § Styrelsen ska

- övervaka att av fullmäktige fastställda kvalitetskrav, mål, riktlinjer och program för verksamheten samt ekonomi följs upp i nämnderna,
- övervaka att kommunens löpande förvaltning i övrigt sköts lagligt och ekonomiskt,
- följa hur den interna kontrollen sköts i nämnderna,
- två gånger per år rapportera till fullmäktige hur samtliga kommunens verksamheter utvecklas mot bakgrund av fastlagda mål och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,
- en gång årligen till fullmäktige rapportera om kommunens avtalssamverkan enligt 9 kap. 37 § KL eller enligt annan lag eller författning,
- inom ramen för sin uppsiktsplikt övervaka att verksamheter som bedrivs av privata utförare kontrolleras och följs upp i enlighet med lag, avtal och av fullmäktige fastställda program och direktiv.
- senast den 1 april varje år lämna fullmäktige en redovisning över beredningen av motioner som väckts i fullmäktige och som inte slutligt handlagts av fullmäktige.

Särskilda uppgifter

Krisberedskap, civilt försvar och krig

10 § Styrelsen ansvarar för kommunens uppgifter enligt lagen om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt lagen om totalförsvar och höjd beredskap, när krisledningsnämnd ej är aktiverad.

Krisledningsnämndens verksamhet regleras i särskilt reglemente.

Arkivmyndighet

11 § Styrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivlag och arkivreglemente.

Anslagstavla och webbplats

12 § Styrelsen ansvarar för kommunens anslagstavla.

Styrelsen samordnar innehållet i och ansvarar för kommunens externa och interna webbplats.

Författningssamling

13 § Styrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

Budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning

14 § Styrelsen fullgör kommunens uppgifter i form av råd och anvisningar till skuldsatta personer enligt skuldsaneringslagen.

15 § Styrelsen ansvarar för konsumentvägledning förvalta och utveckla konsumentpolitiken

Processbehörighet

16 § Kommunstyrelsen får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden, om inte någon annan ska göra det på grund av lag eller annan författning eller beslut av fullmäktige. Detta gäller också mål där någon har begärt laglighetsprövning av fullmäktiges beslut, om inte fullmäktige beslutar att själv föra talan i målet.

Övriga uppgifter

17 § Styrelsen ansvarar för en kommunövergripande intern rapporteringskanal enligt Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

18 § Styrelsen ansvarar för övergripande informationsförvaltning och övergripande informationssäkerhet.

19 § Styrelsen ansvarar för att samordna arbetet med att digitalisera och av kommunens service och tjänster

20 § Styrelsen ansvarar för att förvalta och utveckla kommunens samlade IT infrastruktur, IT-säkerhet och IT-system förvalta och utveckla informationssystem (IT),

21 § Styrelsen ansvarar för att förvalta och utveckla kommunens personaladministrativa system, ekonomisystem, dokument- och ärendesystem, e-postsystem, kommunikationssystem, skaderapporteringssystem, passersystem och förtroendemannaregister samt e-tjänster

22 § Styrelsen ansvarar för att samordna kommunövergripande kommunikation samt bistå nämnderna med stöd gällande förvaltningsspecifik kommunikation.

Övrigt ansvar

23 § Styrelsen ansvarar framställning av statistik för Piteå kommun,

24 § Styrelsen beslutar om stöd från budgetposterna klimatpott, landsbygdsmedel, alkoholpott och pott för arbete mot droger.

25 § givande av sponsring samt övergripande frågor rörande mottagande av gåva/sponsring

26 § Styrelsen ansvarar för regionalt, nationellt och internationellt arbete, inklusive vänortsarbete och övergripande internationella projekt internationella frågor av övergripande

27 § Styrelsen beslutar om markanvisning för etablering på kommunens mark i strid med översiktsplanen eller där detaljplanen behöver ändras. Beslut om markanvisning som ej följer gällande översiktsplan eller som kräver ändring av gällande detaljplan.

28 § Styrelsen ansvarar för de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

- utformningen av fullmäktiges handlingar
- folkhälsofrågor, inklusive alkoholpott
- klimatpott
- landsbygdsmedel

Delegering från kommunfullmäktige

29 § Styrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden:

- vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de styrande dokument som fullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som fullmäktige angivit
- på begäran av en nämnd omfördela medel som anslagits till nämnden inom den budgeterade verksamhetsvolymen och av fullmäktige fastställd beloppsram och andra riktlinjer
- ingå borgen till stöd för bostadsförsörjningen
- uppta lån som beslutats av fullmäktige och på kommunens vägnar utfärda härför behövliga förbindelser
- utfärda förbindelser som behövs i anledning av fullmäktiges beslut att ikläda kommunen borgen eller annan ansvarighet.
- i sådana mål och ärenden, där det ankommer på styrelsen att föra för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.
- avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige kommunen och som inte har delegerats till annan nämnd om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen eller annars av större vikt. Styrelsen får också besluta i sistnämnda slag av yttranden om remisstiden inte medger att yttrandet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige.
- markanvisning för etablering på kommunens mark i strid med översiktsplanen eller där detaljplanen behöver ändras. Beslut om markanvisning som ej följer gällande översiktsplan eller som kräver ändring av gällande detaljplan.
- Piteå kommuns tillväxtpolitiska reserv
- Piteå kommuns övergripande planbudget.
- Tillstånd att använda ärenden angående kommunens heraldiska vapen,

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Medarbetare inom samhällsbyggnadsnämnden deltar i beredning av ärenden inför **samt verkställer** kommunstyrelsen beslut av följande ärenden: markanvisningar (16 §), landsbygdsmedel (15§), klimat-och alkoholkott (15§), översiktsplanearbete (3§), mark- och bostadspolitiken (3§) och samhällsbyggnadsarbete och samhällsbyggnadsprojekt av strategisk natur (3§).

4 Barn- och utbildningsnämndens uppgifter

Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde

1 § Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Nämndens uppgifter omfattar förskoleklass, grundskola och gymnasieskola inklusive särskolan, kommunal musikskola och Grans naturbruksgymnasium.

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom förskoleverksamhet och fritidshemsverksamhet.

Delegering från kommunfullmäktige

2 § Barn- och utbildningsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden;

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

5 Fastighets- och servicesnämndens uppgifter

Fastighets- och servicenämndens verksamhetsområden

1 § Fastighets- och servicenämnden ansvarar för underhåll och förvaltning av Piteå kommuns ägda bebyggda fastigheter där underhåll och förvaltning inte uppdragits åt annan nämnd.

Fastighets- och servicenämnden är ansvarig för uthyrning av lokaler och lägenheter som tillhör kommunen.

Fastighets- och servicenämnden är ansvarig för kommunens ~~samlade~~ kostverksamhet förutom den kostverksamhet som **Gemensam kost- och servicenämnd** ansvarar för.

2 § Fastighets- och servicenämnden ansvarar även för

- beredning av fullmäktiges beslut om taxa avseende Kost- och servicenämndens tjänster.
- kommunens ~~samlade~~ **centrala** städverksamhet.
- kommunens ~~samlade~~ vaktmästeriverksamhet
- **kontorsservice med** tillhandahållande av kontorsmaterial **och trycksaker**.

~~Fastighets- och servicenämnden fullgör även de uppgifter som kommunfullmäktige särskilt beslutar om.~~

Delegering från kommunfullmäktige

3 § Fastighets- och servicenämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- köp och försäljning av **bebyggd fastighet eller fastighetsdel** byggnad eller byggnadsdel, inom nämndens ansvarsområde, där köpeskillingen – eller vid byte – värdet inte överstiger ~~30~~ **60** prisbasbelopp.
- rivning av byggnad, eller byggnadsdel, inom nämndens ansvarsområde.
- själv, eller genom ombud, föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

6 Kultur och fritidsnämndens uppgifter

Kultur och fritidsnämndens verksamhetsområde

1 § Kultur- och fritidsnämnden har till uppgift att stödja och främja kultur-, idrott- och fritidslivet i kommunen i ett nära samarbete med föreningar och organisationer. Kultur- och fritidsnämnden ska genom ett nära samarbete med föreningar och organisationer stödja och stimulera det arbete som de bedriver.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar ska ta ansvar för att främja frågor som rör frivillig bildningsverksamhet genom föreningar och studieförbund, samt alla former av kulturella yttringar, idrott och fritidsverksamhet.

Kultur- och fritidsnämnden är ansvarig för skötsel och underhåll av kommunens parker och grönområden.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för grönområden som i detaljplan angetts som park. Ansvaret omfattar inte kommunens uppgifter som markägare. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar dock för upplåtelse av parkområde för evenemang.

Kultur- och fritidsnämnden fullgör kommunens ansvar avseende renhållning enligt lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning inom grönområden som i detaljplan angetts som park.

Kultur och fritidsnämnden ansvarar enligt uppdrag av samhällsbyggnadsnämnden för drift och skötsel av kommunens skogsbestånd.

Kultur- och fritidsnämnden samordnar utvecklingen av skärgården och ansvarar för att tillgängliggöra skärgården för kultur- och fritidsändamål, har ansvaret att leda och samordna utvecklingen av skärgården

2 § Kultur och fritidsnämnden ansvarar även för

- att bedriva biblioteksverksamhet i kommunen
- samverka med utbildningsförvaltningen genomföra simundervisning
- att söka tillgodose behovet främja tillgång av anläggningar och lokaler för idrott-, kultur- och fritidsverksamhet
- att förvalta kommunens egna anläggningar samlingslokaler och lokaler för idrott-, kultur- och fritidsverksamhet
- stödja förvaltning av föreningsägda anläggningar och lokaler för idrott- kultur- och fritidsverksamhet
- att ta del i utformning och utsmyckning av offentliga platser och byggnader
- att anskaffa, förvalta konstverk för kommunens räkning samt bedriva utställningsverksamhet
- att genom stipendier uppmuntra och stödja särskilda insatser inom idrott, kultur samt inom ungdomsverksamhet
- att säkerställa administrativ service till föreningslivet
- att ge ekonomiskt stöd till studieförbundens bildningsverksamhet

- att ge stöd till föreningarnas ungdomsverksamhet
- ekonomiskt och konsultativt stöd till föreningar, studieförbund och andra med verksamhet inom kultur- och fritidsområdet
- att främja utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter organisera och ansvara för fritids- och kulturaktiviteter
- registrering, tillståndsgivning och kontroll enligt lotterilagen.
- att fullgöra kommunens uppgifter enligt avtal för den regionala dansverksamheten i Norrbotten.

Delegering från kommunfullmäktige

3 § Kultur och fritidsnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden:

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Medarbetare från kultur- park- och fritidsförvaltningen utför uppgifter inom drift, underhåll och förvaltning av kommunens skogsbestånd efter uppdrag från samhällsbyggnadsnämnden.

Medarbetare från kultur- park- och fritidsförvaltningen utför uppgifter inom simundervisning i samverkan med utbildningsförvaltningen.

7 Miljö- och tillsynsnämndens uppgifter

Miljö- och tillsynsnämndens verksamhetsområden

1 § Miljö- och tillsynsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den nämnd som handhar livsmedelskontroll enligt livsmedelslagstiftningen samt miljö- och hälsoskyddsfrågor enligt miljöbalken.

Miljö- och tillsynsnämnden fullgör uppgifter som rör myndighetsutövning mot samhällsbyggnadsnämndens verksamheter.

Miljö- och tillsynsnämnden fullgör även de uppgifter som kommunfullmäktige särskilt beslutar om.

Delegering från kommunfullmäktige

2 § Miljö- och tillsynsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt ska besluta i följande grupper av ärenden:

- alla ärenden som enligt alkohollagen (2010:1622) ska handhas av kommunen
- alla ärenden som enligt tobakslagen (1993:581) samt
- lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730) ska handhas av kommunen
- alla ärenden som enligt lag om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425) ska handhas av kommunen
- lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter
- alla ärenden som enligt lag om sprängämnesprekursorer (2014:799) ska handhas av kommunen.
- lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter,
- strålskyddslagen (2018:396),
- lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa
- själv, eller genom ombud, föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Miljö- och tillsynsnämndens beslut bereds och verkställs av medarbetare inom samhällsbyggnadsnämndens förvaltning, inklusive ärenden rörande tillsyn av samhällsbyggnadsnämndens verksamhet.

Miljö och tillsynsnämnden ansvarar likväl för arbetsmiljön inom sitt verksamhetsområde.

8 Samhällsbyggnadsnämndens uppgifter

Samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområden

Sysselsättningsfrågor och kompetensförsörjning

1 § Samhällsbyggnadsnämnden har ett övergripande ansvar för kommunens arbete med sysselsättningsfrågor och kompetensförsörjning.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för vuxna. Nämndens uppgifter omfattar kommunal vuxenutbildning inklusive särskild utbildning för vuxna (sär vux), utbildning i svenska för invandrare (SFI) och övriga frågor kopplade till eftergymnasial utbildning.

Inom ramen för kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för vuxna får samhällsbyggnadsnämnden bedriva uppdragsutbildning enligt lagen (1991:1109) om uppdragsutbildning i vissa fall samt förordning (1992:395) om uppdragsutbildning inom det offentliga skolväsendet. Samhällsbyggnadsnämnden får bedriva utbildningsverksamhet enligt första och andra stycket också i annan kommun.

Arbetsmarknadsfrågor

2 § Samhällsbyggnadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd enligt lag (1944:475) om arbetslöshetsnämnd.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kommunala arbetsmarknadsåtgärder.

Samhällsbyggnadsnämnden har kommunalt aktivitetsansvar för ungdomar enligt är ansvarig för det kommunala aktivitetsansvaret enligt 29 kap 9 § Skollagen.

Flyktingmottagning och invandring

3 § Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens verksamhet som rör flyktingar som kommit till kommunen, där inte någon annan nämnd har ett uppdrag utifrån gällande lagstiftning.

3 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för boende till de nyanlända som anvisats till kommunen genom Migrationsverket enligt Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning och vid behov praktisk hjälp i samband med sådan bosättning.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för att erbjuda samhällsorientering till nyanlända.

Trafikuppgifter

4 § Samhällsbyggnadsnämnden har ett övergripande ansvar för trafikpolitiken och ska verka för en tillfredsställande trafikförsörjning.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör de trafikuppgifter som avses i 1 § lagen (1978:234) om nämnder för vissa trafikfrågor.

Samhällsbyggnadsnämnden är huvudman för den kommunala parkeringsövervakningen enligt lag 1987:24 om kommunal parkeringsövervakning m.m. samt förordning 1987:26 om parkeringsvakter i kommuner.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar i ärenden angående gatukostnader m.m. enligt 6 kap plan- och bygglagen (2010:800). handhar ärenden angående gatukostnader mm enligt plan- och bygglagen.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för anläggning, drift och underhåll av kommunens gator och vägar samt industrijärnvägar. Nämnden ansvarar även för bidrag till och andra ärenden angående enskilda vägar.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kollektivtrafik förutom skolskjuts.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för parkeringstillstånd för handikappade rörelsehindrade.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för frågor om offentlig belysning där kommunen är väghållare och belyst väg.

Samhällsbyggnad och planverksamhet

Av kommunstyrelsens reglemente framgår att kommunstyrelsen ansvarar för samhällsbyggnadsarbete och samhällsplanering av strategisk karaktär.

5 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för samhällsbyggnadsarbete och samhällsbyggnadsprojekt av operativ karaktär. Motsvarande projekt av strategisk natur åvilar kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämnden är ansvarig för landsbygdsutvecklingsfrågor som inte kommunstyrelsen ansvarar för, med beaktande av kommunstyrelsens ansvar för projekt av strategisk natur.

Samhällsbyggnadsnämnden har ett övergripande ansvar för geografisk information och geografisk data.

Samhällsbyggnadsnämnden har ansvar för byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen samt kommunens administrativa ärendehandläggning inom planväsendet och de övriga uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom fysisk planering och byggande. Ansvaret omfattar inte Piteå kommuns övergripande planbudget, som disponeras av kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för översiktlig planering och detaljplanering av användningen av mark och vatten samt övrig fysisk planering, som inte är av strategisk natur varvid dock översiktsplanarbetet åvilar kommunstyrelsen.

Samhällsbyggnadsnämnden har vidare ansvaret för handläggning av ärenden om skyddsrumskesked enligt civilförsvarslagen samt ärenden om gatunamn och adresser, inklusive fastighets- och lägenhetsregister.

Naturvård och kulturmiljövård

6 § Samhällsbyggnadsnämnden har det övergripande ansvaret för naturvårdsfrågor i planering, naturskydd och skötsel. Nämnden ansvarar för naturskyddade områden på kommunens mark samt planerar, organiserar och genomför skötsel övriga reservat där kommunen har ett skötselansvar.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för fiskefrågor inom naturvård.

Samhällsbyggnadsnämnden har det övergripande ansvaret för kulturmiljön i kommunen och frågor angående kulturmiljövård i planering och byggande.

Fastighetsförvaltning

7 § Samhällsbyggnadsnämnden **ansvarar för** leder, ~~samordnar och planerar~~ drift, underhåll och förvaltning av kommunens skogsbestånd samt övriga ej bebyggda fastigheter som tillhör kommunen.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för utarrendering, uthyrning och annan upplåtelse av ej bebyggd fastighet som tillhör kommunen, **och som ej omfattas av annan nämnds ansvar.**

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för markanvisning för etablering på kommunens mark i överensstämmelse med Översiktsplanen eller i enlighet med gällande detaljplan.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för köp och försäljning av ej bebyggd fastighet eller fastighetsdel där köpeskillingen – eller vid byte – värdet inte överstiger 60 prisbasbelopp.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för upplåtelse av tomträtt i fastighet som tillhör kommunen på av kommunfullmäktige fastställda villkor **i beslut 2018-03-26 § 38.**

Samhällsbyggnadsnämnden ska bevaka kommunens intressen i ärenden angående fastighetsbildning, fastighetsbestämning, planläggning och byggnads**verksamhet**väsen, gemensamhetsanläggningar och enskilda vägar samt i andra ärenden, som är jämförliga med dessa.

Övriga uppgifter

8 § Samhällsbyggnadsnämnden ansvara även för följande uppgifter:

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för miljö-, klimat - och energiplanering, med särskild uppmärksamhet mot utveckling för ett hållbart samhälle.

Samhällsbyggnadsnämnden, ~~via Planeringsavdelningen,~~ utgör särskild verksamhet för framställning av statistik för uppgifter inom ~~avdelningens~~ **nämndens** verksamhetsområde.

Samhällsbyggnadsnämnden har ett särskilt ansvar att samverka inom sina verksamhetsområden för att ge näringslivet goda förutsättningar.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning inom alla områden förutom avseende renhållning av sådana områden som i detaljplan angetts som park.

Samhällsbyggnadsnämnden fullgör inte uppgifter som innebär myndighetsutövning mot samhällsbyggnadsnämndens egna verksamheter.

Delegering från kommunfullmäktige

9 § Samhällsbyggnadsnämnden ska besluta i följande ~~grupper~~ av ärenden:

- ~~avge~~-yttrande enligt kameraövervakningslagen
- ~~avge~~-yttrande vad gäller fördelning av vattenkraftsintrångsersättning, bygdemedel o dyl.
- ~~anta~~-detaljplaner som upprättats med standardförfarande enligt bestämmelserna i plan- och bygglagen
- ~~Beslut om~~ markanvisning i överensstämmelse med översiktsplan och detaljplan
- **exploateringsavtal i enlighet med fullmäktiges riktlinjer**

- själv, eller genom ombud, föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Medarbetare inom kultur- och fritidsnämndens förvaltning verkställer samhällsbyggnadsnämndens beslut om drift, underhåll och förvaltning av kommunens skogsbestånd.

Medarbetare inom samhällsbyggnadsnämndens förvaltning deltar i beredning av ärenden inför samt verkställer kommunstyrelsen beslut av följande ärenden enligt kommunstyrelsens reglemente (kap 3): markanvisningar (16 §), landsbygdsmedel (15§), klimat-och alkoholpott (15§), översiktsplanearbete (3§), mark- och bostadspolitiken (3§) och samhällsbyggnadsarbete och samhällsbyggnadsprojekt av strategisk natur (3§).

Samhällsbyggnadsnämndens förvaltning kan i mån av plats anordna hem för vård eller boende för ensamkommande barn enligt beslut av socialnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden får genomföra personalutbildning efter beställning från annan nämnd.

Kommunens uppgifter enligt lagen (1997:736) om färdtjänst och lagen om riksfärdtjänst (1997:735) har överlåtits till Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten genom avtal. Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för uppföljning och samordning av samt betalning i enlighet med avtalet.

9 Socialnämndens uppgifter

Socialnämndens verksamhetsområde

1 § Socialnämndens ansvarar för att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade ansvarsområde för att stärka och trygga den enskilde att leva ett självständigt liv. Socialnämnden arbetar förebyggande för att främja jämlika levnadsvillkor. Ansvaret omfattar att:

- ge stöd, omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- tillhandahålla familjerådgivning samt tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- erbjuda hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och ordinärt boende samt under vistelsetid på daglig verksamhet

2 § Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt:

- Socialtjänstlagen (2001:453) (SOL) och vad som i lag sägs om socialnämnd.
- Föräldrabalken (1949:381).
- Lagar och förordningar gällande mottagande av ensamkommande flyktingbarn, bland annat Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl, till den del som inte har anförtrotts annan nämnd.
- Lag om särskilt stöd till vissa funktionshindrade (LSS).
- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) (HSL).
- Patientsäkerhetslagen (2010:659) (PSL).
- Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).
- Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM).
- Lag (1992:1 574) om bostadsanpassningsbidrag mm.
- Ärvdabalkens (1958:637) bestämmelser om dödsboanmälan.
- Begravningslags (1990:1144) bestämmelser om anordnande av gravsättning.
- Lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården

Socialnämnden ansvarar för de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrotts annan nämnd i kommunen

Delegering från kommunfullmäktige

3 § Socialnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde.

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Socialnämnden ansvarar för samordning och administration av Piteå kommuns pensionärsråd, tillgänglighetsråd och förebygganderådet.

10 Valnämndens uppgifter

Valnämndens verksamhetsområde

1 § Valnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt vallagen samt de uppgifter som enligt annan lag ska fullgöras av valnämnd. Det innebär att nämnden bl.a. ansvarar för genomförande av allmänna val, val till EU-parlamentet samt ev. förekommande folkomröstningar.

Delegering från kommunfullmäktige

2 § Valnämnden ska besluta i följande grupper av ärenden

- själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde

Övrigt angående nämndens förvaltningsorganisation

Valnämndens administration sköts av Kommunledningsförvaltningen.

Antagen av KF 2018-12-17 § 275
Reviderad av KF 2019-12-16 § 299
Reviderad av KF 2020-06-22 § 128
Revidering av KF 2020-12-14 § 279
Redaktionell ändring av KLF 2021-10-25

Gult = förändring sen tidigare

Strykt är strykt

Grönt = Utredda vidare

§219

**Taxa för tillsyn och
prövning gällande alkohol,
tobak och liknande
produkter, tobaksfria
nikotinprodukter samt
vissa receptfria läkemedel**

22KS632

Taxa för tillsyn och prövning av alkohol, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt vissa receptfria läkeme

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Taxa för tillsyn och prövning av alkohol, tobak och liknande produkter, tobaksfria nikotinprodukter samt vissa receptfria läkeme	Taxa	2022-12-12 § zz	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig
Samhällsbyggnad	1	22KS632	2023-01-01 till 2026-12-31
Dokumentinformation	Taxa för tillsyn, kontroll och prövning av ansökan och anmälan		
Dokumentet gäller för	Näringsidkare som bedriver verksamhet som omfattas av alkohollagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Tjänstepersoner som arbetar med prövning och tillsyn.		

Inledande bestämmelser

1 §

Denna taxa gäller avgifter för Piteå kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt

- alkohollagen (2010:1622)
- lagen om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257)
- lagen om tobak och liknande produkter (2018:2088)
- lag om elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare (2017:425)
- lagen om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730)

samt bestämmelser och förordningar meddelade med stöd av dessa lagar.

2 §

Miljö- och tillsynsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa antagna fasta avgifterna och timavgifterna med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) räknat fram till den 1 oktober året före avgiftsåret. Basår för indexuppräkningsindex är oktober månad 2022.

3 §

Avgift enligt denna taxa tas ut för

- handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälningar och tillståndsansökningar
- handläggning och andra åtgärder vid tillsyn.

4 §

Avgift enligt denna taxa tas inte ut för tillsyn som föranleds av klagomål som är obefogat eller ogrundat och inte kräver utredning handläggning med anledning av nämndbeslut som överklagas.

5 §

Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkning av avgift fattas av Miljö- och tillsynsnämnden som är ansvarig för handläggning av den ansökan, den anmälan eller den tillsyn som medför avgiftsskyldighet.

6 §

Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Miljö- och tillsynsnämnden. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i räkning.

Avgiftssättning

7 §

Vid tillämpningen av denna taxa gäller 1 285 kronor per timme handläggningstid.

För prövning av tillståndsansökan eller anmälan samt för inre tillsyn av alkohol och tobak tas en fast avgift ut. Avgiftssättning för övrig tillsyn sker genom timdebitering. Vid timdebitering multipliceras timavgiften med den aktuella handläggningstiden i det enskilda ärendet.

Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid Miljö- och tillsynsnämnden har använt för:

- inläsning av ärendet
- kontakter med parter
- samråd med experter och andra myndigheter
- inspektioner
- beredning i övrigt av ärendet
- föredragning och beslut.

Avgift tas ut för varje kvarts nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halv timme per kalenderår sker ingen debitering. I handläggningstiden ingår även restid om resa utförs.

Avgift tas ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift för inspektioner som utförs på vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, helgdagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton och midsommarafton.

Nedsättning av avgift

8 §

Avgifter får sättas ned eller efterskänkas om det, med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, tillsynsbehovet, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, finns särskilda skäl.

Avgift för tillstånd, anmälan och tillsyn enligt alkohollagen (gäller inte folköl)

9 §

Avgift för prövning av ansökningar om tillstånd enligt alkohollagen ska betalas av sökanden i form av fast avgift genom att den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multipliceras med timtaxan eller genom timdebitering då handläggningstiden i ärendet multipliceras med timtaxan.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökan avser. Utöver avgift för prövning, kan avgift för tillsyn komma att tas ut.

10 §

Sökanden ska betala avgift för prövning även om ansökan avslås eller om den återkallas efter det att handläggningen påbörjats. Avgift tas inte ut om en ansökan återkallas innan handläggningen påbörjats. Vid timdebitering sker debitering för den nedlagda handläggningstiden.

11 §

Avgift för handläggning av anmälningar ska betalas i form av fast avgift genom att den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multipliceras med timtaxan.

Avgift med anledning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser. Utöver avgift för handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn komma att tas ut.

Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden. Avgift tas inte ut om anmälan återkallas innan handläggning påbörjats.

12 §

Avgift för påminnelse när restaurangrapport inte lämnats in tas ut som en fast avgift genom att den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multipliceras med timtaxan. Avgiften tas ut för varje utskickad påminnelse.

13 §

Avgift för kunskapsprov enligt alkohollagen tas ut som en fast avgift genom att den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multipliceras med timtaxan.

Avbokning av prov ska ske senast 24 timmar innan skrivtillfälle, annars debiteras kostnaden.

I samband med en ansökan eller anmälan ingår det första kunskapsprovet i den fasta handläggningsavgiften.

14 §

För tillsyn av serveringsställen med stadigvarande tillstånd till allmänheten och slutna sällskap tas en tillsynsavgift ut som är uppdelad i två delar: en fast årlig avgift och en rörlig avgift.

Den fasta årliga tillsynsavgiften tas ut genom att den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multipliceras med timtaxan. Fast årlig avgift ska täcka nämndens beräknade kostnader för den inre tillsynen som sker löpande under året, se taxebilaga 1.

Utöver den fasta årliga avgiften tillkommer en rörlig tillsynsavgift. Den rörliga avgiften beräknas genom årsomsättningen föregående år som redovisas i restaurangrapporten, se taxebilaga 3.

Avgift för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidta åtgärd som föranleder avgiften.

15 §

Avgift för övrig tillsyn beräknas genom att handläggningstiden för tillsyn multipliceras med timtaxan. Se taxebilaga 1.

Avgift för ansökan, anmälan och tillsyn av detaljhandel och parti-handel av försäljning av tobak, tobaksfria nikotinprodukter, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare, örtprodukter samt folköl och receptfria läkemedel

16 §

Avgift för handläggning av ansökningar och anmälningar om försäljning av tobak, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter samt folköl, ska betalas i form av fast avgift genom att den handläggningstid som anges i taxebilaga 2 multipliceras med timtaxan. Avgift med anledning av ansökan och anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som avses.

Avgift för handläggning av ansökan eller anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden. Avgift tas inte ut om ansökan eller anmälan återkallas innan handläggning påbörjats.

Utöver avgift med anledning av handläggning av ansökan eller anmälan, kan avgift för tillsyn i övrigt komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd som ansökan eller anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

17 §

För tillsyn av verksamheter med tillstånd för tobaksförsäljning tas en tillsynsavgift ut som är uppdelad i två delar: en fast årlig avgift och en rörlig avgift.

Den fasta årliga tillsynsavgiften tas ut genom att den handläggningstid som anges i taxebilaga 2 multipliceras med timtaxan. Fast årlig avgift ska täcka nämndens beräknade kostnader för den inre tillsynen som sker löpande under året.

Utöver den fasta årliga avgiften tillkommer en rörlig tillsynsavgift. Den rörliga avgiften beräknas genom att handläggningstiden för tillsyn multipliceras med timtaxan, se taxebilaga 2.

18 §

Fast årlig avgift enligt 17 § omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att anmälan eller ansökan skett eller i de fall anmälan/ansökan inte krävs verksamheten påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan och som inte ingår i avgift för handläggning av ansökan sker timdebitering.

19 §

Avgift för övrig tillsyn beräknas genom att handläggningstiden för tillsyn multipliceras med timtaxan, se taxebilaga 2.

20 §

Avgift för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidta åtgärd som föranleder avgiften.

Taxebilaga I – Tillstånd, anmälan och tillsyn enligt alkohollagen (exkl. folköl)

Ansökan	Avgift
Stadigvarande tillstånd för nyansökan/ägarbyte (allmänhet, slutet sällskap, catering till slutna sällskap, provsmakning, pausservering)	12 h
Ändring av befintligt tillstånd (utökad serveringstid, serveringsyta, dryckesslag, catering och övriga ändringar)	Timdebitering
Tillfälligt tillstånd för servering till allmänheten <ul style="list-style-type: none">– 1 dag– för varje dag ytterligare– maxbelopp följer nytt stadigvarande	8 h 1 h/dag max 12 h
Tillfälligt tillstånd för servering till slutna sällskap	2 h
Anmälan	Avgift
Bolagsändring - fullständig prövning av <ul style="list-style-type: none">– ny delägare, bolagsman, aktieägare, firmatecknare, ledamot eller annan person med betydande inflytande när ändringen innehåller penningtransaktioner	9 h
Mindre Enklare bolagsändring genom <ul style="list-style-type: none">– överlåtelse av aktier/andelar mellan befintliga ägare när ändringen inte innehåller några penningtransaktioner– ändring av styrelseperson	5 h 3 h
Kryddning av snaps	0,5 h
Provsmakning	0,5 h
Serveringslokal vid catering till slutet sällskap	0,5 h
Restaurangrapport	Avgift
Avgift för varje utskickad påminnelse när restaurangrapport inte lämnats in Debitering sker enligt högsta tillsynsavgift för utebliven restaurangrapport (enligt beslut av Kommunfullmäktige 2009-06-22 § 98)	2 h
Kunskapsprov	Avgift
Kostnad per genomfört kunskapsprov per gång (första tillfället ingår i ansöknings/anmälningsavgiften)	2 h
Årlig tillsyn av stadigvarande serveringstillstånd	Avgift
Fast avgift för inre tillsyn	4 h/år
Särskild tillsynsavgift för längre öppettid	3 000 kr/h per år
Avgift för yttre tillsyn utifrån årsomsättning (kr) bilaga 3	
Övrig tillsyn	Avgift
Övrig tillsyn enligt alkohollagen	Timdebitering

Taxebilaga 2 – Ansökan, anmälan och tillsyn av detaljhandel och partihandel med försäljning av folköl, tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter samt vissa receptfria läkemedel

Ansökan	Avgift
Stadigvarande/tillfälligt tillstånd att sälja tobaksvaror (detalj- och partihandel)	9 h
Tillfälligt tillstånd att sälja tobaksvaror <ul style="list-style-type: none">– 1 dag– för varje dag ytterligare– maxbelopp följer nytt stadigvarande	6 h 1 h 9 h
Anmälan	Avgift
Bolagsändring - fullständig prövning av <ul style="list-style-type: none">– ny delägare, bolagsman, aktieägare, firmatecknare, ledamot eller annan person med betydande inflytande när ändringen innehåller penningtransaktioner	9 h 6 h
Mindre Enklare bolagsändring genom <ul style="list-style-type: none">– överlåtelse av aktier/andelar mellan befintliga ägare när ändringen inte innehåller några penningtransaktioner– ändring av styrelseperson	5 h 2 h
Försäljning av <ul style="list-style-type: none">– folköl– elektroniska cigaretter/påfyllnadsbehållare– tobaksfria nikotinprodukter <i>Avgift tas ut per inlämnad anmälan, som kan omfatta försäljning av en eller flera produkter</i>	2 h
Årlig tillsyn av stadigvarande försäljningstillstånd/anmälan	Avgift
Fast avgift för inre tillsyn av tillstånd för tobaksförsäljning	3 h/år
Rörlig avgift för yttre tillsyn av tillstånd för tobaksförsäljning	Timdebitering
Tillsyn av försäljningsställen för folköl, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter samt vissa receptfria läkemedel	Timdebitering
Övrig tillsyn	Avgift
Övrig tillsyn av folköl, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter samt vissa receptfria läkemedel	Timdebitering

Taxebilaga 3 – Rörlig avgift utifrån årsomsättning (kr) enligt restaurangrapporten

Årsomsättning (kr)	Rörlig avgift (kr)
0 - 50 000	1 500
50 001 - 100 000	2 300
100 001 - 250 000	3 100
250 001 - 500 000	3 900
500 001 - 750 000	4 700
750 001 - 1 000 000	5 500
1 000 001 - 1 500 000	7100
1 500 001 - 2 000 000	8 700
2 000 001 - 3 000 000	11 900
3 000 001 - 4 000 000	15 100
4 000 001 - 5 000 000	18 300
5 000 001 - 6 000 000	21 500
6 000 001 - 7 000 000	24 700
7 000 001 - 8 000 000	27 900
8 000 001 - 9 000 000	31 100
9 000 001 - 10 000 000	34 300
10 000 001 - 11 000 000	37 500
11 000 001 - 12 000 000	40 700
12 000 000 -	43 900

Antagen av Kommunfullmäktige 2022-12-12 § zz

Indexreglering av taxan

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-12 § zz att Miljö- och tillsynsnämnden årligen får indexuppräknas taxan upp till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Basmånad för indexuppräkningsen är oktober månad 2022.

Miljö- och tillsynsnämnden ska delge Kommunfullmäktige beslut efter indexuppräkningsen.

Taxa för serveringstillstånd

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Taxa för serveringstillstånd	Taxa	2021-11-24 § 74	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Miljö- och tillsynsnämnden	3	19MTN31 17KS434	2023-11-27
Dokumentinformation	Avgifter för serveringstillstånd		
Dokumentet gäller för	Piteå kommun		

Enligt Kommunfullmäktiges beslut får Miljö- och tillsynsnämnden för varje kalenderår besluta att höja de fasta avgifterna och timavgifterna med en procentsats enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) inför 2022 är 2,1 %.

Anmälningavgifterna, avgiften för att avlägga prov i alkohollagen, påminnelseavgiften för utebliven restaurangrapport, samt tillsynsavgifter undantas från årlig indexuppräknings.

Avgifter serveringstillstånd gäller från 1 januari 2022.

Ansökningsavgiften eller anmälningavgiften är en prövningsavgift och återbetalas inte om den som ansöker inte får tillstånd.

Ansökan

Stadigvarande tillstånd nyansökan/ägarbyte (allmänhet, slutet sällskap, catering till slutna sällskap, provsmakning)	9 733kr
Förändring av tillstånd	4 424 kr
Tillfälligt tillstånd till allmänheten dag 1	5 554 kr
För ytterligare dagar tillkommer (på samma tillstånd) Max belopp, följer nytt stadigvarande	1 374 kr Max 9 733 kr
Tillfälligt tillstånd slutet sällskap	1 118 kr
Tillfällig förändring av öppettider	1 304 kr
Ansökan om gemensam serveringsyta/tillståndshavare	2 619 kr

Anmälan

Anmälan förändrad bolagssammansättning/PBI	2 000 kr
Anmälan om kryddning	350 kr
Anmälan om provsmakning	350 kr
Anmälan om serveringslokal vid catering till slutet sällskap	350 kr
Avlägga prov i alkoholkunskap / 3 provtillfällen	1 500 kr
Påminnelseavgift vid utebliven restaurangrapport	700 kr
Debitering enligt högsta tillsynsavgift för utebliven restaurangrapport. (enligt beslut taget i Kommunfullmäktige 2009-06-22, § 98)	

Tillsyn

Fast tillsynsavgift	1 000 kr
Särskild tillsynsavgift för längre öppettid	2 000 kr/tim/år
Tillsynsavgift folköl	1 200 kr

Årsomsättning (kr)

0 -	50 000	1 500 kr
50 001 -	100 000	2 300 kr
100 001 -	250 000	3 100 kr
250 001 -	500 000	3 900 kr
500 001 -	750 000	4 700 kr
750 001 -	1 000 000	5 500 kr
1 000 001 -	1 500 000	7 100 kr
1 500 001 -	2 000 000	8 700 kr
2 000 001 -	3 000 000	11 900 kr
3 000 001 -	4 000 000	15 100 kr
4 000 001 -	5 000 000	18 300 kr
5 000 001 -	6 000 000	21 500 kr
6 000 001 -	7 000 000	24 700 kr
7 000 001 -	8 000 000	27 900 kr
8 000 001 -	9 000 000	31 100 kr
9 000 001 -	10 000 000	34 300 kr
10 000 001 -	11 000 000	37 500 kr
11 000 001 -	12 000 000	40 700 kr
12 000 001 -		43 900 kr

Antagen av Kommunfullmäktige 2017-12-18 § 292

Reviderad av Miljö- och tillsynsnämnden 2019-11-27 § 70, indexuppräknig

Reviderad av Miljö- och tillsynsnämnden 2021-11-24 § 74, indexuppräknig

Taxa för försäljning och tillsyn av tobak, e-cigarettor och påfyllningsbehållare

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Taxa för försäljning och tillsyn av tobak, e-cigarettor och påfyllningsbehållare.	Taxa	2021-11-24 § 75	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Miljö- och tillsynsnämnden	3	19MTN14 19KS318	2023-11-27
Dokumentinformation	Avgift för ansökan och anmälan för försäljning av tobak, e-cigarettor och påfyllningsbehållare samt avgift för tillsyn och kontroll.		
Dokumentet gäller för	Anställda som arbetar med tillsyn av tobaksförsäljning inom Samhällsbyggnad		

Avgifter enligt Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Enligt Kommunfullmäktiges beslut 2019-06-24, § 169, får Miljö- och tillsynsnämnden för varje kalenderår höja samtliga avgifter för ansökan, anmälan och tillsyn med den procentsats enligt prisindex för kommunal verksamhet (PKV) som anges för det innevarande kalenderåret. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) inför 2022 är 2,1 %.

Avgifter för ansökan, anmälan och tillsyn för försäljning av tobak, e-cigarett och påfyllningsbehållare träder i kraft från och med 1 januari 2022.

Anmälan och ansökan	Avgift
Ansökan om stadigvarande tillstånd att sälja tobaksvaror (detalj- och partihandlare)	6 813 kr
Ansökan om tillfälligt tillstånd att sälja tobaksvaror dag 1	3 887 kr
Ansökan om tillfälligt tillstånd att sälja tobaksvaror dag 2 och framåt	1 099 kr, max 6 812 kr
Ändring av tillstånd att sälja tobaksvaror, till exempel förändrad bolagssammansättning	1 718 kr
Anmälan om försäljning av e-cigarett och/eller påfyllningsbehållare	1 611 kr

Tillsyn och kontroll	Avgift
Årlig tillsynsavgift avseende tobaksförsäljning (1,5 timme)	1 611 kr
Årlig tillsynsavgift avseende försäljning av elektroniska cigaretter och/eller påfyllningsbehållare	1 074 kr
Årlig tillsynsavgift avseende försäljning av tobak samt elektroniska cigaretter och/eller påfyllningsbehållare	1 825 kr
Påkallad kontroll eller uppföljande kontroll vid avvikelser	1 074 kr/timme

Antagen av Kommunfullmäktige 2019-06-24 § 169

Reviderad av Miljö- och tillsynsnämnden 2019-11-27 § 71, indexuppräknings

Reviderad av Miljö- och tillsynsnämnden 2021-11-24 § 75, indexuppräknings

Taxa för kontroll enligt lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Taxa för kontroll enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel	Taxa	2021-11-24 § 76	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Samhällsbyggnad	3	20KS514 19MTN46	2024-12-31
Dokumentinformation	Taxa för kontroll enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel.		
Dokumentet gäller för	Näringsidkare som bedriver verksamhet som omfattas av lag om handel med vissa receptfria läkemedel.		

Inledande bestämmelser

1 §

Avgift enligt denna taxa erläggs för Miljö- och tillsynsnämndens verksamhet enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel.

2 §

Timavgiften i denna taxa är 1 037 kronor.

3 §

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid Miljö- och tillsynsnämnden har använt för beredning och kontroll samt rapportering till Läkemedelsverket.

Avgiftsskyldig

4 §

Avgiftsskyldig är den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel enligt lag om handel med vissa receptfria läkemedel.

Avgifter

5 §

Årsavgift inklusive ett kontrollbesök uttas med en timme x timavgift. För kontrollbesök utöver det som ingår i årsavgiften debiteras timavgift. Årsavgiften betalas i förskott och avser kalenderår. Timavgiften debiteras i efterhand efter utfört kontrollbesök.

Nedsättning av avgift

6 §

Om det finns särskilda skäl, får Miljö- och tillsynsnämnden i det enskilda fallet – med hänsyn till verksamhetens omfattning, tillsynsbehovet och övriga omständigheter – sätta ned eller efterskänka avgiften.

Avgiftens erläggande

7 §

Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Miljö- och tillsynsnämnden i Piteå kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslut om avgift eller i räkning.

Antagen av Kommunfullmäktige 2015-11-16 § 273

Reviderad av Kommunfullmäktige 2020-12-14 § 287

Reviderad av Miljö- och tillsynsnämnden 2021-11-24 § 76, indexuppräknings

Indexreglering av taxan

Kommunfullmäktige beslutade 2020-12-14 § 287 att Miljö- och tillsynsnämnden årligen får indexuppräknings taxan upp till Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Basmånad för indexuppräknings är oktober månad 2020.

Miljö- och tillsynsnämnden ska delge Kommunfullmäktige beslut efter indexuppräknings.

§220

Försäljning del av fastighet

Löjan I

22KS653

Fastigheten Löjan 1 är rödmarkerad

§221

Arbetsordning - Kommunfullmäktige

22KS652

Arbetsordning för Kommunfullmäktige

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Arbetsordning för Kommunfullmäktige	Reglemente	2022-12-12 §	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunfullmäktige	13	22KS652	2026-12-31
Dokumentinformation	Arbetsordning för Kommunfullmäktige utöver vad som föreskrivs i kommunallagen		
Dokumentet gäller för	Ledamöter och ersättare i Kommunfullmäktige samt för Kommunledningsförvaltningen		

Utöver det som föreskrivs om kommunfullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

Antalet ledamöter (~~5 kap 5-7 §§ KL~~)

1 § Fullmäktige har 51 ledamöter.

Presidium (~~5 kap 11 § KL~~)

2 § De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande som tillsammans utgör fullmäktiges presidium.

Val till presidiet ska förrättas på ett sammanträde som hålls före december månads utgång valåret.

Vid valet bestämmer fullmäktige tiden för uppdragen.

Viceordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

3 § Tills val av presidiet har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

4 § Om ordförande eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget ska fullmäktige välja en tillfällig ordförande. Ålderspresidenten tjänstgör som ordförande till dess fullmäktige utsett tillfällig ordförande.

Upphörande av uppdraget

5 § Om en förtroendevald som valts av fullmäktige upphör att vara valbar upphör uppdraget vid nästa fullmäktigesammanträde om inte fullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden. En sådan ansökan ska vara skriftlig och innehålla skälen för att uppdraget ska bestå. Ansökan ska göras i så god tid att den hinner behandlas av fullmäktige innan uppdraget upphör. Ansökan ges in till Kommunledningsförvaltningen.

Tid och plats för sammanträdena

6 § Ordinarie sammanträde med fullmäktige hålls minst 8 gånger per år på dag och tid enligt sammanträdesplan som fullmäktige bestämmer för varje år.

Fullmäktigesammanträden bör avslutas senast kl. 18.00. Om dagordningen inte är avklarad vid denna tid ska ordförande väcka frågan och låta fullmäktige avgöra om sammanträdet ska avslutas.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder det nyvalda fullmäktige första gången i oktober.

~~Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.~~

7 § Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om extra sammanträde, enligt 5 kap. 7 § andra stycket KL, ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

8 § Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ska ordföranden snarast underrätta varje ledamot alla ledamöter och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på kommunens anslagstavla lämpligt sätt.

9 § Fullmäktiges sammanträden hålls i den lokal som fullmäktige bestämmer i sammanträdesplan. fullmäktiges sessionssal i stadshuset.

Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma en annan plats för ett visst sammanträde.

10 § Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor.

Ledamot som önskar delta på distans bör senast 52 arbetsdagar före sammanträdet anmäla detta till Kommunledningsförvaltningen. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

11 § Ordföranden ska tillkännage tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Fullmäktiges sammanträden ska tillkännages på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen. Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla

uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas. Kallelsen skickas via e-post på den av Piteå kommun tilldelade e-postadressen. och uppgift om Ärenden med handlingar finns publiceras i kommunens sammanträdesportal, om inte särskilda skäl talar däremot (t.ex. sekretess)

I 5 kap. 14 och 15 §§ KL finns undantagsbestämmelser för brådskande ärenden.

Fullmäktige beslutar särskilt om annonsering i och i vilka ortstidningar medier som annonsering om sammanträde ska ske.

12 § Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena placeringsordningen för fullmäktiges ledamöter, ersättare och andra som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar, om fullmäktige inte beslutar annat.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

13 § Om fullmäktige inte hinner slutföra fullfölja ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta ett sammanträde och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden ett tillkännagivande en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, utfärdas tillkännagivande så snart som möjligt på kommunens anslagstavla. behöver någon kungörelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta Ordförande underrättar de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Ärenden och handlingar till sammanträden

14 § Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

15 § Kommunstyrelsens, övriga nämnders och beredningars förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i tillkännagivandet bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar i ett ärende ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Kallelse och övriga handlingar får skickas elektroniskt. Handlingar i varje ärende bör finnas tillgängliga under sammanträdet för allmänheten i sammanträdeslokalen och på kommunens hemsida.

Interpellationer och enkla frågor bör tillställas samtliga ledamöter och ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

16 § Ledamot som inte kan delta i sammanträde eller en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till fullmäktiges sekreterare. Ordföranden eller sekreteraren låter kallar in den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

~~Det är inte tillåtet för en ledamot/tjänstgörande ersättare att avbryta sin tjänstgöring för att senare återinträda i tjänst, om inte avbrottet i tjänstgöring orsakas av jäv i ett ärende.~~

17 § Om ledamot utan föregående anmälan uteblir från sammanträde eller hinder uppkommer för ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

Ledamot är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring.

18 § Det som sagts om ledamot i 16 och 17 §§ gäller också för ersättare, som kallats till tjänstgöring.

19 § Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Upprop Närvaro

20 § En **uppropsnärvaro**lista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.

I början av varje sammanträde ska **närvaro anmälas** ~~upprop~~ **upprop** ske enligt ~~upprop~~ **upprop**listan. **Upprop Närvaroanmälan** ska också ske i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Ledamot som infinner sig vid sammanträde efter det att **närvaroanmälan** ~~upprop~~ **upprop**et avslutats, ska anmäla sig hos ordföranden.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv får därefter under samma dag inte tjänstgöra vid sammanträde.

Om ledamot annat än tillfälligtvis lämnar sammanträdet anses detta som att tjänstgöringen avbrutits (se även 16 §).

Protokollsjusterare

21 § Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet.

Sedan **närvaroanmälan** ~~upprop~~ **upprop** har skett enligt 20 §, väljer fullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

Turordning för handläggning av ärendena

22 § Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i tillkännagivandet.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i tillkännagivandet.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt för andra än ledamöter och tjänstgörande ersättare

23 § Rätt att delta i överläggningen har:

- Kommunalråd, dessa har även rätt att lämna förslag.
- Ordföranden och vice ordföranden i en nämnd, eller en gemensam nämnd, vid behandling av ett ärende där nämndens vars verksamhetsområde ett ärende berörs.
- Ordföranden och vice ordföranden i en fullmäktigeberedning, när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.
- Ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den när överläggning som hålls med anledning av svaret.
- Styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2 - 6 §§ KL får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget
- Ordföranden i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund som kommunen är medlem i, vid besvarande av en interpellation eller fråga och överläggning hålls med anledning av svaret.

24 § Revisorerna ska ges tillfälle att delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas granskning eller revisorernas egen förvaltning.

Sakkunnigt biträde ska ges tillfälle att yttra sig vid fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen.

Förtroendevald som inte är ledamot men mot vilken anmärkning riktas får delta i överläggningarna när revisionsberättelsen över den verksamhet som den förtroendevalde ansvarar för behandlas.

Ordförande och vice ordförande i en nämnd får delta i överläggningarna när revisionsberättelsen över verksamheten i den egna nämnden behandlas.

25 § Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena, i den utsträckning som det behövs, kalla ordföranden och vice ordförandena i nämnderna och fullmäktigeberedningarna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Ingår kommunen/Landstinget i en gemensam nämnd får ordföranden efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordföranden och vice ordföranden i den gemensamma nämnden och anställda i de samverkande kommunerna/Landstingen för att lämna upplysningar vid sammanträdena.

Om fullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

26 § Kommunchef och ekonomichef får delta i överläggningarna i alla ärenden.

Fullmäktiges sekreterare och kommunjurist får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

Talarordning och ordningen vid sammanträdena

27 § Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken denne anmält sig och blivit uppropad.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst en minut för en replik med anledning av vad en talare anfört. En replik är ett kort anförande som görs omedelbart efter det inlägg för som föranlett repliken. För att få replik krävs att talaren nämns vid namn eller omtalas så att det tydligt framgår på ett så tydligt sätt att det står utom allt rimlig tvivel att en viss person avses. Om replik medges kan Den ursprungliga talaren medges en svarsreplik. Ett replikskifte är högst två repliker per person.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta från talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under dennes anförande.

Ordföranden kan visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

Yrkanden

28 § När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller **läggas till** återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Om ordföranden anser att det behövs ska ledamot som har framställt ett yrkande **lämna in** ~~avfatta~~ det skriftligt.

Deltagande i beslut

29 § Ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

Ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstningar

30 § När omröstning genomförs, biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstning genomförs så, att ledamöterna avger sina röster via voterings**systemanläggning** eller via upprop. Uppropet sker enligt uppsproslistan.

Ordföranden avger vid upprop sin röst sist.

Sedan omröstning avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en angiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultat av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

31 § Sluten omröstning genomförs så, att ledamöterna avger sina röster via voterings**system** eller via valsedel. Valsedlar lämnas enligt uppsproslistan.

En valsedel som avlämnas vid sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig

1. om den upptar namnet på någon som inte är valbar,
2. om den upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
3. om den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner

32 § Motion:

- ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter.
- får inte ta upp ämnen av olika slag.
- bör innehålla ett tydligt förslag till beslutsmening.

Motion väcks genom att det lämnas in till Kommunledningsförvaltningen senast 12 dagar före det sammanträde vid vilket motionen ska anmälas till Kommunfullmäktige.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde. Ersättare som har lämnat motion får delta i överläggningen då svaret på motionen behandlas bara om ersättaren tjänstgör som ledamot även vid det sammanträdet.

Kommunstyrelsen ska två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska ske en gång på våren och en gång på hösten.

Medborgarförslag

33 § Den som är folkbokförd i kommunen får väcka ärende i fullmäktige (medborgarförslag).

Ett medborgarförslag:

- ska vara skriftligt och egenhändigt undertecknat av en eller flera personer,
- ska innehålla namnförtydligande, adress och telefonnummer,
- får inte ta upp ämnen av olika slag.

Medborgarförslag väcks genom att det lämnas in till Kommunledningsförvaltningen senast 12 dagar före det sammanträde vid vilket förslaget ska anmälas till Kommunfullmäktige.

Ett medborgarförslag kan bara behandlas i sak av fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde. Det får inte avse ärende som rör myndighetsutövning mot enskild, ha odemokratisk eller rasistisk innebörd eller strida mot lag eller annan författning. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma medborgarförslag.

Fullmäktige kan överlåta till styrelsen eller annan nämnd att besluta i ett ärende som har väckts genom medborgarförslag. Beslutet får fattas utan föregående beredning. Förslagsställaren ska i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Om fullmäktige har överlåtit ärendet till en nämnd gäller samma bestämmelser för handläggningen i nämnd som i fullmäktige.

Medborgarförslag ska beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att förslaget väcktes.

Den som har väckt ett medborgarförslag har rätt att yttra sig i fullmäktige när förslaget behandlas, och ska därför meddelas om sammanträdet. Yttranderätt gäller inte när förslaget anmäls och remitteras.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska ske en gång på våren och en gång på hösten.

En nämnd som handlägger sådana ärenden ska minst en gång om året återrapportera till fullmäktige om de beslut som fattats i ärendena. ~~Nämnden ska även informera om de ärenden som inte avgjorts inom ett år.~~

Företagens initiativrätt

34 § Styrelsen i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ Kommunallagen får väcka ärenden i fullmäktige om sådana ärenden som företaget är skyldigt att se till att fullmäktige får ta ställning till.

Interpellationer

35 § En interpellation ska vara skriftlig och undertecknad av en ledamot. Den ska ges in till Kommunledningsförvaltningen senast 12 dagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Interpellation får riktas, förutom till ordföranden i en nämnd eller en fullmäktigeberedning, till kommunalråd.

Ersättare får lämna in en interpellation ~~endast~~ vid sammanträde **om** då ersättaren tjänstgör som ledamot.

Svar på interpellation ska vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i tillkännagivandet **om sammanträdet**.

Den ledamot som har ställt en interpellation ska tillsammans med övriga kommunfullmäktigeledamöter få del av svaret senast 2 arbetsdagar före den sammanträdesdag, då svaret ska lämnas. Interpellationssvaret **publiceras i kommunens sammanträdesportal**. ~~skickas alla kommunfullmäktigeledamöter via e-mail på den mailadress som tilldelats via Piteå kommun i de fall det inte ingår i handlingarna till sammanträdet.~~

Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ kommunallagen, får den **ordförande** till vilken interpellationen har ställts, överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen i fullmäktige.

Ordföranden i en nämnd till vilken en interpellation ställts får överlåta besvarandet av interpellationen till ordföranden i styrelsen eller till ordföranden i en annan nämnd i ett kommunalförbund där kommunen är medlem, om denne på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen.

Ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas **oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte**, ~~enbart om~~ ersättaren tjänstgör även vid det sammanträdet.

Interpellation eller fråga får besvaras även om färre ledamöter än hälften är närvarande.

Frågor

36 § En fråga:

- ska vara skriftlig och undertecknad av en ledamot,
- ska kunna besvaras utan utredning.

~~Den tillfrågade ska vara närvarande vid sammanträdet.~~

En fråga ska ges in till Kommunledningsförvaltningen senast 2 arbetsdagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Vad som sägs i 35 § gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på fråga behöver dock inte vara skriftligt.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

Beredning av ärenden

37 § Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör styrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

Återredovisning från nämnderna

38 § Fullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser ~~här~~ anges i respektive nämnds reglemente.

Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning

39 § Presidiet bereder frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

~~Beredningen omfattar behandling enligt kap 5 24 § och 32§ KL~~

~~Är någon eller några i presidiet redovisningsskyldig till kommunen enligt 5 kap 48 § KL ska en personlig ersättare väljas in för beredning av frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.~~

Beredning av revisorernas budget

40 § Presidiet bereder revisorernas budget.

Valberedning

41 § Vid första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

I valberedningen ska ingå en ledamot och en ersättare från varje parti som är representerat i fullmäktige. Ledamöterna i valberedningen representerar det antal ledamöter respektive parti har i Kommunfullmäktige.

Bland valberedningens ledamöter väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning och fyllnadsval. ~~som inte är ordförandeval.~~

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även andra val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

Justering av protokollet

42 § Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som denne har lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska **skä** **bör** redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den. ~~Omedelbar justering bör endast tillgripas i undantagsfall.~~

Reservation

43 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligen. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren **före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.** ~~senast dagen efter sammanträdet.~~

Om fullmäktige beslutar att omedelbart justera den paragraf i protokollet som reservationen avser, ska motiveringen ~~också~~ lämnas så snart det kan ske och senast under den sammanträdesdag beslutet fattades.

Ordförande avgör om skriftlig motivering ska tillföras protokollet.

Expediering och publicering

44 § Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska alltid tillställas hela protokollet. Ordföranden undertecknar ~~och sekreteraren kontrasierar~~ fullmäktiges skrivelser och övriga handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.

45 § Tillkännagivande av justering av fullmäktiges protokoll ska göras i enlighet med vad som föreskrivs i 8 kap. 12 § KL. Härutöver ska hela protokollet publiceras på kommunens anslagstavla i den utsträckning det inte möter hinder på grund av lag eller annan författning.

Antagen av KF 1992-02-24, § 10

Ändringar:

KF 1994-12-19, § 153

KF 1997-12-17, § 175

KF 2004-12-13, § 208

KF 2007-05-28, § 98

KF 2007-09-24, § 141

KF 2008-06-23, § 151

KF 2015-09-28, § 201

KF 2016-10-17, § 253

KF 2018-12-17, § 274

KF 2022-10-31, § 134

KF 2022-12-12 §

§222

Reglemente för plan- och tillväxtkommittén

22KS405

Reglemente för plan- och tillväxtkommittén 2023-2026

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställt/upprättad	Beslutsinstans
Reglemente för plan- och tillväxtkommittén 2023-2026	Reglemente	2022-12-12, §	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	3	22KS405	2026-12-31
Dokumentinformation	Reglemente för plan- och tillväxtkommittén		
Dokumentet gäller för	Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden och Plan- och tillväxtkommittén		

Allmänt

Plan- och tillväxtkommittén ska svara för samordningen mellan Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden och därigenom bilda ett forum för diskussioner kring inriktningen på arbetet inom samhällsbyggnadsområdet och prioriteringar inom detsamma. Detta i syfte att samordna insatser och därmed möjliggöra ett optimalt utnyttjande av de resurser som står till förfogande.

Syfte

Kommittén är ett organ för överläggningar, samråd och ömsesidig information mellan företrädare för Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden.

Kommitténs sammansättning

Kommittén består av nio ledamöter med nio ersättare. Dessa utses för tid som sammanfaller med mandattiden för Kommunstyrelsens ledamöter.

Kommunstyrelsen utser fem ledamöter samt ersättare för dessa. Samhällsbyggnadsnämnden utser fyra ledamöter samt ersättare för dessa.

Kommunstyrelsen utser vidare ordförande samt vice ordförande för kommittén.

Organisation och arbetsformer

Plan- och tillväxtkommittén ligger organisatoriskt under Kommunstyrelsen, Kommunledningsförvaltningen ansvarar för administrationen.

~~Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden svarar var för sig för de kostnader som uppstår på grund av att av respektive nämnd utsedd ledamot/ersättare deltar vid kommitténs sammanträden. På samma sätt förfars med övriga kostnader förorsakade av plan- och tillväxtkommitténs verksamhet.~~

Sammanträden

Plan- och tillväxtkommittén sammanträder fyra-sex gånger per år. Kommittén bestämmer dag och tid för sammanträden. Sammanträde ska även hållas om kommitténs ordförande eller om mer än hälften av kommitténs ledamöter begär det.

Kallelse och föredragningslista utsändes till kommitténs ledamöter och ersättare senast fem dagar före kommitténs sammanträde. Ordföranden bestämmer vilka övriga handlingar som ska sändas till ledamöter och ersättare.

Vid kommitténs sammanträden kallas ordinarie ledamöter. Vid frånvaro ansvarar ledamot för att ersättare kallas.

Vid kommitténs sammanträden ska föras protokoll. Dessa protokoll ska justeras av ordföranden samt en av kommittén utsedd ledamot/tjänstgörande ersättare.

Protokollsutdrag skickas till de som är berörda av behandlade ärenden. Fullständiga protokoll ska delges ledamöter och ersättare i kommittén, Kommunstyrelsen samt Samhällsbyggnadsnämnden.

Ekonomi

Sammanträdesarvodens ersättning utgår enligt Piteå kommuns Bestämmelser om ersättning till förtroendevalda.

Kommunstyrelsen och Samhällsbyggnadsnämnden svarar var för sig för de kostnader som uppstår på grund av att av respektive nämnd utsedd ledamot/ersättare deltar vid kommitténs sammanträden. På samma sätt förfars med övriga kostnader förorsakade av plan- och tillväxtkommitténs verksamhet.

Fastställelse och ändring av reglemente

Reglemente för plan- och tillväxtkommittén fastställs av kommunfullmäktige. Ändring av reglementet kan aktualiseras initieras av Kommunstyrelsen eller Samhällsbyggnadsnämnden.

Antagen av KF 2014-11-17 § 183

Reviderad av KF 2018-12-17 § 276

Reviderad av KF 2022-12-12 §

§223

**Reglemente för
Gemensam
räddningsnämnd för Piteå
och Älvsbyns kommuner**

22KS427

Reglemente gemensam räddningsnämnd i Piteå och Älvsbyns kommun i Piteå och Älvsbyn kommun

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/upprättad	Beslutsinstans
Reglemente gemensam räddningsnämnd i Piteå och Älvsbyns kommun i Piteå och Älvsbyn kommun	Reglemente	2022-12-12 §	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	2	22KS427	2026-12-31
Dokumentinformation	Reglemente för gemensam räddningsnämnd i Piteå och Älvsbyns kommun		
Dokumentet gäller för	Förtroendevalda och tjänstepersoner i Piteå och Älvsbyns kommuner		

Piteå och Älvsbyns kommuner har kommit överens om att från och med den 1 januari 2020 inrätta en gemensam nämnd för räddningstjänstverksamhet. Piteå kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Piteå kommuns organisation.

För den gemensamma nämnden gäller vad som följer av lag, det samverkansavtal som kommunerna träffat avseende den gemensamma nämnden och dess verksamhet samt detta reglemente.

Förkortningar

I detta reglemente kommer Gemensam räddningsnämnd i Piteå och Älvsbyns kommuner fortsättningsvis att benämnas *nämnden* och den gemensamma räddningstjänstverksamheten *verksamheten*. Med *kommunfullmäktige* avses i reglementet kommunfullmäktige i Piteå kommun om inte annan anges.

Nämndens uppgifter

Syfte

§ 1 Nämndens syfte är att bedriva effektiv räddningstjänstverksamhet i båda kommuner.

Uppgifter

§ 2 Nämnden ansvarar för räddningstjänstverksamhet i kommunerna i enlighet med vad som gäller för var och en av kommunerna enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Nämnden ansvarar för var och en av kommunernas uppgifter enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Nämnden ansvarar för var och en av kommunernas uppgifter enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Nämnden ska inom sitt kompetensområde stödja andra nämnder i kommunerna i deras arbeten inom främst:

- Lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelser i fredstid och höjd beredskap,
- Plan- och bygglagen (2010:900), och
- I frågor som kommunerna i övrigt efterfrågar.

Slutligen ska nämnden inom ramen för sitt uppdrag verka för att skapa trygghet i samhället.

Kommunerna kan enligt särskild överenskommelse lämna specifika uppdrag till den gemensamma nämnden beträffande beredskaps- och säkerhetsarbete.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 3 Nämnden ska själv eller genom ombud föra värdkommunens talan i alla mål och ärenden inom sitt verksamhetsområde om inte någon annan ska göra det enligt lag, författning eller beslut av kommunfullmäktige.

Ansvar och organisation

Uppdrag och verksamhet

5 § Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska följa det fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att den ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Organisation inom verksamhetsområdet

6 § Nämnden ansvarar för att dess förvaltningsorganisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda ramar, mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Personalansvar

7 § Kommunstyrelsen i värdkommunen är anställningsmyndighet och arbetsgivare för samtlig personal i verksamheten. Kommunstyrelsen i värdkommunen är därmed ansvarig för personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor som rör nämnden.

Kommunchefens roll

8 § Förvaltningschef för verksamheten är underställd kommunchefen i värdkommunen, förutom i nämndspecifika verksamhetsfrågor och myndighetsutövning, där förvaltningschef lyder under nämnden.

Behandling av personuppgifter

9 § Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Nämnden ska utse dataskyddsombud.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

10 § Nämnden ska se till att verksamheten följer de mål, uppdrag och styrande dokument som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, samverkansavtal avseende nämnden och dess verksamhet samt bestämmelser i detta reglemente.

Nämnden ska kvartalsvis till fullmäktige i respektive kommun rapportera hur verksamhetens och den ekonomiska ställningen utvecklas. Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till den fullgjorts.

Därutöver ska nämnden för kommunfullmäktige i respektive kommun föredra verksamhetens utveckling efter kallelse.

Värdkommunens styr- och ledningssystem utgör grunden för nämndens internkontroll och nämnden ska årligen upprätta en plan för kontrollen.

Information och samråd

11 § Styrelsen, andra nämnder och kommunalråd i respektive kommun ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska vid behov samråda med berörda nämnder i respektive kommun. Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda. Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Medborgarförslag som överlåtit till nämnden för beslut

12 § Medborgarförslag som fullmäktige i respektive kommun överlåtit till nämnden för beslut ska om möjligt handläggas så att ärendet kan avgöras inom ett år från det att det väcktes i fullmäktige. Nämnden ska fortlöpande informera fullmäktige i respektive kommun om de beslut som fattats gällande medborgarförslag.

Nämnden ska även redovisa till fullmäktige i respektive kommun om de ärenden som inte avgjorts inom ett år.

Beslutanderätten i ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtit till nämnden får inte delegeras. Nämnden får med stöd av kommunallagen besluta att den eller de som väckt ett ärende genom medborgarförslag får närvara när nämnden behandlar ärendet och delta i överläggningarna, men inte i besluten.

Övrigt ansvar

13 § Nämnden ansvarar för information till allmänheten om den egna verksamheten.

Nämnden har hand om reformeringen av nämndens regelbestånd.

Nämnden ska i sin verksamhet beakta det offentliga ansvaret att respektera, skydda och främja de mänskliga rättigheterna.

Nämnden har rätt att anta avgifter inom nämndens verksamhetsområde utifrån de ramar som fullmäktige i Piteå kommun fastställt i särskilt beslut.

Arbetsformer

Tidpunkt för sammanträden

14 § Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer.

Sammanträde ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordföranden om tiden för extra sammanträde. Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordföranden.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Kallelse

15 § Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet. Kallelsen ska på ett lämpligt sätt skickas till varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fem dagar före sammanträdesdagen. Kallelse får ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske inom annan tid och/eller på annat sätt.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Offentliga sammanträden

16 § Nämnden får besluta om offentliga sammanträden. Offentliga sammanträden får inte hållas i ärenden som avser myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som omfattas av sekretess.

Sammanträde på distans

17 § Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast fem dagar i förväg anmäla detta till nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

Närvarorätt

18 § Kommunalråd och styrelsens ordförande i respektive kommun har rätt att närvara vid nämndens sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnd får därutöver medge ledamot av styrelsen eller gruppledare i respektive kommun denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Härutöver får nämnden medge förtroendevald i respektive kommun som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar.

Även anställd i respektive kommun och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Sammansättning

19 § Nämnden består av fyra ledamöter och fyra ersättare varav fullmäktige i respektive kommun har utsett två ledamöter och två ersättare vardera. Av nämndens ledamöter ska en vara ordförande och en vara vice ordförande.

Ordförande och vice ordförande i nämnden utses av värdkommunen. Värdkommun bör till vice ordförande utse någon av de ledamöter som utsetts av kommunfullmäktige i Älvsbyns kommun.

Ordföranden

20 § Det åligger ordföranden att

- leda nämndens arbete och sammanträden,
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
- kalla ersättare,
- inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,
- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden,
- bevaka att nämndens beslut verkställs.

Presidium

21 § Nämndens presidium ska bestå av ordförande och vice ordföranden.

Viceordföranden ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordföranden

22 § Om varken ordföranden eller vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde utser nämnden en annan ledamot att vara ordförande tillfälligt.

Den till åldern äldste ledamoten tjänstgör som ordförande, tills den tillfällige ordföranden har utsetts.

Om ordföranden till följd av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Ersättarnas tjänstgöring

23 § Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare från samma kommun som ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om ersättarna inte valts proportionellt ska de tjänstgöra enligt den av respektive fullmäktige bestämda ordningen.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får dock en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i ordningen.

Därutöver kallas två ersättare till nämndens sammanträde som adjungerade ersättare efter ett rullande schema. Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna, dock inte rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Anmälan om förhinder

24 § En ledamot som är hindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare.

Jäv, avbruten tjänstgöring

25 § En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat det etablerade majoritetsförhållandet mellan partierna.

Yrkanden

26 § När nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte nämnden enhälligt beslutar att medge det.

Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Deltagande i beslut

27 § En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om nämnden fattar det med acklamation.

Reservation

28 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast dagen efter sammanträdet. Ska ärendet omedelbart justeras ska motiveringen lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen.

Justering och anslag av protokoll

29 § Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämndens protokoll ska anslås på varje samverkande kommuns anslagstavla.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

30 § Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnden ska underrätta styrelsen om ändringen och dess innehåll så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivningsmottagare

31 § Delgivning med nämnden sker med ordföranden, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden beslutar.

Undertecknade av handlingar

32 § Skrivelser, avtal och andra handlingar från nämnden ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som styrelsen utser.

Nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller tjänsteman att enligt av nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på nämndens vägnar.

Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.

Beredning av ärenden

33 § Verksamheten ansvarar för beredning av ärenden och verkställighet av nämndens beslut samt planerar och administrerar den verksamhet som nämnden ansvarar för. Verksamheten tillhandahåller sekreterare för nämnden.

Nämnden ska inte ha något utskott.

Antagen av KF 2019-06-24 § 165

Reviderad av KF 2022-12-12 §

§224

Policy för Kommunikation

21KS243

Policy för Kommunikation

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Policy för Kommunikation	Policy	2022-12-12 §	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Kommunledningsförvaltningen	1	21KS243	2026-12-31
Dokumentinformation	Avser all information och kommunikation med Piteå kommun och de helägda bolagen som avsändare		
Dokumentet gäller för	Alla medarbetare och förtroendevalda i Piteå kommun såväl i förvaltning som i helägda bolag		

Denna policy avser all kommunikation med Piteå kommun och de helägda bolagen som avsändare. Kommunikationspolicyn ska visa inriktning och ge direktiv för hur vi kommunicerar både internt och externt för att skapa goda förutsättningar och för att nå våra mål.

Kommunikation - förutsättning för demokrati

En välfungerande kommunikation är grundläggande i ett demokratiskt samhälle i vårt offentliga serviceuppdrag. All kommunikation från Piteå kommun och bolagen kännetecknas av öppenhet, proaktivitet och delaktighet. Vi respekterar yttrandefriheten, som ger alla rätt att uttrycka tankar och åsikter, och meddelarfriheten som ger anställda inom offentlig sektor rätt att kontakta media. Efterforskning om vem som lämnat informationen får inte förekomma.

Grunden för vår kommunikation är de rättsprinciper som finns i svensk lag. Några av de lagar som berör kommunikation är förvaltningslagen, tryckfrihetsförordningen, yttrandefrihetsgrundlagen, offentlighets- och sekretesslagen, språklagen, GDPR, tillgänglighetsdirektivet, upphovsrättslagen, lagen om meddelarskydd och diskrimineringslagen.

Ett gemensamt ansvar

Den politiska viljan i Piteå är formulerad i en vision, strategiska områden och övergripande mål. Piteås vision är: Alla boende i Piteå, utflyttade och mentala pitebor upplever att - det är hit man kommer när man kommer hem.

Kommunikation är en förutsättning för att nå målen som vi alla äger ansvar för:

- Politiker har ansvaret för medborgardialog.
- Kommunstyrelsen/Kommunledningsförvaltningen har ansvaret för kommungemensam kommunikation.
- Varje nämnd/förvaltning/styrelse/helägt bolag har ansvaret för att avsätta resurser för verksamhetsanknuten kommunikation.
- Varje chef har ansvaret för att informera sin personal och berörda samt att prioritera och avsätta resurser för kommunikationsinsatser.
- Varje medarbetare har ansvaret för att söka och lämna information.

Utgångspunkter för Piteå kommuns och dess helägda bolags kommunikation

- **Tillsammans stärker vi varumärket Piteå**
Platsen Piteå utgörs av summan av de uppfattningar som vår omvärld och vi själva har, och kommunkoncernen bidrar till detta varumärke. Ett starkt platsvarumärke med stark identitet skapar en tydlig bild av Piteå och bidrar till att piteborna, och våra medarbetare, får förtroende för och blir goda ambassadörer för platsen Piteå. Avgörande är alla de möten vi dagligen har med piteborna och andra intressenter. Styrkan i vårt varumärke avgörs av kvaliteten på vår service och våra tjänster. Vi bygger det inifrån – tillsammans.
- **Vi är en kommunikativ organisation**
Alla medarbetare, chefer och ledning är delaktiga och viktiga i kommunikationsarbetet därför har vi alla ett ansvar. Chefen har det yttersta ansvaret för kommunikationen i den egna verksamheten. Intern kommunikation lägger grunden för vår externa kommunikation och hur organisationen uppfattas.
- **Vår kommunikation är planerad och tillgänglig**
Med en väl genomarbetad kommunikationsplanering når vi långt. Det handlar om att arbeta strategiskt och systematiskt för att ringa in och formulera det viktigaste inför kommunikationsinsatsen. Förstå målgrupperna och ta hänsyn till organisationens övergripande mål. Rätt budskap, i rätt kanal, vid rätt tidpunkt är avgörande för att nå önskat resultat. Vår kommunikation är tillgänglig, vilket betyder att vi är tydliga, begripliga och inkluderande och vi kommunicerar på mottagarens villkor.
- **Vi är proaktiva i våra mediekontakter**
En genomtänkt, samordnad och målinriktad kommunikation hjälper till att förmedla nyttan med verksamhetens uppdrag, göra medborgarna delaktiga i den lokala demokratin, nå våra gemensamma mål och förmedla en sammanhållen bild av Piteå. Våra mediekontakter präglas av största möjliga öppenhet och insikt om mediernas roll och förutsättningar. Det ska gå lätt och snabbt att komma i kontakt med den person som har ansvar och kompetens i en fråga.
- **I kriser är kommunikation extra viktig**
Vid oförutsedda händelser gäller samma principer för kommunikation som normalt. Kriser ställer dock särskilda krav på snabb, samordnad och kontinuerlig kommunikation som baseras på fakta om den aktuella situationen.

§225

Informations- och kommunikationspolicy för Piteå kommun

22KS664

Informations- och kommunikationspolicy för Piteå kommun

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Fastställd/uppriktad	Beslutsinstans
Informations- och kommunikationspolicy för Piteå kommun	Policy	2009-09-14, § 120	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Senast reviderad	Giltig till
Kommunstyrelsen	2	2016-04-18, § 102	Tillsvidare
Dokumentinformation	Avser all information och kommunikation med Piteå kommun och de helägda bolagen som avsändare		
Dokumentet gäller för	Alla medarbetare och förtroendevalda i Piteå kommun såväl i förvaltning som i helägda bolag		

Denna policy avser all information och kommunikation med Piteå kommun och de helägda bolagen som avsändare. Kommunikationspolicyn ska visa inriktning och ge direktiv för hur vi kommunicerar i Piteå kommun där information och kommunikation är ett verktyg för att nå visionen och de strategiska områdenas fastställda mål som kommunfullmäktige har antagit. Denna policy ska stödja Piteå kommuns nämnder och verksamheter genom att:

- skapa förståelse för verksamhetens uppdrag
- göra medborgarna delaktiga i den lokala demokratin
- informera och kommunicera med kommunens anställda och förtroendevalda
- förmedla en sammanhållen bild av kommunen och det ska ske i linje med Piteås varumärkesarbete

Piteå kommuns fyra strategiska områden

Barn och unga - vår framtid

Barn och unga ges förutsättningar för en god start i livet. Vi tar tillvara barn och ungas delaktighet, engagemang och kreativitet.

Utbildning, arbete och näringsliv är grunden för all välfärd

Genom satsningar på utbildning och näringsliv skapas tillväxt som har en avgörande betydelse för kommunens utveckling.

Demokrati och öppenhet

Piteå präglas av öppenhet, engagemang och delaktighet. Vi verkar för ett tillåtande klimat genom att både ta intryck av och ge avtryck i omvärlden.

Livsmiljö

Piteå erbjuder en trygg och lustfylld miljö med omsorg och utvecklingsmöjligheter i livets alla skeden. Här är det positivt att bo, verka och leva.

Syfte och mål med information och kommunikation

Piteå ska vara en kommun där medborgarna trivs och känner sig delaktiga, en kommun som är attraktiv och socialt, ekonomisk och ekologiskt hållbar och en plats där man känner att det är hit man kommer när man kommer hem (Piteås vision). Piteå kommun vill ge medborgarna bra förutsättningar att engagera sig, påverka och bidra till utvecklingen av Piteå.

Målet är att genom en öppen, tydlig, effektiv information och kommunikation öka kännedom om kommunens beslut och verksamheter genom att bygga kunskap, skapa engagemang och främja dialog.

Kommunikation är en viktig förutsättning för demokrati och för att medborgarna ska kunna ta tillvara sina rättigheter och veta sina skyldigheter. Informations- och kommunikationsinsatser ska därför ingå i all verksamhetsplanering eftersom det är av avgörande betydelse för hur den enskilde ska kunna ta till sig innehåll i kommunala beslut och verksamheter.

Ett strategiskt verktyg och ett gemensamt ansvar

Kommunstyrelsen har en stabsfunktion för information och kommunikation. Dess uppgift är att ansvara för och samordna all kommunövergripande kommunikation samt ge stöd till alla förvaltningar. Information och kommunikation är ett viktigt strategiskt verktyg för alla förvaltningar och verksamheter att uppnå kommunfullmäktiges övergripande mål och är *ett* sätt att förverkliga kommunens vision. Information och kommunikation ska bidra till att utveckla, förmedla och förankra beslut, verksamheter och planerade aktiviteter.

- Politiker ansvarar för medborgardialog.
- Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för all kommungemensam intern och extern kommunikation.
- Varje nämnd/förvaltning/styrelse/helägda bolag/ ansvarar för den verksamhetsanknutna kommunikationen.
- Varje chef har ansvaret att informera sin personal och berörda samt att prioritera och avsätta resurser för informations- och kommunikationsinsatser.
- Varje medarbetare och förtroendevald har en rättighet att bli informerad samt en skyldighet att söka och lämna information.

Intern kommunikation

Information och dialog behövs för att klara det egna uppdraget och att känna sig som en del av helheten i kommunkoncernen. Chefer och verksamhetsansvariga ansvarar för att förse medarbetare med relevant information vilket även innefattar att tydliggöra hur medarbetarna ska förhålla sig till såväl övergripande mål som till den egna verksamhetens mål och strategier.

Piteå kommuns interna kommunikation:

- ska alltid ske innan den externa.
- ska höja motivationen och engagemanget hos medarbetarna samt stärka samhörigheten inom hela kommunkoncernen.
- bidrar till ett förbättrat resultat och en bättre service.
- ger medarbetare och förtroendevalda kunskap som gör dem till goda ambassadörer för Piteå kommun samt för kommunen som arbetsgivare.

Extern kommunikation

Piteå ska präglas av öppenhet, engagemang och delaktighet. Därför ska kommunens information och kommunikation stärka de relationer vi har med dem vi är till för, pitebor, näringsliv, besökare m.fl. Dialog genom t.ex. samråd och möten är viktiga och att löpande informera medborgarna vad som händer inom olika verksamhetsområden skapar engagemang och ger kunskap om kommunens uppdrag och service.

Piteå kommuns externa kommunikation:

- ska presenteras lättillgängligt i kommunens kanaler, anpassat till de målgrupper vi vill nå.
- ska underlätta för olika målgrupper att använda kommunens service och tjänster.
- ska bidra till att stärka medborgarnas samhörighet med kommunen samt skapa förtroende, intresse, förståelse och engagemang.

Kommunikationskanaler

Piteå kommun finns med och är aktiv i såväl ägda, betalda och förtjänade kommunikationskanaler. När det gäller de kanaler vi äger och driver själva är det, vid sidan av mer traditionell informativ tryckt media och i samtal/dialog, viktigt att kommunen är kommunikativ i digital media/sociala medier och bygger långsiktigt hållbara goda relationer med våra målgrupper.

Exempel på digitala och sociala medier kan vara webb, mobilapplikationer, Facebook, Twitter, YouTube eller motsvarande. Exempel på ägd traditionell media kan vara reception/kundtjänst, informationstidning till hushållen och personaltidning. Piteå kommun köper också media i viss utsträckning, t.ex. annonser och mässdeltagande.

Via massmedia kan Piteå kommun nå ut med ett budskap genom att själva proaktivt berätta om beslut, satsningar eller verksamheter men vi kan också utsättas för granskning,

Piteå kommuns kontakt med massmedia ska präglas av:

- hög tillgänglighet och beredskap.
- öppenhet och tillmötesgående.
- ett proaktivt förhållningssätt.

Genom att tidigt ta kontakt med massmedier bidrar vi till att information snabbare når ut och blir korrekt. Varje förvaltning/bolag har ansvar för att den som uttalar sig har tillräcklig kunskap i frågan.

Innehållet i våra kanaler och i vår kontakt med massmedia gäller att vi är nytänkande och engagerade för att vår kommunikation ska nå ut. Vi ska vara öppna och transparenta i vår strävan att stärka det demokratiska samtalet, piteborna ska känna förtroende för och lita på sin kommun.

Alla medarbetare har enligt lag rätt att uttala sig i massmedier. Det är dock viktigt att i sina kontakter med massmedier skilja på privata åsikter och de uttalanden som förs fram som företrädare för kommunen.

Visionen och varumärket Piteå

”Piteå – det är hit man kommer när man kommer hem” är Piteås vision och det finns en varumärkesstrategi med målet att skapa intresse för Piteå som etablerings-, besöks-, och boendeort. Varumärkesarbetet utgår från fem värdeord: **attraktiv, innovativ, hållbar, kontraster och stolthet**. Dessa värdeord är framtagna utifrån undersökningar och enkäter och ska vara vägledande för vad som gör oss unika och vad vi vill att andra ska tycka om vår kommun.

Ett varumärke består av allt som målgrupper associerar med en kommun, ett företag eller en produkt. Ett platsvarumärke har ingen tydlig ägare utan istället byggs bilden av platsen av alla aktörer och medborgare tillsammans. Vi förtjänar vårt varumärke dels genom att bygga en stark identitet med ett tydligt ställningstagande om vad Piteå är och står för och dels genom att medarbetare, boende och företagare är ambassadörer för sin kommun.

Målgrupper

Piteå kommun producerar information och kommunicerar med i första hand följande målgrupper; pitebor, näringsliv, besökare, inflyttare, förtroendevalda och anställda.

Grafisk profil

En enhetlig bild ökar genomslagskraften i den samlade kommunala informationen. Den grafiska profilen ska därför användas konsekvent av samtliga kommunala verksamheter. Piteå kommun har en stor bredd i sina verksamheter och en gemensam profil är viktigt för att det tydligt ska framgå vem som är avsändare i syfte att stärka förtroendet, bygga varumärket och ge möjlighet till återkoppling.

Piteå kommuns verksamheter symboliseras av logotypen renen och ska alltid användas när kommunala verksamheter är avsändare.

Piteå som plats symboliseras av logotypen Piteå, ibland kompletterad med visionen ”Det är hit man kommer när man kommer hem”. Denna logotyp används i platsmarknadsföring för att stärka Piteås varumärke för inflyttning, destination och etableringar.

Lagar och regler som styr

Piteå kommuns interna och externa information och kommunikation grundar sig på de lagar och regler som gäller för offentlig verksamhet. Några av de viktigaste är offentlighetsprincipen, yttrandefrihet, meddelarfrihet, förvaltningslag, kommunallag samt personuppgiftslag.

Kriskommunikation

Som en del i Planen för extraordinära händelser finns en krisinformationsplan som bygger på att kommunens befintliga informationsnätverk ska användas. Planen träder i kraft vid en extraordinär händelse eller kan användas vid en allvarlig störning i samhället.

Uppföljning

Revidering av kommunikationspolicyn ska ske en gång under varje mandatperiod.

Antagen av kommunfullmäktige 2009-09-14, § 120
Reviderad av kommunfullmäktige 2016-04-18, § 102

§226

**Taxa för tömning av
enskilda
avloppsanläggningar och
fettavskiljare**

22KS684

Taxa för tömning av slam samt fettavskiljare

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast reviderad	Beslutsinstans
Taxa för tömning av slam samt fettavskiljare	Taxa	2022-12-12 §	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig/processägare	Version	Diarienummer	Giltig till
Piteå Renhållning och Vatten AB	1	22KS684	2024-06-30
Dokumentinformation	Taxa för tömning av slam samt fettavskiljare		
Dokumentet gäller för	Piteå Renhållning och Vatten AB		

Taxa för tömning av enskilda avloppsanläggningar

Gäller från och med 1 januari 2023.

Taxa för tömning av enskilda avloppsanläggningar

Ordinarie tömning	2023 Kr/st (ex moms)	2023 Ink moms
Brunn eller tank 0 – 3 m ³	870 1 375	1 088 1 719
Brunn eller tank 3 – 6 m ³	1 328 1 772	1 661 2 215
Brunn eller tank 6 – 9 m ³	1 536 2 169	1 920 2 711
Brunn eller tank 9 – 12 m ³	1 856 2 566	2 320 3 208
Brunn eller tank > 12 m ³	2 467 2 963	3 083 3 704
Extra tömning utom Markbygden		
Brunn eller tank 0 – 3 m ³	1 410 – 2 215 2 063	1 763 – 2 769 2 579
Brunn eller tank 3 – 6 m ³	1 685 – 2 491 2 460	2 106 – 3 114 3 075
Brunn eller tank 6 – 9 m ³	1 966 – 2 768 2 857	2 458 – 3 460 3 571
Brunn eller tank 9 – 12 m ³	2 242 – 3 047 3 254	2 802 – 3 809 4 068
Brunn eller tank > 12 m ³	3 650 – 5 918 kr/tim	4 563 – 7 398 kr/tim
Extra tömning Markbygden + Alla akuta tömningar		
Ordinarie arbetstid	Extömn + 551 kr 1 684 kr/tim	Ex tömn + 644 kr 2 105 kr/tim
Övrig tid hushåll	1 461 kr/tim. 1 600 kr/tim + 1 900 kr/tim	1 826 kr/tim. 2 000 kr/tim + 2 375 kr/tim
Övrig tid verksamheter	1 461 kr/tim. 3 400 kr/tim + 1 950 kr/tim	1 826 kr/tim.

Övrigt		
Tillägg dragavstånd	515 kr	515 kr 644 kr
Framkörning utan utförd tömning	578 kr	578 kr 723 kr
Spolning i samband med tömning	Ex tömn + 200 Ex tömn + 400 kr	Ex tömn + 250 Ex tömn + 500 kr/tim
Ev övriga arbeten – ordinarie arbetstid	1 684 kr/tim	2 105 kr/tim
- Övrig tid	3 400 kr + 1 950 kr/tim.	4 250 + 2 438 kr/tim.

Taxan gäller 2023 och justeras därefter enligt Avfallsindex A12:3MN med augusti som jämförelsemånad.

Taxa för tömning fettavskiljare 2023-01-01

Ordinarie tömning fettavskiljare	2023 Kr/st (ex moms)
0 - 2 kbm	1 756 kr 2 405 kr
2 - 4 kbm	2 107 kr 3 127 kr
4 - 6 kbm	2 692 kr 3 848 kr
6 - 10 kbm	3 512 kr 5 292 kr
10 – 15 kbm	Timpris enl. nedan kr/tim
>15 kbm	Timpris enl. nedan kr/tim
Akut tömning fettavskiljare (utanför ordinarie runda)	
Ordinarie arbetstid	1 684 kr/tim
Övrig tid	3 400 kr/tim + 1 950 kr/tim

Taxan gäller 2023 och justeras därefter enligt Avfallindex A12:3MD med augusti som jämförelsemånad.

Beslutad av Kommunfullmäktige 2021-12-13 §

Kommunfullmäktige 2022-12-12 § :

Kommunfullmäktige fastställer att renhållningstaxan för tömning av slam samt fettavskiljare ska utgå från Avfallsindex A12:3MD med augusti månad gällande indextalet som basindex.

Styrelsen för Piteå Renhållning & Vatten AB ges rätt att årligen justera taxan tömning av slam samt fettavskiljare genom denna indexuppräknings. Sådan uppräknings får inte ske oftare än en gång per år.

§227

Samisk

förvaltningskommun

22KS646

Piteå kommun som förvaltningskommun för det samiska språket

Sammanfattning

Bedömningen är att Piteå kommun **inte har** förutsättningar att bli förvaltningskommun för samiska från och med 2023. Innan en eventuell ansökan krävs förberedelsearbete, ett första och viktigt steg är att utse en samordnare för det minoritetspolitiska arbetet, det andra steget bör vara att arbeta fram mål och riktlinjer för det arbetet.

Det finns viktiga synpunkter från förvaltningarna om svårigheterna att bedöma effekter, svårigheter med att rekrytera språkkunnig personal och svårigheter med att bedöma om det statsbidrag som utgår för en förvaltningskommun är tillräckligt. Den bedömning som görs nu är att, åtminstone initialt, så innebär steget till att bli en förvaltningskommun ökade kostnader utöver det statliga bidraget.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i riktlinjerna för verksamhetsplan 2023–2025 och budget 2023 uppdragit till Kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för Piteå kommun att bli en samisk förvaltningskommun i syfte att lämna in anmälan senast 1 april 2023.

Syftet med utredningen är att tydliggöra vad som kommer att krävas av Piteå kommun för att kunna efterleva åtagandet det innebär att vara en samisk förvaltningskommun.

Uppdragstagaren ska, i samarbete med berörda kommunala verksamheter utreda och beskriva de krav som kommer att ställas på Piteå kommun som samisk förvaltningskommun, vad uppfyller vi redan i dag och vilka åtgärder kommer att krävas och också bedöma uppskattade merkostnader.

I utredningen ska det framgå vilka verksamheter som berörs. Ett utkast ska finnas inför budgetberedningen 2022-10-05 och till KS 2022-11-07.

Lagstiftning

Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk (minoritetslagen) har gällt i Sverige sedan januari 2010. Lagen beskriver vilka rättigheter som minoriteterna har i hela landet och inom de speciella förvaltningsområden som finns för finska, meänkieli och samiska.

- Samtliga kommuner och andra myndigheter ska informera minoriteterna om deras rättigheter.
- Samtliga kommuner är också skyldiga att skydda minoriteternas språk och kultur och särskilt viktigt är barns och ungas rätt att få utveckla sitt språk och sin kultur.
- Kommuner och andra myndigheter ska ge minoriteterna inflytande över frågor som berör dem.
- Den 1 januari 2019 reviderades lagen så att rättigheter och skyldigheter stärktes ytterligare. Kommuner och regioner är nu till exempel skyldiga att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete och dessa ska på begäran kunna lämnas ut till den myndighet som har uppföljningsansvar för lagen.

Ovanstående gäller **alla** kommuner och **samtliga** minoritetsspråk.

I förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska är kommunerna skyldiga att ordna förskola och äldreomsorg på minoritetsspråken. De personer som vill använda sitt minoritetsspråk i kontakten med kommunerna har rätt att göra detta både muntligt och skriftligt.

Det som främst tillkommer för förvaltningskommuner är skyldigheten att ordna förskola och äldreomsorg där hela eller delar av verksamheten bedrivs på minoritetsspråket samt att de personer som vill använda sitt minoritetsspråk i kontakten med kommunen har rätt att göra detta både muntligt och skriftligt.

Den kommun som ingår i ett förvaltningsområde får ett statsbidrag baserat på antal invånare. Grundbeloppet är 660 000 kr per år och kommuner med mindre än 50 000 invånare får 1 grundbelopp. Grundbeloppet är tänkt att täcka de extra kostnader som kommunen har för förskola, äldreomsorg och information/kommunikation på minoritetsspråket. I dagsläget ett 25-tal kommuner, de flesta i norra Sverige.

Statsbidraget används vanligtvis till samråd, kartläggning av språkbehov inom omsorgen, informationsinsatser, utvecklingsarbete inom förskola och äldreomsorg, personalkostnader och kulturaktiviteter.

Samiska förvaltningskommuner

Sedan 2019 ingår nedanstående 25 kommuner. Skellefteå kommun ansöker om att bli en samisk förvaltningskommun från och med 2023. I Norrbotten är sex av 14 kommuner samiska förvaltningskommuner, fyra av kommunerna är förvaltningskommuner för finska och meänkieli. Fyra av kommunerna – Boden, Piteå, Älvsbyn och Pajala är inte förvaltningskommuner för något av minoritetsspråken.

- Arjeplog
- Arvidsjaur
- Berg
- Dorotea
- Gällivare
- Härjedalen
- Jokkmokk
- Kiruna
- Krokom
- Luleå
- Lycksele
- Malå
- Sorsele
- Stockholm
- Storuman
- Strömsund
- Sundsvall
- Umeå
- Vilhelmina
- Vindeln
- Åre
- Åsele
- Älvdalen
- Örnsköldsvik
- Östersund

Samiska föreningen Piteå

Det finns en samisk förening i Piteå benämnd Bithám sámesäbbre (Piteå sameförening). Föreningen bedriver verksamhet men erhåller inget föreningsbidrag från kommunen. Föreningen är heller inte listad i det kommunala föreningsregistret.

Vad gäller kultur är sameföreningen delaktig i Pite folkmusikfestival, ett arrangemang i regi av Piteå musikförbund (PMF), där stort fokus riktas mot den samiska musikkulturen.

Sammanställning av synpunkter från förvaltningar Piteå kommun

Kultur-, park- och fritidsförvaltningen

KPF-förvaltningen motsätter sig inte ett beslut om ansökan för att Piteå ska bli en samisk förvaltningskommun men förordar att kommunen i första hand inriktar sig på att uppfylla lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. (Yttrandet från Kultur-, park- och fritidsförvaltningen bifogas)

Socialförvaltningen

Socialförvaltningen önskar mer tid för att kunna utreda frågan och inkomma med ett yttrande.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att de har för lite information om vad detta kan innebära samt för kort tid för att kunna sätta sig in i frågan för att kunna lämna några kvalitativa synpunkter.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen förordar ej att Piteå kommun ansöker om att bli en samisk förvaltningskommun. Utbildningsförvaltningen anger bland annat utmaningar med att rekrytera personal med pedagogisk kompetens som också är samisktalande. De uppger också i sitt yttrande att deras erfarenheter visar på att vårdnadshavare anser närhetsprincipen viktig och befarar därför att få vårdnadshavare skulle vara beredda att skjutsa sina barn till annat område för en förskola/förskoleavdelning med samisktalande personal. (Yttrandet från barn- och utbildningsförvaltningen bifogas)

Erfarenheter från andra kommuner (utifrån Skellefteå kommuns ansökan)

- Viktigt med ett kontinuerligt samråd och att det finns en samordnare i kommunen.
- En bra handlingsplan för arbetet behövs.
- Statsbidraget ska användas till verksamhet som annars inte skulle ha genomförts.
- Goda kunskaper i samiska och god kännedom om samisk kultur är en fördel men inte avgörande för den som ska vara samordnare.
- Viktigt med bra information inom kommunorganisationen om vad det innebär att vara en förvaltningskommun.
- Fördel, men inte avgörande, om det finns en samisk förening i kommunen.

Utmaningar

- Rekrytering av personal som både har formell kompetens för arbetsuppgifterna och språkkunskaper (förskoleverksamhet och äldreomsorg).
- Personer som tillhör målgruppen (barn och äldre) finns inte samlade i någon speciell del av kommunen. Det skulle kunna göra det svårt att bedriva bra verksamhet på samiska.
- Piteå kommun saknar samordnare för de nationella minoriteterna.
- Piteå kommun saknar mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Möjligheter

- Piteå attraktivt för nationella minoriteter
- Samiskan som minoritetsspråk lyfts fram bättre
- Det barnrättsliga perspektivet stärks genom att kraven i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk i högre grad kan uppfyllas

Tjänstepersonsytttrande avseende förutsättningarna för Piteå att bli en samisk förvaltningskommun

Kommunfullmäktige har i riktlinjerna för verksamhetsplan 2023-2025 och budget 2023 gett uppdrag till Kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för Piteå kommun att bli en samisk förvaltningskommun i syfte att lämna in anmälan senast 1 april 2023.

Det finns en samisk förening i Piteå benämnd Bithám sámesäbbre (Piteå sameförening). Föreningen bedriver verksamhet men erhåller inget föreningsbidrag från kommunen. Föreningen är heller inte listad i det kommunala föreningsregistret. Att bistå med muntlig och skriftlig information på samiska är i dagsläget inte möjlig då kompetens saknas inom organisationen.

Vad gäller kultur är sameföreningen delaktig i Pite folkmusikfestival, ett arrangemang i regi av Piteå musikförbund (PMF), där stort fokus riktas mot den samiska musikkulturen. Vidare finns bred tillgång till samisk litteratur på biblioteket tack vare att folkbiblioteket i Norrbotten har gemensam cirkulation. Som boende i Piteå har man möjlighet att låna böcker från andra kommuner som redan är samiska förvaltningskommuner som Luleå, Jokkmokk, Arvidsjaur, Arjeplog m fl.

Av det underlag som bifogats inför utlåtandet framgår att det i första hand är skola och socialtjänst som berörs om Piteå beslutar att bli en samisk förvaltningskommun. KPF-förvaltningen motsätter sig inte mot ett sådant beslut men förordar att kommunen i första hand inriktar sig på att uppfylla lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Yttrande från Utbildningsförvaltningen om Piteå kommun ska ansöka om att bli en Förvaltningskommun som till största del påverkar förskolan som verksamhetsområde.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i riktlinjerna för verksamhetsplan 2023-2025 och budget 2023 gett uppdrag till Kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för Piteå kommun att bli en samisk förvaltningskommun i syfte att lämna in anmälan senast 1 april 2023.

Syfte

Att tydliggöra vad som kommer att krävas av Piteå kommun för att kunna efterleva åtagandet det innebär att vara en samisk förvaltningskommun.

Beskrivning av uppdraget

Uppdragstagaren ska, i samarbete med berörda kommunala verksamheter utreda och beskriva de krav som kommer att ställas på Piteå kommun som samisk förvaltningskommun, vad uppfyller vi redan i dag och vilka åtgärder kommer att krävas. Bedöm uppskattade merkostnader.

Ska framgå vilka verksamheter som berörs.

Utkast till budgetberedningen 2022-10-05 och till KS 2022-11-07

Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Samtliga kommuner och andra myndigheter ska informera minoriteterna om deras rättigheter.

Samtliga kommuner och andra myndigheter är skyldiga att skydda minoriteternas språk och kultur och särskilt viktigt är barn och ungas rätt att få utveckla sitt språk och sin kultur.

Samtliga kommuner och andra myndigheter ska ge minoriteterna inflytande över frågor som berör dem.

Samtliga kommuner och regioner är skyldiga att antal mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete och dessa ska på begäran kunna lämnas ut till den myndighet som har uppföljningsansvar för lagen.

Skollag och läroplaner

Förskolan, grundskolan och gymnasieskolan – skrivningar nationella minoritetsspråk i förskolan, modersmålsundervisning.

Förvaltningskommun

Skyldighet att ordna förskola och äldreomsorg där hela eller delar av verksamheten bedrivs på minoritetsspråket.

De personer som vill använda sitt minoritetsspråk i kontakten med kommunen har rätt att göra detta både muntligt och skriftligt.

Statsbidrag utgår baserat på antal invånare, ett grundbelopp är 660 000 kr per år.

Samiska förvaltningsområden

I dagsläget ett 25-tal kommuner, de flesta i norra Sverige.

Statsbidraget används vanligtvis till samråd, kartläggning av språkbehov inom omsorgen, informationsinsatser, utvecklingsarbete inom förskola och äldreomsorg, personalkostnader, kulturaktiviteter.

Skolverket skriver:

Att stödja och främja nationella minoriteter och minoritetsspråk i förskolan

Det finns fem nationella minoriteter i Sverige som har särskilda rättigheter kopplade till språk och kultur. År 2019 förstärktes stödet för Sveriges nationella minoriteter och minoritetsspråk i de lagtexter och styrdokument som bland annat styr förskolan, som skollagen (SFS 2010:800) och läroplan för förskolan Lpfö 18 (Skolverket, 2018). Det förstärkta stödet innebär bland annat att barn som tillhör de nationella minoriteterna ska stödjas i utvecklingen av sitt minoritetsspråk och främjas i utvecklingen av sin kulturella identitet i förskolan liksom även att förskolans uppdrag att stödja och främja nationella minoriteter och minoritetsspråk nu omfattar alla förskolor. Förskolan ska lägga grunden för att alla barn utvecklar en förståelse för de nationella minoriteternas språk och kulturer, även förskolor som inte har barn som tillhör de nationella minoriteterna. De flesta barn, som tillhör någon av de nationella minoriteterna, kan tala och har erfarenheter av att kommunicera på det svenska språket när de börjar förskolan. Barnens erfarenheter av och kunskaper i att kommunicera på ett minoritetsspråk kan däremot variera och flera av dessa barn har inte fått möjlighet att utveckla kunskaper i språket. Att stödja nationella minoritetsspråk i förskolan kan väcka frågor, som denna artikel syftar till att svara på, och därigenom underlätta och stödja förskolepersonalens arbete. I artikeln används förskolepersonal som ett samlingsbegrepp för förskollärare och barnskötare

För att bli erkänt som nationellt minoritetsspråk gäller att språket ska vara ett språk och inte en dialekt. Språket ska ha talats kontinuerligt i ungefär hundra år eller i minst tre generationer. Talare av språket ska också ha en uttalad önskan om att språket ska få ställning som nationellt minoritetsspråk. På dessa grunder är språken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska angivna som nationella minoritetsspråk i Sverige (SFS 2009:600). Antalet talare av språken har alltså ingen betydelse. För förskolan innebär det att ha en dialog med vårdnadshavare för att få veta om något av barnen tillhör en nationell minoritet och därmed har rätt att stödjas i utvecklingen av sitt minoritetsspråk och främjas i utvecklingen av sin kulturella identitet. Förskolan behöver också vara lyhörd för att ett barn som till exempel tillhör den nationella minoriteten samer inte nödvändigtvis har en språklig tillhörighet i enbart samiska utan även kan ha en språklig tillhörighet i något annat minoritetsspråk

Alla förskolors uppdrag och nationella minoriteters rättigheter

Det skydd som nationella minoriteter och nationella minoritetsspråk och -kulturer har rätt till lyfts fram i den reviderade läroplanen för förskolan, som trädde i kraft den 1 juli 2019: Barn som tillhör de nationella minoriteterna, där urfolket samer ingår, ska även stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Förskolan ska därigenom bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer. (Skolverket, 2018, s. 9)

Förskolans uppdrag handlar på så vis om att stödja barnens språkliga och kulturella utveckling. Förskolan ska skapa förutsättningar för barnen att utveckla sitt minoritetsspråk och sin kulturella identitet. Samtidigt handlar uppdraget om att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer. Förskolans uppdrag är på så sätt tvådelat. Dels ska individens rättigheter till sitt språk och sin kultur tillgodoses, dels, i ett vidare och längre perspektiv, ska minoriteternas språk och kulturer skyddas genom det arbete som sker i förskolorna. Förskolans uppdrag är också, att i sin utbildning, lägga grunden för alla barns förståelse för de nationella minoriteternas språk och kulturer: Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för barnens förståelse för olika språk och kulturer, inklusive de nationella minoriteternas språk och kulturer. (Skolverket, 2018, s. 6) Det innebär att uppdraget att främja minoriteters språk och kulturer nu även förstärks mot alla förskolors utbildning, även de som inte har deltagande barn från de nationella minoriteterna. Det är på så vis alla förskolors uppdrag att främja de nationella minoriteternas språk och kulturer. I förvaltningsområden finns från 1 januari 2019 en rätt till förskola där hela eller väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska. Vad en väsentlig del innebär förklaras inte i skollagen (SFS 2010:800, 8 kap 12 a §) men enligt Regeringens proposition En stärkt minoritetspolitik måste utgångspunkten vara:

att omfattningen av utbildningen på minoritetsspråket bör vara sådan att den bidrar till att minoritetsspråken bevaras, utvecklas och förs vidare till nya generationer. (Regeringens proposition 2017/18:199, s. 57) Det innebär att förskolans utbildning till huvudsaklig del ska bedrivas på det nationella minoritetsspråket, vilket betyder att förskolan måste ha personal som kan minoritetsspråket. I propositionen nämns också nivån på personalens språkkunskaper, förskolans strukturerade arbete med att främja språk, arbetsmetoder och samverkan med vårdnadshavare, som viktiga aspekter i arbetet att bevara, utveckla och överföra språk och kulturer. I kommuner inom förvaltningsområden ska också vårdnadshavare som ansöker om förskola åt sitt barn tillfrågas om de önskar plats i en förskola, som bedrivs på det språk som kommunen är förvaltningsområde för. I Sverige finns redan exempel på olika sätt att arbeta med att främja minoritetsspråken, som språkbad och tvåspråkig förskola eller tvåspråkiga avdelningar. Språkbad innebär att hela förskolans utbildning bedrivs på minoritetsspråket, att barnen blir "badade" i minoritetsspråket. Tvåspråkig förskola eller avdelning innebär att både minoritetsspråket och svenska språket används i utbildningen. I några kommuner erbjuds också ambulerande stöd på minoritetsspråket, externa resurser, som åker till olika förskolor för en eller ett par timmars språkstöd per vecka.

Samverka med vårdnadshavare

För att främja det nationella minoritetsspråket hos ett enskilt barn är det viktigt att förskolan involverar vårdnadshavarna i barnets språkutveckling. Från tidigare forskning vet vi att för att språk ska utvecklas och bli livskraftiga behöver språket värdesättas dels i samhället, dels av dess talare (Fishman, 1991). En konsekvens av det förtryck och de kränkningar som flera av de nationella minoriteterna fått utstå är att många vårdnadshavare inte talar minoritetsspråket med sitt barn. Det kan även innebära att språket talades av tidigare generationer men att barnets vårdnadshavare inte talar det. Förskolan fyller här en viktig funktion i att samverka med vårdnadshavare om hur de tillsammans kan främja barnets språk och kultur (se Huss, 2014).

Samverkan kan gå till så att förskolepersonal under utvecklingssamtalen avsätter tid för att tillsammans med vårdnadshavare samtala om barnets utveckling av språk, kultur och identitet:

- Vad är vårdnadshavarnas önskan? Vad tycker de är särskilt viktigt?
- Talar det nationella minoritetsspråket i hemmet? När kommer barnet i kontakt med språket?
- Vad är barnets intresse för minoritetskulturen och minoritetsspråket?
- Hur kan förskolan och vårdnadshavare tillsammans stimulera barnets språkutveckling i minoritetsspråket och kulturella identitet?

Om vårdnadshavare inte talar språket, men ändå önskar att barnet får möjlighet att stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk kan förskolan:

- Uppmuntra vårdnadshavare att inför barnet visa nyfikenhet och intresse för det som sker kring minoritetsspråket och kulturen i förskolan.
- Uppmärksamma vårdnadshavare på hur de kan främja minoritetsspråket i hemmet, genom att till exempel lyssna på ljudsagor, se på film, fira betydelsefulla traditioner eller delta i föreningsliv där språket används.
- Ge vårdnadshavare tips på internetsidor, där information om och på minoritetsspråket finns.

Om vårdnadshavare talar det nationella minoritetsspråket kan förskolan dessutom:

- Uppmuntra och stödja vårdnadshavare att fortsätta tala språket i hemmet och i förskolan, exempelvis vid lämning och hämtning.
- Fråga om vårdnadshavare vill hjälpa till med att översätta begrepp, läsa sagor, återberätta muntliga berättelser eller ta med kläder och saker med kulturell betydelse.
- Uppmärksamma vårdnadshavare på hur de kan främja språket i hemmet, genom att

läsa sagor, prata, se på film och delta i föreningsliv där språket används.
Samordna och organisera förskolans språkutvecklande arbete

En viktig faktor för att främja minoritetsspråk är att det finns förskolepersonal som talar minoritetsspråket (Todal, 2007). Det är också viktigt att de har förmågan och får möjlighet att använda minoritetsspråket i vardagliga sammanhang i förskolan. Förskolepersonal, som talar minoritetsspråket och svenska språket, kan då skifta mellan språken i förskolan (Skaremyr, 2019). Att det finns förskolepersonal som kan minoritetsspråken är avgörande för utveckling av minoritetsspråken, men det krävs också ett tydligt strukturerat arbete. För att en språkutvecklande utbildning för minoritetsspråk ska bli gynnsam måste all förskolepersonal ta ansvar för att främja minoritetsspråken. Om till exempel endast en förskollärare, som talar ett minoritetsspråk, tar ansvar för att synliggöra och använda ett minoritetsspråk riskerar språket att försvinna och bli osynligt i förskolans lärmiljöer om förskolläraren slutar, vilket visas i en studie av Skaremyr (2019). All personal har därför ett ansvar och en viktig uppgift i att främja barns utveckling av minoritetsspråk och kulturell identitet. Det är på så vis viktigt att organisera och planera för hur stimulans av minoritetsspråk ska gå till i förskolan till exempel genom att formulera en språkpolicy.

Att stödja och främja nationella minoriteter och minoritetsspråk i förskolan
November 2019, reviderad september 2020
<https://larportalen.skolverket.se>

Yttrande från Utbildningsförvaltningen om samtycke att ansöka om att bli en förvaltningskommun

Utbildningsförvaltningen förordar ej att Piteå kommun ansöker om att bli en samisk förvaltningskommun. Som förvaltningskommun krävs att vi öppnar en samtalskalande förskoleavdelning med samisktalande personal. Att rekrytera personal med samiska som modersmål är redan i dag svårt (oavsett om vi fokuserar på nord-, syd-, lule- eller Pitesamiska. Förskolan har annonserat flertalet gånger men inte fått någon sökande. Vi har även haft svårt att köpa in konsulter som kan språket. I våra kontakter med samiska förvaltningskommuner i närområdet finner vi att även dessa kommuner (som har en betydligt större samisk befolkning) har mycket svårt att tillsätta personal med samiska som modersmål. Om vi mot all förmodan finner personal med samiska som modersmål innebär satsningen en utökad kostnad med ca 2,5 – 3,0 mkr/år (personal och lokalkostnader) något som därmed ej inryms i det statsbidrag som medföljer en förvaltningskommun.

Vår erfarenhet är dessutom att de flesta vårdnadshavare anser att närhetsprincipen är viktig och vi befarar att det därför skulle vara få vårdnadshavare som är beredda att skjutsa sina barn till annat område för förskola.

Om man är en förvaltningskommun innebär det att alla dokument ska vara översatta till samiska. Hemsidan ska också vara översatt, dessutom ska det finnas tillgängligt material i verksamheterna. Även detta medför kostnader för kommunen som skall inrymmas i det statsbidrag som tillkommer. Vi bedömer att det tillkommande statsbidraget inte kommer att räcka till de utökade kostnaderna hos utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och kommunledningsförvaltningen utan kommer att kräva mer resurser.

Förskolan är fullt medveten att vi har ett arbete kring minoritetsspråken som behöver utvecklas utifrån de riktlinjer läroplan och skollag har beslutat. Därför föreslogs år 2021 att Utbildningsförvaltningen istället skulle bedriva ett projektarbete om minoriteter. En projektplan har utarbetats avseende **Nationella minoriteter i Piteås förskolor och skolor** som skulle genomföras under åren 2021–2023, något som även ligger väl i linje med Piteå kommuns prioriterade mål

”Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund men även gällande läroplan och skollag.

Barn- och utbildningsnämnden äskade 1,5 mkr inför 2022, 750 tkr beviljades, resterande medel kommer att fördelas under de kommande 2 åren, enligt de anslagsöverföringar som finns i kommunfullmäktiges verksamhetsplan. Utbildningsförvaltningen anser att detta förbättringsarbete är att föredra framför att bli förvaltningskommun i samiska.

Beskrivningen av projektplanen finns i bifogad fil.

Med vänlig hälsning
Elisabeth Fjällström
Avdelningschef förskola

§228

Åtgärdsprogram luft och partiklar

21KS550

Åtgärdsprogram

för partiklar PM_{10} i Piteå
2022-2028

Piteå kommun

I. Innehållsförteckning

2.	Organisation för arbetet	3
3.	Bakgrund	3
3.1	Lagstiftning	3
3.2	Miljö kvalitetsnormer, miljö kvalitetsmål och utvärderingströsklar	3
3.3	Utsläppskällor för partiklar	4
3.4	Partiklars effekt på hälsan	5
4.	Nuläge	5
4.1	Luftsituation	5
4.2	Mätning av luften i Piteå	6
4.3	Beräkning av luften i Piteå	7
4.4	Redan genomförda åtgärder	9
4.4.1	Bättre framkomlighet för gående och cyklister i centrum	9
4.4.2	Parkeringsnorm	10
4.4.3	Införande av parkeringsavgifter	10
4.4.4	Utformning	10
4.4.5	Hastighet	10
4.4.6	Gångfartsområde på Rådhusstorget	10
4.4.7	Busstrafik	11
5.	Mål och uppföljning	11
5.1	Mål	11
5.2	Uppföljning	11
6.	Förslag på åtgärder	11
6.1	Trafikregleringar	13
6.1.1	Sänkt hastighet	13
6.1.2	Minskade biltrafikflöden	13
6.1.3	Dubbdäcksfria zoner	13
6.1.4	Miljözoner	13
6.2	Drift och underhåll	14
6.2.1	Halkbekämpningsmaterial	14
6.2.2	Dammbindning	14
6.2.3	Ökad vattenspridning vid sandupptagning	14
6.2.4	Undvik gatustädning vid vädertillfällen med inversion	15
6.3	Fysiska åtgärder och ombyggnationer	15
6.3.1	Parkering	15
6.3.2	Ombyggnation Lillbrogatan	15
6.3.3	Byte av slitlager	15

6.3.4	Utbyggnad av gång- och cykelvägnätet.....	15
6.3.5	Norrbotniabanan	16
6.4	Påverkansåtgärder	16
6.4.1	Trängselskatt.....	16
6.4.2	Utökad kollektivtrafik	16
6.4.3	Anpassade parkeringsavgifter.....	16
6.4.4	Miljökrav vid upphandling	16
6.4.5	Samordnade varustransporter	17
6.4.6	Kampanjer, nudging och marknadsföring.....	17
6.5	Organisation/arbetssätt.....	17
6.5.1	Resvaneundersökningar	17
6.5.2	Luftmiljöberäkningar.....	17
6.5.3	Luftmätningar i realtid.....	18
6.5.4	Styrande dokument	18
7.	Konsekvenser	18
7.1	Miljöbedömning.....	18
7.2	Barnkonventionen	18
8.	Referenser	19

Bilagor

1. SMHI rapport, Luftkvalitetsberäkningar inför Åtgärdsprogram i Piteå – Spridningsmodelleringar med SIMAIR-väg, rapport nr 2022-41
2. Trafikutredning luftmiljö Piteå, 2022, Norconsult AB

2. Organisation för arbetet

Under år 2022 har nedanstående tjänstepersoner i Piteå kommun deltagit vid framtagandet av åtgärdsprogrammet.

Projektledare:

Mikael Ferm, projektledare, Planeringsavdelningen

Arbetsgrupp:

Helén Eriksson, enhetschef, Planeringsavdelningen

Kjell Norberg, trafikplanerare, Planeringsavdelningen

Therese Berglund, miljöinspektör, Avdelning Miljö- och hälsoskydd

Styrgrupp:

Jan Johansson, förvaltningschef, Samhällsbyggnad

Johan Wirtala, avdelningschef, Planeringsavdelningen

Micael Kemi, avdelningschef, Gatuavdelningen

Patric Lundström, vice ordförande, Kommunstyrelsen

Brith Fäldt, ordförande, Samhällsbyggnadsnämnden

3. Bakgrund

Under juni 2021 beslutade Naturvårdsverket att ett åtgärdsprogram för partiklar behövde upprättas för Piteå. Beslutet översändes till Länsstyrelsen som överlät till Piteås kommun att ta fram ett åtgärdsprogram. Naturvårdsverkets beslut grundade sig på de luftmätningar som utförts vid Prästgårdsgatan av avdelningen miljö- och hälsoskydd och som visat att miljökvalitetsnormen för partiklar överskridits under 2020. Detta åtgärdsprogram är tänkt att gälla 2022–2028.

3.1 Lagstiftning

De svenska miljökvalitetsnormerna (MKN) för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön genom att ange föroreningsnivåer som inte får överskridas. Ursprunget till miljökvalitetsnormerna är EU:s direktiv (2008/50/EG) om luftkvalitet och renare luft i Europa. Luftkvalitetsdirektivet är ett minimidirektiv som innebär att medlemsländerna har möjlighet att sätta strängare krav på nationell nivå. De svenska miljökvalitetsnormerna anges i luftkvalitetsförordningen (2010:477). Krav på åtgärdsprogram för luftkvalitet regleras i 5 kap. miljöbalken, luftkvalitetsförordningen och i tillhörande föreskrifter. Ett åtgärdsprogram behövs när halterna överstiger eller riskerar att överstiga en viss nivå, de så kallade miljökvalitetsnormerna. Åtgärdsprogrammet ska omprövas vid behov, dock minst vart sjätte år.

Förutom lagstiftning finns även bland annat Air Quality Guidelines (AQG) där Världshälsoorganisationen (WHO) sammanställer världens kunskap om luftföroreningar och hälsa och släpper regelbundet riktlinjer för luftkvalitet. Dessa riktlinjer fungerar som underlag till beslutsfattare för att användas i arbetet med att minska människors exponering för luftföroreningar.

3.2 Miljökvalitetsnormer, miljökvalitetsmål och utvärderingströsklar

Kommunerna ansvarar för att kontrollera luftkvaliteten för de flesta miljökvalitetsnormerna. Kontrollen ska ske i form av mätning, modellering eller objektiv skattning beroende på luftkvalitetssituationen och eventuell mätstation ska placeras i enlighet med luftkvalitetsförordningen.

Miljökvalitetsnormer för luft finns för bland annat partiklar, kvävedioxid, bensen, svaveldioxid, bens(a)pyren och ett antal metaller. Miljökvalitetsnormerna säkerställer en ”lägsta nivå” för skydd av hälsa och miljö. Miljökvalitetsnormen för partiklar PM₁₀ innebär att partikelhalten får överstiga 50 µg/m³ som genomsnitt per dygn (dygnsmedelvärde) under högst 35 dygn per år och högst 40 µg/m³ som genomsnitt för ett kalenderår.

Riksdagen har beslutat om miljökvalitetsmål för frisk luft. Riktvärdena sätts med hänsyn till känsliga grupper och innebär att halten av partiklar PM₁₀ inte ska överskrida 15 µg/m³ beräknat som årsmedelvärde eller 30 µg/m³ beräknat som dygnsmedelvärde (Sveriges miljömål, 2022). Dygnsmedelvärdet får överskridas högst 35 dygn per år.

Riksdagens definition av miljömålet Frisk luft är ”Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas”.

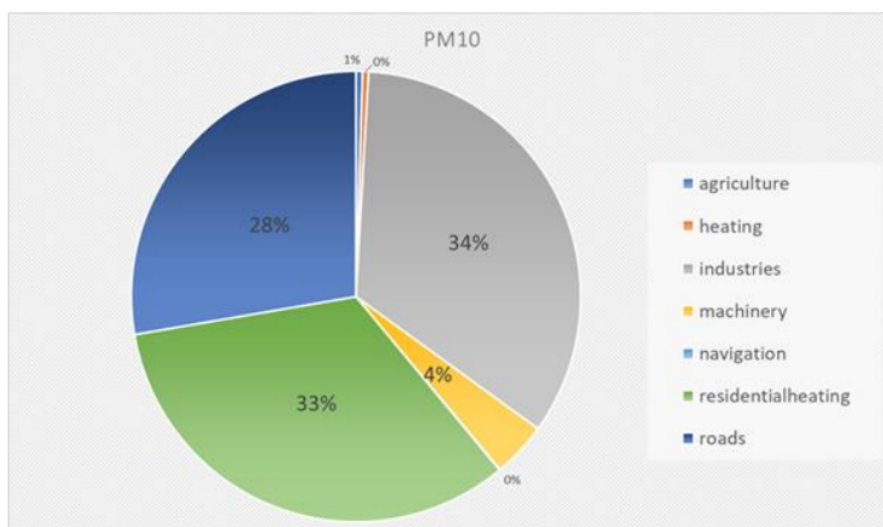
Luftkvalitetsförordningen anger vilka så kallade utvärderingströsklar som gäller för de olika ämnena som ska kontrolleras. Den övre utvärderingströskeln (ÖUT) och nedre utvärderingströskeln (NUT) anger i vilken omfattning kommunen fortsättningsvis behöver kontrollera de olika luftföroreningarna, beroende på om trösklarna underskrids eller överskrids. Om ÖUT överskrids ska kontinuerliga mätningar göras och om ÖUT underskrids får kontrollen ske genom en kombination av mätning och beräkning. Om NUT underskrids innebär det att inga kontinuerliga mätningar eller beräkningar behövs utan kommunen kan i stället årligen göra en uppföljning av genomförd kartläggning.

3.3 Utsläppskällor för partiklar

Partiklar uppstår vid flera olika källor. En del av dessa är skapade av människan såsom vedeldning och dubbdäckslitage och andra är naturliga som ex. havsvågor och ökendamm.

De större partiklarna PM₁₀ bildas framför allt via slitage, exempelvis från nedbrytning av vägbanan på grund av dubbdäck. Dessa partiklar utgör även den största massan av partiklar i luften. De mindre partiklarna PM_{2,5} kommer främst från olika förbrännings- och industriprocesser (Stenvall, Annika, m.fl., 2022).

Figur 1 visar källfördelning av urbana haltbidrag vid Prästgårdsgatan. Figuren visar att de mest betydande bidragen är ifrån industrier, småskalig uppvärmning och vägtransporter.

Figur 1. Urbana haltbidrag från SIMAIR i centrala Piteå fördelat på sju olika källtyper.

Stoftutsläpp från industrier ”uppströms” älvdalgången i Piteå anses som en faktor som rimligen är av underordnad betydelse, något som inte minst styrks av det markanta säsongsmönstret hos de uppmätta halterna. Osäkerheten ifrån industriutsläpp kommer huvudsakligen ifrån sekretess, vilket påverkar både varifrån utsläpper kommer och hur stora de är. Det finns dock utsläpps-siffror för Smurfit Kappa som troligen är den största källan i Piteå. Utsläppen från småskalig uppvärmning kommer ifrån schablonmässig fördelning på bostadsområden och är lokalt osäker. SMHI:s bedömning är dock att SMED-emissionerna snarare är överskattade i Piteå. Detta eftersom användningen av fjärrvärme är utbredd i de centrala delarna, vilket sannolikt inte helt tagits hänsyn till i SMED-emissionerna (Leung, Wing m.fl., 2022).

Källan påverkar inte bara partiklarnas storlek utan även deras sammansättning. Till exempel kan slitagepartiklarna från vägbanan bestå till en stor del av olika mineraler medan förbränningspartiklarna från vedeldning består främst av kolföreningar.

I förorenad luft kan partiklarna också beläggas med andra ämnen, såsom sulfater, nitrater och organiska ämnen. Eftersom en partikel kan ha flera källor kan det vara svårt att avgöra vilken källa den kommer ifrån.

Långdistanstransporten av $PM_{2,5}$ från andra länder är av stor betydelse för partikelhalterna i Sverige. Detta gäller särskilt i södra Sverige, där halterna av $PM_{2,5}$ i urban bakgrundsluft är avsevärt högre jämfört med den norra delen av landet (Naturvårdsverket, 2022).

3.4 Partiklars effekt på hälsan

Partiklar är den grupp av alla luftföroreningar i stadsluften som har starkast koppling till negativa hälsoeffekter. Partiklarna kan genom inandning transporteras in i kroppen och påverka såväl andningsorganen som andra organ. Vilka hälsoeffekter partiklarna har påverkas av deras kemiska och fysikaliska egenskaper.

Korttidsexponering för relativt höga halter av partiklar kan orsaka andningsbesvär och andra luftvägssymtom, men även hjärt- och lungsjukdomar samt förtida dödsfall. Däremot kan långtidsexponering för redan låga halter av partiklar orsakar bland annat hjärt- och kärlsjukdomar och lungcancer. Partiklar har särskilt stora negativa effekter på barns hälsa. De orsakar till exempel astma och försämrade lungutveckling hos barn.

Enligt WHO finns det ingen tröskel för partikelhalten, under vilken negativa hälsoeffekter inte förekommer. Därför är det fördelaktigt för människors hälsa att sträva efter så låga partikelhalter i luft som möjligt (Naturvårdsverket, 2022).

4. Nuläge

4.1 Luftsituation

Miljökvalitetsnormen för partiklar PM_{10} överskreds avseende dygnsmedelvärde under 39 dagar jämfört med totalt 35 tillåtna under år 2020. De flesta dygnsöverskridanden skedde under månaderna mars och april, men några överskridanden skedde även i januari samt i november.

De som exponerades av halter över miljökvalitetsnormen PM_{10} under år 2020 var cirka 400 personer inom en 100 meters radie runt mätstationen. I centrala Piteå (det område som har avgränsats i SMHI:s beräkning) bor cirka 3 650 personer som riskerar att exponeras av halter över miljökvalitetsnormen PM_{10} . Inom centrala Piteå finns ett antal skyddsvärda objekt som riskerar att exponeras; en förskola, en hälsocentral, livsmedelsbutiker och övriga butiker.

4.2 Mätning av luften i Piteå

Kommunen har en mätstation för dygnsvisa mätningar av partiklar PM_{10} och kvävedioxid (NO_2) på Prästgårdsgatan 43A i centrala Piteå. Koordinater för mätstationen är N 7259418 och E 801475 (Sweref99 TM). Utöver de dygnsvisa mätningarna av kvävedioxid utförs även månadsvisa mätningar av kvävedioxid vid ytterligare sju olika platser i Piteå.

Mätningar av partiklar PM_{10} har utförts sedan 2004 utom 2010 då inga partikelmätningar utfördes. Under åren 2004 – 2009 mättes partiklar som PM_{10} i urban bakgrund (Rådhusstorget). Under 2011 (6 månader) samt januari – mars 2012 som $PM_{2,5}$ i gaturum samt från oktober 2012 återigen som PM_{10} , men då i gaturum (Prästgårdsgatan). Från och med 2019 mäts partiklar PM_{10} under hela året.

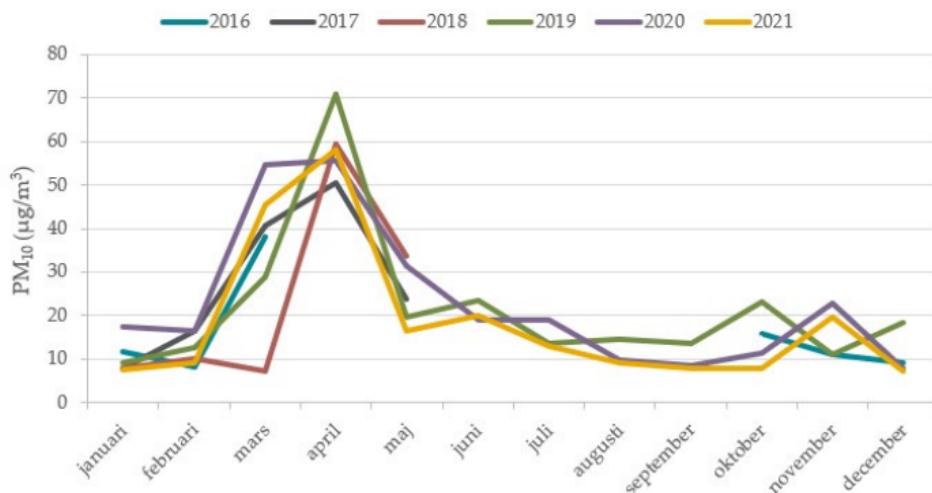
Det mätinstrument som används för PM_{10} är IVL PModell S 10. Instrumentet är för närvarande inte ett godkänt mätinstrument, men det har visat god överensstämmelse med referensmetoden under tidigare utvärdering. Piteå kommun har för avsikt att påbörja kontinuerliga mätningar med godkänt instrument under 2023. Detta eftersom det finns krav på att utrustning som används för kontinuerliga mätningar ska överensstämma med referensmetoden eller likvärdig metod och vara godkänd av Naturvårdsverket.

Då endast miljö kvalitetsnormen överskreds vad gäller PM_{10} och 90-percentil (dygnsmedelvärde) redovisas endast resultat för mätning av PM_{10} vid Prästgårdsgatan i tabell 1. Även ÖUT och NUT redovisas i tabellen.

PM ₁₀	2017	2018	2019	2020	2021
Årsmedelvärde*	26	21	22	22	18,4
MKN, 40 µg/m ³ (årsmedelvärde)					
ÖUT, 28 µg/m ³ (årsmedelvärde)					
NUT, 20 µg/m ³ (årsmedelvärde)					
MKN, antal dygn >50 µg/m ³ (dygnsmedelvärde) av 35 tillåtna	20	20	31	39	26
ÖUT, antal dygn >35 µg/m ³ (dygnsmedelvärde) av 35 tillåtna	33	29	45	57	36
NUT, antal dygn >25 µg/m ³ (dygnsmedelvärde) av 35 tillåtna	43	40	71	84	52

Tabell 1. Resultat för mätning av PM₁₀ vid Prästgårdsgatan. *Under åren 2017–2018 är detta 6-månadersmedelvärde.

Vid årsvisa jämförelser av månadsmedelhalterna av PM₁₀ vid Prästgårdsgatan framgår det tydligt att de högsta halterna uppkommer på våren (figur 2), främst på grund av att det generellt är mindre nederbörd och mer damning (resuspension) under denna årstid jämfört med resten av året.

Figur 2. Årsvis jämförelse av månadsmedelvärden av PM₁₀ i Piteå för 2016–2021.

4.3 Beräkning av luften i Piteå

SMHI har på Piteå kommuns uppdrag genomfört luftkvalitetsberäkningar vid vissa högt belastade gator inför framtagandet av ett åtgärdsprogram. Luftkvalitetsförordningen slår fast att varje kommun ska kontrollera att miljökvalitetsnormen uppfylls. Mätdata från kontinuerliga mätningar av PM₁₀ vid mätstationen på Prästgårdsgatan 43 visade att miljökvalitetsnormen för PM₁₀ överskreds 39 dygn under år 2020. Miljökvalitetsnormen för PM₁₀ dygnsmedelvärden är 50 µg/m³ som inte får överskridas mer än 35 gånger under ett kalenderår, vilket motsvarar 90-percentilen. Naturvårdsverket bedömde under 2021 att ett åtgärdsprogram behöver upprättas för Piteå kommun för att se till att miljökvalitetsnormen kommer att följas.

Spridningsmodellen SIMAIR har använts för att beräkna luftkvaliteten för 12 gatuavsnitt i centrala Piteå. Gatuavsnitten som valts ut är de som omgärdar centrala Piteå och där kommunen bedömer att det är mest sannolikt att riskera överskridande av miljökvalitetsnormerna. Beräkningarna har genomförts för partiklar PM₁₀ och NO₂ med hjälp av verktyget SIMAIR-väg. En efterbearbetning gjordes för att uppskatta halt av fina partiklar PM_{2,5}.

De modellberäknade halterna har korrigerats genom jämförelse mellan mätta och beräknade halter vid Prästgårdsgatan 43. SMHI:s rapport presenterar haltresultaten efter korrigering.

SIMAIR användes även för att testa (utan korrektion av modellresultat) påverkan av dammbindning samt typ av asfalt. En beräkning med och utan dammbindning på Prästgårdsgatan gav en minskning av det lokala bidraget till årsmedelhalten med 13 %. Jämförande beräkningar gjordes också för samma plats gällande asfaltstyp: Det lokala bidraget till årsmedelhalten sjönk med 5 % när asfaltstyp ändrades från standard till slitstark.

Resultaten för partiklar PM₁₀ visar att halterna överskrider miljö kvalitetsnormen för alla undersökta gaturum. I samtliga fall är det 90-percentilen av dygnsmedelvärden som överskrider miljö kvalitetsnormen, för årsmedelvärde överskrids den nedre utvärderingströskeln. Det gatuavsnitt med störst överskridande är Timmerleden utanför Nordea, där 90-percentilen av dygnsmedelvärdet blev 70,4 µg/m³, medan miljö kvalitetsnormen medger högst 50 µg/m³, se tabell 2 samt figur 3. Resultterande årsmedelvärde av PM₁₀ blev 27,9 µg/m³, dvs. just under den övre utvärderingströskeln som är 28 µg/m³. Orsaken till Timmerledens höga halt nivåer jämfört med övriga gator är det betydligt större trafikflödet och den samtidigt väsentligt högre andelen tung trafik.

	Årsmedelvärde [µg/m ³]		90-percentil, dygn [µg/m ³]	
	Sida 1	Sida 2	Sida 1	Sida 2
Hamngatan 47	20,9	21,1	53,4	53,9
Hamngatan 57	21,3	21,4	54,0	54,1
Hamnplan 30	22,3	22,0	56,1	55,9
Hamnplan 38	22,0	22,1	55,8	55,8
Kyrkbrogatan 5B	20,7	20,7	52,4	52,8
Prästgårdsgatan 36	21,4	21,5	54,3	54,4
Prästgårdsgatan 51	21,2	21,7	53,9	54,5
Sundsgatan 25	22,3	22,5	57,3	57,1
Sundsgatan vid Prästgårdsgatan 16	23,3	23,1	58,7	57,9
Timmerleden utanför Coop	27,0	26,6	68,2	65,6
Timmerleden utanför Nordea	28,0	27,5	70,4	68,8
Västergatan 4	22,5	24,6	56,4	62,6

Tabell 2. Beräknade halter av PM₁₀. Gul markering visar på halter över nedre utvärderingströskel och röd markering visar överskridande av miljö kvalitetsnormen.

Figur 3. Lokalisering av korrigerade 90-percentil dygnsmedelvärde av PM₁₀ för de 12 utvalda gatuavsnitten.

De urbana och lokala haltbidragen till årsmedelhalten av PM₁₀ är 25,2 µg/m³, vilket är ~90 % av totalhaltbidrag. Observera att det är just de urbana och lokala haltbidragen som Piteå kan påverka på egen hand. Det har inte varit möjligt att uppskatta urbana och lokala haltbidrag var för sig (till det hade behövts en mätstation också i urban bakgrund).

Det regionala haltbidraget är 2,75 µg/m³, vilket är ~10 % av totalhaltbidrag. Regionalt haltbidrag i Piteå har jämförts med regional bakgrund från bakgrundsstationen Bredkålen och det kan konstateras att SIMAIR kan simulera regionalt haltbidrag utmärkt.

Vid jämförelse mot mätdata i gaturum noteras en underskattning av de simulerade partikelhalterna. SIMAIR ser ut att ha svårt att reproducera de höga halteepisoderna under våren. Eftersom valideringen av det regionala haltbidraget visar på god överrensstämmelse så får orsak till underskattningen sökas i urbana och lokala haltbidrag. Korrektionsterm tillämpades för summan av urbana och lokala haltbidrag.

Halterna av partiklar PM_{2,5} är låga i jämförelse med norm och utvärderingströsklar. De högsta halterna hittas på Kyrkbrogatan 5B, med en årsmedelhalt på 6,0 µg/m³, att jämföra med nedre utvärderingströskeln som är 12 µg/m³.

Resultaten visar att miljö kvalitetsnormen för NO₂ inte överskrids vid något gatuavsnitt för varken årsmedelvärde, dygnsmedelvärde eller timmedelvärde. För årsmedelvärde och 98-percentil av timmedelvärde klarar alla de 12 utvalda gatuavsnitten även miljö kvalitetsmålen. Det lokala bidraget utgör 32–54 % av det totala haltbidraget i de studerade gatuavsnitten. Det urbana haltbidraget står för ungefär 44 % och resten är regionalt bidrag från utlandet och långväga bidrag från övriga Sverige.

Rekommendationer baserat på SMHI:s studie:

- Använd dammbindningsmedel under säsong för uppvirvling (vårvinter/vår).
- Fortsätt med täta intervall för gatustädning men öka vattenbegjutningen rejält direkt före sandupptaget.
- Undvik gatustädning vid vädertillfällen med inversion (stabil skiktning, varm luft kan inte stiga).

4.4 Redan genomförda åtgärder

Nedanstående åtgärder är genomförda efter år 2020. Piteå kommun bedömer att åtgärderna har en positiv påverkan på luftkvaliteten i Piteå.

4.4.1 Bättre framkomlighet för gående och cyklister i centrum

Piteå kommuns översiktsplan säger att gående och cyklister ska prioriteras i centrum. En prioritering av detta slag innebär att gående och cyklister alltid ska stå i första led när gaturummet ska prioriteras. Ett antal åtgärder har genomförts i de centrala delarna av Piteå och i alla nya projekt ska detta vägas in och prioriteras.

Tidplan: Åtgärden har påbörjats och prioriteras i varje projekt.

Påverkan på källa: Vägtrafiken

Effekt: Liten effekt. En omfördelning av yta till förmån för gång- och cykelåtgärder förbättrar framkomligheten och ökar attraktiviteten för hållbara resor. En förändrad färdmedelsfördelning med ökad andel hållbara trafikslag som gång, cykel och kollektivtrafik samt minskad biltrafik, minskar partikelutsläppen från vägslitage och förbränningsmotorer.

4.4.2 Parkeringsnorm

Piteå kommuns parkeringsnorm ska uppdateras minst en gång per mandatperiod. En ny/uppdaterad parkeringsnorm kommer därför att arbetas fram under senhösten 2022.

Tidplan: Åtgärden påbörjas under 2022.

Påverkan på källa: Vägtrafiken

Effekt: Liten effekt. Parkeringsnormen är ett styrmedel som påverkar antalet tillgängliga parkeringar. Effekten av parkeringsnormen kan ha olika effekt på trafikmängd och i förlängningen luftkvaliteten beroende på vilket nivå normen sätts. Mindre antal parkeringar kan eventuellt medföra mindre trafikmängd.

4.4.3 Införande av parkeringsavgifter

Piteå kommun har avskaffat P-skivan och infört betalning på samtliga kommunala parkeringar i centrum. Några parkeringar har fortfarande kvar avgiftsfri tid, dock endast två timmar per dygn. Samtliga parkeringar i centrum kräver registrering vilket gör det omöjligt att fuska med parkeringstid. Parkeringsavgift påverkar hur länge ett fordon är parkerad på en plats vilket gör det till ett viktigt styrmedel. Avgiften medför högre omsättning på parkeringsplatserna och medför att parkeringsplatser oftare är tillgängliga och söktrafiken minskar. En översyn av parkeringsavgiften utförs årligen.

Tidplan: Åtgärden har utförts våren 2020.

Påverkan på källa: Vägtrafiken

Effekt: Medel effekt. Parkeringsavgifter är ett ekonomiskt styrmedel som påverkar omsättningen och tillgången till parkeringsplatser. På vilken nivå avgiften sätts avgör effekten på trafikmängd och i förlängningen luftkvaliteten.

4.4.4 Utformning

När en gata byggs om i Piteå kommun anpassas den alltid efter vilka fordon som har behov av gatan eller vilka fordon som kommunen vill ska kunna trafikera gatan. En trängre utformning kan få en effekt som innebär att fordon väljer andra gator som är mera anpassade till en större trafikmängd.

Tidplan: Åtgärden har utförts 2021.

Påverkan på källa: Vägtrafiken

Effekt: Liten effekt. Färre fordon innebär färre partiklar i luftmiljön.

4.4.5 Hastighet

Piteå kommun har arbetat fram en hastighetsplan som ska vara grunden till framtida hastighetsgränser i Piteå kommun. Under 2019 beslutades om en sänkning av hastighetsgränserna i Piteå centrum från 50 km/h till 40 km/h. Ändringen utfördes endast på kommunala gator.

Tidplan: Åtgärden slutförd.

Påverkan på källa: Vägtrafiken

Effekt: Liten påverkan. En hastighetssänkning på centrumgatorna ger relativt låg effekt på miljön eftersom hastigheterna för det mesta är lägre än vad den skyltade hastigheten är.

4.4.6 Gångfartsområde på Rådhusorget

Under 2020 beslutade Piteå kommun att Rådhusorget på Kyrkbrogatan ska omvandlas till ett gångfartsområde. Innan beslutet om gångfartsområde trädde i kraft byggdes Rådhusorget om med en enhetlig beläggning. Beslutet att införa regleringen tillsammans med den ombyggnation som utfördes i samband med beslutet har medfört en minskning av fordon på och över Rådhusorget.

Tidplan: Åtgärden har utförts.

Påverkan på källa: Vägtrafiken

Effekt: Stor påverkan. Trafiken har minskat i och med införandet av gångfartsområdet införande. En minskad trafikmängd ger positiva effekter på luftmiljön. Hastigheten i ett gångfartsområde innebär gångfart vilket också får positiva effekter.

4.4.7 Busstrafik

Sedan sommaren 2021 är samtliga bussar i tätortstrafiken eldrivna.

Tidplan: Åtgärden slutförd.

Påverkan på källa: Vägtrafiken

Effekt: Liten påverkan. I de områdena som Piteå kommun har problem handlar det om partiklar PM₁₀. Eldrivna fordon ger liten effekt på partiklar PM₁₀ eftersom det främst handlar om partiklar som rivs upp av dubbdäck, sopning och sandupptagning.

5. Mål och uppföljning

5.1 Mål

Målet på kort sikt är att Piteå kommun ska klara den lagstadgade miljö kvalitetsnormen för partiklar PM₁₀. Kort sikt definieras som att man inom två år ska klara miljö kvalitetsnormen.

5.2 Uppföljning

En uppföljning av åtgärdernas effekter på luftkvaliteten görs genom den kontinuerliga mätningen av föroreningshalterna som krävs enligt Luftkvalitetsförordningens krav på mätning och rapportering. Detta gör det möjligt att komplettera de föreslagna åtgärderna med ytterligare åtgärder, om de åtgärder som genomförs visar sig vara otillräckliga.

Åtgärdsprogrammet ska enligt miljöbalken omprövas vid behov, dock minst vart sjätte år. En översyn/uppföljning ska göras årligen för att se vad som är utfört och identifiera behovet av eventuella ändringar.

6. Förslag på åtgärder

Piteå kommuns förslag på olika åtgärder för att klara miljö kvalitetsnormen för PM₁₀ redovisas nedan.

Åtgärdsprogrammet har arbetats fram av projektgruppen. Piteå kommun har, förutom framtagandet av SMHI-rapporten, även låtit konsultbolaget Norconsult genomföra en trafikutredning för luftmiljön i Piteå. I den trafikutredningen lämnades ett antal förslag till åtgärder för att minska påverkan på luften. Dessa förslag finns redovisade nedan med kommentarer om vad som planeras att genomföras.

Olika åtgärder har även arbetats fram i samarbete med Gatuavdelningen på Samhällsbyggnad, även dessa finns beskrivna nedan.

I tabellen 3 nedan framkommer de åtgärder som planeras att genomföras. Kostnaderna som redovisas är preliminära och grovt uppskattade. Den procentuella haltminskningen i tabellen (effekten) kommer från SMHI:s rapport samt litteraturstudier från andra kommuners åtgärdsprogram.

Åtgärd	Genomförande	Effekt på PM ₁₀ inkl. %- haltminskning	Budget	Ansvarig
6.2.1 Halkbekämpningsmaterial	2022–2023	Stor effekt, 5 %	30 000 kr/år	Gatuavdelningen
6.2.2 Dammbindning	Ta fram rutin 2023. Ambition påbörja dammbindning 2023.	Stor effekt, 13 %	20 000 kr/år	Gatuavdelningen
6.2.3 Ökad vattenspridning vid sandupptagning	2023–	Stor effekt, 5 %	120 000 kr/år	Gatuavdelningen
6.2.4 Undvik gatustädning vid vädertillfällen med inversion	Ta fram rutin 2023	Kan ha stor effekt	10 000 kr/år	Gatuavdelningen
6.3.2 Ombyggnation Lillbrogatan	2023	Stor effekt, 5 %	Befintlig budget (investeringsplan)	Gatuavdelningen
6.3.3 Byte av slitlager	2023–	Stor effekt, 5 %	48 000 kr/år	Gatuavdelningen
6.3.4 Utbyggnad av gång- och cykelvägnätet	2022–	Liten effekt, 1 %	Kräver ofta stora investeringar	Planeringsavdelningen
6.4.2 Utökad kollektivtrafik	2022–	Liten effekt, 1 %	Svårt ange en kostnad	Planeringsavdelningen
6.4.6 Kampanjer, nudging och marknadsföring	2020-	Liten effekt, 1 %	100 000 kr/år	Planeringsavdelningen
6.5.1 Resvaneundersökningar	2022	Liten effekt (själva undersökningen)	300 000 kr	Planeringsavdelningen
6.5.2 Luftmiljöberäkningar	2022-	Liten effekt (själva undersökningen)	40 000 kr	Planeringsavdelningen
6.5.3 Luftmätningar i realtid	2023–	Liten effekt	Offertförfrågan pågår	Samhällsbyggnad
6.5.4 Styrande dokument	2022–	Liten effekt	100 000 kr/år	Planeringsavdelningen

Tabell 3. Uppskattade effekter av pågående och planerade åtgärder.

De pågående och planerade åtgärderna bedöms medföra att Piteå kommun kommer att klara miljökvalitetsnormen för partiklar PM₁₀ efter genomförandet år 2022/2023.

Förutom planerade åtgärder redovisas även de åtgärder som inte kommer att genomföras i dagsläget nedan. Där finns även vissa planerade arbetsmoment beskrivna, som inte är åtgärder utan mer ett arbetssätt.

6.1 Trafikregleringar

6.1.1 Sänkt hastighet

Utsläpp av föroreningar från vägtrafik ökar generellt med högre hastigheter. Genom att sänka hastigheter på vissa gator kan därför halter av föroreningar i luften minska. Sänkta hastigheter kan även medföra att restiden för bilar ökar, vilket kan minska antalet bilresor. Fotgängare och cyklister prioriteras i högre utsträckning. Sänkt hastighet kan bidra till en förbättrad luftkvalitet, men även förbättrad trafiksäkerhet och minskat buller.

Tidplan, ansvar, kostnad: Åtgärden slutförd.

Påverkan: Trafik

Effekt: Liten påverkan eftersom hastigheterna för det mesta är lägre än den tillåtna i centrala Piteå.

6.1.2 Minskade biltrafikflöden

Att förbjuda eller begränsa person- och/eller lastbilstrafik inom ett visst område kan vara en möjlig åtgärd för att förbättra luftkvaliteten inom det avgränsade området. Det kan exempelvis ske genom förbud mot fordon eller viss typ av fordon, såsom exempelvis tung lastbil, men kan även åstadkommas genom beslut om gågata, gångfartsområde eller enkelriktningar. Förbudet och begränsningarna kan vara dels permanenta dels tillfälliga såsom exempelvis en sommar-gågata. Begränsningar av biltrafiken riskerar dock att bidra till ökade trafikmängder inom andra områden och kan därför resultera i ökade utsläpp på andra platser och behöver därför analyseras innan genomförande.

Tidplan, ansvar, kostnad: Inte aktuell i dagsläget. Vid behov genomförs detta senare.

Påverkan:

Effekt:

6.1.3 Dubbdäcksfria zoner

Vägslitage från användningen av dubbdäck står för en dominerande andel av partiklarna i de väg- och gatumiljöer där halterna är som störst. Sedan 2009 får kommuner besluta om förbud mot fordonstrafik med dubbdäck för en viss väg eller vägsträcka. 2011 utvidgades rätten att meddela dubbdäcksförbud till att även omfatta samtliga vägar inom ett visst område. Då dubbdäck ger vissa fördelar vid förrädisk is kan det av trafiksäkerhetsskäl vara motiverat med dubbdäck på isiga vägar i norra Sverige, vilket gör det svårt att införa allt för stora permanenta dubbdäcksfria zoner i denna del av landet.

Tidplan, ansvar, kostnad: Inte aktuell i dagsläget.

Påverkan:

Effekt:

6.1.4 Miljözoner

Lagstiftningen ger kommuner möjlighet att besluta om att vissa fordon stängs ute från särskilt miljö känsliga områden. Från och med den 1 januari 2020 kan kommuner införa miljözon klass 1, 2 eller 3 i sin kommun.

Tidplan, ansvar, kostnad: Inte aktuell i dagsläget.

Påverkan:

Effekt:

6.2 Drift och underhåll

6.2.1 Halkbekämpningsmaterial

Vid halkbekämpning använder Piteå kommun idag sand med fraktionen 0–4 mm. Forskning som gjorts visar att det produceras mer PM₁₀ ju finare fraktioner det finns i sanden som används. Genom att i de centrala delarna av staden där miljö kvalitetsnormen riskerar att överskridas byta ut sanden till steril makadam med fraktion 2–4 mm kan partikelhalterna minska. Spridning av halkbekämpningsmaterial sker 2–3 gånger per vecka under spridningsperioden oktober till och med maj.

Tidplan, ansvar, kostnad: Start i oktober 2022 till och med maj 2023 i första hand, troligen tills vidare. Gatuavdelningen Samhällsbyggnad. 30 000 kr per år i merkostnad för grövre material.

Påverkan: Partikelspridning från väg

Effekt: Stor effekt. 5 % minskning av PM₁₀. De så kallade nollpartiklarna byts ut i materialet. Det är en vanlig åtgärd för kommuner för att komma till rätta med luftmiljön vid spridning.

6.2.2 Dammbindning

Vägdamm med partiklar stannar på vägytan så länge den är fuktig, blöt eller snötäckt. När vägbanan sedan torkar upp under våren virvlar partiklar från vägdamm upp till luften. Dammbindning vidtas för att minska uppvirvling av vägdamm. En saltlösning sprayas på vägbanan så att den hålls fuktig och därmed förhindras att damm emitteras upp och ökar partikelhalten PM₁₀ i luften. En utmaning är att dammbindning är svårt att genomföra då temperaturen på vägbanan är nära eller under noll grader. Den saltlösning som används fryser på vägbanan och halka uppstår. Dammbindning planeras endast att ske i centrala Piteå för att minska risken för att miljö kvalitetsnormen överskrids.

I dagsläget används inget dammbindningsmedel annat än vatten. Det finns två aktiviteter att vidta, en är att ta fram rutin för vattenspridning vid sandupptag för att optimera risken för damning. Den andra åtgärden är att tillföra medel i vattnet för att binda och minimera spridning av partiklar. Det är främst vid gator där miljö kvalitetsnormen riskerar att överskridas där dammbindningsmedel planeras att användas.

Tidplan, ansvar, kostnad: Ta fram en rutin under våren 2023. Utredda vilket dammbindningsmedel som Piteå kommun ska använda samt tid på dygnet som arbetet ska utföras. Ambition att påbörja spridning 2023. Gatuavdelningen Samhällsbyggnad, 20 000 kr i utredningskostnad. Inköp dammbindningsmedel tillkommer.

Påverkan: Partikelspridning från väg

Effekt: Stor effekt. Dammbindning antas sänka dygnsmedelvärdet av PM₁₀ med 13 % efter genomförd åtgärd. Det är dock en driftåtgärd som ger tillfällig effekt på partikelhalterna och resulterar inte i en långsiktig minskning av partikelbildande. Effekten av renhållning är svårt att bedöma, då det finns få studier på renhållningens effekt på partikelhalten.

6.2.3 Ökad vattenspridning vid sandupptagning

Ökad vattenspridning vid sandupptagning genom att på ett systematiskt och noggrant sätt vattna ytorna där sandupptagning kommer ske.

Tidplan, ansvar, kostnad: 2023–. Gatuavdelningen Samhällsbyggnad, 120 000 kr per år.

Påverkan: Partikelspridning från väg

Effekt: Stor effekt. 5 % minskning av PM₁₀. Dammbindning med vatten är en driftåtgärd som ger tillfällig effekt på partikelhalterna och resulterar inte i en långsiktig minskning av partikelbildandet. Effekten av renhållning är svårt att bedöma, då det finns få studier på renhållningens effekt på partikelhalten.

6.2.4 Undvik gatustädning vid vädertillfällena med inversion

Ta fram rutin för att gatustäda då inversion inte råder. Utredda vilken tid på dygnet som gatustädning/sandupptagning ska utföras.

Tidplan, ansvar, kostnad: Våren 2023. Gatuavdelningen Samhällsbyggnad, 10 000 kr.

Påverkan: Partikelspridning från väg

Effekt: Kan ha stor effekt.

6.3 Fysiska åtgärder och ombyggnationer

6.3.1 Parkering

Parkeringars antal och placeringar har stor betydelse för trafikflödena i ett område. Dels för att centralt placerade parkeringsanläggningar leder in trafik i centrum, dels för att hög beläggning kan medföra söktrafik. Genom att begränsa antalet parkeringar inne i centrum och i stället erbjuda parkeringsmöjligheter i centrumområdets ytterkanter kan trafikflödena på de centrala gatorna minska.

Tidplan, ansvar, kostnad: Kontinuerligt efter behov, se även ombyggnation av Lillbrogatan nedan.

Påverkan:

Effekt:

6.3.2 Ombyggnation Lillbrogatan

En sträcka av ca 200 meter ska byggas om och gestaltningen av gatan ändras så att oskyddade trafikanter prioriteras vilket på sikt leder till minskad trafik. Antalet parkeringsplatser minskar från 54 till 24. Inom vägområdet planeras även 14 träd att planteras, vilket bedöms bidra till att binda partiklar samtidigt finns risken att träd hindrar omrörning av luften.

Tidplan, ansvar, kostnad: Byggnationsstart maj 2023 och klart oktober 2023.

Gatuavdelningen Samhällsbyggnad. Är med i investeringsplan.

Påverkan: Trafik

Effekt: Stor effekt. 5 % minskning av PM₁₀. Ombyggnationen av gatan sänker bilarnas hastighet och ger mindre utrymme till motorfordonstrafiken. Oskyddade trafikanter får bredare gång- och cykelbanor. Detta ger bättre framkomlighet. Genom åtgärderna är förhoppningen att motorfordonstrafiken minskar på sträckan och då också på intilliggande vägar som Hamngatan och Prästgårdsgatan, vilket ger positiv effekt för luftkvaliteten. Kontrolleras genom trafikräkning om något år.

6.3.3 Byte av slitlager

Byte av slitlager till hårdare material som inte bidrar lika mycket till partikelspridning via nötning av dubbdäck. Detta arbete kommer endast att ske där byggnationsåtgärder på vägar genomförs i centrala Piteå exempelvis Lillbrogatan. Frågan om risk för ökat trafikbuller ska tas i beaktande. Skyltad hastighet 40 km per timme anses inte bidra till ökat trafikbuller.

Tidplan, ansvar, kostnad: Lillbrogatan, maj 2023 och klart oktober 2023. Gatuavdelningen Samhällsbyggnad, 48 000 kr per år och avskrivning 15 år. Eventuella andra vägar i centrala Piteå.

Påverkan: Partikelspridning från väg

Effekt: Stor effekt. 5 % minskning av PM₁₀.

6.3.4 Utbyggnad av gång- och cykelvägnätet

Genom att bygga ut gång- och cykelvägnätet kan framkomligheten förbättras och attraktiviteten öka för att gå och cykla. När fler väljer att gå och cykla kan trafikflödena och därmed partikelhalterna minska. Fler gång- och cykelvägar kan tillskapas genom permanenta

ombyggnationer, men kräver ofta stora investeringar och därmed långt tidsperspektiv. Genom att anlägga mer provisoriska gång- och cykelbanor som utgår från befintliga förhållanden kan gång- och cykelbanor tillskapas billigare och med kortare tidshorisont i väntan på en permanent åtgärd. Pågår kontinuerligt. Ny gång- och cykelplan är framtagen.

Tidplan, ansvar, kostnad: 2022–. Planeringsavdelningen Samhällsbyggnad.

Påverkan: Minskad trafik

Effekt: Liten effekt. 1 % minskning av PM₁₀. Bidrar till minskad bilkörning.

6.3.5 Norrbotniabanan

När Norrbotniabanan byggs finns potential att flytta över persontrafik från bil till tåg, vilket kan minska trafikflöden och därmed partikelhalterna. Norrbotniabanan möjliggör även omläggning av tunga godstransporter till järnväg. Norrbotniabanan samt dess resecentrum kommer att påverka Piteå stort samt även olika miljö kvalitetsnormer. En etablering ska utredas noggrant. Påverkan på miljö kvalitetsnormen för bland annat partiklar ska utredas av verksamhetsutövaren.

Tidplan, ansvar, kostnad: Inte aktuell i dagsläget.

Påverkan:

Effekt:

6.4 Påverkansåtgärder

6.4.1 Trängselskatt

Trängselskatt regleras i lag (2004:629) om trängselskatt som infördes 2005 för att minska trafiken under rusningstid vilket därmed även förbättrar luftkvaliteten. Lagen är utformad så att den kan tillämpas i tätorter över hela landet.

Tidplan, ansvar, kostnad: Inte aktuell i dagsläget.

Påverkan:

Effekt:

6.4.2 Utökad kollektivtrafik

Genom att utöka och anpassa busssturer till resenärernas resandemönster kan kollektivtrafikens attraktivitet öka. När fler åker buss kan trafikflödena minska och därmed även partikelhalterna.

Tidplan, ansvar, kostnad: Utökade busssturer start 2022, Planeringsavdelningen, Samhällsbyggnad. Svårt att ange en kostnad.

Påverkan: Minskad trafik

Effekt: Liten effekt i nuläget men åtgärden är påbörjad. 1 % minskning av PM₁₀.

6.4.3 Anpassade parkeringsavgifter

Att höja parkeringsavgifterna och införa avgifter på samtliga parkeringar kan vara en åtgärd för att minska biltrafikflödet i och med att det kan göra gång, cykel och buss attraktivare. Det skulle även vara möjligt att differentiera avgifterna beroende på var i staden parkering sker. För att undvika söktrafik bör parkeringsavgifterna spegla olika parkeringars attraktivitet så att beläggningsgraden för en parkering aldrig överstiger 80 %. På så sätt finns alltid parkeringsplatser lediga och ingen söktrafik uppstår.

Tidplan, ansvar, kostnad: Inte aktuell i dagsläget.

Påverkan:

Effekt:

6.4.4 Miljökrav vid upphandling

I offentlig upphandling av fordon och drivmedel kan offentliga aktörer ställa krav som gör att utsläppen av luftföroreningar från offentlig verksamhet och offentlig upphandlad verksamhet

minskar. Ett exempel kan vara att ställa krav på dubbdäcksförbud i transport- och trafikupphandlingar.

Tidplan, ansvar, kostnad: Inte aktuell i dagsläget.

Påverkan:

Effekt:

6.4.5 Samordnade varustransporter

Kommunal samordnad varudistribution kan minska lastbilstrafiken, särskilt för kommuner som använder sig av många små leverantörer med egna lastbilar. Det finns ett antal kommuner som antingen själva eller tillsammans med andra kommuner samordnat varustransporter och på så sätt minskat både utsläpp från lastbilstransporter och kostnader för den.

Tidplan, ansvar, kostnad: Inte aktuell i dagsläget.

Påverkan:

Effekt:

6.4.6 Kampanjer, nudging och marknadsföring

Kampanjer, nudging och marknadsföring används ofta i syfte att få fler att gå, cykla och åka kollektivt. Exempel på kampanjer och marknadsföring kan exempelvis vara att erbjuda gratis provperioder med kollektivtrafik, arrangera evenemang eller tävlingar i syfte att stimulera till nya färdmedelsval. Nudging handlar mer om åtgärder som styr människors beteende i en förutsägbar riktning utan att förbjuda eller begränsa valmöjligheter. Det ska inte heller finnas några ekonomiska incitament eller restriktioner. Exempel på fyra etablerade nudge-verktyg är förenkling och inramning av information, förändring av den fysiska miljön, val av standardalternativ samt dra nytta av sociala normer.

Denna typ av åtgärder kan också användas exempelvis för att påverka användandet av dubbdäck. I stället för att införa ett dubbdäcksförbud under de veckor då partikelhalterna är som högst kan kampanjer av typen ”i stan utan min bil” eller ”inga dubbdäck i centrum under april” genomföras. Vissa kampanjer pågår kontinuerligt exempelvis gratis buss under olika perioder och ”Heja dig som går och cyklar”. Annonser i dagspress om att gå och cykla samt åka buss.

Tidplan, ansvar, kostnad: 2020-. Planeringsavdelningen Samhällsbyggnad, 100 000 kr per år.

Påverkan: Minskad trafik

Effekt: Liten effekt, bidrar till minskad partikelspridning i centrum. 1 % minskning av PM₁₀.

6.5 Organisation/arbetsätt

6.5.1 Resvaneundersökningar

Genomföra återkommande resvaneundersökningar för att kunna följa utvecklingen av färdmedelsval. Resvaneundersökning är under upphandling och planeras att genomföras under 2022.

Tidplan, ansvar, kostnad: 2022. Planeringsavdelningen Samhällsbyggnad, 300 000 kr engångskostnad.

Påverkan: Minskad trafik

Effekt: Liten effekt med själva undersökningen, däremot kommer resultatet och det vidare arbetet att vara viktigt.

6.5.2 Luftmiljöberäkningar

Krav på luftmiljöberäkningar vid detaljplaner och bygglov inom utredningsområdet samt trafikutredningar vid utbyggnad och stadsutveckling av områden utanför utredningsområdet.

Beräkningar ska genomföras i samband med att staden utvecklas, bland annat med nya bostadsområden och dess påverkan på trafikmängden. Planeringsavdelningen kommer att undersöka samt ta fram en rutin för detta arbete, fokus på beräkningar då miljö kvalitetsnormen riskerar att påverkas.

Tidplan, ansvar, kostnad: 2022, Planeringsavdelningen Samhällsbyggnad, 40 000 kr.

Påverkan: Minskad trafik

Effekt: Liten effekt med själva beräkningarna, däremot kommer resultatet och det vidare arbetet att vara viktigt.

6.5.3 Luftmätningar i realtid

Genom att mäta luftmiljön och följa upp dessa i realtid kan åtgärder såsom dammbindning eller andra åtgärder sättas in. Det ger även möjlighet att gå ut med varningar till medborgarna de dagar som partikelhalterna är särskilt höga. Krav finns på att godkänd mätutrustning ska användas.

Tidplan, ansvar, kostnad: 2023–, Samhällsbyggnad, offertförfrågan pågår.

Påverkan: Minskad trafik

Effekt: Liten effekt. Med ökad kunskap om halter möjliggörs direkta åtgärder.

6.5.4 Styrande dokument

Kommunen kan genom att ta fram ett antal olika styrande dokument lägga grunden för hur trafikplaneringen ska se ut i framtiden och i vilken riktning den ska utvecklas. Exempel på sådana dokument kan vara trafikstrategi, kollektivtrafikplan, cykelplan, gångplan samt parkeringsstrategi och parkeringsnorm. Arbete pågår kontinuerligt.

Tidplan, ansvar, kostnad: 2022–. Planeringsavdelningen Samhällsbyggnad, 100 000 kr per år.

Påverkan: Minskad trafik

Effekt: Liten effekt på kort sikt.

7. Konsekvenser

Effekten av de enskilda åtgärdsförslagen är i de flesta fall liten. Den samlade effekten om alla åtgärdsförslag genomförs är emellertid betydligt större och bedöms få stor positiv effekt på luftkvaliteten i centrala Piteå. Se även tabell 3 Uppskattade effekter av pågående och planerade åtgärder under rubriken 6 Förslag på åtgärder.

7.1 Miljöbedömning

Enligt miljöbalken ska den som upprättar eller ändrar ett åtgärdsprogram göra en miljöbedömning om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekterna i åtgärdsprogrammet så att en hållbar utveckling främjas. Kommunens sammantagna bedömning är att detta åtgärdsprogram inte kommer att medföra någon betydande miljöpåverkan. Någon miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning behöver därför inte göras.

7.2 Barnkonventionen

Luftföroreningar har negativ effekt på barns hälsa. Barn är särskilt känsliga för luftföroreningar och löper en ökad risk att drabbas av astma och andra luftvägssjukdomar om de växer upp i områden med dålig luftkvalitet. Även barns genetiska förutsättningar verkar spela en roll för hur mycket luftföroreningar påverkar dem. Studier både i Sverige och utomlands visar att lungornas utveckling kan hämmas av luftföroreningar, liksom exempelvis barns inlärning och kreativitet. Åtgärder för att förbättra luftkvaliteten är därför viktiga för att värna barns rätt till bästa möjliga hälsa.

8. Referenser

Leung, Wing m.fl., 2022, SMHI rapport, Luftkvalitetsberäkningar inför Åtgärdsprogram i Piteå – Spridningsmodelleringar med SIMAIR-väg, rapport nr 2022-41

Naturvårdsverket, 2019, Luftguiden version 4

Naturvårdsverket, 2022, Fakta om partiklar i luft (PM_{2,5} och PM₁₀), [Fakta om partiklar i luft \(PM2,5 och PM10\) \(naturvardsverket.se\)](#)

Norconsult AB, 2022, Trafikutredning luftmiljö Piteå, uppdragsnummer 108 23 17, version 1.0, datum 2022-05-31

Stenvall, Annika, m.fl., 2022, Trafikutredning luftmiljö Piteå, Norconsult AB

Sundsvalls kommun, 2020, Åtgärdsprogram – för att förbättra luftkvaliteten och uppnå miljökvalitetsnormen (PM₁₀) 2020-2026

Sveriges miljömål, 2022, Preciseringar av Frisk luft, [Preciseringar av Frisk luft - Sveriges miljömål \(sverigemiljomal.se\)](#)

Åtgärdsprogram för partiklar PM_{10} i Piteå

Samrådsredogörelse 2022

Innehållsförteckning

1. Samrådsförfarande	3
2. Inkomna synpunkter	3
3. Sammanfattning av inkomna synpunkter per synpunktslämnare	3
4. Synpunkter med kommentarer	7
4.1 Allmänt	7
4.2 Programmets utformning	8
4.3 Trafikregleringar	11
4.4 Fysiska åtgärder och ombyggnationer	11
4.5 Påverkansåtgärder	13
4.6 Organisation/arbetsätt	13
4.7 Övrigt	13
5. Inkomna synpunkter i fulltext	13

Bilaga 1: Privatperson 8, synpunkter i fulltext

I. Samrådsförfarande

Arbetet med åtgärdsprogrammet har skett i en arbetsgrupp med deltagare från Samhällsbyggnad. Arbetet med åtgärdsprogrammet har under arbetets gång redovisats för Samhällsbyggnadsnämnden. Under 30 juni - 1 september 2022 var förslaget till åtgärdsprogram ute på samråd. Remissen har annonserats ut genom kungörelse i lokal ortstidning, Piteå-Tidningen samt kommunicerats ut på kommunens hemsida.

2. Inkomna synpunkter

Synpunkter har inkommit från totalt 14 olika synpunktslämnare. Av dessa har 13 framfört synpunkter på innehållet i programmet, medan en svarande har avstått från att lämna synpunkter men ändå svarat genom ett formellt remissvar. En kort sammanfattning av respektive synpunktslämnarens synpunkter redovisas. Därefter redovisas alla synpunkter grupperade efter innehållet och med kommentarer till synpunkterna. Där framkommer även om synpunkten medfört någon åtgärd. Med kommentaren "Ingen åtgärd" avses att synpunkten inte har medfört någon förändring i åtgärdsprogrammet.

Sist i dokumentet återfinns alla inkomna synpunkter i fulltext.

Synpunkter har lämnats av följande:

Privatperson 1
Privatperson 2
Privatperson 3
Privatperson 4
Privatperson 5
Privatperson 6
Privatperson 7
Privatperson 8
Privatperson 9
Miljö- och tillsynsnämnden
Naturvårdsverket
Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin
Trafikverket

Följande svarade utan synpunkter:

Länsstyrelsen

3. Sammanfattning av inkomna synpunkter per synpunktslämnare

Privatperson 1

Inte dra en stor fet järnväg genom centrum.

Privatperson 2

Slopa att bygga ett resecentrum centralt i Piteå utan placera detta vid Lomtjärn.

Privatperson 3

Mycket damm, sand och partiklar på Prästgårdsgatan. Tips; spola de stora vägarna och trottoarerna rena från sand och partiklar med en stor tankbil.

Privatperson 4

Ändra liggande plan för dragning av Norrbotniabanan så att den förläggs jämte E4 med RC vid Lomtjärn.

Privatperson 5

Slopa att bygga ett resecentrum centralt i Piteå utan placera detta vid Lomtjärn.

Privatperson 6

Anledningen till att en liten stad som Piteå har problem med luftkvaliteten kopplas samman med våra större industrier som ligger nära stadskärnan. Detta gör en lösning svårare och för att vända trenden måste därför allt annat som bidrar minimeras.

Att förlägga ett framtida resecenter utanför stadskärnan, tillsammans med en miljövänlig offentlig kommunikationslösning mellan resecentret och stadskärnan, ser jag som direkt följd den i särklass största positiva åtgärd som kan vidtas för en förbättrad luftkvalitet.

Privatperson 7

Järnvägstrafik måste hållas utanför stadskärnan (av många anledningar men även) för att värna om luftkvaliteten i Piteå centrum. Om ett resecentra lokaliseras centrumnära, vid Lomtjärn, kommer merparten av de som tar sig dit inte köra bil i eller genom stan.

Privatperson 8

Ett flertal synpunkter har inkommit och under denna punkt redovisas endast de synpunkter som har med åtgärdsprogrammet partiklar att göra.

Jag läser att en ny, bättre, slitstark asfaltstyp finns på våra gator. TACK!

Rekommendationer från SMHI:s studie med användning av: Dammbindning.
Gatustädning med ökad vattenbegjutning direkt före sandupptaget
Undvika gatustädning vid vädertillfällena med inversion. BRA TÄNK! TACK!

Ombyggnation av Lillbrogatan är den mest trafikerade gatan i Piteå. Där finns närheten till Systembolaget och KUST Hotell, som behöver de flesta parkeringsplatserna. Närheten till butikerna i nedre delen av Gågatan och Storgatan mot Västergatan bidrar också till att parkeringsplatserna fylls. De behövs för affärernas inkomster. Var kommer handikappade parkeringarna att bli?

Kravet på Luftmiljöberäkningar uppskattar jag! Min fundering för framtidens byggnationer av hyreshus.

Styrande dokument. Jag ser framemot, att få se resultatet av denna undersökning.

Privatperson 9

För att inte ytterligare öka biltrafiken i centrala stan och därmed också föroreningarna anser jag att politiker och tjänstemän vid Piteå Kommun arbetar för att Norrbotniabanan dras längs E4:an och att resecentrum placeras i Lomtjärn.

Miljö- och tillsynsnämnden

Framgår inte hur tung trafik från olika verksamhetsområden som passerar centrum via Timmerleden påverkar luftkvaliteten.

Staden utvecklas bland annat med nya bostadsområden. Har det i beräkningen tagits höjd för ökad trafikmängd?

Framgår inte hur partikelhalten PM₁₀ påverkas av industrin.

Förtydliga hur parkeringsnormen kan påverka.

Minskad trafik på Rådhusorget är positivt men genererar ökad trafikmängd på andra vägar.

Det kortsiktiga målet att klara den lagstadgade miljökvalitetsnormen inom två år bör avse hela Piteå kommun.

Dammbindning bör användas vid sandupptagning utanför samtliga skolor och förskolor. Sandupptagningen bör utföras utanför skoltid.

Oklart i vilken omfattning som trafiken förväntas minskas i samband med ombyggnation av Lillbrogatan samt var trafiken ökar.

Oklart vart byte av slitlager kommer att ske.

Ett trafikcentrum i centrala Piteå förväntas få ökad trafik till och från resecentrum.

Oklart om luftmiljöberäkningar kommer att göras vid alla detaljplaner och bygglov.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket ser positivt på att Piteå kommun har genomfört arbetet med att ha tagit fram ett åtgärdsprogram på kort tid.

Åtgärdsprogrammet behöver förtydligas eller utvecklas inom flera områden.

Vissa åtgärder inriktar sig inte mot att minska uppkomsten av partiklar utan bara dess spridning i luften.

De åtgärder som inte avses att utföras kan flyttas till eget avsnitt om bortsållade åtgärder med redovisning om varför åtgärderna inte bedömdes ska ingå.

Vilket område som överskridande av miljökvalitetsnorm sker inom är inte klarlagt.

Naturvårdsverket erinrar om att höga halter av luftföroreningar generellt, och särskilt i tätbebyggt område, har negativ påverkan på människors hälsa.

Redovisning av skyddsvärda objekt och antal människor som exponeras saknas.

Källfördelningen i åtgärdsprogrammet är generellt hållen och ger ingen lokal information om källan till de höga partikelhalterna inom kommunen. Även om hög andel dubbdäck är en vanlig anledning till höga halter PM₁₀ är det viktigt att visa på källornas bidrag för att hitta de effektivaste åtgärderna.

Generellt skulle åtgärderna behöva presenteras mer utförligt och ingående.

Redovisning saknas om huruvida åtgärdsprogrammet räcker för att miljö kvalitetsnormen ska följas och i så fall när det beräknas ske.

Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin

Nämna gärna WHO's nya air quality guidelines.

Bakgrund saknar hänvisning till referenser.

Vore bra med en figur över sambandet mellan uppmätta halter och temperatur, ev. även tid.

Oklart vilka åtgärder som kommer att genomföras, och hur de kommer att kombineras. Ett antal scenarios bör kombineras och modelleras i SIMAIR.

I SMHI's modellering redovisas endast halter, ingen koppling till befolkningen och hur många som påverkas.

I förslagen på åtgärder blandas sådant som redan är genomfört med sådant som inte skall genomföras och sådant som planeras.

Bedömningen av åtgärdernas effekt (liten, stor osv) på partikelhalterna, motiveras delvis under åtgärderna, men det vore relevant med en objektiv beskrivning.

Fanns åtgärden Minskade biltrafikflöden (6.1.2) med i underlaget för SMHI's modellering?

För de åtgärder som inte är aktuella framgår inte vilken effekt de skulle ha på PM₁₀ halterna.

Trafikverket

Anser att en CFD-beräkning (Computational Fluid Dynamics) kan behövas för att ge en andra koll på beräkningarna.

Komplettera analysen med mer information om urbana bakgrundshalter.

Eftersom miljö kvalitetsnormen för PM₁₀ bara har överskridits en gång för dygnsmedel, år 2020, anser Trafikverket att det bör analyseras mer.

Bra att ta med figur 10 i rapporten [Mätningar av kvävedioxid och partiklar i luft i Piteå under 2021 \(pitea.se\)](#)

Det beskrivs att inversion är en annan orsak som pekats ut för de höga partikelhalterna. Ger det högre halter av kvävedioxid också?

Kan urbana haltbidrag från residentialheating från dalgången bidra till höga halter av PM₁₀?

4. Synpunkter med kommentarer

Nedan redovisas inkomna synpunkter under rubrikerna:

- Allmänt
- Programmets utformning
- Trafikregleringar
- Fysiska åtgärder och ombyggnationer
- Påverkansåtgärder
- Organisation/arbetsätt
- Övrigt

Synpunkter med liknande innehåll har grupperats och besvarats tillsammans. I kommentar till svar anges om synpunkten beaktas, helt eller delvis, eller om synpunkten inte föranleder någon åtgärd.

4.1 Allmänt

Synpunkt

Jag läser att en ny, bättre, slitstark asfaltstyp finns på våra gator. TACK! (Privatperson 8)
Kommentar: Positivt att privatperson 8 konstaterar det. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Rekommendationer från SMHI:s studie med användning av: Dammbindning.
Gatustädning med ökad vattenbegjutning direkt före sandupptaget.
Undvika gatustädning vid vädertillfällena med inversion. BRA TÄNK! TACK!
(Privatperson 8)
Kommentar: Positivt att privatperson 8 konstaterar det. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Det kortsiktiga målet att klara den lagstadgade miljö kvalitetsnormen inom två år bör avse hela Piteå kommun. (Miljö- och tillsynsnämnden)
Kommentar: Piteå kommuns miljöövervakning (mätstation) placeras i enlighet med luftkvalitetsförordningen (2010:477). Detta medför att om miljö kvalitetsnormen klaras på de placeringarna så bedöms resten av kommunen att också klara den. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Naturvårdsverket ser positivt på att Piteå kommun har genomfört arbetet med att ha tagit fram ett åtgärdsprogram på kort tid. (Naturvårdsverket)
Kommentar: Positivt att Naturvårdsverket välkomnar åtgärdsprogrammet. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Det beskrivs att inversion är en annan orsak som pekats ut för de höga partikelhalterna. Ger det högre halter av kvävedioxid också? (Trafikverket)
Kommentar: I SMHI:s rapport konstateras att inversionen bidrar till höga partikelhalter, men kvävedioxid har inte kommit i närheten av miljö kvalitetsnormen. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Kan urbana haltbidrag från residentialheating från dalgången bidra till höga halter av PM₁₀? (Trafikverket)

Kommentar: I SMHIs rapport framkommer påverkan från urbana haltbidrag. Residentialheating kan ha viss påverkan. **Ingen åtgärd.**

4.2 Programmets utformning

Synpunkt

Staden utvecklas bland annat med nya bostadsområden. Har det i beräkningen tagits höjd för ökad trafikmängd? (Miljö- och tillsynsnämnden)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har förtydligande skett vad gäller stadsutveckling och påverkan på uppkomsten av partiklar. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Framgår inte hur partikelhalten PM₁₀ påverkas av industrin. (Miljö- och tillsynsnämnden)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har förtydligande skett vad gäller industrins påverkan på uppkomsten av partiklar. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Förtydliga hur parkeringsnormen kan påverka. (Miljö- och tillsynsnämnden)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har förtydligande skett vad gäller framtagande av parkeringsnorm och tillgången till parkeringar. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Åtgärdsprogrammet behöver förtydligas eller utvecklas inom flera områden. (Naturvårdsverket)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har inkomna synpunkter beaktats. Åtgärderna har utvecklats och/eller förtydligats. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

De åtgärder som inte avses att utföras kan flyttas till eget avsnitt om bortsållade åtgärder med redovisning om varför åtgärderna inte bedömdes ska ingå. (Naturvårdsverket)

Kommentar: En tabell har tillkommit i åtgärdsprogrammet som förtydligar de åtgärder som ska utföras. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Generellt skulle åtgärderna behöva presenteras mer utförligt och ingående. (Naturvårdsverket)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har åtgärderna utvecklats och/eller förtydligats. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Redovisning saknas om huruvida åtgärdsprogrammet räcker för att miljö kvalitetsnormen ska följas och i så fall när det beräknas ske. (Naturvårdsverket)

Kommentar: En tabell har tillkommit i åtgärdsprogrammet som förtydligar de åtgärder som ska utföras samt redovisar även den bedömda minskningen av PM₁₀. Efter genomförda åtgärder som planeras 2022/2023 beräknas Piteå kommun klara miljö kvalitetsnormen för partiklar. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Vissa åtgärder inriktar sig inte mot att minska uppkomsten av partiklar utan bara dess spridning i luften. (Naturvårdsverket)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har förtydligande skett och i programmet finns även vissa planerade arbetsmoment beskrivna, som är av mer kortsiktig karaktär. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Vilket område som överskridande av miljökvalitetsnorm sker inom är inte klarlagt. (Naturvårdsverket)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har förtydligande skett. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Naturvårdsverket erinrar om att höga halter av luftföroreningar generellt, och särskilt i tätbebyggt område, har negativ påverkan på människors hälsa. (Naturvårdsverket)

Kommentar: I åtgärdsprogrammet framgår att partiklarna har negativ påverkan på människors hälsa. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Redovisning av skyddsvärda objekt och antal människor som exponeras saknas. (Naturvårdsverket)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet redovisas skyddsvärda objekt och antal människor som exponeras. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Källfördelningen i åtgärdsprogrammet är generellt hållen och ger ingen lokal information om källan till de höga partikelhalterna inom kommunen. Även om hög andel dubbdäck är en vanlig anledning till höga halter PM₁₀ är det viktigt att visa på källornas bidrag för att hitta de effektivaste åtgärderna. (Naturvårdsverket)

Kommentar: Källfördelningen finns redovisad i SMHIs rapport. Där framkommer också att under år 2020 sandades vägarna mycket mer än vad som brukar ske. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Nämn gärna WHO's nya air quality guidelines. (Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet omnämns air quality guidelines. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Bakgrund saknar hänvisning till referenser. (Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har hänvisning till referenser lagts till under rubriken Bakgrund. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

I förslagen på åtgärder blandas sådant som redan är genomfört med sådant som inte skall genomföras och sådant som planeras. (Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin)

Kommentar: En tabell har tillkommit i åtgärdsprogrammet som förtydligar de åtgärder som ska utföras samt redovisar även den bedömda minskningen av PM₁₀. Efter genomförda

åtgärder som planeras 2022/2023 beräknas Piteå kommun klara miljö kvalitetsnormen för partiklar. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Vore bra med en figur över sambandet mellan uppmätta halter och temperatur, ev. även tid. (Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin)

Kommentar: I beställd rapport från SMHI 2022-41 Luftkvalitetsberäkningar inför Åtgärdsprogram i Piteå finns detta redovisat i figur 4 och tas därför inte med i åtgärdsprogrammet. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Oklart vilka åtgärder som kommer att genomföras, och hur de kommer att kombineras. Ett antal scenarios bör kombineras och modelleras i SIMAIR. (Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har åtgärderna utvecklats och/eller förtydligats. Olika scenarios kommer inte i dagsläget att modelleras. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

I SMHI's modellering redovisas endast halter, ingen koppling till befolkningen och hur många som påverkas. (Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet redovisas skyddsvärda objekt och antal människor som exponeras. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Bedömningen av åtgärdernas effekt (liten, stor osv) på partikelhalterna, motiveras delvis under åtgärderna, men det vore relevant med en objektiv beskrivning. (Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har åtgärderna utvecklats och/eller förtydligats. Olika scenarios kommer inte i dagsläget att modelleras. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Fanns åtgärden Minskade biltrafikflöden (6.1.2) med i underlaget för SMHI's modellering? (Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin)

Kommentar: Åtgärden finns inte med, det scenariot kommer inte att modelleras i dagsläget. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

För de åtgärder som inte är aktuella framgår inte vilken effekt de skulle ha på PM₁₀ halterna. (Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har effekterna förtydligats för de åtgärder som planeras. I dagsläget bedöms att effekterna av de åtgärder som inte är aktuella att genomföras inte behöver redovisas. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Anser att en CFD-beräkning (Computational Fluid Dynamics) kan behövas för att ge en andra koll på beräkningarna. (Trafikverket)

Kommentar: En CFD-beräkning kommer i dagsläget inte att genomföras. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Komplettera analysen med mer information om urbana bakgrundshalter. (Trafikverket)

Kommentar: I SMHIs rapport framkommer den information om urbana bakgrundshalter som kommunen behöver. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Eftersom miljö kvalitetsnormen för PM₁₀ bara har överskridits en gång för dygnsmedel, år 2020, anser Trafikverket att det bör analyseras mer. (Trafikverket)

Kommentar: Fler mätstationer för partiklar PM₁₀ kommer att tillkomma under år 2023, vilket medför fler analyser. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Bra att ta med figur 10 i rapporten [Mätningar av kvävedioxid och partiklar i luft i Piteå under 2021 \(pitea.se\)](#) (Trafikverket)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har figur 10 från IVLs rapport tagits med. **Synpunkten har beaktats.**

4.3 Trafikregleringar

Synpunkt

Minskad trafik på Rådhusorget är positivt men genererar ökad trafikmängd på andra vägar. (Miljö- och tillsynsnämnden)

Kommentar: I samband med miljöövervakningen av PM₁₀ kommer det att framgå om halterna ökar eller minskar. **Ingen åtgärd.**

4.4 Fysiska åtgärder och ombyggnationer

Synpunkt

Inte dra en stor fet järnväg genom centrum. (Privatperson 1)

Slopa att bygga ett resecentrum centralt i Piteå utan placera detta vid Lomtjärn. (Privatperson 2)

Ändra liggande plan för dragning av Norrbotniabanan så att den förläggs jämte E4 med RC vid Lomtjärn. (Privatperson 4)

Slopa att bygga ett resecentrum centralt i Piteå utan placera detta vid Lomtjärn. (Privatperson 5)

Att förlägga ett framtida resecenter utanför stadskärnan, tillsammans med en miljövänlig offentlig kommunikationslösning mellan resecentret och stadskärnan, ser jag som direkt följd den i särklass största positiva åtgärd som kan vidtas för en förbättrad luftkvalitet. (Privatperson 6)

Järnvägstrafik måste hållas utanför stadskärnan (av många anledningar men även) för att värna om luftkvaliteten i Piteå centrum. Om ett resecentrum lokaliseras centrumnära, vid Lomtjärn, kommer merparten av de som tar sig dit inte köra bil i eller genom stan. (Privatperson 7)

För att inte ytterligare öka biltrafiken i centrala stan och därmed också föroreningarna anser jag att politiker och tjänstemän vid Piteå Kommun arbetar för att Norrbotniabanan dras längs E4:an och att resecentrum placeras i Lomtjärn. (Privatperson 9)

Kommentar: Det finns lagkrav gällande hur kommunen ska förhålla sig till luftkvalitet vid om- och nybyggnation. Miljökvalitetsnormerna ska följas vid både planläggning enligt Plan- och bygglagen samt även vid tillkommande industrietableringar samt eventuella tillkommande infrastrukturetableringar såsom en järnväg med tillhörande resecentrum. Enligt punkt 6.3.5 (Norrbotniabanan) i åtgärdsprogrammet ska frågan om påverkan på miljökvalitetsnormer utredas i samband med en eventuell etablering. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Mycket damm, sand och partiklar på Prästgårdsgatan. Tips; spola de stora vägarna och trottoarerna rena från sand och partiklar med en stor tankbil. (Privatperson 3)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har förtydligande skett vad gäller dammbindning och sandupptagning. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Ombyggnation av Lillbrogatan är den mest trafikerade gatan i Piteå. Där finns närheten till Systembolaget och KUST Hotell, som behöver de flesta parkeringsplatserna. (Privatperson 8)

Kommentar: **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Närheten till butikerna i nedre delen av Gågatan och Storgatan mot Västergatan bidrar också till att parkeringsplatserna fylls. De behövs för affärernas inkomster.

Var kommer handikappade parkeringarna att bli? (Privatperson 8)

Kommentar: Parkeringsfrågan utreds inte i åtgärdsprogrammet. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Oklart vart byte av slitlager kommer att ske. (Miljö- och tillsynsnämnden)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har förtydligande skett vad gäller byte av slitlager. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Dammbindning bör användas vid sandupptagning utanför samtliga skolor och förskolor. Sandupptagningen bör utföras utanför skoltid. (Miljö- och tillsynsnämnden)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har förtydligande skett vad gäller dammbindning och sandupptagning. **Synpunkten har beaktats.**

Synpunkt

Oklart i vilken omfattning som trafiken förväntas minska i samband med ombyggnation av Lillbrogatan samt var trafiken ökar. (Miljö- och tillsynsnämnden)

Kommentar: I samband med miljöövervakningen av PM₁₀ kommer det att framgå om halterna ökar eller minskar. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Ett trafikcentrum i centrala Piteå förväntas få ökad trafik till och från resecentrum. (Miljö- och tillsynsnämnden)

Kommentar: Det finns lagkrav gällande hur kommunen ska förhålla sig till luftkvalitet vid om- och nybyggnation. Miljökvalitetsnormerna ska följas vid både planläggning enligt Plan- och bygglagen samt även vid tillkommande industrietableringar samt eventuella tillkommande infrastrukturetableringar såsom en järnväg med tillhörande resecentrum. Enligt punkt 6.3.5 (Norrbotniabanan) i åtgärdsprogrammet ska frågan om påverkan på miljökvalitetsnormer utredas i samband med en eventuell etablering. **Ingen åtgärd.**

4.5 Påverkansåtgärder

Synpunkt

Framgår inte hur tung trafik från olika verksamhetsområden som passerar centrum via Timmerleden påverkar luftkvaliteten. (Miljö- och tillsynsnämnden)

Kommentar: Påverkan från även tung trafik, med avseende på uppkomst av partiklar, ingår i de beräkningar som genomförts i SMHIs rapport. Efter genomförda åtgärder som planeras 2022/2023 beräknas Piteå kommun klara miljökvalitetsnormen för partiklar.

Ingen åtgärd.

4.6 Organisation/arbetsätt

Synpunkt

Kravet på Luftmiljöberäkningar uppskattar jag! Min fundering för framtidens byggnationer av hyreshus. (Privatperson 8)

Kommentar: Positivt att privatperson 8 konstaterar det. **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Styrande dokument. Jag ser framemot, att få se resultatet av denna undersökning. (Privatperson 8)

Kommentar: **Ingen åtgärd.**

Synpunkt

Oklart om luftmiljöberäkningar kommer att göras vid alla detaljplaner och bygglov. (Miljö- och tillsynsnämnden)

Kommentar: I det omarbetade åtgärdsprogrammet har förtydligande skett vad gäller luftmiljöberäkningar. **Synpunkten har beaktats.**

4.7 Övrigt

Synpunkt

Anledningen till att en liten stad som Piteå har problem med luftkvaliteten kopplas samman med våra större industrier som ligger nära stadskärnan. Detta gör en lösning svårare och för att vända trenden måste därför allt annat som bidrar minimeras. (Privatperson 6)

Kommentar: En tabell har tillkommit i åtgärdsprogrammet som förtydligar de åtgärder som ska utföras samt redovisar även den bedömda minskningen av PM₁₀. Efter genomförda åtgärder som planeras 2022/2023 beräknas Piteå kommun klara miljökvalitetsnormen för partiklar. Källfördelningen har även förtydligats. **Synpunkten har beaktats.**

5. Inkomna synpunkter i fulltext

Privatperson 1

En tanke när det gäller luftkvaliteten i centrala Piteå är att inte dra en stor fet järnväg genom centrum. Ökad trafik både under byggtid och vid ökat resande kommer knappas ha positiv inverkan på luften.

Privatperson 2

Jag föreslår att man slopar att bygga ett resecentrum centralt i Piteå utan placerar detta vid Lomtjärn. Enligt beslutsunderlaget för att placera resecentrum i centrala Piteå kommer 44 persontåg att stanna och 3 000–5 000 personer kommer att stiga på/av tågen. Utav dessa bor 85 % utanför stadskärnan och de flesta kommer att använda bil för sin resa till resecentrum och därmed ytterligare bidra till försämrade luftkvalitet. Jag önskar bekräftelse att dessa synpunkter har kommit fram.

Privatperson 3

Hej! Angående artikeln i PT om den dåliga luften som är svårt att komma till rätta med så har jag ett förslag till Mikael Ferm. Jag bor på Prästgårdsgatan XX, på bottenvåningen och har reflekterat över hur dammigt det är där vi bor. Fönsterbänkar behöver torkas för att de kommer in fin sand och partiklar på den, speciellt på våren. Då vårväder blåser så flyger de sånt damm runt husen här och de tar vind ändå från södrahamnen och blåser ofta förbi oss där vi bor. Jag har även märkt att de samlas damm och grus i gräsmattorna som virvlar upp ibland, så man måste tvätta fönstren flera gånger på sommaren om man vill ha klara rutor. Jag brukar använda trädgårdslandet för att spola infarterna och broarna rena från dammet, de hjälper en del och de blir en friskare luft ett tag, när man går bort de damm som virvlar upp i blåsten, På våren efter sandupptagningen så brukar även de stora vägarna och trottoarerna spolas rena med en stor tankbil. Vet inte om de gör så på alla gator? Men tänker att de kanske kunde hjälpa en del att spola ner dammet i dagvattenbrunnarna, Nu när regnet kom i slutet av juli så blev de så rent och fint överallt. Så därför vill jag bara skriva om det till er ifall de kunde vara nått som skulle kunna hjälpa till för att få renare luft i stan. De har ju under många år varit byggnationer också som gjort att sand och fint damm virvlar runt här vid husen under många år. Hoppas verkligen ni kommer till rätta med de här så vi får ha en fin stad med bra luft.

Privatperson 4

Förslag till förbättrad luftkvalitet i Piteå

Ändra liggande plan för dragning av Norrbotniabanan så att den förläggs jämte E4 med RC vid Lomtjärn. Med det så säkerställer vi att inte en ytterligare faktor förorenar luften i centrala Piteå.

Inandningsbara partiklar i vår omgivningsluft bedöms idag som ett av våra viktigaste hälsorelaterade miljöproblem. Det har visat sig att åtminstone ett femtontal grundämnen har ett spridningsmönster från järnvägen som talar för att de har sin källa i järnvägssystemet och kan spridas flera tiotals meter från banvallen.

De viktigaste järnvägsrelaterade föroreningarna identifieras som inandningsbara partiklar, bekämpningsmedel, PAH:er och metaller.

Föroreningar i järnvägsmiljön är dels förknippade med trafikens mer eller mindre diffusa utsläpp, dels mer påtagliga föroreningar, förknippade med behandling av banvallar för att till exempel förhindra att syllar ruttar och att banvallen växer igen.

Källorna till föroreningar i järnvägs miljön är många. Själva trafikens utsläpp begränsar sig i huvudsak till slitage från bromsar, hjul, räler, strömvagnare och spänningsledning. Dessa partiklar sprids, beroende på storlek, i olika omfattning till luft, mark och vatten i järnvägens omgivning. Grövre partiklar med kort uppehållstid i luften deponeras i eller nära järnvägen, medan finare partiklar både kan ge upphov till höga halter av inandningsbara partiklar i slutna järnvägs miljöer och spridas långt bort från källan.

För polyaromatiska kolväten (PAH) är påverkan på vatten i anslutning till banvallar påtaglig. I banvallen bedöms PAH vara den allvarligaste organiska föroreningen vad gäller förekomst, medan arsenik följt av koppar bedöms som de allvarligaste oorganiska ämnena.

Partiklar enligt nedan frigörs

Partiklarnas sammansättning domineras av järn, men även andra metaller, som zink, mangan, krom, koppar och nickel, förekommer i jämförelsevis höga halter. Dessa metaller finns, deponeras och ackumuleras i järnvägens närhet, oavsett luftens partikelhalter. Även nanopartiklar, som är avsevärt mindre än de slitagepartiklar som utgör massan i PM10, har visats bildas av tågtrafiken. Stationer anges som punktkälla med ökad förorening alltså ett centralt RC vilket kan begränsas med ett RC vid Lomtjärn.

Avslutningsvis så önskar jag få återkoppling på mitt inskickade bidrag.

Privatperson 5

Skrivelse 1

Jag föreslår att man slopar att bygga ett resecentrum centralt i Piteå utan placerar detta vid Lomtjärn. Enligt beslutsunderlaget för att placera resecentrum i centrala Piteå kommer 44 persontåg att stanna och 3000–5000 personer kommer att stiga på/av tågen. Utav dessa bor 85 % utanför stadskärnan och de flesta kommer att använda bil för sin resa till resecentrum och därmed ytterligare bidra till försämrade luftkvalitet. Jag önskar bekräftelse att dessa synpunkter har kommit fram.

Skrivelse 2

Jag anser att Norrbottniabanans förläggning genom centrala staden kommer att öka på luftföroreningarna med 4,1 kg/dygn. Undvik detta genom att förlägga banan utefter E4. Jag önskar bekräftelse att denna åsikt är mottagen, samt även info hur man har tagit hänsyn till denna åsikt i kommande sammanfattning av åtgärder för att förbättra luftkvalitet i centrum.

Luftföroreningar i Piteå centrum från kommande Norrbottniabana.

GODSTÅG: 750 m längd 27 m/vagn 750/27 = godståget har 27 vagnar Föroreningar från godståg: 5,3 mg/vagn x 22 tåg med x 27 vagnar = 3 148 mg/dygn

PERSONTÅG: 5000 personer/dygn åker i 142 vagnar (35 personer/vagn) Dessutom lika många vagnar ytterligare, 142 vagnar, med resande till andra stationer. Totalt 284 personvagnar/dygn

Föroreningar från persontåg: 3.1 mg/vagn x 284 vagnar = 880 mg/ dygn

Summan 3148 + 880 = 4028 mg = 4,1 kg luftföroreningar per dygn

Emissionsfaktorer för PM₁₀, för spårvagns- och tågtrafik

Tågtyp	PM ₁₀ (mg/vagn-km * tåglängd)
Regionaltåg	3,1
Pendeltåg	11
Godståg	5,3
Spårvagn	0,33

Utifrån ovanstående förordar jag att Norrbotniabanan förläggs utefter E4, ej i centrum och ökar på den redan nu dåliga luftmiljön.

Skrivelse 3

Tjena

Rätta. vikten i summeringen skall vara gram i stället för kg.

Privatperson 6

Anledningen till att en liten stad som Piteå har problem gällande detta kopplar jag samman med våra större industrier som ligger nära stadskärnan. Detta gör en lösning svårare och för att vända trenden måste vi därför minimera allt annat som bidrar. Detta gäller både källor till skadliga gaser och luftpartiklar. Skadliga gaser och luftpartiklar har en direkt koppling till biltrafiken. Partiklarna är inte bara en konsekvens av en ofullständig förbränning utan även kopplat till däck och vägslitage. Dvs en omställning till elfordon eller annat bränsle löser inte problemet.

Att förlägga ett framtida resecenter utanför stadskärnan, tillsammans med en miljövänlig offentlig kommunikationslösning mellan resecentret och stadskärnan, ser jag som direkt följd den i särklass största positiva åtgärd som kan vidtas för en förbättrad luftkvalité i Piteå innerstad. Det omvända kommer att tvinga in alla resependlare in i centrum med ytterligare försämrad luftkvalité som följd mot dagsläget. 66 passerande tåg per dygn kommer även dessa att orsaka en kraftig ökning av dammpartiklar i luften. Denna försämring, från ett redan dåligt läge, anser jag är oacceptabel och kommer att bidra till en försämrad folkhälsa. Redan idag varnas det för ökande diagnoser av lungcancer direkt kopplat till ökande mängder partiklar i luften. Jag anser att det är ansvarslost att öka risken för redan idag kända hälsoproblem.

Hur kommer jag att få ta del av de åtgärder som vidtas och den bedömningsgrund som utgör underlag för beslut i denna fråga?

Privatperson 7

Diarienummer 21SBN1109 Järnvägstrafik måste hållas utanför stadskärnan (av många anledningar men även) för att värna om luftkvaliteten i Piteå centrum. Järnvägstrafiken i sig orsakar många oönskade partiklar, tex bromsdamm och damm pga de stora luftmassor som förflyttas i samband med stora och tunga tågset som i varierande hastigheter passerar.

<https://bransch.trafikverket.se/.../Jarnvagens.../> Eventuella pendlare ska ta sig till ett resecentra. Om alla ska ta sig till ett resecentra vid västra kajen kommer merparten måsta ta bilen in i stan för att hitta parkering och sen åka med tåget. Om ett resecentra lokaliseras centrumnära, vid Lomtjärn, kommer merparten av de som tar sig dit INTE köra bil i eller

genom stan. Det är enkel logik och oerhört viktigt att arbeta proaktivt inte reaktivt i dessa frågor. Jag önskar återkoppling på hur mina synpunkter beaktats och tagit hänsyn till i det fortsatta arbetet med att hantera, begränsa och framförallt förebygga luftföroreningar i centrala Piteå.

Privatperson 8

På grund av omfattningen av yttrandet biläggs det i sin helhet, se bilaga 1.

Privatperson 9

För att inte ytterligare öka biltrafiken i centrala stan och därmed också föroreningarna anser jag att politiker och tjänstemän vid Piteå Kommun arbetar för att Norrbotniabanan dras längs E4:an och att resecentrum placeras i Lomtjärn. Jag önskar bekräftelse på att min synpunkt kommit in.

Miljö- och tillsynsnämnden

§ 35

Remiss - Åtgärdsprogram luftkvalitet för Piteå kommun

Diarienum 22MTN21

Beslut

Miljö- och tillsynsnämnden yttrar sig över Åtgärdsprogram luftkvalitet och lämnar synpunkter på specifika punkter i programmet enligt följande:

Yttrande åtgärdsprogram

- Utredningen visar på att partikelhalten PM_{10} överskrider miljö kvalitetsnormen för samtliga undersökta gaturum inom det avgränsade området som omfattas av åtgärdsprogrammet. I samtliga fall är det 90-percentilen av dygnsmedelsvärdet som överskrider miljö kvalitetsnormen, för årsmedelsvärdet överskrider den nedre utvärderingströskeln.

Det gatuavsnitt med störst överskridande är Timmerleden utanför Nordea, där 90- percentilen av dygnsmedelsvärdet blev $70,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$, medan miljö kvalitetsnormen medger högst $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De höga värdena på Timmerleden kan förklaras att den är väl trafikerad och med hög andel tung trafik. Anmärkningsvärt är de höga värdena trots att Timmerleden ligger öppet och kan anses vara väl ventilerad. Det finns även gatuavsnitt med relativt lite trafik som överskrider miljö kvalitetsnormen för partiklar. Partikelhalten kan utifrån beräknade data även förväntas vara höga i gaturum där halkbekämpningen är hög som t.ex. i anslutning till skolor och förskolor, där många barn och unga vistas.

- I åtgärdsprogrammet framkommer inte hur tung trafik från olika verksamhetsområden som passerar centrum via Timmerleden påverkar luftkvaliteten både som nuläge och förväntad effekt av utvecklingen av Haraholmens verksamhetsområde.

Behovet av bostäder i kommunen ökar och nya bostadsområden byggs för att ge plats för fler – både i stan och i landsbygdscentrum. Staden utvecklas österut med nya bostadsområden som Strömnäsbacken och det planerade Pitholmshöjden, Piteås stadskärna förtätas, Norrmalmsskolan ersätts med bostäder och området Löjan i centrala stan planeras bli en mix av umgängesytor och attraktiva bostäder. Detta leder till ökad trafik på Timmerleden och Sundsgatan i och med stadsutvecklingen. Har det i beräkningen av NO_2 och partikelhalten tagits höjd för ökad trafikmängd? Det bör framgå i åtgärdsprogrammet vilka avvägningar som har gjorts för att visa på

vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra och förebygga luftföroreningar i takt med att kommunen utvecklas.

- Uppgifter från den nationella emissionsdatabasen (SMHI) visar på att industrin påverkar partikelhalten PM₁₀ relativt mycket, se figur i Bilaga 1. Hur påverkar detta partikelhalten PM₁₀ som mäts i Piteå?

Synpunkter kopplade till punkter för redan genomförda åtgärder i programmet

- 4.4.2 Parkeringsnorm: I stycket står det inte tydligt hur parkeringsnormen kan påverka luftkvaliteten i Piteå. Normen bör utformas så att inte luftföroreningarna ökar i centrum med anledning av att man söker attraktiva parkeringsplatser.
- 4.4.6 Gångfartsområde på Rådhusorget: Minskad trafik på Rådhusorget är positivt men genererar ökad trafikmängd på andra vägar.

Synpunkter kopplade till punkter för mål och planerade åtgärder i programmet

- 5.1. Mål: Positivt med ett kortsiktigt mål att klara den lagstadgade miljö kvalitetsnormen inom två år. Målet bör avse hela Piteå kommun.
- 6.2.2 Dammbindning: Barn är särskilt känsliga för partiklar och för att minska risken att deras hälsa påverkas bör dammbindning användas vid sandupptagning utanför samtliga skolor och förskolor. Sandupptagningen bör utföras utanför skoltid. Finns alternativa metoder för sandupptagning som inte kräver bevattning och ger låg påverkan på omgivningen?
- 6.3.2 Ombyggnation Lillbrogatan: Ombyggnaden av Lillbrogatan är positivt och en förväntad minskning av trafik på Prästgårdsgatan och Hamngatan. Det framgår dock inte i vilken omfattning som trafiken förväntas minska och i vilka gaturum som trafiken förväntas öka i.
- 6.3.3 Byte av slitlager: Byte av slitlager till hårdare material kommer att ske under 2023 och beräknas vara klart oktober 2023. Oklart vart detta avses. I vilken utsträckning kommer detta att ske? Utanför skolor och förskolor?
- 6.3.5 Norrbotniabanan: Norrbotniabanan kommer att ersätta biltrafik med tåg för resenärer, vilket kan minska trafikflöden och partikelhalterna. Ett trafikcentrum i centrala Piteå förväntas dock att få ökad trafik till och från resecentrum.
- 6.5.2 Luftmiljöberäkningar: Bra med luftmiljöberäkningar vid detaljplaner och bygglov. Dock oklart om detta gäller vid alla detaljplaner och bygglov eller gäller detta bara i centrala Piteå? Förslag till åtgärd att under år 2023 ta fram luftmiljöberäkningar som visar på hur planerna för såväl bostadsplaneringen, trafik till och från Haraholmens industriområde samt Resecentrum påverkar luftkvaliteten i centrum samt i gaturum utmed skolor/förskolor som ligger i anslutning till stadsutvecklingen. Behöver mätområdet utvidgas/förändras? Finns det skolor och förskolor där mätningar borde genomföras?

Miljö- och tillsynsnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Ärendebeskrivning

Förslag till åtgärdsprogram för partiklar PM₁₀ ligger ute på samråd till och med den 1 september 2022. Miljö- och tillsynsnämnden har fått anstånd med att lämna in synpunkter.

I Piteå var halterna av partiklar PM₁₀ för höga på Prästgårdsgatan under 2020. Piteå kommun har därför tagit fram ett program med åtgärder för att förbättra luftkvaliteten i centrala Piteå

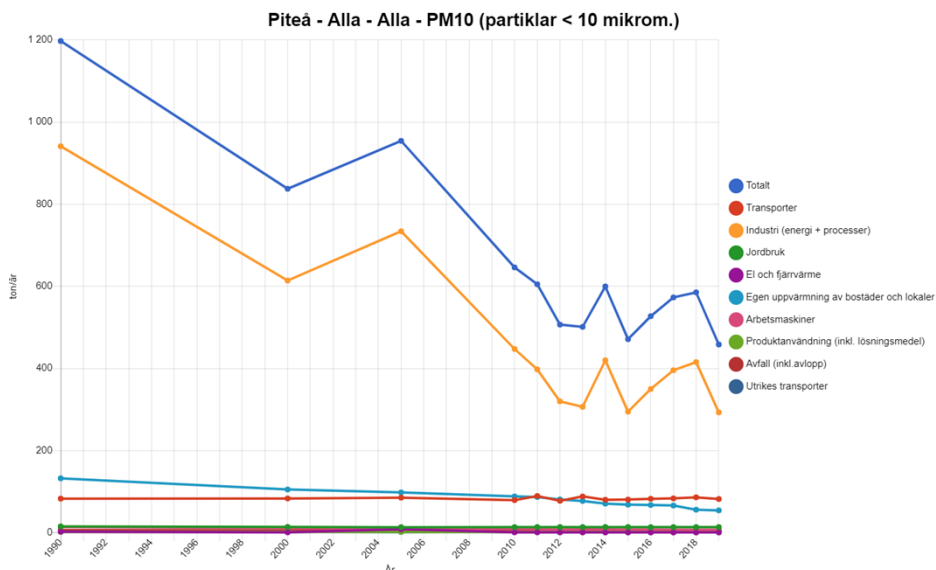

Åtgärdsprogrammet beskriver vilka åtgärder som kommunen och myndigheter behöver vidta så att miljö kvalitetsnormer kan följas och problemet med den dåliga luften ska lösas.

Beslutsunderlag

- Bilaga 1 Partikelhalt PM₁₀ i förhållande till olika utsläppskällor i Piteå kommun - 2022- 1924
- Bilaga 2 Remissversion - Åtgärdsprogram för partiklar PM10 i Piteå - 2022-1924
- Bilaga 3 SMHI Rapport 2022-41 Luftkvalitetsberäkningar inför Åtgärdsprogram i Piteå - 2022-1924
- Bilaga 4 Rapport 2022-05-31 Trafikutredning luftmiljö Piteå - 2022-1924

Bilaga 1 Partikelhalt PM₁₀ i förhållande till olika utsläppskällor i Piteå kommun - 2022- 1924

Figur som visar partikelhalten PM₁₀ i förhållande till olika utsläppskällor i Piteå kommun. Figuren är hämtad från [Nationella emissionsdatabasen \(smhi.se\)](http://Nationella.emissionsdatabasen(smhi.se))

Naturvårdsverket

Yttrande över förslag till åtgärdsprogram för PM10 i Piteå kommun

Sammanfattning

Naturvårdsverket ser positivt på att Piteå kommun har genomfört arbetet med att tagit fram ett åtgärdsprogram på kort tid. Vi ser att åtgärdsprogrammet har potential till att bli ett bra åtgärdsprogram men behöver förtydligas eller utvecklas inom flera områden.

Vi ser att åtgärdsprogrammet innehåller beprövade och effektiva åtgärder för att minska halterna av PM10. Nackdelen är att åtgärderna, som till exempel dammbindning, inte inriktar sig mot att minska uppkomsten av partiklar utan bara dess spridning upp i luften. Utan effektiva åtgärder som inriktar sig mot uppkomsten av partiklar kommer åtgärder behövas att utföras under lång tid framöver vilket är kostsamt.

Åtgärdsprogrammet innehåller ett flertal åtgärder som anges att de inte planeras att genomföras. De åtgärderna kan flyttas till eget avsnitt om bortsållade åtgärder med redovisning om varför åtgärderna inte bedömdes ska ingå.

Det saknas en redovisning om åtgärdsprogrammet räcker för att miljö kvalitetsnormen ska klaras och i så fall när den beräknas klaras. Utan denna bedömning av åtgärdernas sammanlagda effekt är det inte möjligt att bedöma om åtgärdsprogrammet är tillräckligt effektivt.

Vilket område som överskridande sker inom är inte klarlagt. Man har beräknat överskridande på samtliga beräknade gatusnitt. Men det framgår inte om det är fler gator som riskerar överskridande. Ett definierat område där överskridande råder underlättar för var åtgärder behöver sättas in.

Naturvårdsverket erinrar om att höga halter av luftföroreningar generellt, och särskilt i tätbebyggt område, har negativ påverkan på människors hälsa.

Luftföroreningar påverkar människors hälsa även vid nivåer under fastställda miljökvalitetsnormer och särskilt utsatta är barn och känsliga personer.

Bakgrund

Piteå kommun skickade den 6 juni 2021 till Naturvårdsverket en underrättelse enligt 30 § luftkvalitetsförordningen (2010:477) om ett överskridande av miljökvalitetsnormen för partiklar (PM10) under 2020. Överskridandet uppmättes vid en mätstation placerad på Prästgårdsgatan 43A i Piteå.

Naturvårdsverket beslutade den 22 juni 2021 att ett åtgärdsprogram enligt 5 kap miljöbalken behövde upprättas och översände ärendet till Länsstyrelsen i Norrbottens län för fortsatt handläggning. Länsstyrelsen överlät i sin tur arbetet med framtagande av åtgärdsprogrammet till Piteå kommun.

Den 30 juni 2022 skickade Piteå kommun ut sitt förslag till åtgärdsprogram till Naturvårdsverket för samråd.

Synpunkter på förslaget

Vi har i vårt yttrande över förslaget till åtgärdsprogram utgått från de krav som miljöbalken, luftkvalitetsförordningen (2010:477) samt Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2019:9) ställer på innehåll i åtgärdsprogram, samt den vägledning som ges i Naturvårdsverkets handbok om miljökvalitetsnormer för utomhusluft (Luftguiden, handbok 2019:1).

Ett viktigt inledande steg är att fastställa omfattningen av överskridande och vilka områden som riskerar att överskrida. Kommunen har låtit SMHI genomföra en beräkning över flera gaturum i Piteå. Förutom överskridande på Prästgårdsgatan där mätutrustningen står visade kartläggningen på överskridande i samtliga undersökta gaturum. Omfattningen av överskridandet är inte kartlagt, då det inte framgår hur långt överskridandet sträcker sig eller om det är fler gaturum som har höga halter.

Vid kartläggningen ska det även finnas en redovisning av skyddsvärda objekt och antal människor som exponeras. Se 33 § luftkvalitetsförordningen, punkt 1–2 samt Bilaga 7 i föreskrifterna NFS 2019:9. Detta saknas i åtgärdsprogrammet idag.

Källfördelningen i åtgärdsprogrammet är generellt hållen och ger ingen lokal information om källan till de höga partikelhalterna inom kommunen. Även om hög andel dubbdäck är en vanlig anledning till höga halter PM10 är det viktigt att visa på källornas bidrag för att hitta de effektivaste åtgärderna. För att kunna identifiera lämpliga och effektiva åtgärder för åtgärdsprogrammet är det även viktigt att de olika källornas bidrag till halterna av PM10 kvantifieras. För de sektorer som visas ge störst bidrag till de höga halterna, undersöks lämpligen även en fördelning av olika typer av källor inom dessa sektorer. Exempelvis kvantitativ information om bidraget från olika fordonsklasser (lastbilar, bussar, personbilar, m.m.), dubbdäcksanvändning, sandning osv. kan vara av stor betydelse för att möjliggöra identifiering av lämpliga och effektiva åtgärder för att minska halter av luftföroreningar från vägtransporter.

Åtgärdsprogrammet innehåller ett stort antal åtgärder, men flera av åtgärderna planeras inte att genomföras. De åtgärder som inte planeras genomföras bör läggas i ett eget avsnitt med en kort motivering till varför respektive åtgärd valts bort. Det finns även ett antal åtgärder som vi inte bedömer som åtgärder, 6.5.2–4, dessa kan förslagsvis ingå under en rubrik om arbetsätt.

Generellt skulle åtgärderna behöva presenteras mer utförligt och ingående, i synnerhet de åtgärder som är mest relevanta att genomföra inom ramen för åtgärdsprogrammet. Beskrivningen av åtgärdernas effekt samt hur man kommit fram till bedömningen behöver utvecklas.

Det saknas en redovisning om huruvida åtgärdsprogrammet räcker för att miljö kvalitetsnormen ska följas och i så fall när det beräknas ske. Utan denna bedömning av åtgärdernas sammanlagda effekt är det inte möjligt att bedöma om åtgärdsprogrammet är tillräckligt effektivt.

Enligt 43 § Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2019:9) ska uppgifterna enligt bilaga 7 i föreskrifterna rapporteras till Naturvårdsverket senast 3 månader efter fastställande av åtgärdsprogrammet. Naturvårdsverket rapporterar därefter uppgifterna till EU-kommissionen. Observera dock att inrapporteringen till EU-kommissionen ska vara utförd senast 31 december varför uppgifterna behöver vara oss tillhanda i god tid före detta datum. Den generella rekommendationen är att inkludera uppgifterna redan i arbetet med framtagandet av åtgärdsprogrammet för att på så sätt underlätta den senare rapporteringen.

Region Västerbotten, Arbets- och Miljömedicin

Kommentarer, remissversion av Piteå kommuns åtgärdsprogram för partiklar.

- Bakgrund
 - Under partiklars effekter på hälsan är det bra att nämna WHO's nya air quality guidelines, vilka föreslår flera skärpningar gällande haltnivåer. Åtgärdsprogrammet har ett syfte, men kommunen har ett större syfte som handlar om att kontinuerligt verka för att förbättra miljön för innevånarna. WHO's AQG har inflytande på EU's revidering av miljö kvalitetsnormerna. En tabell som redovisar hur Piteå klarar nuvarande normer och mål (fokus PM₁₀), samt WHO's nya AQG skulle vara viktigt och framåtsyftande.
 - Under bakgrunden finns inga referenser som stöd till det som skrivs.
- Åtgärder, modellering mm
 - I åtgärdsprogrammet vore det bra med en figur över sambandet mellan uppmätta halter och temperatur, ev även tid. Detta för att åskådliggöra när halttopparna sker, kopplingen till temperatur och ev trafikrusning (morgon/eftermiddag). I SMHI's rapport finns en figur med halt och modellerad temperatur.
 - Det är lite oklart vilka åtgärder som kommer att genomföras, och hur de kommer att kombineras. Det framgår även under avsnitt 7 i förslaget. Ett antal scenarios bör kombineras och modelleras i SIMAIR för att påvisa en samlad effekt och möjliggöra en diskussion kring olika åtgärders betydelse (kommentaren återkommer delvis nedan).
 - I SMHI's modellering redovisas endast halter, ingen koppling till befolkningen och hur många som påverkas. Modelleringarna kan kopplas till befolkningsdata (tex antal i olika åldersklasser som bor i vissa haltintervall). Detta kan sedan kombineras med resultaten från olika scenarioräkningar för att tydligt beskriva effekterna på människors exponering, och inte bara på förändringen i halter, för olika scenarios. Det är även möjligt att kvantifiera specifika hälsoutfall, dock är det sannolikt för litet befolkningsunderlag i det berörda området för att titta på akuta effekter av vägdam.

- Flera olika åtgärdsförslag redovisas under avsnitt 6. Bland förslagen blandas sådant som redan är genomfört sådant som inte skall genomföras och sådant som planeras. Åtgärderna har även bedömts med avseende på effekt. I modelleringen från SMHI har ett nuläge beräknats, samt effekten av dammbindningsåtgärder samt byte av asfalt
 - Bedömningen av åtgärdernas effekt (liten, stor osv) på partikelhalterna, motiveras delvis under åtgärderna, men det vore relevant med en objektiv beskrivning, tex via ett modellerat scenario med SIMAIR, för att tydligt redovisa vad som ger en liten eller stor effekt.
 - Åtgärden 6.1.2 Minskade biltrafikflöden, fanns det med i underlaget för SMHI's modellering?
 - De åtgärder som inte är aktuella, motiveras delvis, men det framgår inte vilken effekt de skulle ha på PM₁₀ halterna, och således blir det svårt att väga fördelarna med en sådan åtgärd mot de motiv som anges för att de inte genomförs. Tex skulle punkten 6.1.3 Dubbdäcksfria zoner, kunna modelleras för ett sedan utifrån den eventuella effekten på partikelhalterna diskutera denna i förhållande till andra effekter kopplade till en begränsning av dubbdäck. att genomföra de.

Trafikverket

Yttrande samråd åtgärdsprogram för PM₁₀, Piteå kommun

Trafikverket har tagit del av samrådshandlingarna gällande åtgärdsprogram för PM₁₀ i Piteå kommun.

Synpunkter

Trafikverket kan konstatera att partikelhalterna är höga trots relativt låga trafikflöden, även vid öppnare gatuavsnitt. Vi ser därför att en CFD-beräkning kan behövas för att ge en andra koll på beräkningarna. CFD står för Computational Fluid Dynamics, dvs beräkningen tar med hur vinden strömmar runt byggnader och kan på så sätt ge en mer detaljerad bild på föroreningarna.

Vidare kan det vara bra att komplettera analysen med mer information om urbana bakgrundshalter. Det ger en bättre bild av nuläget och därmed underlag till effektiva åtgärder. Hur stor andel av urban bakgrunden i den totala halten? Hur mycket kommer från statliga vägar?

Eftersom MKN bara har överskridits en gång för dygnsmedel, år 2020, anser Trafikverket att det bör analyseras mer. Varför skedde det just detta året? Beror det på metrologiska fenomen eller hur vintern varit det året? Har sandning eller andra orsaker på platsen påverkat vid just dessa tidpunkter? Etc.

Bra att ta med figur 10 i rapporten **Mätningar av kvävedioxid och partiklar i luft i Piteå under 2021** (pitea.se) för att komplettera avsnitt 4.2 Mätning av luften i Piteå i rapporten om åtgärdsprogram partiklar. Den säger att man har haft uppvirvlade partiklar (PM₁₀) under mars och april sedan 2016. (Men bara under 2020 överskreds MKN för dygnsmedelvärde så frågan om det kanske är något annat utöver det vanliga som skedde 2020?).

Det beskrivs vidare att inversion är en annan orsak som pekats ut för de höga partikelhalterna. Trafikverket tänker att då borde det också ge högre halter av NO₂ också? NO₂ var inte ovanligt höga i förhållande till andra år. Hur stämmer detta?

En annan intressant tanke utifrån SMHI-utredning: ”Vi har studerat samband mellan vindriktning och halter. Höga halter är tydligt överrepresenterade vid vindriktning från västnordväst, dvs. längs Piteälvens dalgång”. Trafikverkets fråga är om urbana haltbidrag från residentialheating från dalgången kan bidra till höga halter. Hur stort är bidraget till tillfälle då man har höga halter av PM_{10} ? Hur ser bidraget ut andra år i förhållande till 2020?

Ni får gärna ta kontakt med Trafikverket om ni har ytterligare frågor, exempelvis kopplat till detta yttrande.

Länsstyrelsen

Hej!

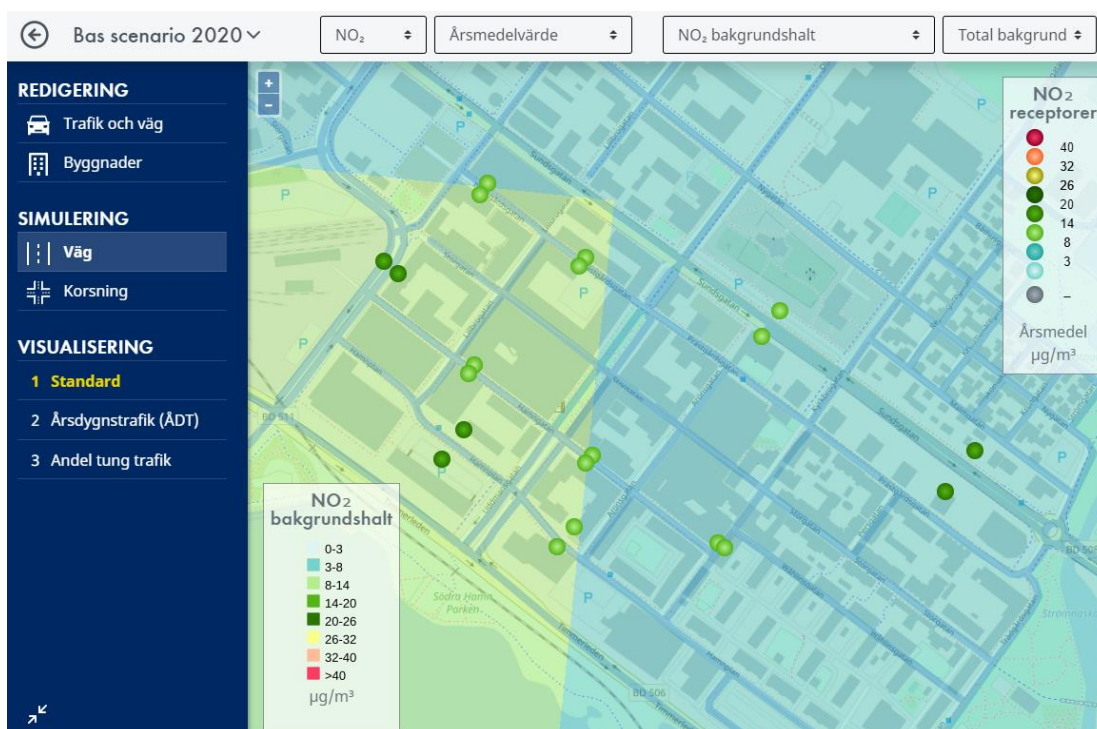
Länsstyrelsen har inga synpunkter beträffande Piteå kommuns åtgärdsprogram för partiklar PM_{10} i luft.

Wing Leung, Sven Kindell, Helene Alpfjord Wylde

Rapport nr 2022–41

Luftkvalitetsberäkningar inför Åtgärdsprogram i Piteå

Spridningsmodelleringar med SIMAIR-väg

Omslag: En gränssnittsrepresentation från SIMAIR-väg som visar okorrigerat årsmedelvärde av NO_2 från SIMAIR-beräkningarna för 10 gatuavsnitt i Piteå. Färgsättningen i storrutor visar bakgrundshalt av NO_2 .

Författare:
**Wing Leung, Sven Kindell,
Helene Alpfjord Wylde**

Mottagare:
Piteå kommun

Granskningsdatum:
2022-06-14

Granskare:
Fredrik Windmark

Dnr:
2022/446/9.5

Version
1.1

Luftkvalitetsberäkningar inför Åtgärdsprogram i Piteå

Spridningsmodelleringar med SIMAIR-väg

Uppdragstagare
SMHI
601 76 Norrköping

Projektansvarig
Sven Kindell
011 495 8201
sven.kindell@smhi.se

Uppdragsgivare
Piteå kommun
Samhällsbyggnad
941 21 Piteå

Kontaktperson
Mikael Ferm
091 169 6062
mikael.ferm@pitea.se

Klassificering
() Allmän (X) Affärssekretess

Nyckelord

Piteå, luftmiljö, partiklar, PM10, PM2.5, NO₂, spridningsberäkning, SIMAIR

Övrig

Innehåll

1	Sammanfattning.....	1
2	Inledning.....	2
2.1	Luftkvaliteten i Sverige.....	3
3	Metodik.....	4
3.1	Modellsystemet SIMAIR.....	4
3.2	SIMAIR-väg.....	7
3.3	Uppskattning av PM2,5.....	7
3.4	Beräkningsunderlag.....	7
3.5	Jämförelse med mätningar.....	8
4	Miljö kvalitetsnormer.....	12
4.1	Årsmedelvärden och percentiler.....	12
4.2	Miljö kvalitetsnormer och utvärderingströsklar.....	12
4.3	Miljö kvalitetsmålet Frisk Luft.....	14
5	Resultat.....	15
6	Diskussion.....	16
	Akronymer.....	21
	Referenser.....	22
	Bilagor.....	24
	A Indata till SIMAIR-väg	
	B Tabeller från SIMAIR-väg	
	C Kartfigurer från SIMAIR-väg	

1 Sammanfattning

Piteå kommun har efterfrågat luftkvalitetsberäkningar vid vissa högt belastade gator inför ett åtgärdsprogram. Luftkvalitetsförordningen (2010:477) slår fast att varje kommun ska kontrollera att miljökvalitetsnormen (MKN) uppfylls. Mätdata från kontinuerliga mätningar av PM10 vid mätstationen på Prästgårdsgatan 43 visade att miljökvalitetsnormen för PM10 överskreds 39 dygn under år 2020. Miljökvalitetsnormen för PM10 dygnsmedelvärden är $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ som inte får överskridas mer än 35 gånger under ett kalenderår, vilket motsvarar 90-percentilen. Naturvårdsverket bedömde under 2021 att ett åtgärdsprogram behöver upprättas för Piteå kommun för att se till att miljökvalitetsnormen kommer att följas.

Spridningsmodellen SIMAIR har använts för att beräkna luftkvaliteten för 12 gatuavsnitt i centrala Piteå. Gatuavsnitten som valts ut är de som Piteå kommun bedömt som mest sannolika att riskera överskridande av miljökvalitetsnormerna. Beräkningarna har genomförts för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO_2) med hjälp av verktyget SIMAIR-väg. En efterbearbetning gjordes för att uppskatta halt av fina partiklar PM2,5.

De modellberäknade halterna har korrigerats genom jämförelse mellan mätta och beräknade halter vid Prästgårdsgatan 43. Rapporten presenterar haltresultaten *efter korrigering*.

SIMAIR användes även för att *testa* (utan korrektion av modellresultat) påverkan av dammbindning samt typ av asfalt. En beräkning med och utan dammbindning på Prästgårdsgatan gav en minskning av det lokala bidraget till årsmedelhalten med 13%. Jämförande beräkningar gjordes också för samma plats gällande asfalttyp: Det lokala bidraget till årsmedelhalten sjönk med 5 % när asfaltstyp ändrades från standard till slitstark.

Resultaten för partiklar PM10 visar att halterna överskrider MKN för alla undersökta gaturum. I samtliga fall är det 90-percentilen av dygnsmedelvärden som överskrider MKN; för årsmedelvärde överskrider den nedre utvärderingströskeln. Det gatuavsnitt med störst överskridande är Timmerleden utanför Nordea, där 90-percentilen av dygnsmedelvärdet blev $70,4 \mu\text{g}/\text{m}^3$, medan miljökvalitetsnormen medger högst $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Resulterande årsmedelvärde av PM10 blev $27,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$, dvs. just under den övre utvärderingströskeln som är $28 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Orsaken till Timmerledens höga haltnivåer jämfört med övriga gator är det betydligt större trafikflödet och den samtidigt väsentligt högre andelen tung trafik.

De urbana och lokala haltbidragen till årsmedelhalten av PM10 är $25,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$, vilket är ~90% av totalhaltbidrag. Observera att det är just de urbana och lokala haltbidragen som Piteå kan påverka på egen hand. Det har inte varit möjligt att uppskatta urbana och lokala haltbidrag var för sig (till det hade behövts en mätstation också i urban bakgrund).

Det regionala haltbidraget är $2,75 \mu\text{g}/\text{m}^3$, vilket är ~10% av totalhaltbidrag. Regionalt haltbidrag i Piteå har jämförts med regional bakgrund från bakgrundsstationen Bredkålen och det kan konstateras att SIMAIR kan simulera regionalt haltbidrag utmärkt.

SMHI

Vid jämförelse mot mätdata i gaturum noteras en underskattning av de simulerade partikelhalterna. SIMAIR ser ut att ha svårt att reproducera de höga halteepisoderna under våren. Eftersom valideringen av det regionala haltbidraget visar på goda överensstämmelse så får orsak till underskattningen sökas i urbana och lokala haltbidrag. Korrektionsterm tillämpades för summan av urbana och lokala haltbidrag.

Halterna av partiklar PM_{2,5} är låga i jämförelse med norm och utvärderingströsklar. De högsta halterna hittas på Kyrkbrogatan 5B, med en årsmedelhalt på 6,0 µg/m³, att jämföra med nedre utvärderingströskeln som är 12 µg/m³.

Resultaten visar att MKN för NO₂ inte överskrids vid något gatuavsnitt för varken årsmedelvärde, dygnsmedelvärde eller timmedelvärde. För årsmedelvärde och 98-percentil av timmedelvärde klarar alla de 12 utvalda gatuavsnitten även miljö kvalitetsmålen. Det lokala bidraget utgör 32 – 54 % av det totala haltbidraget i de studerade gatuavsnitten. Det urbana haltbidraget står för ungefär 44% och resten är regionalt bidrag från utlandet och långväga bidrag från övriga Sverige.

Rekommendationer baserat på vår studie:

- Använd dammbindningsmedel under säsong för uppvirvling (vårvinter/vår).
- Fortsätt med täta intervall för gatustädning men öka vattenbegjutningen rejält direkt före sandupptaget.
- Undvik gatustädning vid vädertillfällen med inversion.

2 Inledning

I inventeringsfasen av ett åtgärdsprogram ska man kartlägga omfattningen av överskridanden (Sabelström m. fl., 2019). Man ska även göra en källfördelningsstudie i de områden där normerna inte följs för att kvantifiera de olika källbidragen till halterna av de aktuella föroreningarna. Lämpliga och effektiva åtgärder för åtgärdsprogrammet kan tas fram baserat på resultat från källfördelningsstudien.

SIMAIR:s modellresultat kan användas som underlag för att kvantifiera källfördelningen av halter mellan regionalt, urbant och lokalt bidrag samt uppdelat på urbana utsläppsområden samt på olika källtyper. Modellberäkningar kan även ge information om överskridandets utbredning och antal personer som exponeras för överskridandet.

Piteå kommun har valt ut vissa högt belastade gatuavsnitt för beräkning med SIMAIR-väg. Dessa avsnitt inkluderar Hamngatan 47, Hamngatan 57, Hamnplan 30, Hamnplan 38, Kyrkbrogatan 5B, Prästgårdsgatan 36, Prästgårdsgatan 51, Sundsgatan 25, Sundsgatan 16, Västergatan 4, Timmerleden utanför Coop och Timmerleden utanför Nordea.

Luftkvalitetsberäkningar har utförts i Piteå kommun med hjälp av SIMAIR-väg för partiklar (PM₁₀) och kvävedioxid (NO₂). Halterna av mindre partiklar, PM_{2,5}, har därefter uppskattats genom en efterbearbetning av resultaten från SIMAIR-väg. Beräkningarna har utförts för år 2020; vilket innefattar trafikdata, meteorologi och bakgrundshalter. Beräkningsresultaten redovisas i tabeller och kartfigurer. Jämförelser görs med miljö kvalitetsnormer, utvärderingströsklar och miljö kvalitetsmål. För att uppnå en

hög kvalitet i beräkningarna har lästs in detaljerade indata, såsom trafikmängder, hushöjder, gaturumsinformation, trafikmängdens tidsvariationer samt kösituationer för de utvalda gatuavsnitten.

I avsnitt 3 beskrivs metodiken, modellsystemet SIMAIR, indataflöden och antaganden som görs i beräkningarna och jämförelsen mot mätdata. I avsnitt 4 presenteras de bedömningsgrunder som finns för luftkvalitet i Sverige. I avsnitt 5 presenteras halter i urban bakgrund och korrigerade resultat från SIMAIR. Avsnitt 6 diskuterar beräkningsresultaten för Piteå kommun och om hur man kan gå vidare i luftvårdsarbetet.

2.1 Luftkvaliteten i Sverige

Utsläppen av många luftföroreningar i Sverige har minskat markant de senaste åren. Kväveoxidutsläppen (NO_x) har över 30 år mer än halverats från över 289 000 ton år 1990 till 118 000 ton år 2020. Utsläppen av partiklar PM_{10} har nästan halverats, från 66 000 ton till 35 000 ton.¹ Ändå är halterna i Sverige fortfarande så pass höga att de bedöms som skadliga.

Exponering av luftföroreningar har skadliga effekter på människors hälsa, med allvarliga följder såsom förtida dödsfall. En haltexponeringsstudie visar att cirka 3600 förtida dödsfall orsakas av fina partiklar och 4000 förtida dödsfall orsakas av kväveoxider (Naturvårdsverket, 2019). Tillsammans uppskattas detta kosta det svenska samhället ungefär 56 miljarder kronor årligen.

Enligt Naturvårdsverket (2019) fortsätter halterna i gatumiljö, urban bakgrund och regional bakgrund att minska för kvävedioxid och partiklar, men miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid och PM_{10} överskrider fortfarande i gatumiljö i många städer. $\text{PM}_{2,5}$ överskrider däremot endast i Malmö.

Vägtrafiken är i de flesta svenska städer och tätorter den viktigaste källan till höga halter av PM_{10} och kvävedioxid. I en del orter är också småskalig vedeldning en viktig källa och då även för andra skadliga luftföroreningar såsom bens(a)pyren och polyaromatiska kolväten (PAH).

Tätortshalter av luftföroreningar ligger på många håll fortfarande långt ifrån att uppfylla de nationella målvärdena. Det finns ökad risk för större utsläpp och halter av luftföroreningar på grund av att trafikarbetet ökar samtidigt som städerna växer snabbt och förtäts. Avgörande för om miljö kvalitetsmålet kan uppnås till 2030 kommer att bli den teknologiska utvecklingen av bilparken, vilka biodrivmedel som används, hur städer växer samt utvecklingen av transportsystem i och mellan städerna. Nationella styrmedel och internationella överenskommelser behövs för att minska haltnivåer av partiklar, kvävedioxid och ozon för att uppnå miljö kvalitetsmålet Frisk luft.

För partiklar har de nordiska länderna anmärkningsvärt höga halter av PM_{10} i gatumiljön, jämfört med länder med mindre förekomst av vinterväglag. Orsak till detta är vår stora användning av dubbdäck och uppvirvling av vägdamm som härstammar från en kombination av vägslitage, sandning/saltning samt fordonsslitage.

¹ <https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/luft/>

3 Metodik

I följande avsnitt beskrivs metodiken som använts vid beräkning av halter för NO₂ och PM₁₀. Här beskrivs också det beräkningsunderlag som har erhållits från Piteå kommun.

3.1 Modellsystemet SIMAIR

SIMAIR är ett kopplat modellsystem som utvecklats av SMHI i samarbete med Trafikverket och Naturvårdsverket för att kunna modellera föroreningshalter både vid befintliga och planerade vägar och gaturum.

Systemet använder olika spridningsmodeller för olika miljöer och tar hänsyn både till meteorologiska indata och till emissionsdata på flera olika skalor. Resultaten ges som totalhalter som beror av tre komponenter:

- ett regionalt haltbidrag från Sverige och utlandet,
- ett urbant haltbidrag från övriga vägar och andra källor i den aktuella tätorten,
- ett lokalt haltbidrag från trafiken på en aktuell väg.

För att kunna göra spridningsmodellering måste det finnas en emissionsdatabas med nödvändiga indata för emissions- och spridningsberäkningarna. Dessa innefattar gaturumsdimensioner, trafikintensitet i total mängd och tidsvariation, andel tung trafik och fordonssammansättning. Det är också mycket önskvärt med information om köbildning för alla gator där köbildning i olika omfattning förekommer.

Det som gör SIMAIR speciellt är att alla nödvändiga indata är inbyggda. Bakgrundshalterna (regionalt och urbant haltbidrag) förberäknas och meteorologiskt data förbereds vilket gör det enkelt att göra en spridningsmodellering av de lokala förhållandena och kombinera med bakgrundshalterna för att få en totalhalt.

Modellerat urbant och lokalt haltbidrag av PM₁₀ och NO₂ har i ett tidigare projekt validerats mot mätningar både i urbant område och i gaturum för ett trettiotal tätorter i Sverige (Andersson och Omstedt, 2009, 2013, Andersson m.fl. 2018). Studierna har visat att SIMAIR-väg överensstämmer väl med mätdata och med god marginal klarar de kvalitetsmål för luftkvalitetsberäkningar som finns definierade i Naturvårdsverkets författningssamling NFS 2010:8.

Med tanke på att det är vägtrafiken som är i fokus för SIMAIR-väg bör det dock betonas att det kan finnas andra lokala utsläppskällor som kan ge betydande föroreningshalter i det studerade området men som inte behandlas med tillräckligt hög detaljnivå i beräkningarna av de urbana och regionala haltbidragen.

SIMAIR har ett webbgränssnitt där användaren kan editera och lägga till vägvägnitt. Attributen som ges till vägvägnitten är de som kommer matas in till SIMAIR för att köra någon av de fyra spridningsmodeller som finns i systemet. Webbgränssnittet är begränsat i dess funktionalitet för att det inte ska bli för komplext för den allmänne användaren. Det finns mer avancerade funktioner för systemanvändare; som till exempel att läsa in hela vägnätverk, med tillhörande attribut, från externa datakällor.

För vidare dokumentation av SIMAIR, se Andersson m.fl. (2015b) och Gidhagen m. fl. (2009).

3.1.1 Regional bakgrund

De urbana och regionala haltbidragen beräknas för varje år med hjälp av Multiple-Scale Atmospheric Transport and Chemistry Modeling System (MATCH) i en nationell beräkning. MATCH är en modell för atmosfärisk transport och kemi utvecklad av SMHI beskriven i Robertson m.fl. (1999), Andersson m.fl.

(2007) och Andersson m.fl. (2015a). Modellen behöver indata i form av meteorologiska simuleringar och emissioner.

Meteorologin är tagen från beräkningar med European Centre for Medium-Range Weather Forecasts (ECMWF)s deterministiska modell. Modellen är en världsomspännande numerisk väderprognosmodell som använts under lång tid på SMHI och andra väderinstitut. Upplösningen för ECMWFs deterministiska modell är i dagsläget $0,1^\circ \times 0,1^\circ$ (longitud-latitud).

Emissionerna som haltbidragen baseras på kommer från European Monitoring and Evaluation Programme (EMEP)², som upprätthåller en förteckning med europeiska utsläppskällor med en geografisk upplösning på $0,1^\circ \times 0,1^\circ$ longitud-latitud rutnät och Svenska MiljöEmissionsData (SMED)³, som på uppdrag av Naturvårdsverket upprätthåller svenska geografiskt fördelade utsläpp med en upplösning på $1 \times 1 \text{ km}^2$.

Utsläppskällorna som kartlagts i SMED och EMEP kombineras med utsläpp från vägtrafiken. Vägtrafikens bidrag beräknas utifrån trafikmängd och -situation med utsläppsfaktorer ifrån Handbook Emission Factors for Road Transport (HBEFA)⁴ som bygger på laborietester, för att få fram en emissionsmängd. HBEFA kan kortfattat beskrivas som en uppslagsbok på utsläppsmängder för olika typer av vägfordon vid olika trafiksituationer.

Framtagandet av dessa halter beskrivs ingående i Alpfjord Wylde m. fl. (2021).

Inom utvalda tätorter där en urban bakgrund beräknas i SIMAIR med modellen Bakgrundshalter i Urban Miljö (BUM) görs även en körning i MATCH med endast samma lokala källor som tas med i BUM-beräkningen och subtraheras från körningen över hela Sverige för att undvika dubbelräkning av de urbana källorna i och vid tätorten i fråga. Hela förfarandet förklaras i detalj i SMHI och Vägverket (2005, stycke 3.4).

3.1.2 Urban bakgrund

Urbana halter av luftföroreningar beräknas på ett $1 \times 1 \text{ km}^2$ rutnät med den urbana modellen BUM, beskriven i SMHI och Vägverket (2005) med förbättringar enligt Andersson m.fl. (2010). Vid beräkningarna används emissionsdata från SMEDs geografiskt fördelade emissioner för luft. Spridningsberäkningar görs med två metodiker:

- För markkällor, såsom trafik och småskalig vedeldning, beräknas halter genom att bidrag från emissioner i ett influensområde uppströms vindriktningen läggs samman för att bestämma halten i en beräkningspunkt.
- För utsläpp från högre punktkällor (till exempel höga skorstenar) görs beräkningarna med en Gaussisk plymmodell.

För BUM används väderdata från MESoskalig ANalys (MESAN). MESANs meteorologiska analysmodell har en upplösning på $2,5 \times 2,5 \text{ km}^2$ och använder optimal interpolationsteknik för att väga samman synoptiska väderstationer, Trafikverkets väderstationer, väderradar, satellitdata och modelldata för att på

² <http://www.emep.int/>

³ <http://www.smed.se/>

⁴ <https://www.hbefa.net/e/index.html>

bästa sättrepresentera meteorologin (Häggmark m.fl., 1997).

3.1.3 Lokala beräkningar

För lokala beräkningar används i SIMAIR-väg två olika modeller för olika situationer:

- **OSPM** (Operational Street Pollution Model) för enskilt vägavsnitt med omgivande byggnader (gaturum) (Berkowicz, 2000).
- **OpenRoad** för enskilt vägavsnitt i öppen terräng (Gidhagen m. fl., 2004).

Modellerna ger resultat i en receptorpunkt på var sida om vägavsnittet. Oavsett vilka spridningsmodeller som används i systemet SIMAIR behöver emissioner beräknas. För vägtrafiktillämpningarna beräknas för varje modell även emissionerna från trafiken ut inom systemet, för gasformiga ämnen används emissionsfaktorer från HBEFA medan emissioner av partiklar från motorer, slitage på vägbana och fordon samt uppvirvling av vägdamm beräknas med NORTRIP-modellen beskriven i Denby m. fl. (2013).

För de lokala beräkningarna behövs följande indata:

- **Årsdygnstrafik** som avser medelantalet fordon som vistas på vägavsnittet under en dag (antalet fordon som vistas på vägen under ett år, delat på 365).
- **Andel tung trafik** som avser andel tung trafik på vägavsnittet.
- **Kösituation** definierat enligt fyra nivåer i stigande kö intensitet; fritt flöde, tung trafik, kö eller 'stopp och kör'.
- **Trafiktidsvariation** som beskriver fördelningen av årsmedeldygnstrafik (ÅDT) under ett dygn med en timmes upplösning, och olika värde för vardagar (måndag till torsdag), fredag, lördag och söndag.
- **Fordonsammansättning** som beskrivs av sex olika fordonsklasser i SIMAIR: personbil, lastbil utan släp, lastbil med släp, tvåhjulning, landsvägsbuss och stadsbuss. Denna parameter anger fördelningen mellan dessa fordon i ÅDT.
- **Sandning** som anger ifall vägen sandas eller saltas för halkbekämpning vid temperaturer mellan -2 °C och 1 °C då det har regnat/snöat denna dag eller att dagpunktstemperaturen är mellan -2 °C och 1 °C .
- **Dubbdäcksmängd** som beskriver andel av fordon med dubbdäck, från 1 december till 31 mars på vägavsnittet. Andelen dubbdäck ökar gradvis samt avtar gradvis i övergångarna enligt datumen för vinterdäckskrav i Sverige.

För OSPM används även:

- **Hushöjd** som avser höjden på byggnaderna, ifrån gaturummets marknivå, på vardera sida om vägavsnittet.
- **Gaturumsbredd** som beskriver avståndet mellan byggnaderna på vardera sida om vägavsnittet.

Lagringen av dessa parametrar för de avsnitt som ska kunna beräknas sker i en scenariodatabas. Ett scenario kan kopieras i och parametrarna för enskilda vägar redigeras genom SIMAIRs webbgränssnitt.

Utöver emissioner behövs även meteorologiska parametrar för att göra spridningsmodelleringarna, vilket redan är förberett i SIMAIR som har lagrat vindriktning, vindhastighet, luftfuktighet, nederbörd, global strålning samt lufttemperatur för hela landet. Dessa baseras på MESAN.

3.2 SIMAIR-väg

Två olika spridningsmodeller används för beräkning av det lokala bidraget i vägars närområde. För gaturum används OSPM och för vägar som saknar bebyggelse (inom 50 m från vägen) används modellen OpenRoad. På landsbygd används uteslutande OpenRoad.

3.3 Uppskattning av PM2,5

I SIMAIR görs för partiklar idag enbart beräkningar med PM10, och PM2,5 måste därför uppskattas genom efterbearbetning av SIMAIR-resultaten. Eftersom fina partiklar på ett systematiskt sätt beter sig olika i luften jämfört med grova partiklar går det enligt Omstedt m. fl. (2012) att beskriva totala årsmedelkoncentrationen av PM2,5 genom att skala halterna av PM10 från närliggande och från regionala källor på följande sätt:

$$c_{total}^{PM2,5} = \left[\alpha * c_{Reg}^{PM10} + (c_{Urb}^{PM10} + c_{Lok}^{PM10}) \frac{e_{f,avgaser}^{PM10}}{e_{f,total}^{PM10}} + (c_{Urb}^{PM10} + c_{Lok}^{PM10}) \frac{e_{f,slitage}^{PM2,5}}{e_{f,total}^{PM10}} \right] \quad (1)$$

där α anger förhållandet mellan halterna PM2,5 och PM10 i den regionala bakgrundsluften, som är av storleksordningen 0.78 och beräknas från regionala bakgrundsmätningar i Bredkälven.

c_{Reg}^{PM10} , c_{Urb}^{PM10} och c_{Lok}^{PM10} anger de regionala, urbana och lokala haltbidragen för PM10. $e_{f,avgaser}^{PM10}$ anger emissionsfaktorn för PM10 från avgaser. $e_{f,slitage}^{PM2,5}$ står för emissionsfaktorn för PM2,5 från däckslitage och antas vara 10 mg/fordonskilometer. $e_{f,total}^{PM10}$ ger den totala emissionsfaktorn. Regionalt, urbant och lokalt haltbidrag samt emissionsfaktorer för PM10 beräknas i SIMAIR.

Bråket i ekvation 1 kan förstås som andelen emissioner PM2,5 av alla partikelemissioner. Partiklarna i avgaser antas då alla vara mindre än 2,5 μm så att $e_{f,avgaser}^{PM10} = e_{f,avgaser}^{PM2,5}$, däremot används ett antagande om konstant emissionsfaktor för slitage av fina partiklar.

3.4 Beräkningsunderlag

För att öka kvaliteten av modellberäkningarna används särskilda indata för trafik och gatugeometri för 12 utvalda vägavsnitt i Piteå. Dessa indata har tillhandahållits av Piteå kommun och ligger till grund för beräkningen av det lokala haltbidraget.

3.4.1 Trafik- och gatugeometridata

Relevant trafikdata är bland annat årsmedeldygnstrafik (ÅDT), andel tung trafik och skyltad hastighet, vilka används för att beräkna emissionerna från vägavsnittet. Gatugeometrin, som bland annat innehåller väg- och gaturumbredd och hushöjder, används sedan för att modellera spridningen av föroreningarna. För tabeller med detaljerade indata, se bilaga A.

3.4.2 Kösituation

Utsläppen är mycket beroende på kösituationen på vägarna vilket uppskattats av Piteå kommun på 8 av de 12 vägavsnitten. För resterande vägar har förutsatts att det råder fritt trafikflöde hela tiden.

3.4.3 Tidsvariation

Tidsvariation av trafikmängderna har samlats in från Piteå kommun för de utvalda vägavsnitten förutom Timmerleden där underlag saknas; där har antagits att tidsvariationen för trafik följer de standardvärden som tagits fram av Trafikverket för några standardvägtyper till SIMAIR.

3.4.4 Meteorologi

Vädret har stor påverkan på hur luftmiljön vid en viss tidpunkt ser ut, därför är det viktigt att ha hög precision på meteorologiska indata. De lokala spridningsberäkningarna har utförts med meteorologi från MESAN för år 2020.

3.5 Jämförelse med mätningar

SIMAIR överensstämmer oftast väl med mätningar, enligt tidigare studier underskattar SIMAIR halterna av främst NO₂ i trafikmiljöer för 98-percentils dygns- och timmedelvärde i synnerhet i norra Sverige (Andersson och Omstedt, 2009, 2013; Omstedt m. fl., 2012; Andersson m. fl., 2018). Den senaste SIMAIR-valideringsstudien visar att SIMAIR systematiskt underskattar NO₂ i urban bakgrund (Andersson m. fl., 2018). Orsaken till underskattningen kan vara svårigheter att beskriva markinversioner och stark stabil atmosfärisk skiktning i spridningsmodellering. En annan orsak kan vara att det i dagsläget saknas ett temperaturberoende för NO_x-emissionerna i SIMAIR. Enligt HBEFA ökar NO_x emissionsfaktor när temperaturen minskar.

De emissionsfaktorer som används kommer från HBEFA 4.1 och är i grunden baserade på laboratoriemätningar (Matzer m. fl., 2019). För att kompensera för avvikelser tas en korrektionsfaktor fram genom att jämföra med mätningar i samma område och samma tidsperiod i den här studien. För partikelvärden i trafikmiljöer finns det en tendens till överskattning i SIMAIR:s beräknade halter av PM10 jämfört med mätningar, detta gäller både årsmedelvärde och 90-percentils dygnsmedelvärde. För PM10 i urban bakgrund finns ingen systematisk över- eller underskattning i SIMAIR, varken för årsmedelvärde eller 90-percentils dygnsmedelvärde (Andersson m.fl., 2018).

PM10 kommer till stor del från slitage mot vägbanan och uppvirvling av damm på vägbanan. Därför finns en stor variation från år till år av meteorologiska situationer som ger skillnader i vägbanans fuktighet och hur mycket gatan sandats eller saltats. PM2,5 har inte ett linjärt beroende av PM10 och kommer till större del från förbränningen i motorer, så även om PM2,5 är framräknade från PM10 i simuleringen behöver PM10 och PM2,5 individuella korrektionsfaktorer om sådana behöver appliceras.

Problematik med att simulera effekten av kraftiga markinversioner påverkar både NO₂ och PM10. Sådan inversionsförekomst är ofta betydande i norra Sverige och resulterar i höghaltsepisoder i tätortsmiljö som visat sig svåra att fånga fullt ut i modelleringen.

I den mån det finns representativa mätningar för aktuell ort och tidsperiod är det bästa förfarandet att använda dessa för att ta fram korrektionsfaktorer och korrigera resultaten från körningarna utifrån dessa.

3.5.1 Mätningar på Prästgårdsgatan

Luftmiljömätningar har under 2020 utförts vid Prästgårdsgatan 43, i kvarteret mellan Lillbrogatan och Uddmansgatan. Från stationen genomfördes dygnsprovtagning av NO₂ med en halvautomatisk dygnsprovtagare utrustad med åtta provtagningskanaler. Dygnsprovtagning av PM10 mättes med filterprovtagning med IVL:s halvautomatiska provtagare. Mer information om mätningar finns i Fredricsson (2021). Det pågick dygnsmätningar av NO₂ under 2020 från 3 januari till 31 maj och hela december månad. Dygnsmätningar av PM10 mättes för hela året 2020.

3.5.2 Korrektion baserad på uppmätta halter

Figur 1 visar mätningar av NO₂⁵ och modellerat resultat från SIMAIR. Det visar att SIMAIR-väg överlag reproducerar de högsta topparna av NO₂-halt under våren väl för både tid (när de sker) och haltvärden. SIMAIR överskattar generellt resten av tiden där mätning finns. Korrektionsfaktorerna beräknas som kvoten mellan uppmätt och simulerat värde. Medelvärden och percentiler beräknas för den period då mätningar finns. Dessa korrektionsfaktorer presenteras i Tabell 1.

Att modellresultaten avviker från uppmätta halter kan bero på många faktorer. De vanligaste orsakerna är osäkerheter i indata, modellen och/eller representativitet av mätningarna. En möjlig förklaring bland flera andra till att mätningar och simuleringar av föroreningshalter i gaturummet vid mätplatsen skiljer sig åt är uppskattningen av trafikflödet, både ÅDT och trafikvariationen. I detta fall användes de värden för uppdaterat ÅDT, trafikvariation och kösituation från underlaget från Piteå kommun i modellberäkningen, så att risken av avvikelser från uppmätta halter pga. trafikdata minimeras.

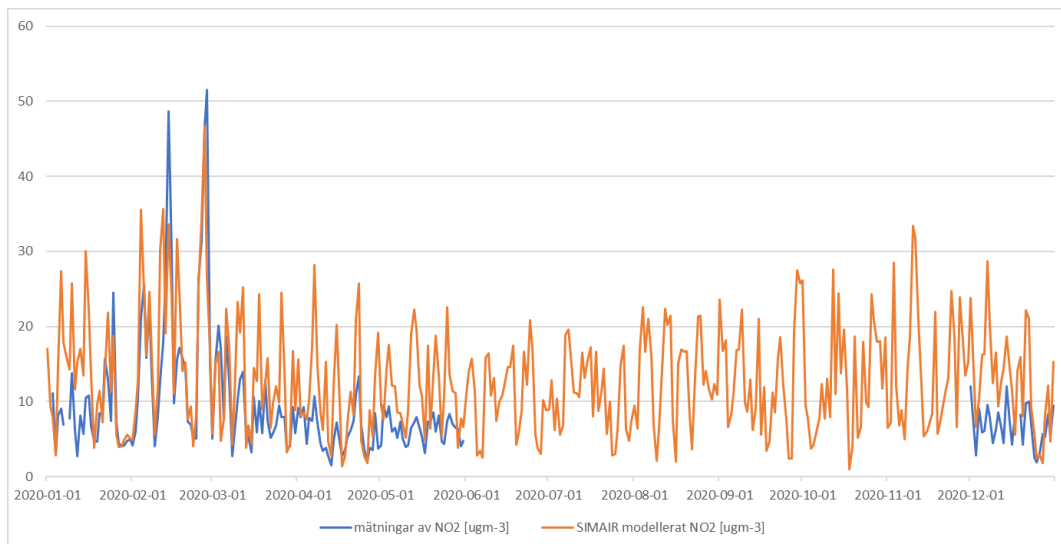
	Medelvärde [µg/m ³]	98-percentil, dygn [µg/m ³]
Mätning	9,03	30,50
Simulering SIMAIR	13,40	34,00
Rek. korrektionsfaktor	0,68	0,90

Tabell 1: Simulerade och uppmätta halter av NO₂ vid Prästgårdsgatan 43 för år 2020. Eventuella överskridanden av gränsvärden är färgkodade enligt miljö kvalitetsnormen i tabell 3. Dessa rekommenderade korrektionsfaktorerna är också de korrektionsfaktorer som använts för att korrigera modellerade halter i de övriga gatuavsnitten.

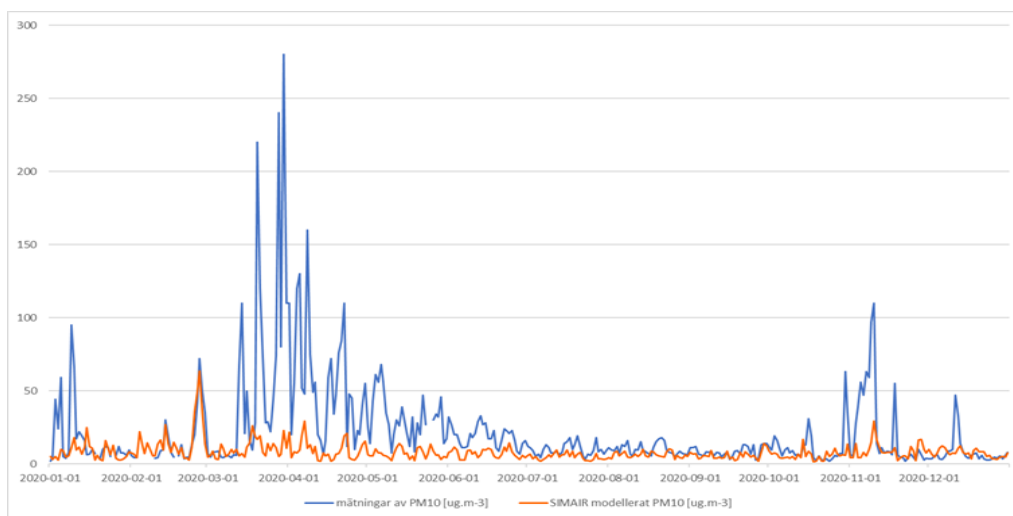
Andra faktorer som kan bidra till att modellerade och uppmätta värden skiljer sig åt är att verkliga emissionsfaktorer inte exakt överensstämmer med emissionsfaktorerna från SIMAIR. Trafikflödets sammansättning av olika fordonsslag och av fordon av olika åldrar kan skilja sig från modellindata. Placeringen av mätstationen är vidare en nyckelfaktor. Mätinstrumentets mätnoggrannhet kommer också in i bilden, och man bör inte heller bortse från eventuell systematisk felvisning hos det aktuella instrumentet.

Det är fördelaktigt om det finns mätning för hela året för att kunna jämföra med modellresultat för hela året och beräkna mer korrektionsfaktorer med god representativitet. Korrektionsfaktorerna för NO₂ beräknas utifrån sex månaders data från Prästgårdsgatan används för att korrigera modellerade NO₂ årsmedelhalt och 98-percentil, dygn för övriga gatuavsnitt. Det finns ingen timvis mätning på Prästgårdsgatan; därför har ingen korrektionsfaktor använts för 98-percentil, timme.

⁵ <https://datavardluft.smhi.se/portal/concentrations-in-air?S=31752&P=8&Y=2020&vs=0:0:1268:0:0:0:0>

Figur 1: Mätningar av NO₂ och SIMAIR-modellerat NO₂ vid Prästgårdsgatan 43 för 2020.

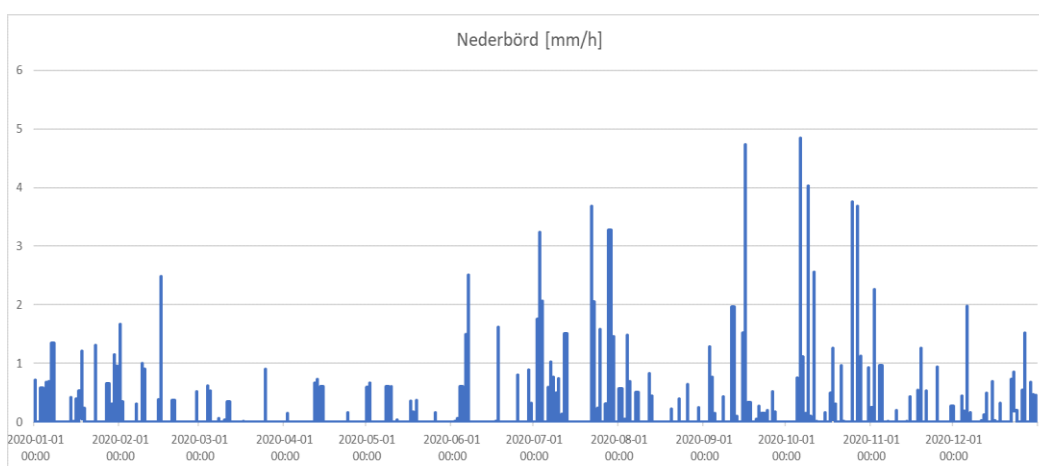
Figur 2: Mätningar av PM₁₀ och SIMAIR-modellerat PM₁₀ vid Prästgårdsgatan 43 för 2020.

Figur 2 visar mätningar av PM₁₀⁶ och modellerat resultat från SIMAIR. SIMAIR använder emissionsmodellen NORTRIP för att beräkna resuspension av partiklar och det visar sig att NORTRIP-modellen inte lyckats simulera höga halter under vårvinter och vår. NORTRIP har i dagsläget ingen detaljerad beskrivning om emissionen av partiklar från sandupptagningsprocess av sopmaskin. Vidare utveckling av modellen behövs för att reproducera de höga halterna som möjligen orsakas av sandsopningsprocessen.

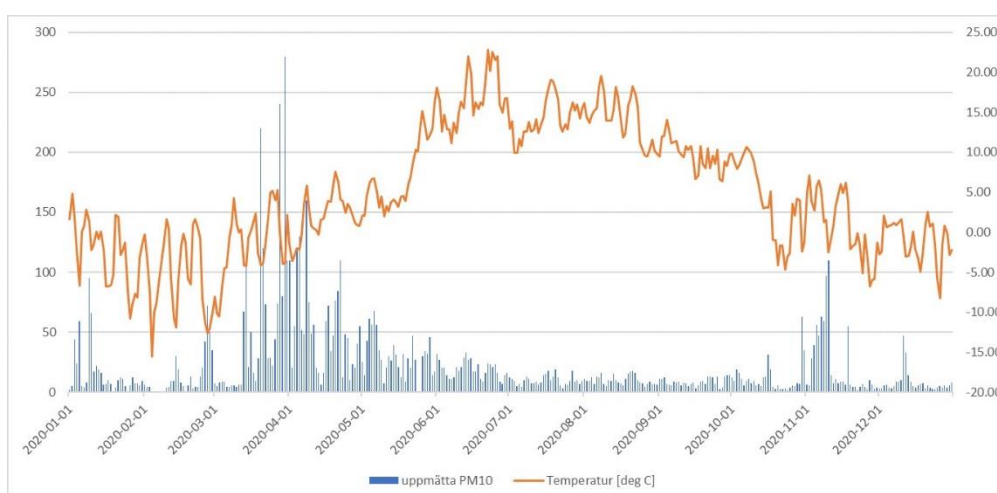
Piteå kommun använder sand som halkbekämpningsmaterial. Möjliga orsaker till höga PM₁₀ halter under vecka 11 till 17:

⁶ <https://datavardluft.smhi.se/portal/concentrations-in-air?S=31752&P=5&Y=2020&vs=0:0:1268:0:0:0:0>

- Betydligt mer sand har använts under år 2020 än andra år. Totalt har 10 000 ton sand använts inom Piteå kommun mot cirka 6000 ton övriga år (M. Kemi, personlig kommunikation, 23 maj 2022).
- Torr period. Figur 3 visar modellerat nederbörd för Piteå baseras på MESAN data. Det visar sig att det bara regnade två gånger mellan veckorna 12 till 16. Det minskar den naturliga rensningen av vägdamm från vägen.
- Figur 4 visar uppmätta halter PM10 vid Prästgårdsgatan och modellerad temperatur från SIMAIR. Det visar att under veckorna 12 till 16 började temperaturen växla mellan plusgrader och minusgrader. Snö på marken smälte och släppte ut vägdamm/partiklar i denna period.
- Under veckorna 12 till 16 kördes tre sopmaskiner kontinuerligt i centrala Piteå för att ta upp sand när det var plusgrader och vid Prästgårdsgatan sopades det 10–15 gånger (M. Kemi, personlig kommunikation, 03 juni 2022). Det är möjligt att vägdamm virvlade upp under denna process.

Figur 3: Modellerad nederbörd från SIMAIR för 2020 i Piteå baserad på MESAN-data.

Figur 4: Mätningar av PM10 vid Prästgårdsgatan 43 och modellerad temperatur från SIMAIR för 2020. Uppmätta halter PM10 på vänster axel och modellerad temperatur på höger axel.

Den stora diskrepansen mellan mätt och beräknat nödvändiggör en korrektion, som behövde föregås av att gå närmare in på vad orsakerna till detta kan vara i just Piteå år 2020. Resonemang kring detta görs i avsnitt 6.

Vi har bedömt att den lämpligaste korrektionen för PM10 i detta fall är att *addera en tilläggsterm dygn för dygn*; vilket skiljer sig ifrån en annars ofta använd metod att *multiplitera en faktor för hela året*. Detta eftersom användandet av en multiplikator skulle överdriva haltnivåerna på gator med högre trafikflöde än mätgatan (mätplatsen Prästgårdsgatan 36), vars relativt låga/måttliga trafikflöde medfört att andra/ fler förklaringar krävs än de gängse vilka är starkt relaterade till trafikflöde. Tilläggstermen har adderats individuellt för varje enskilt dygnsvärde.

Detta innebär att vi har gjort antagandet att de väsentliga orsakerna (dammuppvirvling under daglig trafik men sannolikt också i samband sandupptagning) till de höga uppmätta halterna fungerar med samma magnitud (haltökning) på alla gatorna. Att på detta sätt addera en tilläggsterm istället för att multiplicera med en faktor ger något lägre halter för gator med större trafikflöde än mätgatan, något som vi bedömer som det mest realistiska med hänsyn till att de nämnda väsentliga orsakerna inte kan ses som nämnvärt beroende av trafikflödet på gatan. För gator med lägre trafikflöde än mätgatan blir på motsvarande sätt de redovisade halterna något högre än om korrigering gjorts med en multiplikator (faktor).

För PM2,5 saknas en mätstation att jämföra mot simulerade halter. Eftersom halten PM2,5 förmodligen kommer ifrån andra källor än det som ligger bakom de höga halterna PM10 så har vi valt att basera beräkningarna av PM2,5 på okorrigerade data.

4 Miljö kvalitetsnormer

De bedömningsgrunder som finns för luftkvalitet i Sverige är *Miljö kvalitetsnormer* (MKN) samt *Miljö kvalitetsmålet Frisk Luft*. Miljö kvalitetsnormerna är lagkrav, medan miljö målen ej är lagkrav, utan ett mer långsiktigt mål att arbeta mot.

4.1 Årsmedelvärden och percentiler

Beräkningsresultaten tas fram för de statistiska haltmått som återfinns i de svenska MKN. Dessa är formulerade för årsmedelvärden och vissa s.k. percentiler, ett statistiskt begrepp som innebär att halterna ligger under en viss nivå under en viss andel av tiden.

För NO₂ använder MKN 98-percentilen av dygnsmedelvärden och timmedelvärden. Med 98-percentil av dygnsmedelvärden menas att 98 % av dygnsmedelvärdena under ett år är lägre än angivet värde. Under 2 % av tiden, dvs. under 7 dygn, är halten alltså högre än 98-percentilen. 98-percentilen av timmedelvärden motsvaras av årets 175:e högsta timmedelvärde.

För PM10 använder MKN 90-percentilen av dygnsmedelvärden, vilket betyder att 90 % av dygnsmedelvärdena under ett år måste ligga under ett angivet värde. Det innebär att dygnsmedelvärdet får överstiga detta värde som mest 35 gånger per år. 90-percentilen av dygnsmedelvärden överskrids 10 % av tiden och motsvarar ungefär det 36:e högsta dygnsmedelvärdet under året.

4.2 Miljö kvalitetsnormer och utvärderingströsklar

Resultaten från beräkningarna jämförs med de statistiska haltmått som förekommer i de svenska miljö kvalitetsnormerna (MKN). Dessa ges för årsmedelvärden och för percentiler.

Miljö kvalitetsnormerna för partiklar och NO₂ anges i Tabell 2. Föreskrifterna om miljö kvalitetsnormer finns i SFS 2010:477. Om MKN överskrids, eller kommunens kontroll visat att den kan komma att överskridas, ska kommunen informera Naturvårdsverket och berörda länsstyrelser. Naturvårdsverket gör sedan en

utredning om behovet av ett åtgärdsprogram, som bland annat ska innehålla planering för vilka åtgärder som ska utföras och av vem. Ansvar för att programmet tas fram ligger på kommunen eller länsstyrelsen. Nedan följer en kortfattad översikt över vilka åtaganden kommuner har för miljöövervakningen. Mer information finns i Luftguiden (Sabelström m. fl., 2019, kap 4–10).

Utvärderingströsklarna anger gränser under MKN då bestämda krav på kontroll inträder för kommunen. Om mätningar eller beräkningar visar att värdet:

- överstiger den övre utvärderingströskeln, ska kontrollen ske genom mätning som kan kompletteras med beräkning eller mätning med lägre kvalitetskrav,
- understiger den övre utvärderingströskeln, får kontrollen ske genom en kombination av mätning och beräkning, eller
- understiger den nedre utvärderingströskeln, får kontrollen ske genom enbart beräkning eller skattning eller en kombination av metoderna.

Uppföljningsmätningarna som nämns ovan ska vara kontinuerliga, vilket innebär att de ska utföras under ett helt kalenderår på en och samma plats. De bör också vara löpande, vilket betyder att även mätningar efterföljande år ska ske på samma plats. För orter med invånarantal mellan 10 000 och 249 000 krävs:

- En mätplats för NO₂ och en mätplats för partiklar vid halter mellan den nedre utvärderingströskeln och den övre utvärderingströskeln.
- En mätplats för NO₂ och två mätplatser för partiklar vid halter över den övre utvärderingströskeln.

Om utvärderingströsklar överskrids (utan att miljökvalitetsnormer överskrids) i en kommun med invånarantal mindre än 10 000 är kraven på uppföljningsmätningar lägre. I sådana fall räcker det med att normerna fortsättningsvis kontrolleras genom en så kallad objektiv skattning. Detta kan göras genom att undersöka om läget har förändrats genom exempelvis utsläppskällor eller bostäder längs belastade vägar har uppkommit sedan den senaste undersökningen. En bedömning kan då göras om haltnivåerna har förändrats och om nya mätningar eller modellberäkningar är nödvändiga.

För att följa trenderna rekommenderas det ändå att med jämna mellanrum, vart tredje till femte år, göra en ny kartläggning av luftkvaliteten på de mest relevanta platserna.

Ämne	Haltmått	Årsmedel- värde [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	90-percentil av dygns- medelvärden [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	98-percentil av dygns- medelvärden [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	98-percentil av timmedel- värden [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
PM10	Miljökvalitetsnorm	40	50	-	-
	Övre utvärderingströskel	28	35	-	-
	Nedre utvärderingströskel	20	25	-	-
PM2,5	Miljökvalitetsnorm	25	-	-	-
	Övre utvärderingströskel	17	-	-	-
	Nedre utvärderingströskel	12	-	-	-
NO ₂	Miljökvalitetsnorm	40	-	60	90
	Övre utvärderingströskel	32	-	48	72
	Nedre utvärderingströskel	26	-	36	54

Tabell 2: Miljökvalitetsnormer och utvärderingströsklar med färgkoder som för att underlätta utvärderingen återfinns i resultat-tabellerna. Streck innebär att norm/utvärderingströskel saknas. Jämför med tabell 4.

4.3 Miljökvalitetsmålet Frisk Luft

Utöver miljökvalitetsnormer finns även miljökvalitetsmålet *Frisk Luft*⁷. Dessa miljömål är skarpare än miljökvalitetsnormerna med avseende på tillåtna halter av föroreningar och innebär att dessa inte överskrider lågrisknivåer. Haltvärden för preciseringen återges i Tabell 3.

Ämne	Haltmått	Årsmedel- värde [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	90-percentil av dygns- medelvärden [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	98-percentil av dygns- medelvärden [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	98-percentil av timmedel- värden [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]
PM10	Frisk luft	15	30	-	-
PM2,5	Frisk luft	10	25	-	-
NO ₂	Frisk luft	20	-	-	60

Tabell 3: Precisering av miljömålen Frisk luft. Streck innebär att mål ej finns för aktuellt ämne/statistikmått. Jämför med tabell 3.

⁷ <https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Sveriges-miljomal/Miljokvalitetsmalen/Frisk-luft/Precisering-av-Frisk-luft/>

5 Resultat

Halterna av PM10, PM2.5 och NO₂ från vägavsnitten som erhållits i SIMAIR-väg är bifogade i tabellform i appendix B och haltkartorna är bifogade i appendix C.

De korrigerade resultaten för partiklar PM10 visar att halterna PM10 överskrider MKN för alla undersökta gaturum. I samtliga fall är det 90-percentilen av dygnsmedelvärdet som överskrider MKN; för årsmedelvärdet överskrider den nedre utvärderingströskeln. Det gatuavsnitt med störst överskridande är Timmerleden utanför Nordea, där 90-percentilen av dygnsmedelvärdet blev 70,4 µg/m³. Detta betyder att 90% av årets dagar har dygnsmedelvärden som är 70,4 µg/m³ eller lägre – dvs. 10 % av dagarna har högre halt – där miljö kvalitetsnormen medger högst 50 µg/m³. Resulterande årsmedelvärde av PM10 blev 27,9 µg/m³, vilket hamnar just under den övre utvärderingströskeln som är 28 µg/m³.

De urbana och lokala haltbidragen, vilka är de delar som Piteå kan påverka på egen hand, är tillsammans 25,2 µg/m³, vilket motsvarar ~90% av totalhaltbidraget. Det har inte varit möjligt att uppskatta de urbana och lokala haltbidragen var för sig (till det hade det behövts en mätstation också i urban bakgrund).

Det regionala haltbidraget är 2,75 µg/m³, vilket är ~10% av totalhaltbidraget. Det regionala haltbidraget i Piteå har jämförts med regionala bakgrundsmätningar från mätstationen Bredekälen och det kan konstateras att SIMAIR kan simulera regionalt haltbidrag utmärkt. Korrektionstermen tillämpades därför endast på summan av de urbana och lokala haltbidragen.

Liknande höga haltnivåer av PM10 har konstaterats i andra norrländska städer, såsom Östersund. Det är alltså inget specifikt fenomen för Piteå, men kan ses tydligast i landets norra delar. I kapitel 6 Diskussion går vi närmare in på orsaker till detta.

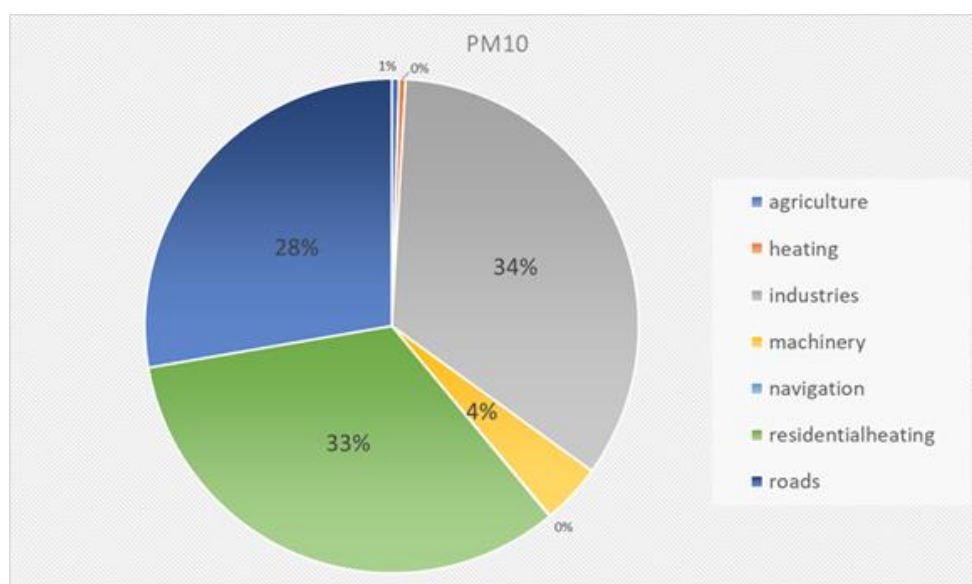
Halterna av partiklar PM2.5 är låga i jämförelse med norm och utvärderingströsklar. De högsta halterna hittas på Kyrkbrogatan 5B, med en årsmedelhalt på 6,0 µg/m³, att jämföra med nedre utvärderingströskeln som är 12 µg/m³.

Resultaten från SIMAIR visar att MKN för NO₂ inte överskrider vid något gatuavsnitt för varken årsmedelvärde, dygnsmedelvärde eller timmedelvärde. För årsmedelvärde och 98-percentil av timmedelvärde klaras även miljömål för samtliga 12 utvalda gatuavsnitt. Det lokala bidraget utgör 32 – 54 % av det totala haltbidraget i de studerade gatuavsnitten. Det urbana haltbidraget står för ungefär 44% och resten är regionalt bidrag från utlandet och långväga bidrag från övriga Sverige.

Figur 5 visar källfördelning av urbana haltbidrag vid Prästgårdsgatan. Figuren visar att de tre mest betydande bidragen är ifrån industri, småskalig uppvärmning och vägtransporter. Enligt Figur 2 visar mätningar mycket högre halter i vissa episoder som vi enligt tidigare diskussion inte bestämt kan avgöra om det kommer ifrån det lokala eller urbana haltbidraget, eller en kombination.

Alla urbana haltbidragen kommer ifrån SMED-emissioner och har alla olika osäkerheter. Osäkerheten ifrån industriutsläpp kommer huvudsakligen ifrån sekretess, vilket påverkar både varifrån utsläpper kommer och hur stora de är. Det finns dock utsläppsiffror för Smurfit Kappa som troligen är den största källan i Piteå. Utsläppen från småskalig uppvärmning kommer ifrån schablonmässig fördelning på bostadsområden och är lokalt osäker. Vår bedömning är dock att SMED-emissionerna snarare är överskattade i Piteå. Detta eftersom

användningen av fjärrvärme är utbredd i de centrala delarna, vilket sannolikt inte helt tagits hänsyn till i SMED-emissionerna. Haltbidragen ifrån urbana vägmissioner (alla vägar i Piteå utan den lokala vägen) beräknas också utifrån SMED-emissioner och kan inte ändras i SIMAIR-gränssnittet. Emissioner av PM10 ifrån uppvirvling av vägdamm tas hänsyn till också i SMED, men på en lägre detaljnivå än SIMAIR-beräkningarna för den lokala vägen. I stort gäller dock samma osäkerheter för de urbana haltbidragen ifrån vägmissioner som den större diskussionen runt osäkerheten kring sandupptagning och dammuppvirvling, och det är möjligt att det urbana haltbidraget är betydligt större än de 28 % som Figur 5 visar.

Figur 5: Urbana haltbidrag från SIMAIR i centrala Piteå fördelat på sju olika källtyper.

6 Diskussion

Först kan vi slå fast att NO₂ inte är ett problem när det gäller normöverskridande. Det är däremot partiklar, varför vår diskussion fokuserar helt på den luftföroreningen.

Vi har konstaterat att de okorrigerade beräkningsresultaten för mätplatsen – Prästgårdsgatan 36 – gav avsevärt lägre PM10-halter än mätningarna. Vi ser ingen anledning till annat än att tro på mätningarna, som har bra omfattning dvs. mätbortfallet är litet (Fredricsson, 2021). Vi har således enligt tidigare avsnitt utgått från relationer mellan mätningar och okorrigerade beräkningar vid Prästgårdsgatan 36 för att korrigera PM10-halterna för de övriga gatorna.

PM10-halterna är anmärkningsvärt höga under en period vårvinter/vår (v11-v17) för att vara en gata med det relativt blygsamma trafikflödet 2065 fordon/ÅMD. Tiden på året då de höga halterna inträffat sammanfaller mycket tydligt med säsongen då gatorna torkar upp så att stoftdepan på gatorna frigörs att kunna virvlas upp. Inget tvivel råder om att vi här har en viktig orsak till haltförhöjning. Vidare kan sandupptagning under denna säsong ge (kortvarig) kraftig dammuppvirvling om vattenbegjutningen vid upptagningen är otillräcklig.

Vi behöver söka förklaring till varför hänsynen till uppvirvling i den till SIMAIR inkopplade

emissionsmodellen NORTRIP inte räcker till för att simulera de verkligt uppmätta halterna vid Piteås gator som är väsentligt högre. Först kan dock konstateras att uppvirvling under sandupptagningsarbetet inte finns med i NORTRIP.

Vi tog upp några möjliga förklaringar i avsnitt 3.5.2. Här vidgar vi resonemanget och tar upp fler tänkbara orsaker och resonerar kring i vad mån modelleringen har inbyggd hänsyn till faktorn samt om det finns indikationer på att hänsynstagandet inte lyckas tillfredsställande beskriva höghaltssituationerna.

- 1) Vintersäsongen är lång i Piteå vilket kan innebära stora mängder ackumulerad sand på gatorna. År 2020 användes ovanligt mycket sand (se avsnitt 3.5.2). Detta kan motverkas av ofta genomförd städning (sandupptag). *Hänsyn till successivt ackumulerad mängd sand och stoft finns i emissionsmodellen NORTRIP (som inkorporerats i SIMAIR) men verkar ge särskilt stora feluppskattningar i områden i norra Norrland där stora sandmängder sprids under sandningssäsongen.*

Vi har gjort räkneexperiment genom att i NORTRIP justera sandmängden (g/m^2) vid sandning samt tiden mellan sandningstillfällena (dagar). Vi prövade att öka sandmängden från 250 till 500 g/m^2 ; beräknad årsmedelhalt ökade då med 8,5 % och 90-percentil dygnsmedelvärde med 9,2 %. Vi prövade även att öka frekvensen av sandning från var 7:e dag till varje dag (med sandmängd 250 g/m^2) vilket ökade årsmedelvärdet med 5,8 % och ökade 90-percentil dygnsmedelvärde med 3,3 %.

- 2) Perioden med mycket höga halter (vårvintern/våren 2020) var mycket torr. Regn förekom bara två gånger mellan veckorna 12 och 16, dvs. den naturliga ”rensköljning” som ett regn kan ge uteblev mer eller mindre helt. *Det finns hänsynstagande till nederbörd och avdunstning i modelleringen men möjligtvis klaras inte kraftig torrperiod särskilt väl. Även samverkan med punkt 1 ovan.*
- 3) Under aktuella veckor började temperaturen växla mellan plusgrader och minusgrader (s.k. nollgenomgångar). Det är tänkbart att ett skikt av packad snö/is på gatan började smälta och att vägdammpartiklar lösgjordes, vilket också kan ha bidragit.
- 4) Mycket hög dubbdäcksanvändning av personbilar. Dubbdäck river upp asfaltpartiklar från vägbanan och bidrar till den samlade stoftdepån på gatan. Vi har dock ansatt 100 % dubbdäck under säsong 1 oktober-30 april varför detta inte *borde* ge upphov till underskattning i beräkningarna.
- 5) Stoftutsläpp från industrier ”uppströms” älvdalgången, en faktor som rimligen är av underordnad betydelse, något som inte minst styrks av det markanta säsongsmönstret hos de uppmätta halterna.
- 6) Den använda sandupptagsmetodiken kan vara mindre bra, så att borstarna vid sandupptagningen gett upphov till kraftiga dammoln. Även om i detta projekt inte ingått ett närmare studium av maskinparken och dess användning, så bedömer vi som starkt misstänkt att detta kan vara den viktigaste faktorn bakom den stora diskrepansen mellan modellresultat och mätningar. Under veckorna 12 till 16 kördes sopmaskiner 10–15 gånger vid Prästgårdsgatan – se avsnitt 3.5.2. Gatusopning syftar ju till att minska dammuppvirvling men kan även (kortvarigt) motverka sitt syfte om sandupptagningsarbetet virvlar upp stora mängder fint damm.
- 7) Vi har studerat samband mellan vindriktning och halter. Höga halter är tydligt överrepresenterade vid vindriktning från västnordväst, dvs. längs Piteälvens dalgång. Förklaring till detta kan vara att inversionsförhållanden ofta torde vara kombinerade med (relativt svag) vind från riktning ”uppifrån” älvdalgången. Vi har en markant kanalisering av vind längsmed älvdalen och kanalisering sker i större utsträckning vid stabila skiktningförhållanden än vid neutral eller instabil skiktning.
- 8) De i denna del av landet höga frekvenserna av inversionsförhållanden som inte sällan är kraftiga. Detta är ett sedan länge uppmärksammat problem i SIMAIR som det har vidtagits vissa åtgärder mot i

modellen, vilka dock kan vara otillräckliga; i så fall i någon mån bidragande till haltunderskattning.

Rekommendationer

- Använd dammbindningsmedel under säsong för uppvirvling (vårvinter/vår).
- Fortsätt med täta intervall för gatustädning men öka vattenbegjutningen rejält direkt före sandupptaget.
- Undvik gatustädning vid vädertillfällen med inversion.

Kommentarer kring Piteå kommuns föreslagna åtgärder

Kommunens tidigare föreslagna åtgärder – *se textruta nedan* – riktar in sig främst på problematiken kring vägdamm, vilket är rimligt då uppmätt tidsserie tydligt visar toppar på sen vinter/vår när vägbanorna torkar upp. Modellberäkningarna visar att de urbana bakgrundshalterna är ganska låga (drygt 6 µg/m³ som årsmedel för PM10) så lokala åtgärder bör ge god effekt. Trafikmängderna är på flera centrumgator relativt låga, vilket indikerar att väghållningen är en bra startpunkt för förbättrad luftkvalitet.

Åtgärdsförslag 1, 2 och 4 fokuserar på halkbekämpningsmaterial, dammbindning och hårdare material på vägbanan. Utvärdering av effekten av olika storlek på halkbekämpningsmaterial (sand) är inte något som är inkluderat i NORTRIP-modellen som används i SIMAIR, men minskad mängd små partiklar på vägbanan bör rimligen ge en positiv effekt på PM10-halterna. Dammbindningsprocessen däremot finns inkluderad i NORTRIP-modellen, och vid en testberäkning med och utan dammbindning på Prästgårdsgatan så minskar det lokala bidraget till årsmedelhalten med 13%. I NORTRIP kan även asfaltstyp justeras, och vid en scenarioräkning vid Prästgårdsgatan sjunker det lokala bidraget till årsmedelhalten med 5 % om asfaltstyp ändras från standard till slitstark, en begränsad påverkan alltså. *Observera* att resultaten av dessa testberäkningar inte är korrigerade, men ger ändå en fingervisning om hur stor inverkan dessa åtgärder har.

Åtgärdsförslag 3 rör en ombyggnation av Lillbrogatan, med minskad vägtrafik på sträckan och intilliggande vägar. Detta scenario har inte gjorts beräkningar för med SIMAIR, men minskade trafikmängder minskar vägslitaget och uppvirvlingen av partiklar, och gynnar därmed god luftkvalitet.

Kommentar till förslag i utredning från Norconsult

Vi har även på ett översiktligt sätt studerat förslagen i Norconsults trafikutredning om luftmiljö i Piteå: Stenvall m.fl. (2022). Norconsult gjorde där även en värdering av åtgärderna med avseende på ”åtgärder som ger stor luftförbättring och små konsekvenser”. Det ingick inte i vårt uppdrag att närmare värdera Norconsults slutsatser härvidlag men vi ser det som mycket rimligt att, från Norconsults utgångspunkter, värdera följande fyra åtgärder högst: Halkbekämpningsmaterial; dubbdäcksfria zoner; miljökrav vid upphandling; kampanjer, nudging och marknadsföring; luftmätningar i realtid.

Vi rekommenderar ett studium av den rapporten som komplement till vår här föreliggande rapport.

Piteå kommuns tidigare föreslagna åtgärder (Micael Kemi)**Åtgärd 1**

Vad: Halkbekämpningsmaterial. Byta ut halkbekämpningsmaterialet (sandfriktion 0–4 mm) till steril makadam 2–4 mm storlek i de centrala delarna av staden där MKN riskerar att överskridas. Spridning av halkbekämpningsmedel sker 2 – 3 gånger per vecka under spridningsperioden oktober till och med maj.

Tidplan: start i oktober 2022 till och med maj 2023 i första hand, troligen tillsvidare.

Påverkan: Partikelspridning från vägbanan.

Effekt: Förhållandevis stor eftersom de så kallade nollpartiklarna byts ut i materialet. Det är en vanlig åtgärd för kommuner för att komma tillrätta med luftmiljön vid spridning.

Åtgärd 2

Vad: Dammbindning, i dagsläget används inget dammbindningsmedel annat än vatten. Det finns två aktiviteter att vidtaga, en är att ta fram rutin för vattenspridning vid sandupptag för att optimera risken för damning. Den andra åtgärden är att tillföra medel i vattnet för att binda och minimera spridning av partiklar.

Tidplan: Ta fram en rutin under våren 2023. Utredda vilket dammbindningsmedel som Piteå kommun ska använda.

Påverkan: Partikelspridning från vägbanan.

Effekt: Stor effekt. Dammbindning med en CaCl₂-lösning likt den som används i Sundsvall antas sänka dygnsmedelvärdet av PM₁₀ med mellan 20 till 40 procent efter dammbindning. (Gustafsson m.fl, 2010) Det är dock en driftåtgärd som ger tillfällig effekt på partikelhalterna och resulterar inte i en långsiktig minskning av partikelbildande. Effekten av renhållning är svår att bedöma, då det finns få studier på renhållningens effekt på partikelhalten.

Åtgärd 3

Vad: Ombyggnation av Lillbrogatan. En sträcka av ca 200 meter ska byggas om och gestaltningen av gatan ändras så att oskyddade trafikanter prioriteras vilket på sikt leder till minskad trafik. Antalet parkeringsplatser minskar från 54 stycken till 24 stycken (både handikapparkering och standardparkeringar enligt parkeringsnormen). Inom vägområdet planeras även 14 träd att planteras vilket bedöms bidra till att binda dammspridning.

Tidplan: Byggnationsstart maj 2023 och klart oktober 2023.

Påverkan: Vägtrafik.

Effekt: Stor effekt. Ombyggnationen av gatan sänker bilarnas hastighet och ger mindre utrymme till motorfordonstrafiken. Omvandlingen tillför fler planterade träd vilket sammantaget bidrar till en mer hälsosam stadsmiljö med mindre buller och renare luft. Oskyddade trafikanter får bredare gång och cykelbanor. Detta ger bättre framkomlighet. Genom åtgärderna minskar motorfordonstrafiken på sträckan och då också på intilliggande vägar som Hamngatan och Prästgårdsgatan, vilket ger positiv effekt för luftkvaliteten.

Åtgärd 4

Vad: Byte av slitlager till hårdare material som inte bidrar lika mycket till partikelspridning via nötning av dubbdäck. Frågan om risk för ökad trafikbuller ska tas i beaktande. Skyltad hastighet 40 km per timme anses inte bidra till ökat trafikbuller.

Tidplan: Maj 2023 och klart oktober 2023.

Påverkan: Partikelspridning från vägen.

Effekt: Viss påverkan men inte så stor. Vägen är ofta snöbelagd.

Akronymer

BUM	Bakgrundshalter i Urban Miljö
ECMWF	European Centre for Medium-Range Weather Forecasts
EMEP	European Monitoring and Evaluation Programme
HBEFA	Handbook Emission Factors for Road Transport
MATCH	Multiple-Scale Atmospheric Transport and Chemistry Modeling System
MESAN	MESoskalig ANalys
MKN	Miljökvalitetsnorm
OSPM	Operational Street Pollution Model
PAH	Polyaromatiska kolväten
SMED	Svenska MiljöEmissionsData
ÅDT	Årsmedeldygnstrafik

Referenser

- Alpfjord Wylde, Helene, Wing Leung och Camilla Andersson, **2021**. Nationell miljöövervakning med MATCH Sverigesystemet — Utvärdering och resultat för åren 2017-2019. teknisk rapport 2021/22, SM-HI. URL https://www.smhi.se/polopoly_fs/1.146627!/Slutrapport_2017-2019_MATCH-Sverigesystemet.pdf.
- Andersson, C., R. Bergström, C. Bennet, L. Robertson, M. Thomas, H. Korhonen, K. E. J. Lehtinen och H. Kokkola, **2015a**. Match-salsa – multi-scale atmospheric transport and chemistry model coupled to the salsa aerosol microphysics model – part 1: Model description and evaluation. *Geoscientific Model Development*, 8(2):171–189. URL <http://dx.doi.org/10.5194/gmd-8-171-2015>.
- Andersson, Camilla, Joakim Langner och Robert Bergström, **2007**. Interannual variation and trends in air pollution over Europe due to climate variability during 1958–2001 simulated with a regional CTM coupled to the ERA40 reanalysis. *Tellus B: Chemical and Physical Meteorology*, 59(1):77–98. URL <http://dx.doi.org/10.1111/j.1600-0889.2006.00231.x>.
- Andersson, S. m. fl., **2015b**. Dokumentation av SIMAIR-väg, -ved och -korsning. <http://www.luftkvalitet.se>.
- Andersson, Stefan, Sofi Holmin Fridell, Helene Alpfjord Wylde, Jörgen Jones och Johan Arvelius, **2018**. Validering av SIMAIR mot mätningar för åren 2014-2016. teknisk rapport 2018/16, SMHI. URL https://www.smhi.se/polopoly_fs/1.136313!/SMHI_rapport_2018-16_SIMAIR-validering.pdf.
- Andersson, Stefan och Gunnar Omstedt, **2009**. Validering av SIMAIR mot mätningar av PM10, NO₂ och bensen — utvärdering för svenska tätorter och trafikmiljöer avseende år 2004 och 2005. *Meteorologi*, 137. ISSN 0283-7730. URL http://www.smhi.se/polopoly_fs/1.7368!/meteorologi_137%5B1%5D.pdf.
- Andersson, Stefan och Gunnar Omstedt, **2013**. Utvärdering av SIMAIR mot mätningar av PM10 och NO₂ i Göteborg, Stockholm och Umeå för åren 2006-2009 — Undersökning av en ny emissionsmodell för vägtrafikens slitagepartiklar. *Meteorologi*, 152. ISSN 0283-7730. URL http://www.smhi.se/polopoly_fs/1.30267!/meteorologi_152.pdf.
- Andersson, Stefan, Gunnar Omstedt och Lennart Robertson, **2010**. Känslighetsanalys, vidareutveckling och validering av SIMAIRs urbana spridningsmodell BUM. *Meteorologi*, 142. ISSN 0283-7730. URL http://www.smhi.se/polopoly_fs/1.12918!/Meteorologi_142.pdf.
- Berkowicz, Ruwim, **2000**. OSPM — A Parameterised Street Pollution Model. I Ranjeet S. Sokhi, Roberto San José, Nicolas Moussiopoulos och Ruwim Berkowicz (redaktörer), *Urban Air Quality: Measurement, Modelling and Management: Proceedings of the Second International Conference on Urban Air Quality: Measurement, Modelling and Management Held at the Computer Science School of the Technical University of Madrid 3–5 March 1999*, sidorna 323–331. Springer Netherlands, Dordrecht. ISBN 978-94-010-0932-4. URL http://dx.doi.org/10.1007/978-94-010-0932-4_35.

- Denby, B.R., I. Sundvor, C. Johansson, L. Pirjola, M. Ketzel, M. Norman, K. Kupiainen, M. Gustafsson, G. Blomqvist och G. Omstedt, **2013**. A coupled road dust and surface moisture model to predict non-exhaust road traffic induced particle emissions (nortrip). part 1: Road dust loading and suspension modelling. *Atmospheric Environment*, 77:283–300. ISSN 1352-2310. URL <http://dx.doi.org/https://doi.org/10.1016/j.atmosenv.2013.04.069>.
- Fredricsson, Malin, **2021**. Mätningar av kvävedioxid och partiklar i luft i piteå under 2020. teknisk rapport 2021/6441, IVL.
- Gidhagen, L., C. Johansson, G. Omstedt, J. Langner och G. Olivares, **2004**. Model simulations of NOx and ultrafine particles close to a Swedish highway. *Environ. Sci. Technol.*, 38(24):6730–6740. URL <http://dx.doi.org/10.1021/es0498134>.
- Gidhagen, L., H. Johansson och G. Omstedt, **2009**. SIMAIR - evaluation tool for meeting the EU directive on air pollution limits. *Atmospheric Environment*, 43(5):1029–1036. URL <http://dx.doi.org/10.1016/j.atmosenv.2008.01.056>.
- Hägemark, L., K.I. Ivarsson och P-O Olofsson, **1997**. MESAN Mesoskalig Analys. RMK 75, SMHI.
- Matzer, Claus, Konstantin Weller, Martin Dippold, Silke Lipp, Martin Röck, Martin Rexeis och Stefan Hausberger, **2019**. HBEFA version 4.1. teknisk rapport, IVT Institute for internal combustion engines and thermodynamics TU Graz. URL https://www.hbefa.net/e/documents/HBEFA41_Report_TUG_09092019.pdf.
- Naturvårdsverket (redaktör), **2019**. *Frisk luft — underlagsrapport till den fördjupade utvärdering av miljömålen 2019*, volym Rapport 2019:1. Naturvårdsverket, 1 utgåva. ISBN 978-91-620-6861-5. URL <https://www.naturvardsverket.se/globalassets/media/publikationer-pdf/6800/978-91-620-6861-5.pdf>.
- Omstedt, Gunnar, Stefan Andersson, Christian Asker, Jörgen Jones, Sven Kindell, David Segersson och Martin Torstensson, **2012**. Luftkvaliteten i Sverige år 2020. *Meteorologi*, 150. ISSN 0283-7730. URL http://www.smhi.se/polopoly_fs/1.22572!/meteorologi_150.pdf.
- Robertson, Lennart, Joakim Langner och Magnuz Engardt, **1999**. An eulerian limited-area atmospheric transport model. *Journal of Applied Meteorology*, 38(2):190–210. URL [http://dx.doi.org/10.1175/1520-0450\(1999\)038<0190:AELAAT>2.0.CO;2](http://dx.doi.org/10.1175/1520-0450(1999)038<0190:AELAAT>2.0.CO;2).
- Sabelström, Helena, Matthew Ross-Jones, Petter Larsson Garcia, Johan Genberg Safont, Titus Kyrklund och Ulf Troeng (redaktörer), **2019**. *Luftguiden — Handbok om miljö kvalitetsnormer för utomhusluft*, volym Handbok 2019:1. Naturvårdsverket, 1 utgåva. ISBN 978-91-620-0182-7. URL <https://www.naturvardsverket.se/globalassets/media/publikationer-pdf/0100/978-91-620-0182-7.pdf>.
- SMHI och Vägverket, **2005**. SIMAIR: Modell för beräkning av luftkvalitet i vägars närområde - slutrapport mars 2005. teknisk rapport 2005-37, SMHI och Vägverket. URL https://www.smhi.se/polopoly_fs/1.14232!/Simair_final_smhirapport.pdf.
- Stenvall, Annika, m.fl., **2022**. Trafikutredning luftmiljö Piteå. Norconsult AB. Uppdragsnr: 108 23 17.

Bilagor

A Indata till SIMAIR

Gatuavsnitt	ÅDT [fordon/dygn]	Andel tung trafik [%]	Skyltad hastighet [km/h]	Sandas eller saltas?
Hamngatan 47	1166	3,4	40	Sandas
Hamngatan 57	1810	2,8	40	Sandas
Hamnplan 30	4512	1,8	40	Sandas
Hamnplan 38	3893	9,0	40	Sandas
Kyrkbrogatan 5B	1116	1,5	gångfart	Sandas
Prästgårdsgatan 36	2065	3,1	40	Sandas
Prästgårdsgatan 51	2330	1,4	40	Sandas
Sundsgatan 25	6878	7,0	50	Sandas
Sundsgatan vid Prästgårdsgatan 16	7262	7,0	50	Sandas
Timmerleden Coop	14 154	12,0	50	Sandas
Timmerleden Nordea	16 503	12,0	50	Sandas
Västergatan 4	7116	5,0	50	Sandas

Tabell 4: Detaljerad indata för de utvalda vägsektionerna i Piteå kommun.

	Antal körfält	Väg- bredd [m]	Gaturums- bredd [m]	Mittsträngs- bredd [m]	Hushöjd 1 (nord/ost) [m]	Hushöjd 2 (syd/väst) [m]	Mätår
Hamngatan 47	2	7,5	11,1		9,4	16,9	2022
Hamngatan 57	2	7	10,9		13,7	13,2	2022
Hamnplan 30	2	7,4	22		19,5	7,5	2022
Hamnplan 38	2	7,4	30		18,1		2022
Krykbrogatan 5B	2	5,1	8,7		13,4	10,2	2022
Prästgårdsgatan 36	2	6,5	13,5		12,1	15	2022
Prästgårdsgatan 51	2	6,5	16,3		7,7	16,8	2022
Sundsgatan 25	2	3,4	59	3,8	6,5	15,7	2012
Sundsgatan vid Präst- gårdsgatan 16	2	3,4	52	3,8	6,7	22,5	2012
Timmerleden Coop	2	6,4	20	3,4	6,5	0	2016
Timmerleden Nordea	2	9,0	16		4,5	0	2016
Västergatan 4	4	6,9	58	1,7	5,7	12,4	2010

Tabell 5: Detaljerad indata för de utvalda vägsektionerna i Piteå kommun (forts.).

B Tabeller från SIMAIR-väg, korrigerade värden

	Årsmedelvärde		90-percentil, dygn	
	[µg/m ³]		[µg/m ³]	
	Sida 1	Sida 2	Sida 1	Sida 2
Hamngatan 47	20,9	21,1	53,4	53,9
Hamngatan 57	21,3	21,4	54,0	54,1
Hamnplan 30	22,3	22,0	56,1	55,9
Hamnplan 38	22,0	22,1	55,8	55,8
Kyrkbrogatan 5B	20,7	20,7	52,4	52,8
Prästgårdsgatan 36	21,4	21,5	54,3	54,4
Prästgårdsgatan 51	21,2	21,7	53,9	54,5
Sundsgatan 25	22,3	22,5	57,3	57,1
Sundsgatan vid Prästgårdsgatan 16	23,3	23,1	58,7	57,9
Timmerleden utanför Coop	27,0	26,6	68,2	65,6
Timmerleden utanför Nordea	28,0	27,5	70,4	68,8
Västergatan 4	22,5	24,6	56,4	62,6

Tabell 6: Uppskattade halter av PM10. Eventuella överstiganden av gränsvärden är färgkodade enligt miljö kvalitetsmålen i Tabell 2.

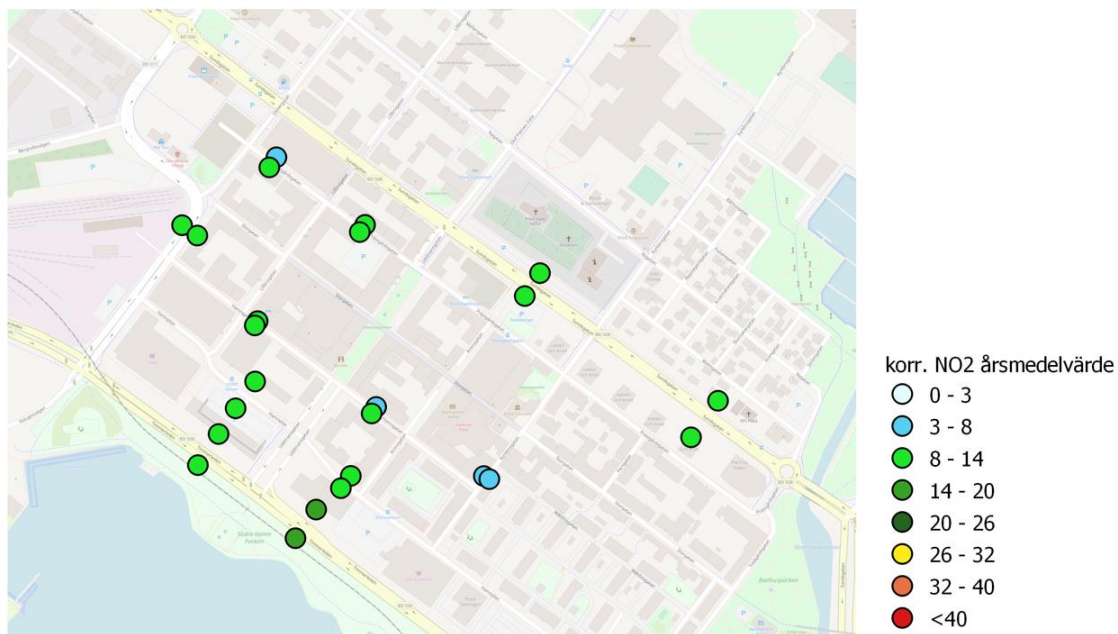
	Årsmedelvärde		90-percentil, dygn	
	[µg/m ³]		[µg/m ³]	
	Sida 1	Sida 2	Sida 1	Sida 2
Hamngatan 47	5,06	5,23	-	-
Hamngatan 57	5,65	5,79	-	-
Hamnplan 30	5,02	4,91	-	-
Hamnplan 38	4,55	4,60	-	-
Kyrkbrogatan 5B	6,04	5,98	-	-
Prästgårdsgatan 36	5,42	5,47	-	-
Prästgårdsgatan 51	5,33	5,65	-	-
Sundsgatan 25	4,43	4,50	-	-
Sundsgatan vid Prästgårdsgatan 16	4,32	4,24	-	-
Timmerleden utanför Coop	4,47	4,37	-	-
Timmerleden utanför Nordea	5,12	4,98	-	-
Västergatan 4	4,56	5,47	-	-

Tabell 7: Uppskattade halter av PM2,5. Eventuella överstiganden av gränsvärden är färgkodade enligt miljö kvalitetsmålen i Tabell 2.

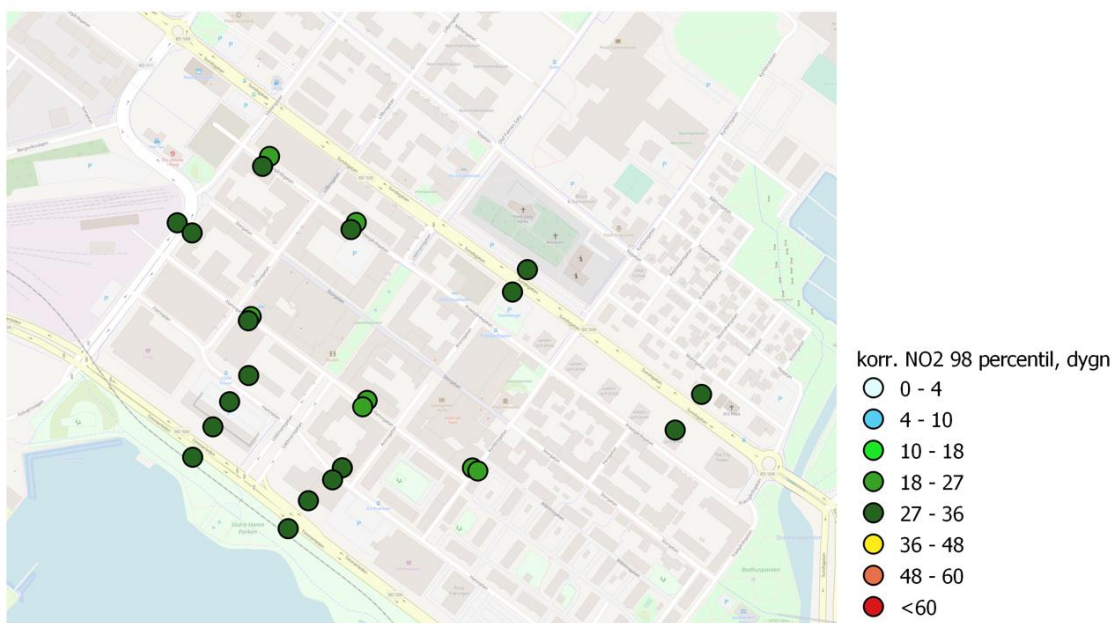
	Årsmedelvärde		98-percentil, dygn		98-percentil, timme	
	[µg/m ³]		[µg/m ³]		[µg/m ³]	
	Sida 1	Sida 2	Sida 1	Sida 2	Sida 1	Sida 2
Hamngatan 47	7,34	8,16	23,1	26,2	38,2	41,5
Hamngatan 57	8,50	9,04	26,5	28,1	41,2	43,7
Hamnplan 30	9,32	8,91	28,5	27,5	43,2	42,3
Hamnplan 38	9,93	10,1	29,9	29,8	43,9	43,7
Kyrkbrogatan 5B	6,80	6,94	24,7	23,9	38,2	37,6
Prästgårdsgatan 36	8,84	8,84	26,0	28,3	40,5	43,2
Prästgårdsgatan 51	7,89	8,98	25,7	28,4	39,6	43,0
Sundsgatan 25	8,77	8,98	28,5	27,9	43,8	43,4
Sundsgatan vid Prästgårdsgatan 16	10,0	9,66	28,4	27,5	43,2	42,0
Timmerleden utanför Coop	13,1	12,8	32,7	31,0	47,1	45,6
Timmerleden utanför Nordea	14,5	14,4	35,2	33,1	50,4	48,6
Västergatan 4	9,66	12,2	30,4	32,8	46,6	48,5

Tabell 8: Uppskattade halter av NO₂. Eventuella överstiganden av gränsvärden är färgkodade enligt miljö kvalitetsmålen i Tabell 2.

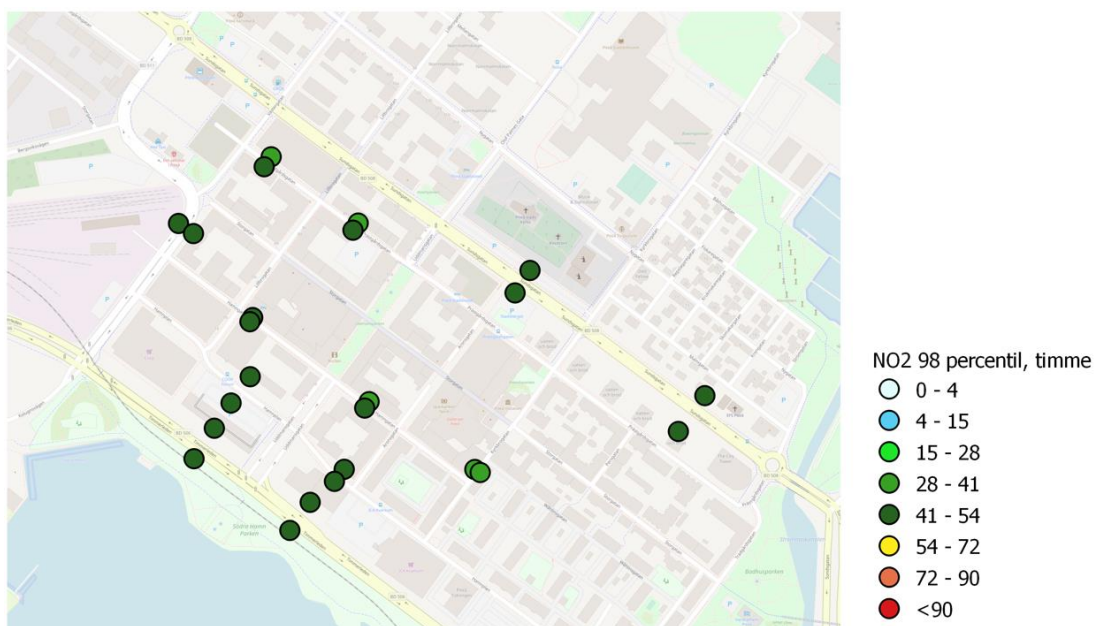
C Kartfigurer från SIMAIR-väg, korrigerade värden

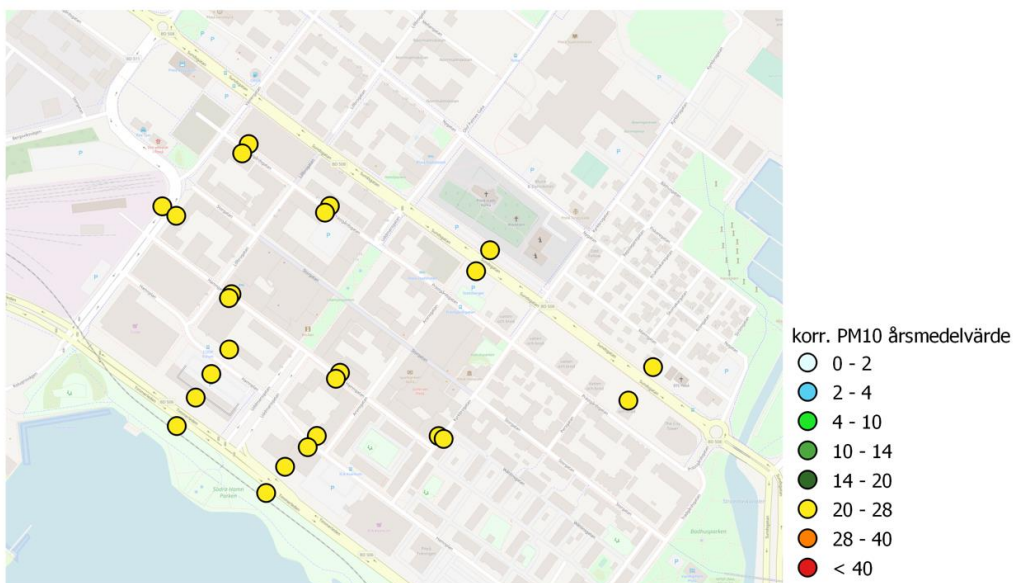
Figur 6: Korrigerat årsmedelvärde av NO₂ för de 12 utvalda gatuavsnitten.

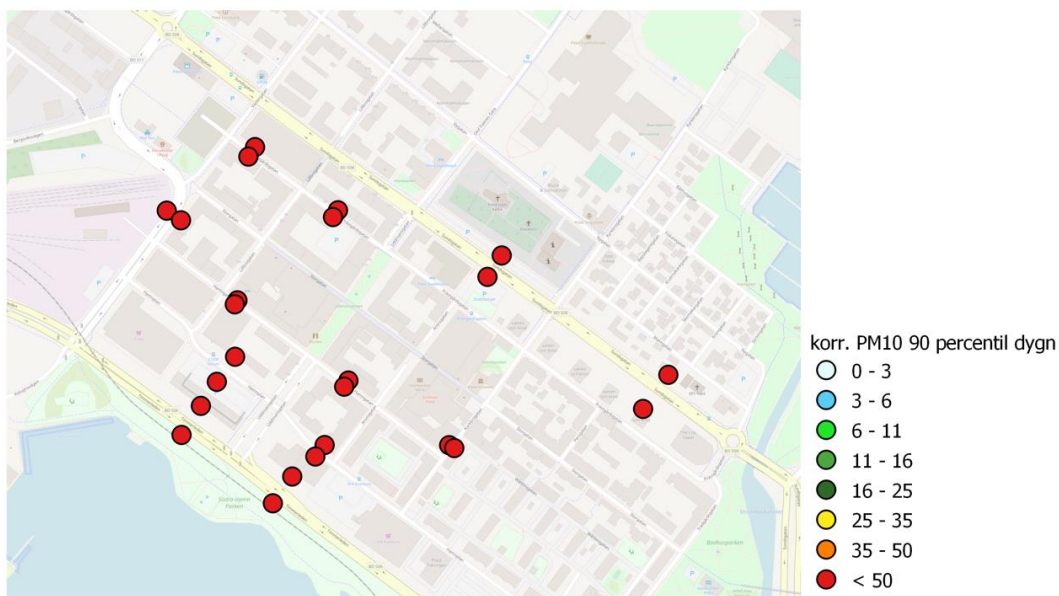
Figur 7: Korrigerat 98-percentil dygnsmedelvärde av NO₂ för de 12 utvalda gatuavsnitten.

Figur 8: Korrigerat 98-percentil timmedelvärde av NO2 för de 12 utvalda gatuavsnitten.

Figur 9: Korrigerat årsmedelvärde av PM10 för de 12 utvalda gatuavsnitten.

Figur 10: Korrigerat 90-percentil dygnsmedelvärde av PM10 för de 12 utvalda gatuavsnitten.

Piteå Kommun

Trafikutredning luftmiljö Piteå

Uppdragsnr: 108 23 17 Version: 1.0 Datum: 2022-05-31

Uppdragsgivare: Piteå Kommun
Uppdragsgivarens kontaktperson: Rebecka Granström
Konsult: Norconsult AB
Uppdragsledare: Annika Stenvall
Handläggare: Annika Stenvall
 Belma Krslak
 Alice Östvik

1.0	2022-05-31				
Version	Datum	Beskrivning	Upprättat	Granskat	Godkänt

Detta dokument är framtaget av Norconsult AB som del av det uppdrag dokumentet gäller. Upphovsrätten tillhör Norconsult. Beställaren har, om inte annat avtalats, endast rätt att använda och kopiera redovisat uppdragsresultat för uppdragets avsedda ändamål.

► Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Bakgrund	4
1.2	Mål	4
1.3	Syfte	4
1.4	Avgränsning	4
2	Förutsättningar	6
2.1	Områdesbeskrivning	6
2.2	Luftkvalitet	6
2.3	Trafik	11
2.4	Resvanor	16
3	Analys	20
4	Förslag på åtgärder	21
4.1	Trafikregleringar	21
4.2	Drift och underhåll	22
4.3	Fysiska åtgärder och ombyggnationer	23
4.4	Påverkansåtgärder	23
4.5	Organisation/arbetssätt	24
5	Värdering av åtgärder	25
5.1	Åtgärder som ger stor luftförbättring och små konsekvenser	25
5.2	Åtgärder som ger stor luftförbättring och stora konsekvenser	26
5.3	Åtgärder som ger liten luftförbättring och små konsekvenser	26
5.4	Åtgärder som ger liten luftförbättring och stora konsekvenser	28
6	Diskussion och slutsats	29

1 Inledning

1.1 Bakgrund

En bra luftkvalitet är viktig både för miljön och människors hälsa. Luftföroreningar kan göra människor sjuka och förkorta den förväntade livslängden. I luftkvalitetsförordningen (2010:477) återfinns de svenska miljökvalitetsnormerna för utomhusluft som syftar till att skydda människors hälsa.

Piteå kommun har sedan år 2004 utfört mätningar av luftföroreningar i Piteå. Mätningarna har utförts främst under vinter och vår. Under 2019 mättes för första gången partiklar (PM10) under hela året. Under år 2020 överskreds miljökvalitetsnormen för partiklar (PM10) vid mätstationen på Prästgårdsgatan. Utifrån detta har Naturvårdsverket bedömt att ett åtgärdsprogram enligt 5 kapitlet miljöbalken behöver upprättas för att miljökvalitetsnormen för partiklar PM10 ska kunna följas i Piteå kommun.

1.2 Mål

Piteå kommun har 15 övergripande mål som styrelser, nämnder, förvaltningar och kommunala bolag arbetar tillsammans för att uppnå. Av de 15 mål bedöms följande beröra denna utredning:

- Piteå ska år 2020 ha 43 000 invånare och till år 2030, 46 000 invånare.
- Piteå ska vara en attraktiv ort för näringsliv och företagande.
- Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.
- Piteå ska vara tryggt och tillgängligt för alla.
- Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer.
- Piteå ska utveckla bra infrastruktur och goda kommunikationer.

Riksdagen har miljömål för flera luftföroreningar. Miljömålen innebär i flera fall mera långtgående krav än miljökvalitetsnormerna. Detta för att normerna ses som styrmedel för att uppnå miljömålen. För PM10 är miljömålen:

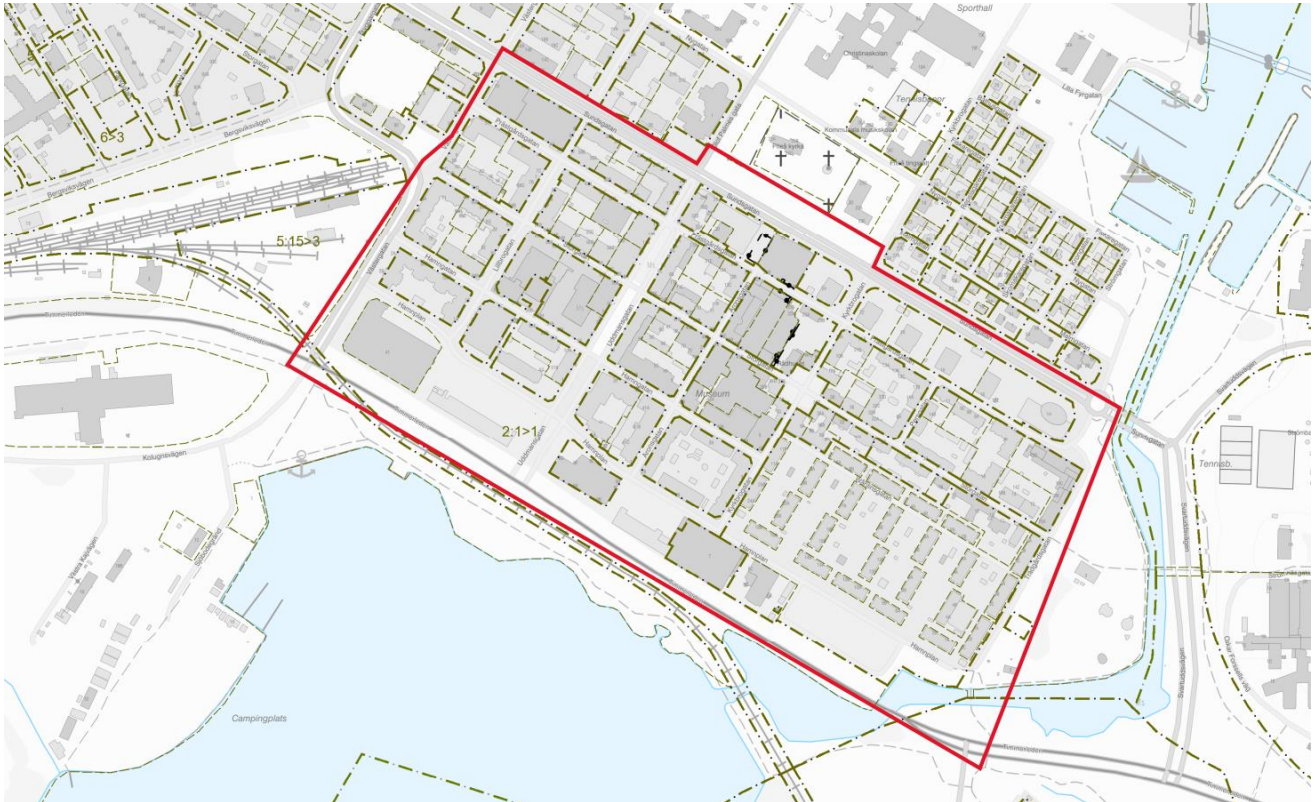
- Årsmedelvärde 15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
- Dygnsmedelvärde 30 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (gränsvärdet för dygnsmedelvärdet får överskridas upp till 35 dygn per år)

1.3 Syfte

Denna utredning syftar till att ge förslag på möjliga åtgärder som kan bidra till att partikelhalterna i Piteås tätort minskar så att miljökvalitetsnormen klaras.

1.4 Avgränsning

Utredningen avgränsas geografiskt till centrala Piteå, se figur nedan.

Figur 1. Utredningsområdet är avgränsat med röd linje.

2 Förutsättningar

2.1 Områdesbeskrivning

Utredningsområdet utgörs av centrumbebyggelsen i Piteå. Området begränsas i norr och söder samt delvis i väster av större trafikleder. I öster begränsas området av ett parkområde. Bebyggelsen i området är relativt tät med 3–6 våningar och enstaka byggnader med högre våningsantal. Gaturummen består till största delen av asfalterade körbanor och plattlagda gångbanor. Endast på enstaka gator finns anordnade gatumarksparkeringar. Gatuträd och planteringar finns på några av gatorna i området, men i huvudsak finns växtligheten på fastighetsmark och på torgytorna.

2.2 Luftkvalitet

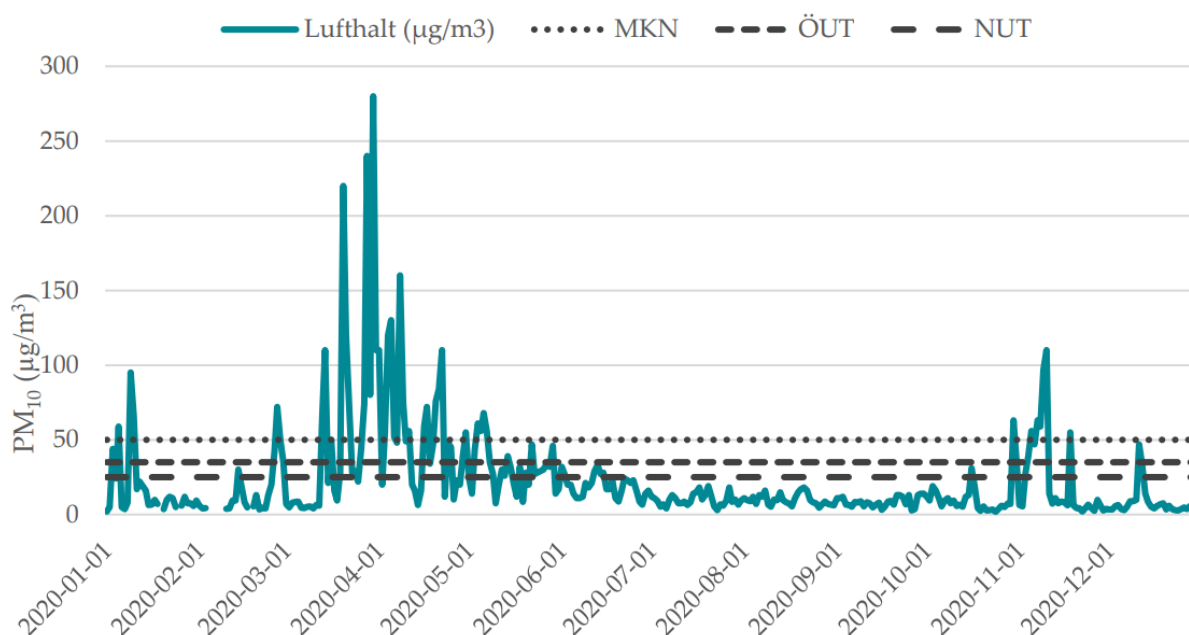
Partiklar uppstår vid flera olika källor. Större partiklar (PM10) bildas framför allt via slitage, exempelvis från nedbrytning av vägbanan på grund av dubbdäck. Dessa utgör även den största massan av partiklar i luften. De mindre partiklarna (PM2,5) kommer framför allt från olika förbrännings- och industriprocesser. Av alla luftföroreningar i stadsluften är partiklarna den grupp som har starkast koppling till negativa hälsoeffekter. Korttidsexponering för relativt höga halter av partiklar kan orsaka andningsbesvär och andra luftvägssymptom, men även hjärt- och lungsjukdomar samt förtida dödsfall. Däremot kan långtidsexponering för redan låga halter av partiklar orsaka bland annat hjärt- och kärlsjukdomar och lungcancer. Partiklar har särskilt stora negativa effekter på barns hälsa. De orsakar exempelvis astma och försämrad lungutveckling hos barn. Därför är det fördelaktigt för människors hälsa att sträva efter så låga partikelhalter i luft som möjligt.

Miljö kvalitetsnormen för partiklar (PM10) har införts för att minska hälsopåverkan från exponering av partiklar i utomhusmiljön. Regeringens förordning om miljö kvalitetsnormer för luft (MKN) trädde i kraft den 1 januari 1999. Av förordningen framgår att kommunerna ska kontrollera att miljö kvalitetsnormerna uppfylls och att kontrollen kan ske genom mätningar, beräkningar eller annan uppföljning. För nästan samtliga miljö kvalitetsnormer finns det en övre utvärderingströskel (ÖUT) och en nedre utvärderingströskel (NUT). Dessa är nivåer som anger omfattningen av kontrollen för en miljö kvalitetsnorm, till exempel om kontrollen ska ske genom mätning, modellberäkning eller objektiv skattning. För att kunna styra utvecklingen på längre sikt har riksdagen även infört miljö kvalitetsmålets precisering (miljö mål) för flera luftföroreningar. Miljö målen innebär i flera fall mera långtgående krav än miljö kvalitetsnormerna. Detta för att normerna ses som styrmedel för att uppnå miljö målen. Miljö mål är till skillnad från miljö kvalitetsnormerna inte kopplade till lagstiftningen och innebär inte heller juridiska krav på att kommunerna ska övervaka. För PM10 är miljö målet 15 µg/m³ för årsmedelvärdet och 30 µg/m³ för dygnsmedelvärde. Gränsvärdena för dygnsmedelvärderna får överskridas upp till 35 dygn per år.

Ämne	Haltmått	Årsmedelvärde [µg/m ³]	90-percentil av dygnsme- delvärden [µg/m ³]
PM10	Miljö kvalitetsnorm	40	50
	Övre utvärderingströskel	28	35
	Nedre utvärderingströskel	20	25

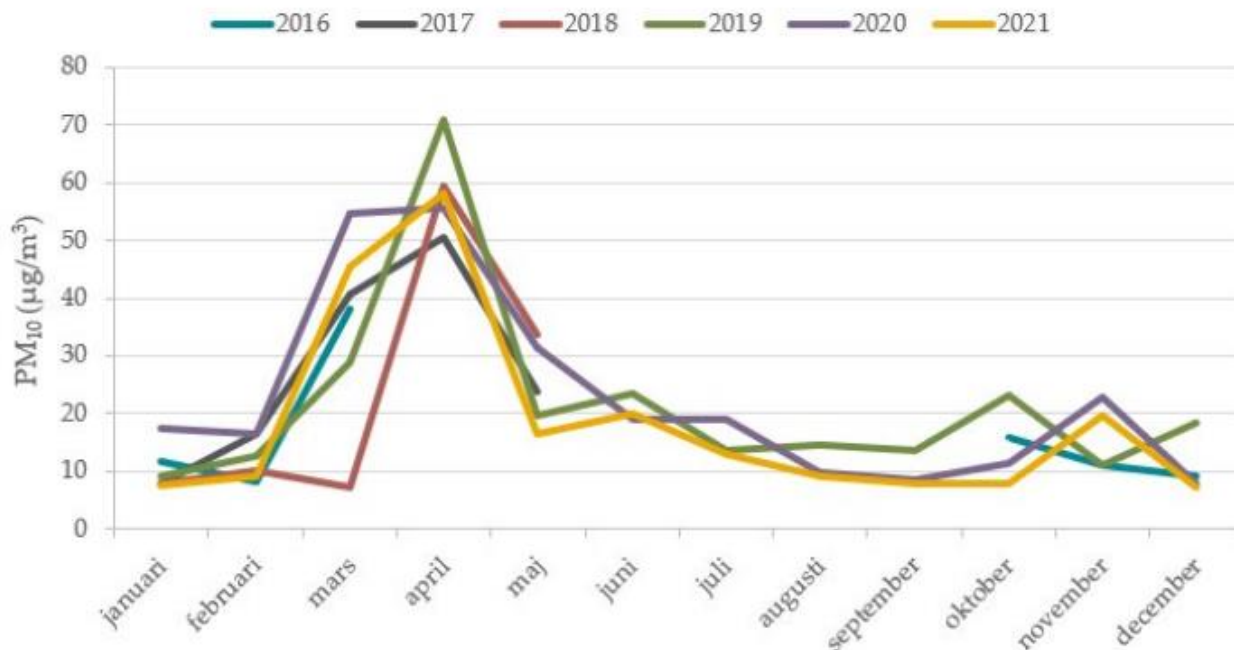
Figur 2. Miljö kvalitetsnorm och utvärderingströsklar för PM10. Gränsvärdena för dygnsmedelvärderna får överskridas upp till 35 dygn per år.

Mätningar av PM10 har utförts i Piteå under flera år med start i mars 2004. Mellan åren 2004 och 2009 utfördes mätningar av PM10 i urban bakgrund (Rådhusorget), men sedan år 2012 utförs de i gaturum (Prästgårdsgatan). De tre senaste åren har mätningar av PM10 utförts under hela kalenderår. Innan dess har flest mätningar skett under månaderna januari-mars samt under december. År 2020 överskreds miljö kvalitetsnormen (MKN) avseende dygnsmedelvärde under 39 dagar jämfört med totalt 35 tillåtna dygnsöverskridanden. De flesta dygnsöverskridanden skedde under månaderna mars och april, men några överskridanden skedde även i januari samt i november.

Figur 3. Diagram över dygnsmätningarna av PM10 vid Prästgårdsgatan under 2020. I figuren redovisas även MKN, ÖUT och NUT med avseende på dygnsmedelvärden, vilka får överskridas 35 gånger per kalenderår.

Vid årsvisa jämförelser av månadsmedelhalterna av PM10 vid Prästgårdsgatan framgår det tydligt att de högsta halterna uppkommer på våren. Detta beror främst på att det generellt är mindre nederbörd och mer damning (resuspension) under denna årstid jämfört med resten av året. Även i november månad har höga dygnsmedelvärden uppmätts vilket avspeglar sig i månadsmedelvärderna. En orsak till detta kan vara att en stor del av bilisterna kör med dubbdäck under vår och höst samtidigt som gatorna ofta kan ha torr och bar asfalt.

Figur 4. Årsvis jämförelse av månadsmedelvärden av PM10 i Piteå för åren 2016–2021.

I tabellen nedan redovisas antal dygnöverskridanden för de senaste nio åren för de olika tröskelnivåerna. Av dessa framgår bland annat att miljömålen överskridits under 6 av 9 år samt det var nära att miljö kvalitetsnormen överskreds år 2014. Utifrån figur 3 och 4 kan de relativt låga värdena under åren 2015 och 2016 antas bero på att mätning inte utförts under april månad. Under år 2021 överskreds samma miljö kvalitetsnorm under 26 dagar och således klarades denna miljö kvalitetsnorm under detta år. Däremot överskreds miljömålet och den övre utvärderingströskeln (ÖUT).

Prästgårds-gatan	Antal dygnsöverskridande					Mätperiod
	NUT (>25µg/m3)	Miljömål (>30µg/m3)	ÖUT (>35µg/m3)	MKN (>50µg/m3)	Gränsvärde	
2013	19	15	11	9	35	jan-april, okt-dec
2014	66	56	49	34	35	jan-april, okt-dec
2015	30	26	19	16	35	jan-mars, okt-dec
2016	16	14	10	9	35	jan-mars, okt-dec
2017	43	35	33	20	35	jan-maj, dec
2018	40	37	29	20	35	jan-maj, dec
2019	71	51	45	31	35	jan-dec
2020	84	69	57	39	35	jan-dec
2021	52	40	36	26	35	jan-dec

Figur 5. Antal dygnsöverskridande av MKN, ÖUT, NUT samt miljömålet som dygnsmedelvärde avseende PM10. Röda siffror signalerar att antalet tillåtna dygn har överskridits för den specifika utvärderingströskeln respektive miljömål.

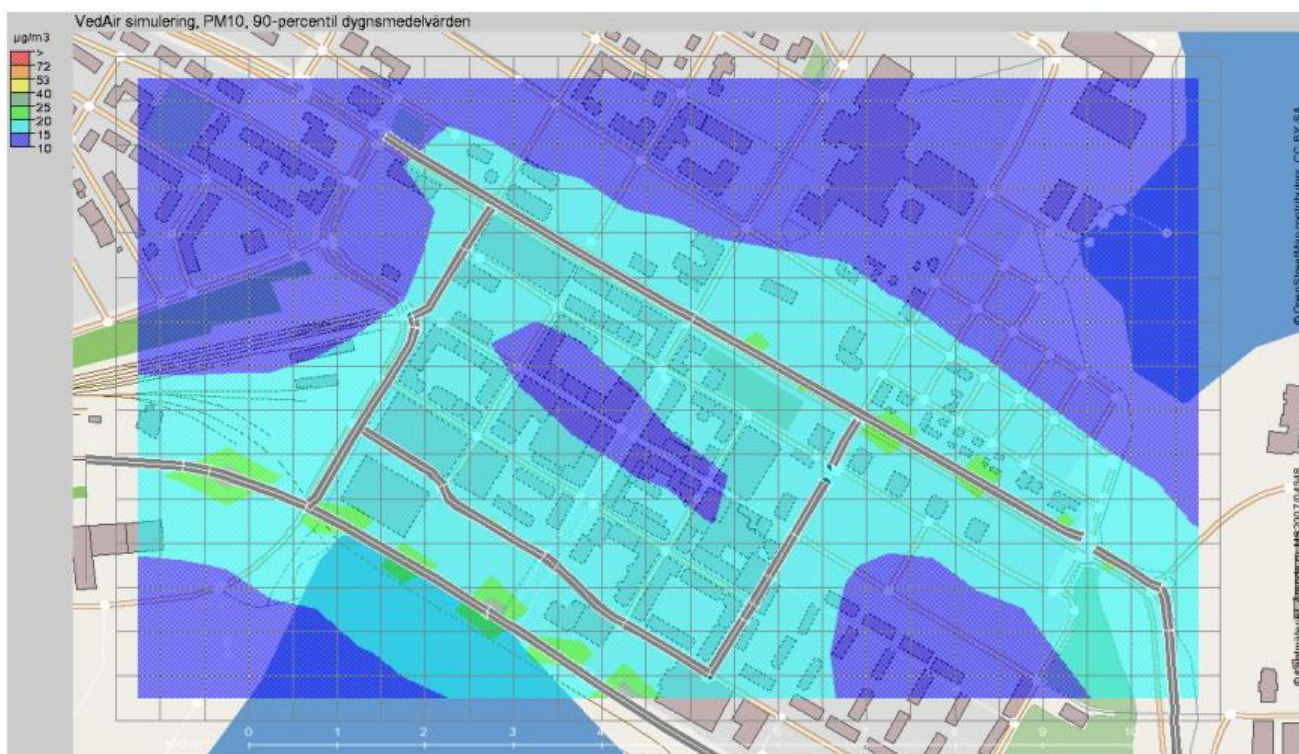
Utöver luftkvalitetsmätningen på Prästgårdsgatan har även luftkvalitetsberäkningar för bland annat PM10 utförts för år 2014 med hjälp av SIMAIR-väg och SIMAIR-korsning. I samråd med Piteå kommun har avsnitt av Sundsgatan (Västergatan – Olof Palmes gata), Kyrkbrogatan (Rådhusorget – Hamngatan), Hamnplan (Kyrkbrogatan – Aronsgatan), Hamnplan (Uddmansgatan – Lillbrogatan) samt Timmerleden (Västergatan – Hallgrensvägen) valts ut för beräkning med SIMAIR-väg. Ytterligare yttäckande beräkningar har genomförts för Piteå tätort med SIMAIR-korsning. Resultatet av beräkningarna täcker därmed in ett större område än vad mätningen gör, eftersom den endast utvärderar en punkt.

Resultaten för partiklar PM10 visar att halterna PM10 överskrider den nedre utvärderingströskeln för alla undersökta gaturum. I samtliga fall är det 90-percentilen av dygnsmedelvärdet som överskrider, vilket innebär att partikelhalterna är över gränsvärdet mer än 35 gånger per år. Ett gatuavsnitt överstiger även övre utvärderingströskeln, nämligen Kyrkbrogatan, där 90-percentilen av dygnsmedelvärdet är 35,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Detta betyder att 90 % av alla dagar har dygnsmedelvärden som är 35,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ eller lägre. Årsmedelvärdet av PM10 för detta gatuavsnitt är dock 15,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, vilket är under den nedre utvärderingströskeln. Simuleringen anger även att av årsmedelvärdet bidrar den lokala vägen i detta fall med 7,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, det vill säga ungefär hälften, och resten kommer från regionala och urbana källor.

	Årsmedelvärde [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		90-percentil, dygn [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	
	Sida 1	Sida 2	Sida 1	Sida 2
Sundsgatan SKB	14,2	13,0	32,4	29,1
Sundsgatan NKB	12,8	14,0	29,6	31,8
Kyrkbrogatan	15,0	14,5	35,9	32,6
Hamnplan A	14,4	14,0	34,0	32,2
Hamnplan B	14,6	11,7	33,6	26,7
Lillbrogatan	11,9	11,7	27,8	26,9
Timmerleden	16,1	13,2	34,6	29,8
Västergatan	14,4	14,0	34,5	31,7

Figur 6. Simulerade halter av PM10. Överstiganden av gränsvärden är färgkodade enligt miljökvalitetsnormen i figur 2.

Av den mer yttäckande simuleringen med SIMAIR-korsning framgår att de högsta halterna återfinns på Timmerleden och på Sundsgatan. Halterna på denna sammanställning skiljer sig något från resultaten från SIMAIR-väg beroende på att en korrektionsfaktor inte applicerats på haltkartorna.

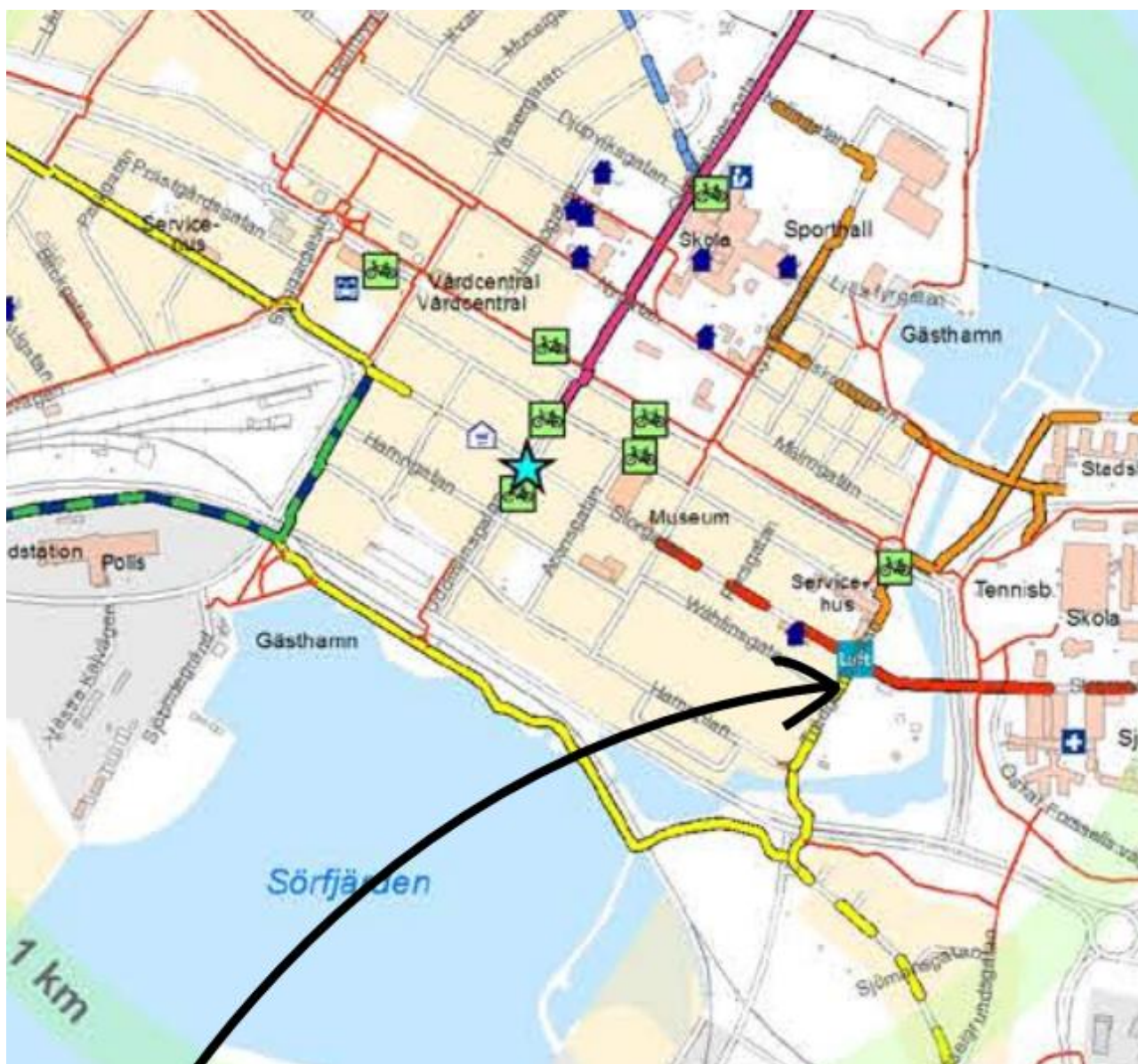

Figur 7. 90-percentil av dygnsmedelhalt av PM10 för Piteå tätort.

Simuleringarna visar på att miljö kvalitetsnormen klaras för de simulerade gatorna, men att höga halter av PM10 kan förväntas på fler gator än på Prästgårdsgatan. En ny simulering håller på att tas fram under våren 2022, vilken kan ge andra resultat.

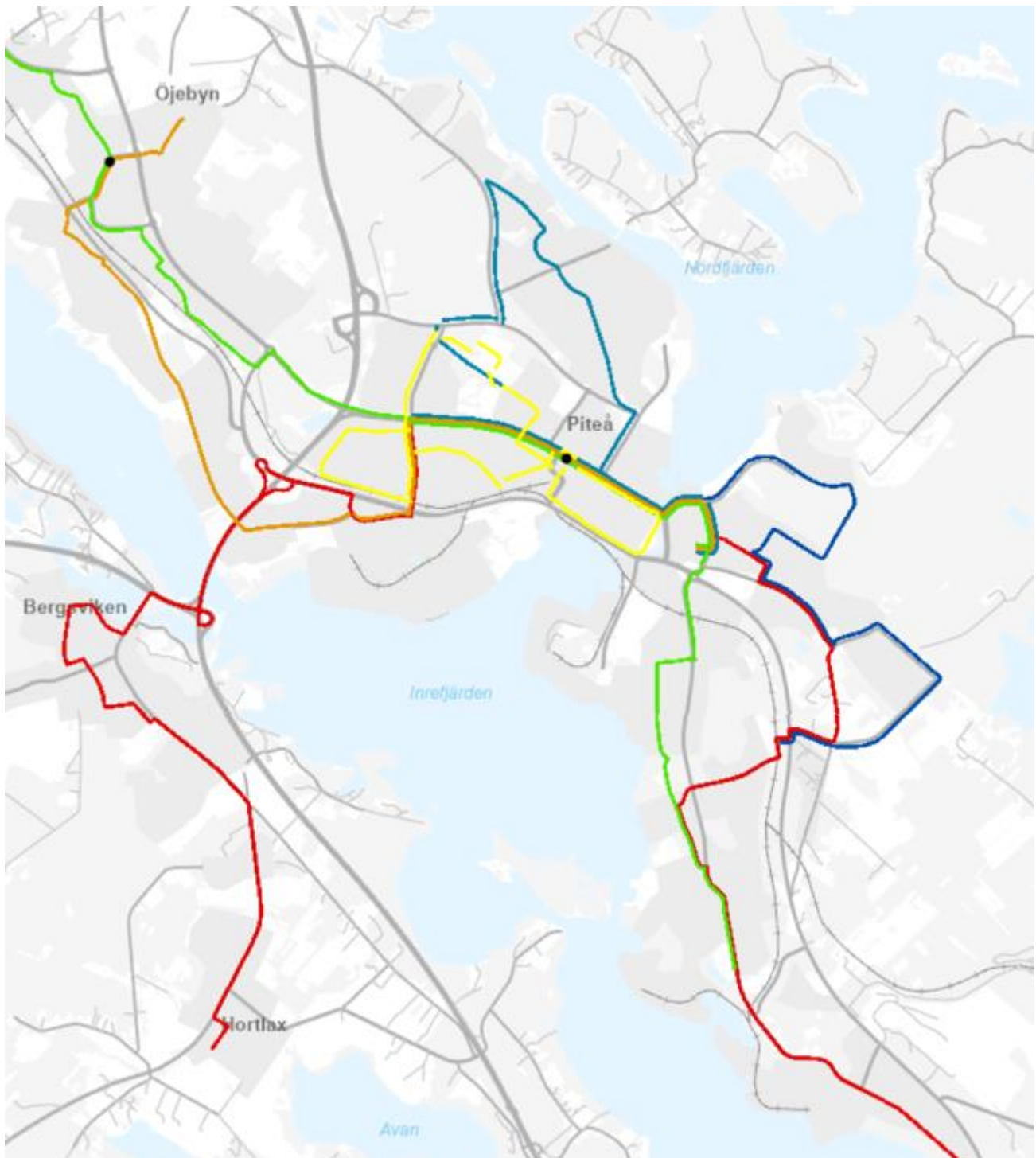
2.3 Trafik

Huvudlederna för gång- och cykeltrafiken leder in mot utredningsområdet, men övergår i centrum till gågator. Gång- och cykelbanor som går genom centrum finns i områdets ytterkant. Anordnade cykelparkeringar finns på ett antal platser, främst i den norra delen av området.

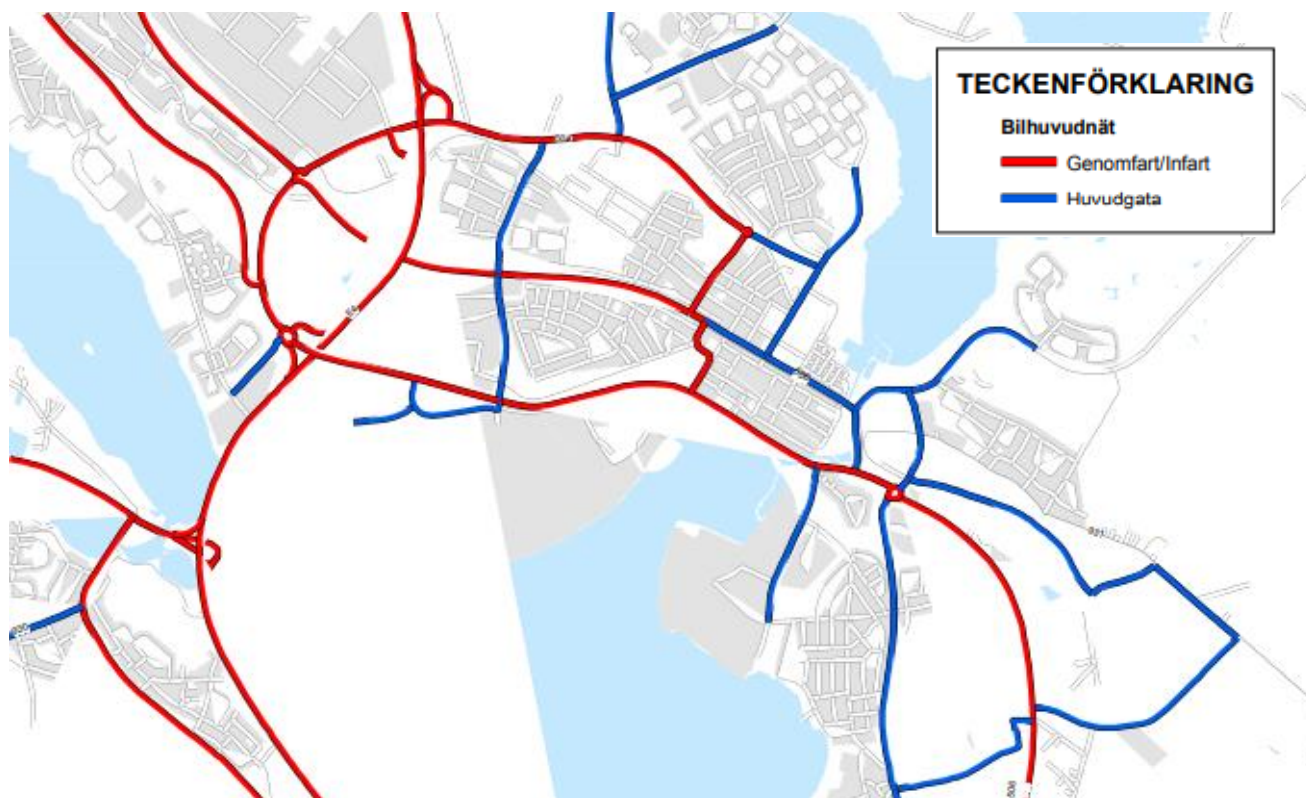
Figur 8. Karta över gång- och cykelvägarna i området.

Kollektivtrafiknätet i Piteå, både tätortstrafiken och Länstrafikens lokala och stomlinjer, trafikerar i huvudsak Sundsgatan. Tätortstrafikens servicelinje Citylinjen trafikerar dock Prästgårdsgatan, Trädgårdsgatan Hamnplan och Västergatan. Några av Länstrafikens stomlinjer trafikerar väg 506 Timmerleden och Västergatan. I senaste upphandlingen av tätortstrafiken med trafikstart juli 2021 ställdes krav på att bussarna ska köra med dubbdäck under vintertid.

Figur 9. Karta över busnätets tätortslinjer.

Vägnätet i Piteå är relativt väl utbyggt med över lag god framkomlighet längs huvud- och lokalvägar. Bilnätet är uppdelat i tre olika funktioner; genomfart/infart, huvudgata och lokalgata. I utredningsområdet är väg 506 Timmerleden samt Tvärleden (Bryggargatan – Storgatan – Västergatan) utpekade som genomfart/infart och Sundsgatan utpekad som huvudgata.

Figur 10. Karta över bilnätets funktionsindelning. (Planeringsunderlag ÖP2030)

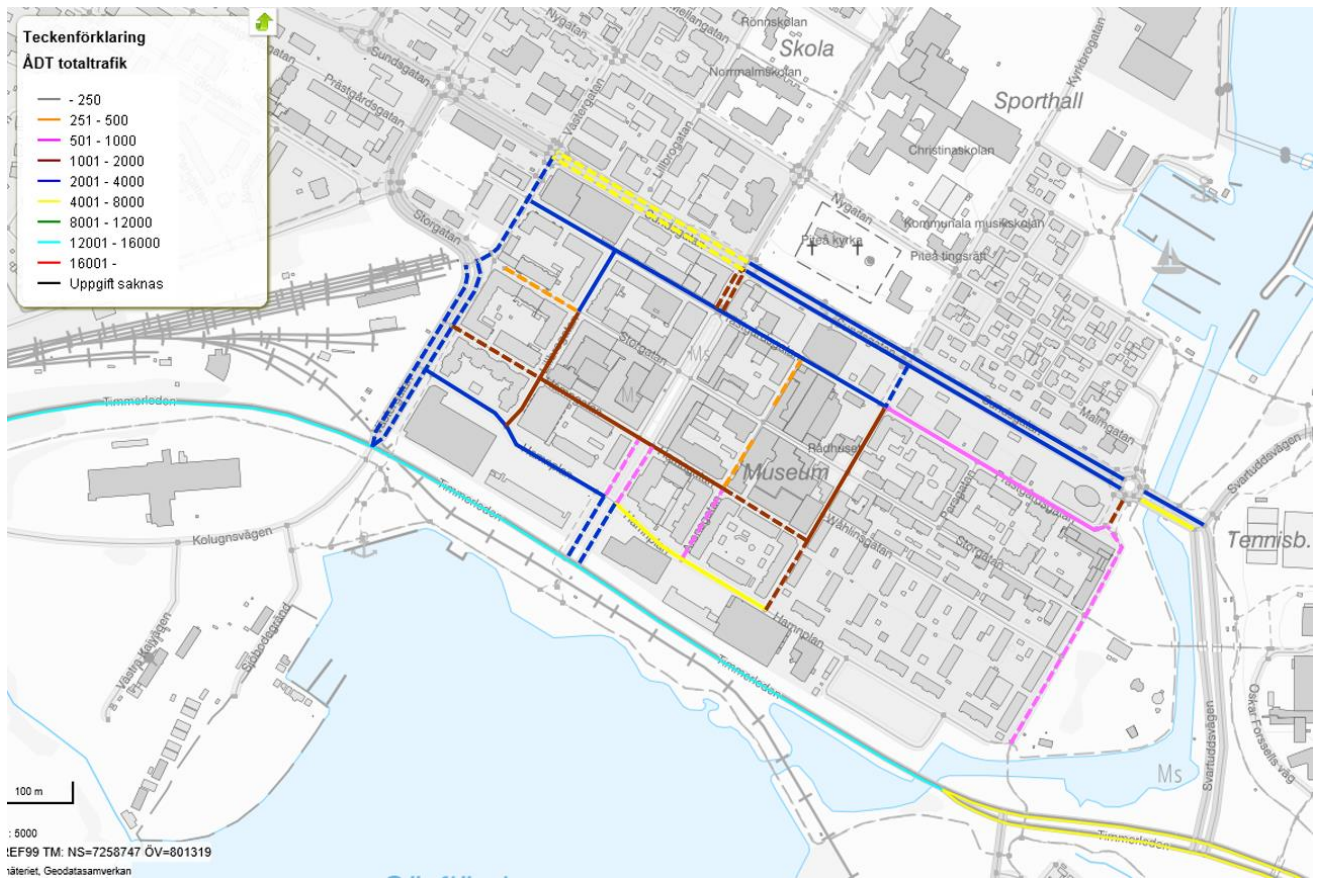
Hastigheten i området är till största delen begränsad till 40 kilometer/timme. På centrumgatorna visar dock trafikmätningar att fordonen håller lägre hastighet än så. Där är medelhastigheten oftast under 30 kilometer/timme och 85 percentilen ligger oftast mellan 25 och 35 kilometer/timme. På Rådhusorget gäller gångfart. Väg 506 Timmerleden är begränsad till 50 kilometer/timme.

Figur 11. Karta över hastighetsbegränsningarna i området.

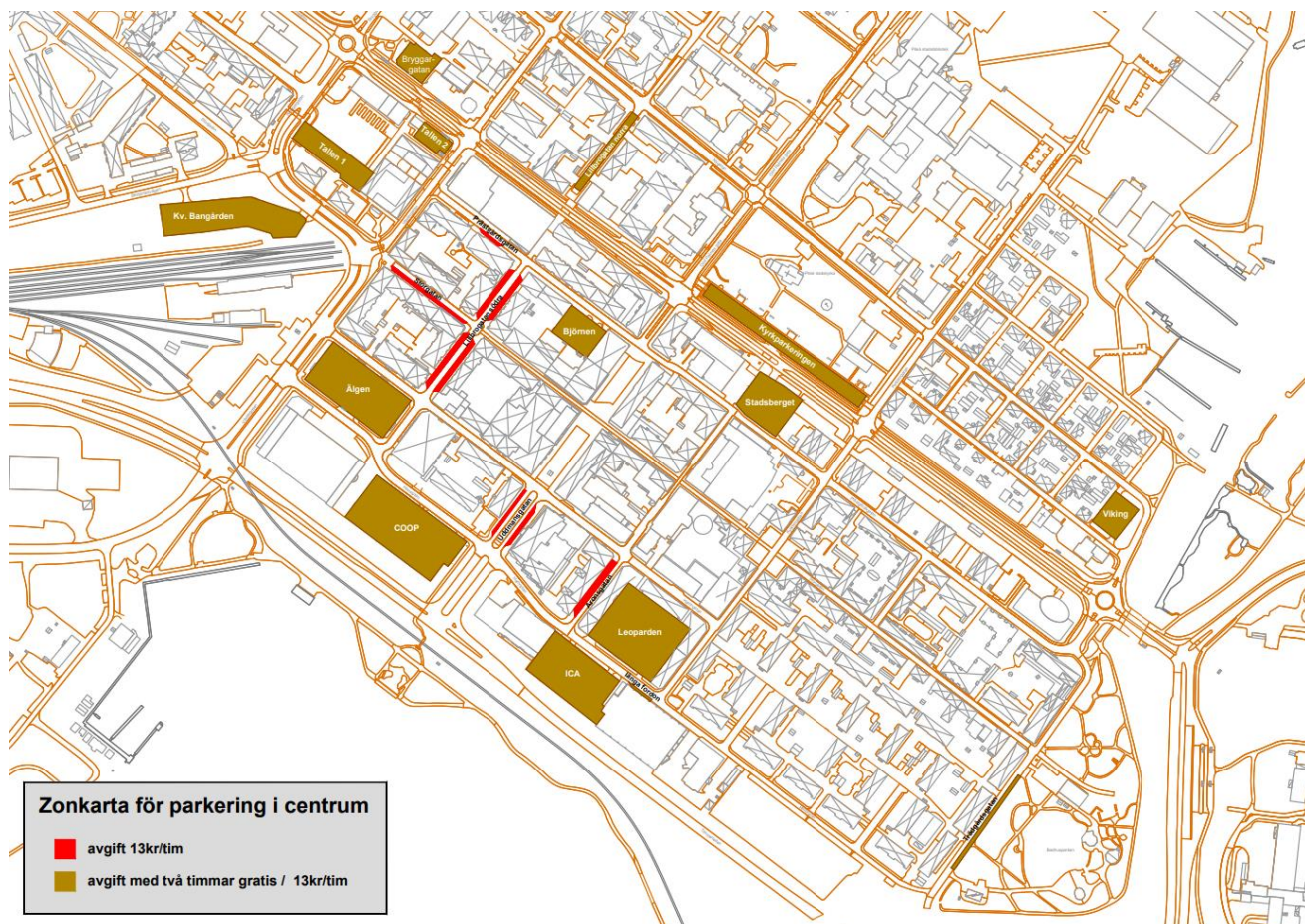
I området är Sundsgatan, Timmerleden och Tvärleden (Västergatan – Storgatan – Bryggargatan) utpekade huvudleder.

Trafikflödena på de flesta centrumgatorna ligger strax över eller strax under 2 000 fordon/dygn. På Hamnplan är trafikflödena högre, strax över och strax under 4 000 fordon/dygn. På Sundsgatan ligger trafikflödena strax över eller strax under 8 000 fordon/dygn sammantaget för båda riktningarna. På Timmerleden är trafikflödet drygt 12 000 fordon/dygn.

Figur 12. Karta över trafikflöden i området. Streckade linjer är uppskattade flöden.

Hela utredningsområdet ligger inom parkeringsförbudszone, vilket innebär att parkering endast är tillåten på särskilt anordnade platser. I Piteå finns cirka 1600 allmänna parkeringsplatser, varav 900 platser finns i parkeringshus. Antal parkeringsplatser för rörelsehindrade är 51. Parkeringarna är avgiftsbelagda vardagar klockan 8–18 samt dag före söndag och helgdag klockan 9–15. Taxan är i dagsläget 13 kr/timme, men på samtliga tomtmarksparkeringar är de två första timmarna gratis.

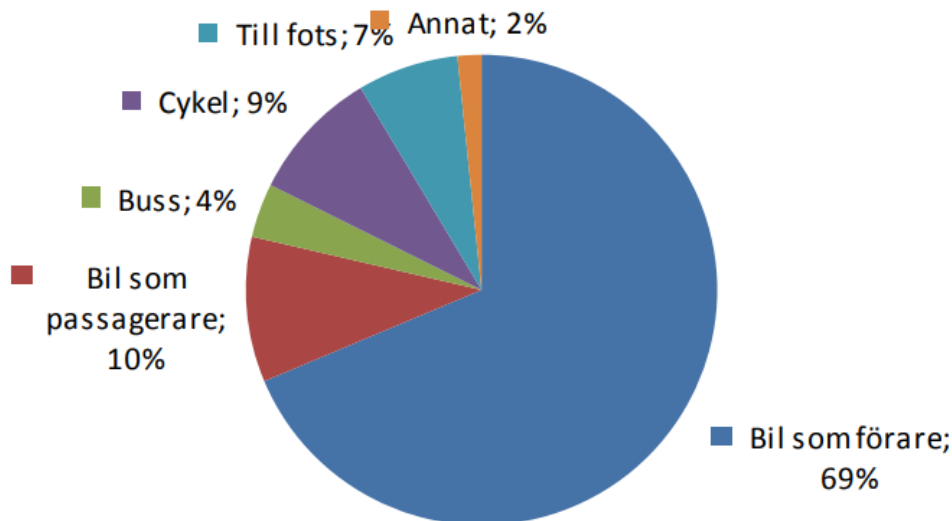

Figur 13. Zonkarta över parkeringar samt avgifter.

2.4 Resvanor

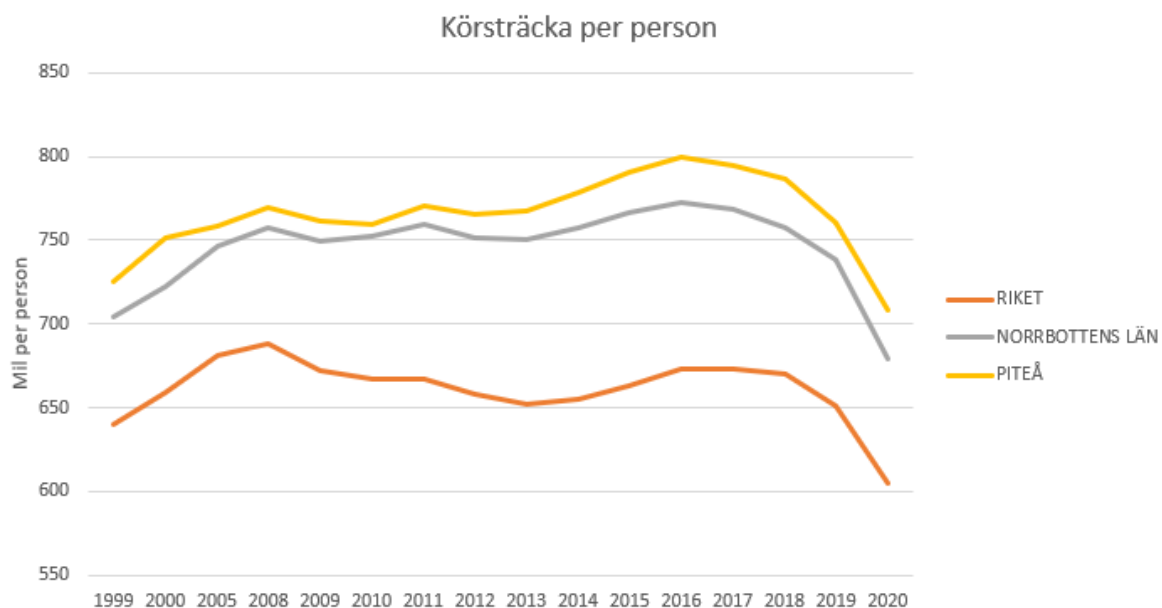
Hösten 2011 genomfördes en attityd- och resvaneundersökning bland invånarna i Piteå kommun. Utifrån de resedagböcker som fylldes i av respondenterna framgår att bil som förare utgör vanligaste färdmedlet (69%) och därefter bil som passagerare (10%). Buss, cykel och till fots utgör tillsammans en femtedel (20%). "Annat" (2%) utgörs i huvudsak av resor med moped, motorcykel, taxi eller färdtjänst.

Färdmedelsfördelning

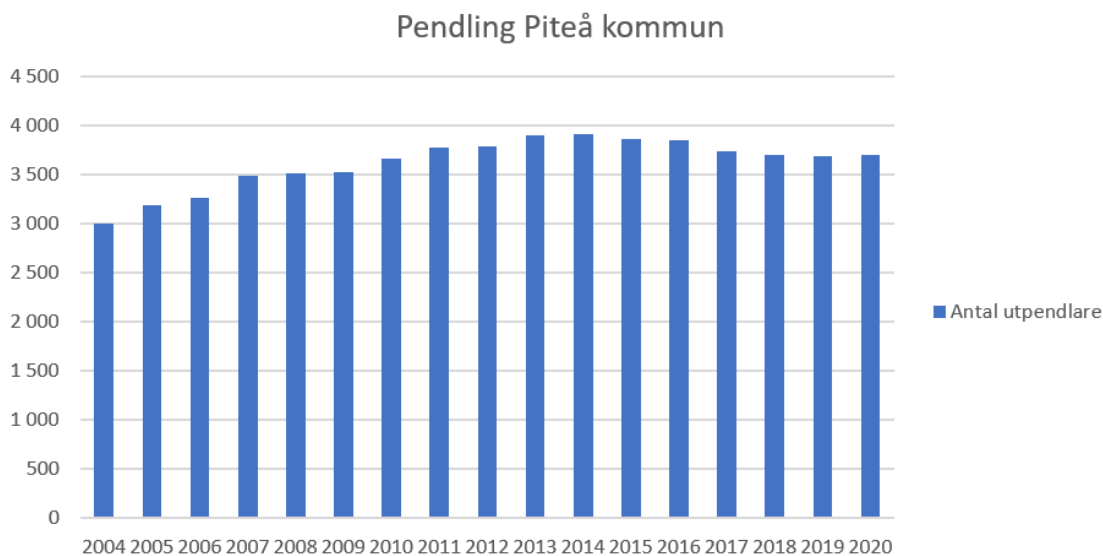
Figur 14. Diagram över färdmedelsfördelning för resor under en vecka.

Då resvaneundersökningen utfördes för mer än 10 år sedan kan resvanorna ha ändrats. Statistik från Statistiska centralbyrån (SCB) och Regional utveckling och samordning (RUS) visar på att körsträckan per person i Piteå kommun legat på en ganska jämn nivå mellan åren 2008 och 2013, men ökade sedan fram till år 2016 för att därefter sjunka till tidigare nivåer. År 2020 minskade körsträckan per person kraftigt, vilket kan härledas till pandemin. Det senare behöver inte betyda att andra färdmedel än bilen ökat, utan kan också innebära att antalet resor minskat.

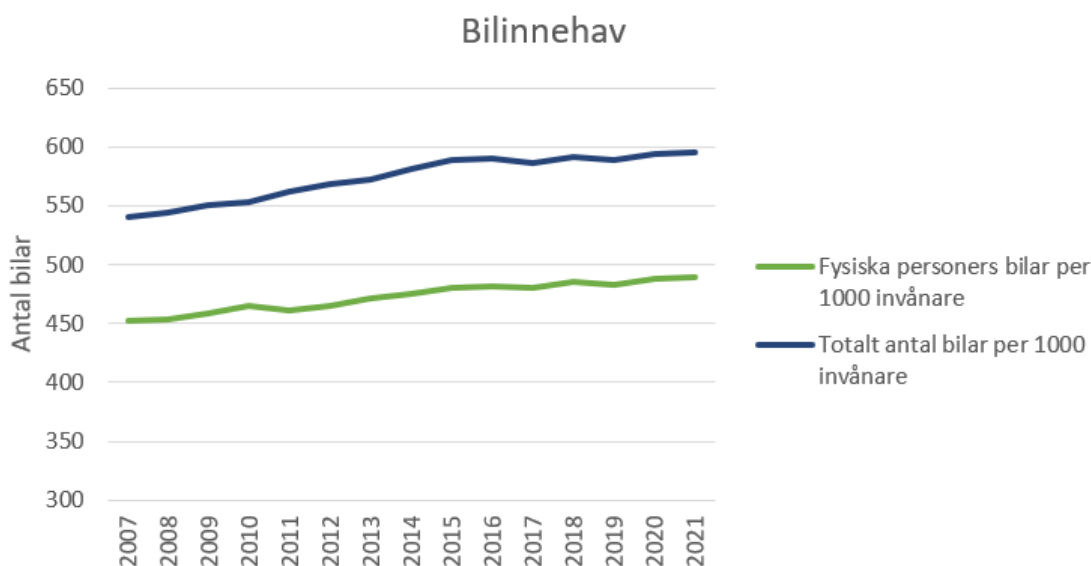
Figur 15. Diagram över körsträckan per person. (SCB, RUS)

Körsträckan per person kan delvis bero på hur långa arbetsresor invånarna i kommunen har och hur den förändras. En sammanställning av antalet invånare med arbetsplats i annan kommun visar på att antalet utpendlare legat relativt jämnt de senaste 10 åren.

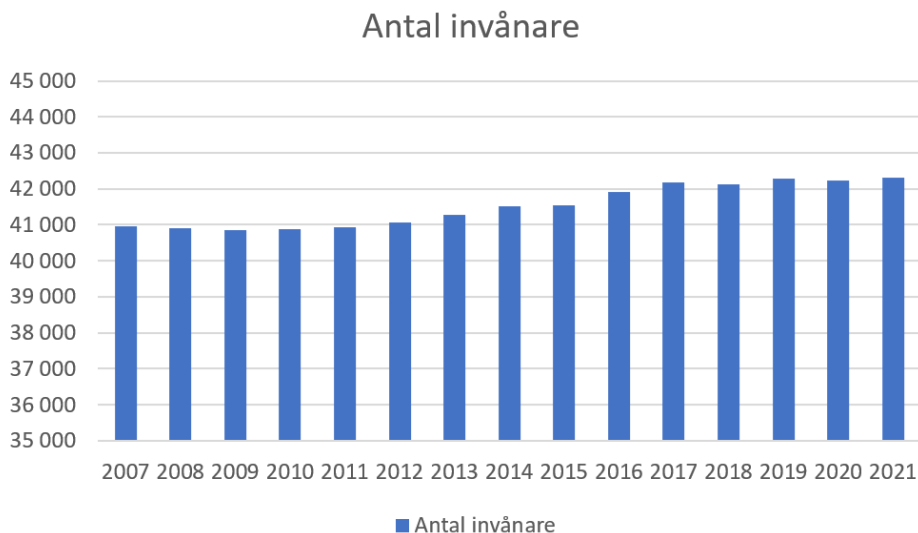
Figur 16. Diagram över antal invånare i Piteå kommun som har sin arbetsplats i annan kommun.

Tillgången till bil kan också ha betydelse för invånarnas resvanor. Under de senaste tio åren har både bilinnehavet för fysiska personer per 1000 invånare och det totala bilinnehavet per 1000 invånare ökat med ungefär 5 %.

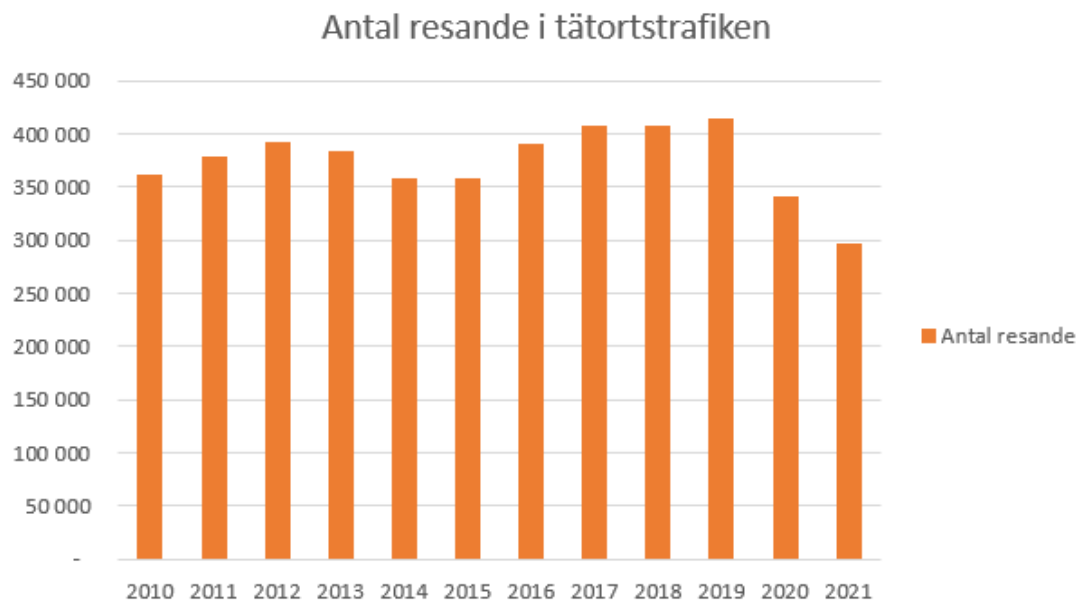
Figur 17. Diagram över bilinnehavet per 1000 invånare i Piteå kommun.

Trafikflödena påverkas även av befolkningens storlek. Antalet invånare i Piteå kommun har en växande trend och Piteå kommun har som mål att invånarantalet ska öka ytterligare.

Figur 18. Diagram över antalet invånare i Piteå kommun.

Ytterligare ett sätt att följa upp Piteåbornas resande är att studera antalet resande i tätortstrafiken. Denna visar på att antalet resor haft en svagt uppåtgående trend, men att pandemin fått antalet resande att kraftigt minska.

Figur 19. Statistik över antalet resande i tätortstrafiken.

3 Analys

Av förutsättningarna i kapitel 2.2 framgår att miljö kvalitetsnormen riskerar att överskridas främst på grund av höga dygnsmedelvärden och inte till följd av högt årsmedelvärde. Figur 3 och 4 visar på att partikelhalterna är som högst under mars och april samt något förhöjda under november månad. Detta sammanfaller med att gatorna är bara, men det finns ändå risk för halka så många kör med dubbdäck och gatorna sandas. På våren tinar också all sand som sandats under vintern fram.

Att miljö kvalitetsnormen överskreds just år 2020 kan ha flera orsaker. Det skulle exempelvis kunna bero på metrologiska faktorer eller vägvastängningar som påverkar fordonens rörelsemönster. Att överskridandet skedde samtidigt som pandemin inföll och körsträckan minskade kraftigt visar på att det finns risk att miljö kvalitetsnormen kan komma att överskridas igen när resandet återgår till det normala.

Det ökade bilinnehavet per person och det ökade invånarantalet i Piteå kommun visar på att trafikflödena i Piteås centrala delar kan förväntas öka i framtiden om inte färdmedelsvalen förändras. Detta medför att risken för att miljö kvalitetsnormen överskrids ökar i framtiden.

4 Förslag på åtgärder

4.1 Trafikregleringar

Sänkt hastighet

Utsläpp av föroreningar från vägtrafik ökar generellt med högre hastigheter. Genom att sänka hastigheter på vissa gator kan därför halter av föroreningar i luften minska. Sänkta hastigheter kan även medföra att restiden för bilar ökar, vilket kan minska antalet bilresor. Fotgängare och cyklister prioriteras i högre utsträckning. Sänkt hastighet kan bidra till en förbättrad luftkvalitet, men även förbättrad trafiksäkerhet och minskat buller.

Minskade biltrafikflöden

Att förbjuda eller begränsa person- och/eller lastbilstrafik inom ett visst område kan vara en möjlig åtgärd för att förbättra luftkvaliteten inom det avgränsade området. Det kan exempelvis ske genom förbud mot fordon eller viss typ av fordon, såsom exempelvis tung lastbil, men kan även åstadkommas genom beslut om gånggata, gångfartsområde eller enkelriktningar. Förbuden och begränsningarna kan vara dels permanenta dels tillfälliga såsom exempelvis en sommargånggata. Begränsningar av biltrafiken riskerar dock att bidra till ökade trafikmängder inom andra områden och kan därför resultera i ökade utsläpp på andra platser och behöver därför analyseras innan genomförande.

Dubbdäcksfria zoner

Vägsplitage från användningen av dubbdäck står för en dominerande andel av partiklarna i de väg- och gatumiljöer där halterna är som störst. Sedan 2009 får kommuner besluta om förbud mot fordonstrafik med dubbdäck för en viss väg eller vägsträcka. 2011 utvidgades rätten att meddela dubbdäcksförbud till att även omfatta samtliga vägar inom ett visst område. Då dubbdäck ger vissa fördelar vid förrädisk is kan det av trafiksäkerhetsskäl vara motiverat med dubbdäck på isiga vägar i norra Sverige, vilket gör det svårt att införa allt för stora permanenta dubbdäcksfria zoner i denna del av landet.

Miljözoner

Lagstiftningen ger kommuner möjlighet att besluta om att vissa fordon stängs ute från särskilt miljö känsliga områden. Från och med den 1 januari 2020 kan kommuner införa miljözon klass 1, 2 eller 3 i sin kommun.

Miljöklass 1 – Grundregeln är att en tung lastbil eller tung buss får köra i en miljözon klass 1 i sex år från första registreringen, innevarande år räknat. Undantag från den grundregeln är att fordon som uppfyller avgaskrav bättre än Euro II (från 1 september 2013, bättre än Euro III) får köra i miljözoner i åtta år, registreringsåret räknat samt att fordon som uppfyller utsläppskrav enligt Euro VI får köras i denna miljözon.

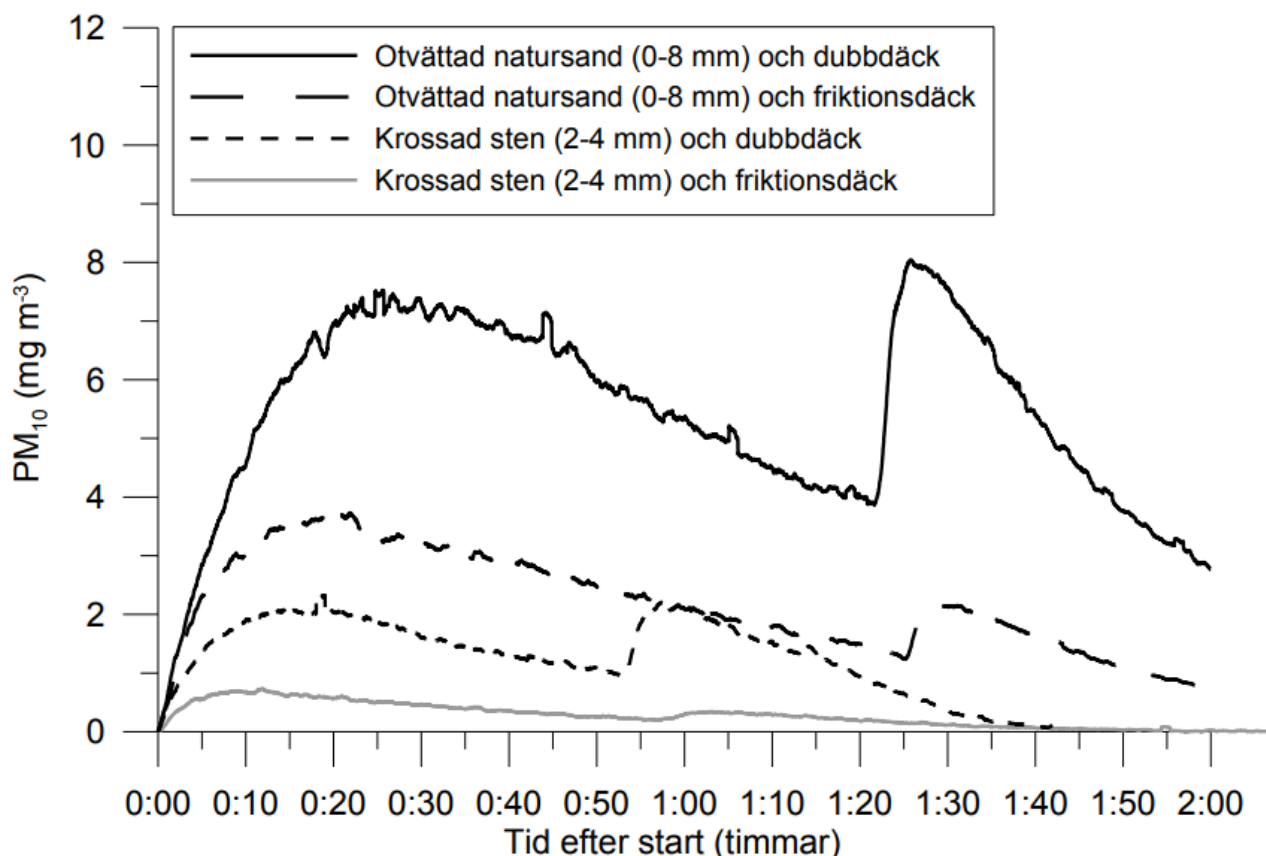
Miljöklass 2 – Omfattar personbilar, lätta bussar och lätta lastbilar. För att få köra i miljözon klass 2 måste fordonen med såväl gnisttända motorer (till exempel bensinmotor) som kompressionstända motorer (dieselmotor) uppfylla Euroklass Euro V eller Euro VI. Från och med den 1 juli 2022 skärps kraven för bilar med kompressionstända motorer till att de ska uppfylla Euro VI.

Miljöklass 3 - I miljözon klass 3 ställs högst krav. Där får endast elfordon, bränslecellsfordon och gasfordon köra, lätta som tunga fordon med tillägget att för gasfordon gäller utsläppskrav Euro VI. När det gäller tunga fordon får även laddhybrider köra om fordonet uppfyller utsläppskraven för Euro VI.

4.2 Drift och underhåll

Halkbekämpningsmaterial

Vid halkbekämpning använder Piteå kommun idag sand med fraktionen 0–4 mm. Forskning som gjorts visar att det produceras mer PM10 ju finare fraktioner det finns i sanden som används. Genom att i de centrala delarna av staden där MKN riskerar att överskridas byta ut sanden till steril makadam med fraktion 2–4 mm kan partikelhalterna minska. Ytterligare effekt uppnås om det sker i kombination med dubbdäcksförbud.

Figur 20. Inverkan på PM10-koncentration av storleksfördelning hos två friktionsmaterial använda ihop med dubbdäck respektive friktionsdäck vid 15 km/timme i provvägsmaskin. Topparna i kurvornas senare delar beror på hastighetshöjningar. (Damningsminimerad vinter- och barmarksdrift, VTI)

Dammbindning

Vägdamm med partiklar stannar på vägytan så länge den är fuktig, blöt eller snötäckt. När vägbanan sedan torkar upp under våren virvlar partiklar från vägdammet upp till luften. Dammbindning vidtas för att minska uppvirvling av vägdamm. En saltlösning sprayas på vägbanan så att den hålls fuktig och därmed förhindras att damm emitteras upp och ökar partikelhalten (PM10) i luften. En utmaning är att dammbindning är svårt att genomföra då temperaturen på vägbanan är nära eller under noll grader. Den saltlösning som används fryser på vägbanan och halka uppstår.

4.3 Fysiska åtgärder och ombyggnationer

Parkering

Parkeringars antal och placeringar har stor betydelse för trafikflödena i ett område. Dels för att centralt placerade parkeringsanläggningar leder in trafik i centrum, dels för att hög beläggning kan medföra söktrafik. Genom att begränsa antalet parkeringar inne i centrum och i stället erbjuda parkeringsmöjligheter i centrumområdets ytterkanter kan trafikflödena på de centrala gatorna minskas.

Utbyggnad av gång- och cykelvägnätet

Genom att bygga ut gång- och cykelvägnätet kan framkomligheten förbättras och attraktiviteten öka för att gå och cykla. När fler väljer att gå och cykla kan trafikflödena och därmed partikelhalterna minska. Fler gång- och cykelvägar kan tillskapas genom permanenta ombyggnationer, men kräver ofta stora investeringar och därmed långt tidsperspektiv. Genom att anlägga mer provisoriska gång- och cykelbanor som utgår från befintliga förhållanden kan gång- och cykelbanor tillskapas billigare och med kortare tidshorisont i väntan på en permanent åtgärd.

Norrbotniabanan

När Norrbotniabanan byggs finns potential att flytta över persontrafik från bil till tåg, vilket kan minska trafikflöden och därmed partikelhalterna. Norrbotniabanan möjliggör även omläggning av tunga godstransporter till järnväg.

4.4 Påverkansåtgärder

Trängselskatt

Trängselskatt regleras i en lag (2004:629) som infördes 2005 för att minska trafiken under rusningstid vilket därmed även förbättrar luftkvaliteten. Lagen är utformad så att den kan tillämpas i tätorter över hela landet.

Utökad kollektivtrafik

Genom att utöka och anpassa bussturer till resenärernas resandemönster kan kollektivtrafikens attraktivitet öka. När fler åker buss kan trafikflödena minska och därmed även partikelhalterna.

Anpassade parkeringsavgifter

Att höja parkeringsavgifterna och införa avgifter på samtliga parkeringar kan vara en åtgärd för att minska biltrafikflödet i och med att det kan göra gång, cykel och buss attraktivare. Det skulle även vara möjligt att differentiera avgifterna beroende på var i staden parkering sker. För att undvika söktrafik bör parkeringsavgifterna spegla olika parkeringars attraktivitet så att belägningsgraden för en parkering aldrig överstiger 80 %. På så sätt finns alltid parkeringsplatser lediga och ingen söktrafik uppstår.

Miljökrav vid upphandling

I offentlig upphandling av fordon och drivmedel kan offentliga aktörer ställa krav som gör att utsläppen av luftföroreningar från offentlig verksamhet och offentlig upphandlad verksamhet minskar. Ett exempel kan vara att ställa krav på dubbdäcksförbud i transport- och trafikupphandlingar.

Samordnade varutransporter

Kommunal samordnad varudistribution kan minska lastbilstrafiken, särskilt för kommuner som använder sig av många små leverantörer med egna lastbilar. Det finns ett antal kommuner som antingen själva eller

tillsammans med andra kommuner samordnat varutransporter och på så sätt minskat både utsläpp från lastbilstransporter och kostnader för den.

Kampanjer, nudging och marknadsföring

Kampanjer, nudging och marknadsföring används ofta i syfte att få fler att gå, cykla och åka kollektivt. Exempel på kampanjer och marknadsföring kan exempelvis vara att erbjuda gratis provperioder med kollektivtrafik, arrangera evenemang eller tävlingar i syfte att stimulera till nya färdmedelsval. Nudging handlar mer om åtgärder som styr människors beteende i en förutsägbar riktning utan att förbjuda eller begränsa valmöjligheter. Det ska inte heller finnas några ekonomiska incitament eller restriktioner. Exempel på fyra etablerade nudge-verktyg är *förenkling och inramning av information, förändring av den fysiska miljön, val av standardalternativ* samt *dra nytta av sociala normer*.

Denna typ av åtgärder kan också användas exempelvis för att påverka användandet av dubbdäck. I stället för att införa ett dubbdäcksförbud under de veckor då partikelhalterna är som högst kan kampanjer av typen "i stan utan min bil" eller "inga dubbdäck i centrum under april" genomföras.

4.5 Organisation/arbetssätt

Resvaneundersökningar

Genomföra återkommande resvaneundersökningar för att kunna följa utvecklingen av färdmedelsval.

Luftmiljöberäkningar

Krav på luftmiljöberäkningar vid detaljplaner och bygglov inom utredningsområdet samt trafikutredningar vid utbyggnad och stadsutveckling av områden utanför utredningsområdet.

Luftmätningar i realtid

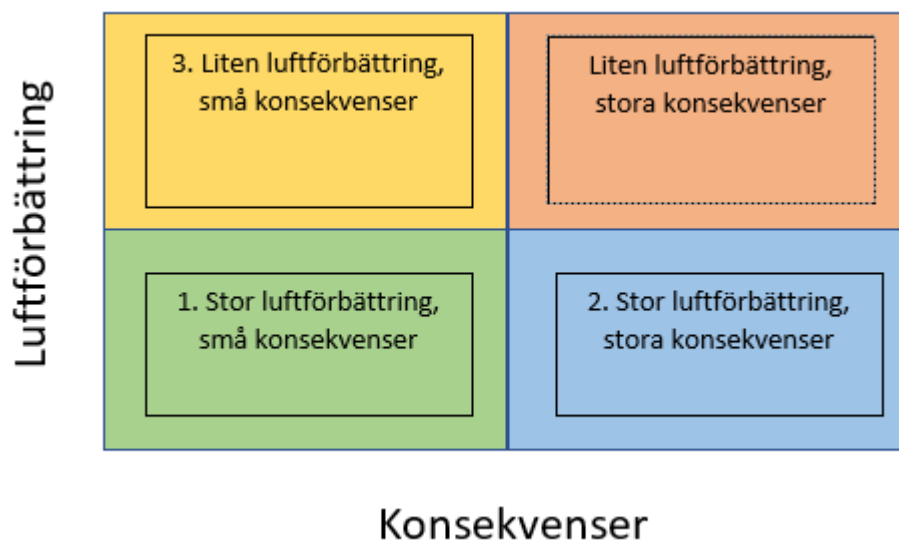
Genom att mäta luftmiljön och följa upp dessa i realtid kan åtgärder såsom dammbindning eller tillfälliga dubbdäcksförbud sättas in. Det ger även möjlighet att gå ut med varningar till medborgarna de dagar som partikelhalterna är särskilt höga.

Styrande dokument

Kommunen kan genom att ta fram ett antal olika styrande dokument lägga grunden för hur trafikplaneringen ska se ut i framtiden och i vilken riktning den ska utvecklas. Exempel på sådana dokument kan vara *trafikstrategi, kollektivtrafikplan, cykelplan, gångplan* samt *parkeringsstrategi* och *parkeringsnorm*.

5 Värdering av åtgärder

Åtgärderna som föreslås i kapitel 4 har värderats utifrån fyra kategorier:

Figur 21. Kategorier för värdering av föreslagna åtgärder.

5.1 Åtgärder som ger stor luftförbättring och små konsekvenser

Halkbekämpningsmaterial

Ett utbyte av sand i fraktion 0–4 mm till makadam i fraktion 2–4 mm kan förväntas ge stor effekt för luftmiljön på kort sikt. Konsekvenserna bedöms som små då de till största delen bedöms vara ekonomiska.

Dubbdäcksfria zoner

Då en stor del av partikelhalterna påverkas av dubbdäckstrafiken bedöms det på kort sikt ge stor effekt för luftmiljön att under den mest kritiska tiden, då risken för överskridanden av MKN bedöms som högst, tillfälligt förbjuda trafik med dubbdäck på några av gatorna i centrum. Ett förbud mot trafik med dubbdäck skulle kunna gälla under 2–4 veckor i mars eller april på exempelvis gatorna Prästgårdsgatan, Lillbrogatan, Hamngatan, Aronsgatan och Kyrkbrogatan. På så sätt skulle det ändå vara möjligt att nå parkeringsanläggningarna längs Sundsgatan och Hamnplan och därmed centrum med dubbdäck. Undantag kan göras för exempelvis personer med parkeringstillstånd för rörelsehindrade och boende i området. Konsekvenserna bedöms som relativt små då det rör sig om en begränsad tid och de stora parkeringsanläggningarna fortfarande är tillgängliga för de som kör med dubbdäck.

Miljökrav vid upphandling

Då tätortstrafiken i Piteå upphandlats med krav på dubbdäck och tunga fordon bidrar till att mer partiklar rivs lös från asfalten, bedöms ett krav på dubbfria däck för denna ge stor effekt för luftmiljön. Framför allt längs Sundsgatan där tätortstrafiken utgör en relativt stor del av trafikflödet. Konsekvenserna bedöms som små, men kan innebära större krav på halkbekämpning längs bussgatorna.

Kampanjer, nudging och marknadsföring

Kampanjer som syftar till att minska dubbdäckskörningen i centrum under de perioder då partikelhalterna är som högst kan förväntas ge stor effekt för luftmiljön. Konsekvenserna bedöms som små då de inte finns något tvång eller någon begränsning kopplat till åtgärden.

Luftmätningar i realtid

Att kunna mäta luftmiljön och följa upp partikelhalterna i realtid kan förväntas ge stora effekter för luftmiljön i och med att åtgärder såsom dammbindning eller tillfälliga dubbdäcksförbud kan sättas in. Det ger även möjlighet att gå ut med varningar till medborgarna de dagar som partikelhalterna är särskilt höga. Konsekvenserna bedöms som små då det handlar om tillfälliga åtgärder.

5.2 Åtgärder som ger stor luftförbättring och stora konsekvenser

Minskade biltrafikflöden

Att förbjuda eller begränsa person- och/eller lastbilstrafik inom centrumområdet skulle ge stor effekt för luftmiljön, men också stora konsekvenser för exempelvis varuleveranser och tillgängligheten till centrum skulle försämrats. En möjlig åtgärd skulle kunna vara att Rådhusstorget stängs av för trafik och att trafiken mellan norra och södra sidan av centrum hänvisas till Svartuddsvägen och Tvärleden (Bryggargatan – Storgatan – Västergatan). För att undvika att trafiken då väljer Lillbrogatan för att ta sig mellan norra och södra sidan av staden kan det vara nödvändigt med begränsande åtgärder även längs denna gata.

I väntan på permanenta avstängningar/begränsningar kan temporära åtgärder såsom sommargångator genomföras. En sommargångata är en gata som under sommarmånaderna stängs av för biltrafik, vilket ger fotgängare tillgång till hela gaturummet. På så sätt frigörs yta i staden till allt ifrån verksamheter, restauranger, och grönska till konst, lek och sociala sammankomster. Genom sommargångator och temporära urbana förändringar kan man enkelt experimentera med stadskärnans ytor och gator för att se hur och vad som får bäst respons från invånarna genom utvärdering. Att tillfälligt stänga av gator behöver inte begränsas till sommaren, utan det är fullt möjligt att testa det på vintern för att lysa upp i mörkret. Här är det viktigt med god marknadsföring av den temporära förändringen, både för att informera om avstängda gator och för att locka till sig stadens invånare så att det skapar rätt förutsättningar för att uppnå ett lyckat projekt.

Parkering

Genom att begränsa parkeringsmöjligheterna längs exempelvis Lillbrogatan och Prästgårdsgatan kan trafiken på de mer centrala gatorna minskas, vilket bedöms ge en stor effekt för luftmiljön. Parkeringsmöjligheterna i centrum skulle då i huvudsak samlas till Hamnplan och Sundsgatan, där luftmiljön kan förväntas vara något bättre eftersom dessa gaturum inte är lika slutna. Det skulle kunna ske genom att exempelvis bygga om Lillbrogatan och anlägga färre parkeringsplatser på denna och/eller göra om de allmänna parkeringsplatserna i Björnens parkeringshus till boendeparkering. Konsekvenserna bedöms som stora då det kräver ombyggnationer samt att tillgängligheten till centrum försämrats.

5.3 Åtgärder som ger liten luftförbättring och små konsekvenser

Sänkt hastighet

Inom utredningsområdet är hastigheten till största delen begränsad till 40 kilometer/timme. Trafikmätningar visar att den verkliga hastigheten oftast är lägre än så. En hastighetssänkning till 30 kilometer/timme bedöms därför inte ge någon större effekt för luftmiljön. Möjligen skulle en hastighetssänkning från 50 kilometer/timme till 40 kilometer/timme på väg 506 Timmerleden kunna ge effekt, men det är också osäkert om en sådan hastighetssänkning skulle respekteras. Konsekvenserna av en hastighetssänkning bedöms som små i och

med att den verkliga hastigheten bedöms vara lägre på de flesta gator samt att en hastighetssänkning på väg 506 Timmerleden inte innebär någon större restidsförändring.

Dammbindning

I och med att dammbindning är svårt att genomföra då temperaturen på vägbanan är nära eller under noll grader och de högsta partikelhalterna sker i mars och april bedöms dammbindning inte ge någon större effekt för luftmiljön. Dammbindning kan ändå vara ett alternativ vid episoder med överskridanden och rätt temperatur. Dammbindning ska också ses som en symtombehandling som inte kommer rätta till grundproblematiken med höga partikelhalter. Behovet av dammbindning kommer därför att öka om inga andra åtgärder sätts in. Konsekvenserna bedöms som små då de främst bedöms vara ekonomiska.

Utbyggnad av gång- och cykelvägnätet

Utbyggnad av gång- och cykelvägnätet bedöms i första hand ge effekter på lång sikt och har därför bedömts ge en liten effekt för luftmiljön. Konsekvenserna bedöms som små då de främst bedöms vara ekonomiska. I vissa fall kan utbyggnad av gång- och cykelvägar innebära att yta behöver tas från biltrafiken, vilket kan minska deras framkomlighet och tillgänglighet, men då dessa parametrar förbättras för gång- och cykeltrafiken bedöms dessa konsekvenser vara små.

Norrbotniabanan

Utbyggnad av Norrbotniabanan bedöms i första hand ge effekter på lång sikt och har därför bedömts ge en liten effekt för luftmiljön. Konsekvenserna bedöms som små då de främst bedöms vara ekonomiska.

Utökad kollektivtrafik

En utökning av kollektivtrafiken bedöms i första hand ge effekter på lång sikt och har därför bedömts ge en liten effekt för luftmiljön. Konsekvenserna bedöms som små då de främst bedöms vara ekonomiska.

Anpassade parkeringsavgifter

En höjning av parkeringsavgifterna eller att införa avgift från första timmen på alla parkeringar kan bidra till att fler väljer att gå, cykla eller åka kollektivt, men då många bedöms vara benägna att betala mer för att parkera bedöms en begränsning av parkeringsmöjligheterna ge en större effekt på luftmiljön än vad högre avgifter ger. Konsekvenserna bedöms vara små, då många bedöms vara benägna att betala mer.

Resvaneundersökningar

Genom att regelbundet följa upp resvanorna i kommunen kan åtgärder sättas in i syfte att få fler att välja hållbara färdmedel. Åtgärden bedöms i första hand ge effekter på lång sikt och har därför bedömts ge en liten effekt för luftmiljön. Konsekvenserna bedöms som små då de främst bedöms vara ekonomiska.

Luftmiljöberäkningar

Att genomföra luftmiljöberäkningar vid ny- och ombyggnationer handlar i första hand om att förändringarna inte ska försämra luftmiljön. Effekten för luftmiljön bedöms därför som låg. Konsekvenserna bedöms som små då de främst bedöms vara ekonomiska.

Styrande dokument

Genom att ta fram styrande dokument för trafikplaneringen tydliggörs kommunens viljeinriktning och det blir tydligare hur kommunen ska arbeta vidare för att driva utvecklingen framåt. Åtgärden bedöms i första hand ge effekter på lång sikt och har därför bedömts ge en liten effekt för luftmiljön. Konsekvenserna bedöms som små då de främst bedöms vara ekonomiska.

5.4 Åtgärder som ger liten luftförbättring och stora konsekvenser

Miljözoner

Att införa miljözoner syftar till största delen till att minska kvävedioxidhalterna i luften och inte partikelhalterna. Ett införande skulle på kort sikt ändå kunna ge stor effekt för luftmiljön i och med att färre fordon skulle ha rätt att trafikera området, men i takt med att fler och fler fordon klarar miljökraven kommer effekten att minska. Konsekvenserna bedöms som stora då en del av fordonsparken kommer att stängas ute från centrumområdet.

Trängselskatt

Att införa trängselskatt bedöms ge en liten effekt för luftmiljön i förhållande till den investering som behöver göras. Förslaget innebär stora konsekvenser då det innebär en stor investering som begränsar tillgängligheten till centrum.

Samordnade varutransporter

Samordnade kommunala varutransporter bedöms ge en liten effekt för luftmiljön då de kommunala varutransporterna bedöms vara begränsade inom centrumområdet. Konsekvenserna bedöms som stora då det innebär en stor arbetsinsats för att genomföra samordningen. Samordnade varutransporter kan dock ha ytterligare värden såsom ökad trafiksäkerhet vid kommunens anläggningar till följd av färre fordon.

6 Diskussion och slutsats

För att minska risken för sjukdomar kopplade till luftmiljön är det viktigt att luftkvaliteten i Piteå förbättras. Även om miljökvalitetsnormen bara överskridits under ett år har miljömålen överskridits under minst sex av de senaste nio åren (om mätningar hade skett under helår för samtliga år kan det vara fler år som överskridits).

För att åstadkomma förbättringar i luftmiljön är det viktigt med både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder samt tillfälliga och permanenta åtgärder. För att minska risken att miljökvalitetsnormen överskrids bedöms det vara viktigast med åtgärder som ger stor effekt på kort tid. I och med att överskridandena kan kopplas till vissa tidsperioder behöver inte åtgärderna vara permanenta utan kan lika gärna vara tillfälliga och tidsbegränsade. Det handlar i första hand om att kapa topparna.

För att på längre sikt klara sig utan att behöva sätta in snabba och tillfälliga åtgärder för att klara miljökvalitetsnormen och för att möjliggöra en positiv befolkningsutveckling är det viktigt att sträva efter att uppnå miljömålen. Detta för att miljömålen utöver en bättre luftmiljö, bidrar till att det finns en större marginal för att klara förhöjda värden under enstaka dagar utan att riskera att miljökvalitetsnormen överskrids. För detta bedöms åtgärder som är permanenta och som ger effekt på längre sikt vara viktigast.

Funderingar – Frågor - Synpunkter och Kuriosa – Övrigt ?- "Förordning rörande Velocipedridt"

- sid.5. 3:3 Sista meningen. "Riksdagens definition av miljömålet. Frisk luft är "Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas".
En fundering: Vem/vilka i Riksdagen ställde frågan och vilket årtal? När kom beslutet och vad innehöll detta - ordagrant?
- sid 5. 3:5 2:a stycket. Jag bodde på [REDACTED] till 2007-07, när jag tvångsförflyttades från mitt barndomshem. - Min nya adress blev [REDACTED]
- Sviter efter en kikhosta vid 8 års ålder, slutar med en bronkit för resten av livet.
Andningssvårigheterna här inne i centrum kommer och går i vågor.
- Till en början trodde jag, att det berodde på dålig kondition, men så är inte fallet. -
Morgonstädning av Gågatan virvlar upp dammet. Även sand har jag fått in i min inglasade balkong. Den har bl.a. lagt sig på fönsterblecken och golvet.
Jag är hjärtopererad i Lund p.g.a. 2 sinus-knutar (man ska bara ha en), men jag fick åka hem med pacemaker och dålig luft är inte bra!
- sid.7. 1:a stycket SIMAIR. Jag läser att en ny, bättre, slitstark asfaltstyp finns på våra gator. TACK!
- Sid.8. 6:e stycket Rekommendationer från SMHI:s studie med användning av:
Dammbindning
Gatustädning med ökad vattenbegjutning direkt före sandupptaget
Undvika gatustädning vid vädertillfällen med inversion. BRA TÄNK! TACK!
- Sid.9. 4.4.4 Vem i Piteå kommun har tagit del av chaufförernas åsikter, som kör på gatan, som ska byggas om ?
- Sid.9. 4.4.6 Min SYNPIKT! Det genom tiderna mycket omdiskuterade Rådhusorget har firat 400 år. Och fått en enhetlig beläggning. Jag protesterade mot detta och angett nackdelarna.
Handikappade med rullator känner av vibrationerna i sina händer och armar. Har Du ett förflamat ben, som Du drar efter Dej, fastnar skon i ojämnheter o.s.v.
- Nu går jag med rullator och har bl.a. skadade armar och axlar. Jag får mycket värk i axlarna och axlarna, efter jag gått på RÅDHUSTORGET på grund av de vibrationer jag får av den nya beläggningen Detta är inte LIVSKVALITET!
Jag skriver i egen sak, men vet att många delar mina åsikter!
PS! Hur ni än vänder och vrider på era åsikter, så kommer BYXTORGET att vara "FOLKETS TORG", som jag minns det från slutet av 1930-talet! DS. !
- sid.13. 6.3.2 Ombyggnation av Lillbrogatan är den mest trafikerade gatan i Piteå. Där finns närheten till Systembolaget och KUST Hotell, som behöver de flesta parkeringsplatserna.
Närheten till butikerna i nedre delen av Gågatan och Storgatan mot Västergatan bidrar också till att parkeringsplatserna fylls. De behövs för affärernas inkomster.
Var kommer handikappade parkeringarna att bli?

FRAMTIDEN. Enligt PITEÅ GRATISTIDNING onsdag 24 augusti 2022 "Befolkningen ökar - 71 nya pitebor sedan 1 april" och önskemålet är att vi ska bli flera.

Med tanke på, att de nyaste el-bilarna inte avger några kända avgaser, tänker jag, att det vore bra att behålla de nuvarande parkeringsplatserna, eftersom vi alla, inom en snar framtid, bara ska ha el-bilar (Personligen föredrar jag en blandning av bilar med tanke på el-brist - även i framtiden)

Vårt stora parkeringsgarage "Stadsberget", som blev 7 meter längre och förstörde vår sidogata från Storgatan, så vi inte kunde cykla hela vägen ned till Sundsgatan, är en bedrövelse

Med facit i hand, ser jag att mina tankegångar, när det byggdes var, att placera "Stadsberget" mellan ICA KVANTUM och STORA COOP inte varit så tokigt. Men jag brydde mig aldrig om att lämna några synpunkter p.g.a. tidsbrist. Jag får skylla mig själv, då jag gjort en fel prioritering.'

Jag uppskattar att få mera gröna träd eller buskar här i centrum av Piteå. Tack för den tanken!

sid.15. 6.5.2 Kravet på Luftmiljöberäkningar uppskattar jag!

Min fundering för framtidens byggnationer av hyreshus.

Min idé för framtiden, när det gäller fastigheter. Alla är beroende av dagsljus. Villor kan byggas med många fönster, får mera dagsljus och sparar på el-belysning.

Efter att ha studerat höghusen i vår värld, med de märkligaste utseende, så kunde vi göra höghus, vars utseende blir villa på villa, kanske till en höjd liknande KUST Hotell i Piteå. Det blir en utmaning för framtidens, unga arkitekter

Markyta sparas för att användas till trädgårdar, höga träd t.ex. som tall och gran m.m. Vi behöver närheten till naturen, för att må bra ! <<<<även för personer, som inte kan komma ut till den.

sid.16. 6.5.4 Styrande dokument. Jag ser framemot, att få se resultatet av denna undersökning

Övrigt

Alltid Kunskapsförstärkt. Jag har sparat några, för mig, intressanta tidningsklipp.

1999-08-26 "Storstadsluft i Piteå" Bilaga 1/3

1999-08-31 "Skönare och grönnare centrum" SÅ VAR DET DÅ! Hur blir det nu? Bilaga 2/3

Kuriosa

"Avskrift ur Piteå stad, Stadsfullmäktige, Originalprotokoll. 1892 -1898, A I:3a" Bilaga 3/3

Paragraf 3. Förordning rörande Velocipedridt

Medborgarhälsningar från

[Redacted signature block]

Tillägg

Ur RIKSFÖRBUNDET HJÄRTLUNGS MEDLEMSTIDNING "STATUS"
NOVEMBER 5 2021 / NOVEMBER (LUNGMÅNADEN)

Luftkvaliteten viktig för hjärta och kärl

Den som utsätts för luftföroreningar under lång tid kan ha ökad risk att drabbas av stroke och hjärt-kärlsjukdomar. Det gäller även när halterna av föroreningar ligger under gränsvärdena. Forskarna bakom studien som gjorts vid Karolinska institutet menar att resultatet visar att de nuvarande riktlinjerna för luftkvalitet inte ger tillräckligt skydd. Det forskarna undersökte var om det finns ett samband mellan stroke eller akut kranskärlsjukdom och långvarig exponering för små partiklar i luften vid bostaden ledde till en ökning i risken att drabbas av stroke. Även kvävedioxid och sotpartiklar kunde kopplas till ökad risk för stroke. Kvävedioxid var också kopplat till till ökad risk för kranskärlsjukdomar. Forskarna kunde inte hitta någon säker gräns för när luftföroreningar är ofarliga för hjärt-kärl hälsan. Även när man tittade enbart på de deltagare som utsattes för halter som är lägre än WHO och EU:S gränsvärden kunde man se negativa effekter av små partiklar och kvävedioxid.

Källa: forskning.se

PS. I sista minuten kom jag ihåg denna artikel, så jag vill dela med mig av mina kunskaper.

DS.

Storstadsluft i Piteå

PITEÅ (PT) 1999-08-26

Luftmätningar i Piteå visar att koldioxidvärden och andra ämnen som ger astma och allergier är lika höga som i storstäder i södra Sverige.

Resultatet av mätningarna gör att Miljö- och Byggnämnden vill skärpa kraven för AssiDomän Kraftliner när deras miljökrav ska förnyas.

Under tre år har det så kallad URBAN-mätningarna pågått i Piteå liksom i ett 20-tal andra kommuner i landet. Det är luften och dess innehåll som mäts med avancerad utrustning.

Mätningarna har visat att Piteå ligger jämförelsevis högt när det gäller vissa värden. Koldioxidhalten är jämförbar med städer som Jönköping och Karlskrona. Likaså är halten av inandningsbara partiklar, PM10, hög. Det är ämnen som framkallar allergier och astma och som är speciellt besvärande under vinterhalvåret. Dessa värden är lika höga som i Malmö, Stockholm och Göteborg.

Tidigare har industrin varit med och bekostat mätningarna. De har nu valt att låta bli.

– Men nämnden har beslutat att fortsätta mätningarna om än de är dyrbara. Det är viktigt för Piteå, säger Björn Berglund, nämndens ordförande.

Industrin vill inte dela kostnaderna

Nämnden kommer också att sammankalla AssiDomän, SCA och PiteEnergi för fortsatta diskussioner i ett försök att få dom att dela kostnaderna för luftmätningarna. Det är ju dom som står för stor del av utsläppen.

Nämnden vill skärpa miljökraven för AssiDomän Kraftliner när det är dags för ny koncessionsprövning.

Miljöbalken förändrades den första januari detta år. AssiDomän skickade in ansökan om förnyelse före för att få miljön prövad enligt gamla normer.

Nämnden beslutade enhälligt vid tisdagens möte att kräva sänkt decibeltal för AssiDomän.

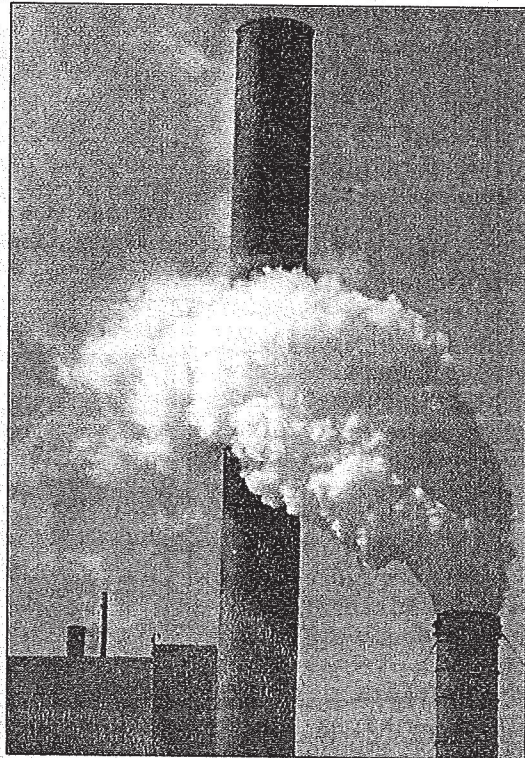
– Deras riktvärde är 50 decibel. Vi vill att det ska sänkas till 45 decibel. Det är ändå en ganska hög nivå om man tänker på den moderna teknik som finns idag.

Kraven är likadana på Lövholmssågen.

Tre år skulle AssiDomän få på sig att genomföra förbättringen.

– Assi borde se det som något positivt att få miljöcertifikat eftersom de kan använda det som ett försäljningsargument.

Argumentet mot förslaget från Assis sida,

Fabrikerna i Piteå har stor skuld i de höga halterna av luftföroreningarna i luften. Men de vill inte vara med och betala för mätningar.

tror Berglund, blir att det kostar för mycket pengar.

– Visst, det kan låta som stora pengar, men om man ser det i det stora hela och slår ut det på tre år är det småpengar.

Även utsläppen i luften vill nämnden förbättra.

Nämnden kommer i september att ha koncessionsförhandlingar på Assi omkring de nya kraven.

– Det är stora och viktiga frågor som rör Piteåns framtid. För oss gäller det att ha bra och väl underbyggda argument.

Enas inte parterna är det miljödomstolen som får avgöra.

– Vi är inte ute för att djävlas med industrin som är en stor motor i vårt samhälle, men vi kan inte backa hur mycket som helst när det gäller miljöförbättrande åtgärder.

Nämnden vill också ta över tillsynen av miljöbalken på Assi och SCA från Länsstyrelsen. Tidigare ansökan har blivit avslagen.

– Vi vill ha hela tillsynen. Det handlar även om pengar. Får vi den stannar miljöavgifterna i Piteå och vi kan anställa en till inspektör som kan sköta tillsynen.

ANNIKA LAHTI
0911 – 645 19

Skönare och grönare centrum

ITEÅ (PT) 1999-08-31

rafikutredningen för iteå centrum är klar. örslaget, som kommunallmäktige snart ska ta tällning till, innehåller tora förändringar av tadsbilden.

Om förslaget klubbas nnebär det förbättringar v så väl säkerheten som ailjön.

Gång- och cykeltrafiken prioriteras samtidigt som iltrafiken begränsas på okalgatorna i centrum.

Projektgruppen bestående v Helene B Röckner, kommunledningskontoret, Anders Tellberg, tekniska kontoret, nna-Karin Lundberg och Per idström från miljö/byggnadskontoret samt Gunnar Granström och Carola Lidman från Näringslivsrådet har i samråd med en bred referensgrupp och utvalda konsulter arbetat fram ett förslag som kartlägger och analyserar nuvarande trafik- och miljösituation i Piteå centrum och, inte minst, redovisar förslag till åtgärder i syfte att förbättra trafikmiljön i den riktning som uppställda mål och visioner anger.

Dit hör förbättrad tillgänglighet, säkerhet och miljö i ett centrumområde med sammanhängande gröna stråk och mindre bilism.

Sundsgatans renovering

Projektgruppen presenterar ett förslag till principutformning med möjliga lösningar till konstaterade problem. PT kan sedan nu presentera de viktigaste förslagen i materialet.

1. Centrum får tydliga portar genom att korsningarna Sundsgatan/Hembygdsvägen, Sundsgatan/Svartuddsvägen och Timmerleden/Västergatan utbyggs om till cirkulationsplatser (rondeller).

2. Busstrafiken flyttas från Prästgårdsgatan till Sundsgatan där det finns bättre utrymme att skapa bekväma och säkra hållplatser.

(Nämnas kan att ett företag erbjuder gratis väderskydd för busshållplatser mot rätten att nyttja dem som reklamplatser. Ett avtal som Piteå kommun tidigare sagt ja till).

3. Sundsgatan smalnas av till två körfält och förses med breda gång/cykelvägar, trädplanteringar samt stadsmässig belysning och möblering. Åtgärder för smidigt passerande för cyklister och gående bör också vidtas.

Rent estetiskt talas det om små "fickparker", bland annat där företaget Sundsgatan 24 ligger (Balders hage). En liten vattenkanal mellan Balders hage och stora kanalen finns också på förslag.

Görs mer tillgänglig

4. Södra Hamnen görs mer tillgänglig genom planskilda gång/cykelpassager över Timmerleden. En tunnel föreslås vid Västergatan och överfarter vid Uddmansgatan och Badhusparken.

5. Hembygdsvägen ansluts till Sundsgatan i en cirkulationsplats (rondell).

6. Västergatan stängs av för biltrafik på delen Storgatan - Prästgårdsgatan. Gång/cykelbanan förlängs norrut från Storgatan till Nygatan.

7. Lillbrogatan enkelriktas så att mer utrymme skapas för gående och cyklister.

8. Uddmansgatan/Olof Palmes gatan förlängs som gågata fram till Hamnplan. En barnpark föreslås.

9. Aronsgatan får en tydligare avstängning vid Storgatan.

10. Kyrkbrogatan görs till "gångfartsgata" (biltrafik tillåts på de gåendes villkor) över Rådhusorget. På sikt talas det om en total avstängning av biltrafik över Torget.

Längre gågata

11. Trädgårdsgatan är ett viktigt gång/cykelstråk, men ska även kunna användas för parkering vid aktiviteter i Badhusparken. En vändplan och en tydligare avstängning mot Hamnplan ordnas.

12. Nygatan förses med förhöjda korsningar som dämpar hastigheten.

13. Prästgårdsgatan förblir en angöringsgata till p-hus och varumottag, men får bredare gångbanor och förhöjda korsningar som underlättar för gående och cyklister.

14. Hamngatan (samma åtgärder som på Prästgårdsgatan).

15. Storgatan blir gågata även på delen Västergatan - Lillbrogatan. Delen Kyrkbrogatan - Trädgårdsgatan ges en miljömässig upprustning likvärdig nuvarande gågata, men här tillåts cykeltrafik och angöring till fastigheter.

Timmerleden fyrfillig

16. Hamnplan får en gång/cykelbana på norra sidan samt en gångbana på den södra sidan. Träd planteras runt om och på de stora p-platserna. Förhöjda korsningar/övergångsställen ska dämpa hastigheten.

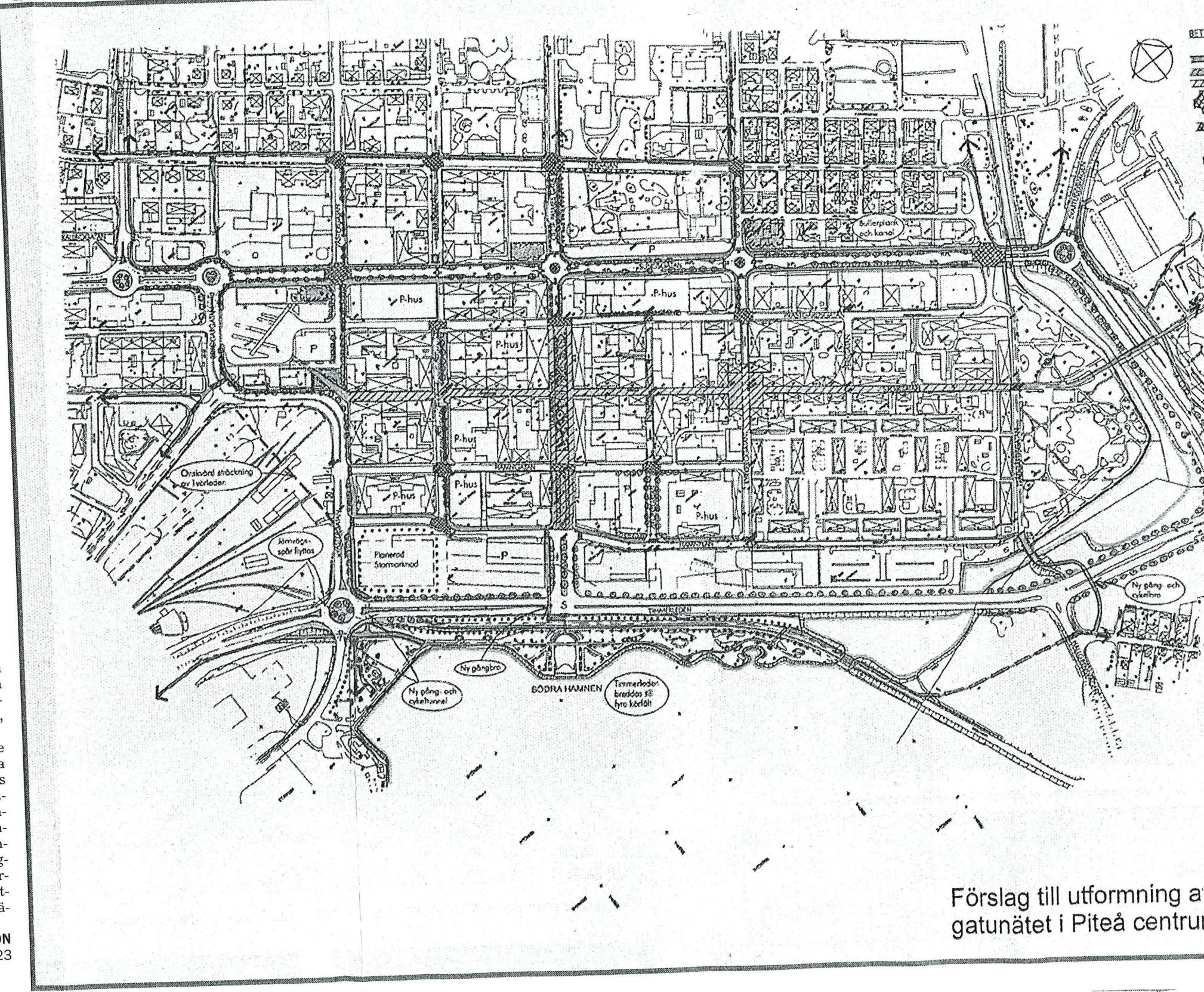
17. Timmerleden görs fyrfillig så att dess attraktion som genomfartsled ökar. I korsningen vid Västergatan föreslås en cirkulationsplats, vilket innebär att järnvägen måste flytta cirka tio meter i sidled.

18. Tvärleden (Bryggargatan - Storgatan - Västergatan) behålls i nuvarande utformning, men på sikt eftersträvas en genare sträckning (se kartan).

Till detta kan nämnas att en rad synpunkter inkommit via remissvar från politiska partier, organisationer, nämnder, företagare med flera.

Vissa av förslagen har högre prioritet än andra och de olika förslagen kommer att utvecklas och utformas vidare. Projektgruppen föreslår en "centrumgrupp" bestående av representanter från bland annat kommunen, köpmännen och fastighetsägarna för det fortsatta arbetet. Anställning av en "centrumledare" bör också övervägas.

TORBJÖRN CARLSON
0911-645 23

Förslag till utformning av gatunätet i Piteå centrum

Avskrift ur Piteå stad, Stadsfullmäktige, Originalprotokoll, 1892 - 1898, A I:3a

Protokoll, hållet inför Stadsfullmäktige i Piteå den 27 september 1895

D. Sammanträdde å vanligt ställe kl. 5 e.m. Stadsfullmäktige med undantag av Herrar Björkbom och Orstadius, hvilka icke anträffats med kallelse, Herrar Borglind och Bergström, som voro bortresta, samt Herrar Johansson och Sandström

§ 3. Förordning rörande Velocipedridt

För Stadsfullmäktiges hörande hade Magistraten överlämnat följande: "Förslag till förordning rörande velocipedridt på gator och allmänna platser inom Piteå Stad.

Med erinran att 11 kap 15 § Strafflagen stadgar ansvar af böter, högst 100 kronor för den, som å allmän väg, gata eller torgplats far öfverdådigt fram, så att annan deraf kan skadas, får Magistraten härmed föreslå beträffande velocipedåkning följande särskilda föreskrifter:

§ 1. Å gata inom staden och å väg inom staden område, der ordningsstadgan för rikets städer är gällande, vare tävlingsåkning med velociped förbjuden med vite af 50 kronor.

§ 2. Den, hvilken med velociped färdas å gata eller väg, som avses i § 1, vare skyldig att vara försedd med ringklocka och efter mörkrets inbrott med tändt ljus i lykta, så anbragt, att skenet synes på afstånd,

att såväl vid väg- och gatukorsningar som eljest, der fara för sammanstötning kan uppstå, färdas sakta samt gifva signal med ringklocka;

att vid möte med åkdon eller ryttare hålla åt venster, färdas sakta samt stiga af velocipeden, då körande eller ridande gifva tecken dertill, häst visar sig orolig, eller det eljest kan vara af behöfvat påkallat för undvikande af olyckshändelse;

att icke fara om åkande eller ridande utan att derförut hafva genom ringning med klockan gjort den åkande eller ridande uppmärksam på att sådant kommer att ske, att dervid fara sakta och ej ringa under förbifarten;

att vid färd förbi häst, som ledes, hålla åt den sidan, där föraren går;

att all åkning med velociped utefter hela Storgatan med Torget, Uddmansgatan från Storgatan till Kajplanet samt å sistnämnda plan från och med vestra kajen till Kyrkbrogatan varder förbjuden samt

att för öfverträdelse af förestående föreskrifter stadgas böter från och med 5 till och med 20 kronor.

Piteå den 26 september 1895

På Magistatens vägnar:

Arvid Bergdahl",

Projektdirektiv för Åtgärdsprogram luft, partiklar, Naturvårdsverket 2021-06-22 Ärende nr NV-05114-21, MTN 2021-1505

Bakgrund

Luftkvaliteten i Piteå har under flera år tangerat miljökvalitetsnormerna för partiklar. Under år 2020 överskreds miljökvalitetsnormen vid 39 dygn av tillåtna 35 dygn, vilket har föranlett att Naturvårdsverket ställer krav på att ett åtgärdsprogram tas fram. Länsstyrelsen i Norrbotten avser att överlåta till Piteå kommun att ta fram åtgärdsprogrammet. Inför ett beslut vill Länsstyrelsen ha en redogörelse från kommunen över hur kommunen arbetar med luftproblematiken i kommunen och nu specifikt inför framtagande av åtgärdsprogram för att komma till rätta med överskridanden av mkn -partiklar (PM10).

Syfte

Syftet med åtgärdsprogram är att lägga fast de mest kostnadseffektiva och i övrigt mest lämpade åtgärder och styrmedel som kommuner och myndigheter ska vidta så att normerna följs inom utsatt tid, 30 samt 31–32 §§ luftkvalitetsförordning 2010:477

Åtgärdsprogram ska omprövas vid behov, och minst vart sjätte år.

Resultat

Förslag på lämpliga åtgärder för att klara miljökvalitetsnormen för partiklar.

Uppskattad tidsplan

Samråd juli

Utställning augusti – september

Åtgärdsprogrammet enligt bilaga 7 Naturvårdsverkets föreskrifter om kontroll av luftkvalitet (NFS 2019:9 ska vara beslutad och antagen av kommunfullmäktige senast i november 2022.

Redovisning till Naturvårdsverket, senast i december 2022,

Under utredningstiden

Mätningar av partiklar (PM10) behöver fortgå på samma mätplats i enlighet med 14 § NFS 2019:9. Med beaktande av luftföroreningars hälsoeffekter är det av vikt att berörda aktörer, även innan åtgärdsprogram fastställts, fortsätter att verka för att halterna av luftföroreningar begränsas. Luftföroreningar påverkar människors hälsa, särskilt barn och känsliga personer, även vid nivåer under fastställda miljökvalitetsnormer.

Ekonomiska resurser

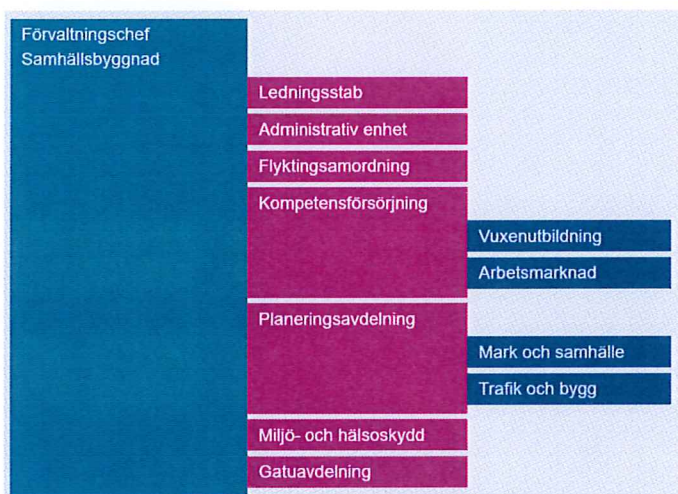
- Personalkostnad, ca 4 månader ÅA
- Ev. konsultkostnad
- Grafisk utformning

Nuläge Piteå kommun

Piteå kommun är organiserad; [Kommunens organisation - Politik \(pitea.se\)](http://kommunensorganisation-politik.pitea.se)

Samhällsbyggnad är den förvaltning som har ansvar för planering, drift och underhåll av kommunens vägar, men även för översiktsplanering, planer och program, bygglov, tillsyn och miljöövervakning.

Samhällsbyggnad är organiserade enligt följande organisationsbild och svarar mot två nämnder; Samhällsbyggnadsnämnden och Miljö- och tillsynsnämnden.

Miljöövervakning, luftföroreningar

Sedan 2012 har luftföroreningar av NO2 och partiklar PM 2,5 och PM 10 mätts årligen. Mätningen har finansierats av industrierna Kappa och SCA, samt PiteEnergi, Trafikverket och Piteå kommun och utförs av Miljö- och hälsa. IVL analyserar proverna och sammanställer resultatet i en rapport. Representanter från kommunens samverkanspartners träffas två gånger årligen för att dela ta del av rapporten och analysera resultatet, dels ta beslut om nästa års mätningar. Informellt kallar vi den här gruppen för "Luftgrupp" som i år representeras av följande personer;

Kappa	Jeanette Bergstedt
Sca	Kristian Elvemo
Trafikverket	Ingela Jarbrink,
Pite energi	Daniel Eriksson, chef värme & kyla, miljö & qualité
Piteå kommun;	
Gatuavdelningen	Micael Kemi, gatu chef
Planavdelningen	Kjell Norberg, trafikingenjör
	Maria Widman, Samhällsutvecklare/miljö
Miljö- och hälsa	Ingrid Olofsson, miljöinspektör
	Therese Berglund, miljöinspektör
	Åsa Wikman, miljö- och hälsoskydds chef, sammankallande

Förslag till organisation till upprättande av åtgärdsprogram, partiklar

Inför arbetet med framtagande av ett åtgärdsprogram för partiklar, bör en arbetsgrupp respektive styrgrupp upprättas med representanter från berörda nämnder och styrelser.

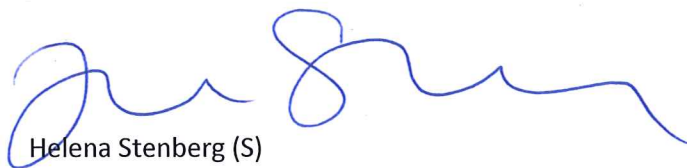
Arbetsgrupp:	Mikael Ferm, projektledare för uppdraget, Planavdelningen XX, Planhandläggare, Planavdelningen XX Trafikplanerare, Planavdelningen XX Näringslivsutvecklare, Näringslivsavdelningen Therese Berglund Miljöinspektör, Avdelning Miljö- och hälsa
Styrgrupp:	Michael Kemi, AC Gatuavdelningen Åsa Wikman, AC Miljö- och hälsa Britt Fäldt, ordf Samhällsbyggnadsnämnden Stig Sjölund, ordf Miljö- och tillsynsnämnden
Referensgrupp	Andreas Lind KC, Jan Johansson FC SAM, Patric Lundström V.ordf KS "Luftgruppen"

Intressenter

Trafikoperatörer som taxi, länstrafiken och fraktbolag, Trafikverket, Länsstyrelsen, företrädare för handel, företrädare för större arbetsgivare, olika intresseorganisationer, bostadsföretag mm. Dialog och samverkan sker med dessa under arbetets gång. Dessa samt allmänheten inbjuds sen att lämna synpunkter på förslaget under det formella samrådet.

Framgångskriterier

Rådighet över åtgärder som föreslås
Realistiska och kostnadseffektiva åtgärder
Åtgärder vars effekt är uppföljningsbara/ mätbara
Förståelse och acceptans för föreslagna åtgärder
Åtgärder som inte väsentligen försämrar andra miljöparametrar i centrum som bullersituationen

Helena Stenberg (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Piteå 2021-11-23

§229

**Redovisning av obesvarade
motioner och
medborgarförslag,
medborgarförslag
beslutade i nämnd samt
Piteförslag**

22KS380

Redovisning motioner och medborgarförslag

Kommunfullmäktige

Piteå kommun

Innehållsförteckning

Återredovisning av obesvarade motioner, obesvarade medborgarförslag och medborgarförslag beslutade i nämnd.	3
Obesvarade Motioner	3
Obesvarade Medborgarförslag	4
Medborgarförslag besvarade i nämnd	4

Återredovisning av obesvarade motioner, obesvarade medborgarförslag och medborgarförslag beslutade i nämnd.

Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL 5:22) har alla ledamöter i kommunfullmäktige rätt att väcka ärenden genom motioner. Kommunfullmäktige får även utöka denna rätt till alla som är folkbokförda i kommunen genom medborgarförslag (KL 8:1), vilket Piteå kommun har gjort i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Kommunfullmäktige kan överlåta till styrelsen eller nämnd att besluta om medborgarförslag.

En motion eller ett medborgarförslag ska om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, ska detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige har då möjligheten att avskryva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning

I kommunfullmäktiges arbetsordning fastställs att Kommunstyrelsen och nämnderna två gånger varje år ska redovisa de motioner och medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska ske en gång på våren och en gång på hösten. Nämnd som handlägger medborgarförslag ska minst en gång om året återrapportera till fullmäktige om de beslut som fattats i ärendena. Nämnden ska även informera om de ärenden som inte avgjorts inom ett år.

Obesvarade Motioner

Anmäld	Skriven av	Rubrik	Status
2021-11-24		(Sl p) Resecentrum i Lomtjärnsområdet	 Pågår
2022-02-21		(Sd) Placera tågstationen i Lomtjärn	 Pågår
2022-02-21		(L) Flexibla nattstopp i kollektivtrafiken	 Pågår
2022-02-21	Anders Nordin (SLP)	(Sl p) Gratis solelanläggning till landsbygdens folk	 Pågår
2022-05-30		(Sl p) Fritt wifi till alla i Piteå kommun	 Pågår
2022-05-30		(Sl p) Det egna köttet till den egna befolkningen	 Pågår
2022-05-30	Anders Nordin	(Sl p) Våra skolbarns säkerhet	 Pågår
2022-06-20	Torgny Långström	(C) Motion (C) - Gör biogas av kommunens matavfall	 Pågår
2022-06-20	Majvor Sjölund (C)	(C) Motion (C) - Grön plan för Piteå	 Pågår
2022-06-20	Majvor Sjölund	(C) Motion (C) - Inventering av ödehus	 Pågår
2022-06-20	Anders Nordin	(Sl p) Motion (SLP) - Miljöfrågor och åtgärdskrav	 Pågår
2022-09-26		Motion (SLP) - Lokal upphandling enligt Skellefteåmetoden	 Pågår
2022-09-26		Motion (SLP) - Gratis mensskydd på alla kommunala arbetsplatser	 Pågår
2022-09-26		Motion (SLP) - Porsnäs fjärden	 Pågår
2022-09-26	Anders Nordin (SLP)	Motion (SLP) - Omställningsstöd förtroendevalda	 Pågår

Obesvarade Medborgarförslag

Anmäld	Rubrik	Beslutas av	Status
2021-05-24	Parkbänkar vid småbåtshamnen	Kultur och fritidsnämnden	❗ Försenad
2021-05-24	Större återvinningsstation i Rosvik	Samhällbyggnadsnämnden	❗ Försenad
2021-09-13	Ungdomsgård i fd. Bryggans lokaler	Kommunstyrelsen	❗ Försenad
2021-11-01	Ökad prioritering samt påskyndande av nytt bostadsområde Pitholmshöjden	Kommunfullmäktige	❗ Försenad
2021-11-29	Kanotuthyrning vid Norra Hamn	Barn - och utbildningsnämnden	▶ Pågår
2021-11-29	Öjebyvägg på Öjatorget	Kultur och fritidsnämnden	▶ Pågår
2022-02-02	Räfflade traktorskopor vid snöröjning	Samhällbyggnadsnämnden	▶ Pågår
2022-02-21	Bevara barnrikehusen	Samhällbyggnadsnämnden	▶ Pågår
2022-02-21	Rådhusorget utveckling	Samhällbyggnadsnämnden	▶ Pågår
2022-02-21	Förbjud tomgångskörning vid skolor och förskolor	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-02-21	Bussturer havsbadet/klubben	Samhällbyggnadsnämnden	▶ Pågår
2022-03-28	Vassröjning i Fårösundet	Samhällbyggnadsnämnden	▶ Pågår
2022-06-20	Medborgarförslag - Röjning vid gamla Prästavan, Öjebyn	Samhällbyggnadsnämnden	▶ Pågår
2022-06-20	Medborgarförslag - Skolskjutsar till förskolebarn i Markbygden	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-06-20	Medborgarförslag - Gammalsvenskby i ställer för Kandalaksja som vänort	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - en cykelbana/aktivitetsbana för ungdomar i Öjebyn	Kultur och fritidsnämnden	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - bussförbindelse från centrala Piteå till slutdestination Bondön	Samhällbyggnadsnämnden	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Tillåt brandpersonal att använda Räddningstjänstens lokaler	Gemensam räddningsnämnd	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Utveckla bostadsnära naturområde på Strömnäs	Samhällbyggnadsnämnden	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - förlänga gång- och cykelväg vid anemon- och sjörosstigen	Samhällbyggnadsnämnden	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Namnsätt väg från Västra kajen till Hallgrensvägen	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Trevligare infart till Piteå via Timmerleden	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Hedra Sven-Erik Meyer	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - slutför strandpromenaden, Öjebyn	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Städning vid återvinningsstationerna	Kommunstyrelsen	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Byte av kommunvapen	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-09-26	Medborgarförslag - Cykelhus på Munksundsskolan	Kommunfullmäktige	▶ Pågår
2022-10-31	Medborgarförslag - Sopkorgar vid Porsnässkolan	Barn - och utbildningsnämnden	▶ Pågår
2022-10-31	Medborgarförslag - Möjliggöra vinterbad i Piteå		▶ Pågår
2022-10-31	Medborgarförslag - Förbättring Backenlekparken	Kultur och fritidsnämnden	▶ Pågår

Medborgarförslag besvarade i nämnd

 Bifall
  Avslag
  Färdigbehandlad

Anmäld	Rubrik	Beslutad av	Beslut
--------	--------	-------------	--------

Anmäld	Rubrik	Beslutad av	Beslut	
2021-03-22	Bygg ett "utegym" längst upp på Stadsberget	Kommunstyrelsen	2022-03-07	
2020-09-14	Bysten av Daniel Solander flyttas från sin nuvarande plats på Byxtorget till Rådhusorget	Kommunstyrelsen	2021-08-23	
2021-03-22	Covidbidrag i form av ekonomisk ersättning till alla lärare	Kommunstyrelsen	2022-03-07	
2020-11-30	Etablera en återvinningsstation i centrala stan	Kommunstyrelsen	2021-11-02	
2020-09-14	Flytta biblioteket från Porsnässkolan till Swedbank/postens gamla lokaler vid ICA Nära Norrfjärden	Kommunstyrelsen	2021-11-02	
2021-06-21	Förkortad arbetsdag före röd dag för personal inom förskolan/skolan	Kommunstyrelsen	2022-06-07	
2021-05-24	Inför porrfripolicy och installera porrfilter	Kommunstyrelsen	2022-06-07	
2020-05-18	Komplement till Piteå kommuns informationsblad "Värt att veta om din kommun"	Kommunstyrelsen	2021-06-07	
2021-03-22	Ta med information från byarna i foldern "Värt att veta om din kommun"	Kommunstyrelsen	2021-06-07	
2020-03-18	Upprätta "Internservice" En arbetsplats/ verksamhet som servar anställda inom Piteå kommun	Kommunstyrelsen	2021-03-08	
2020-09-14	Attraktiv miljö i Rosvik	Barn - och utbildningsnämnden	2020-11-26	
2021-05-24	Medborgarförslag - Parkeringsbevis till Strömbackaeleverna	Barn - och utbildningsnämnden	2021-09-08	
2020-10-26	Större lekpark/aktivitetspark eller liknande på Pitholmsskolan	Barn - och utbildningsnämnden	2021-01-20	
2020-05-18	Asfalterad streetbasketplan i Rosvik	Kultur och fritidsnämnden	2021-06-08	
2020-11-30	Att ett dagljusrum ställs i ordning i det outnyttjade utrymmet utanför dambastun i Öjeby simhall	Kultur och fritidsnämnden	2021-06-08	
2020-10-26	Att Norrfjärden får ta del av LF:s gamla konstgräs, Ungdomssatsning - Landsbygdssatsning på eran nordligaste nod	Kultur och fritidsnämnden	2021-06-08	
2020-12-14	Belysning efter "kärleksstigen" på Furunäset	Kultur och fritidsnämnden	2021-05-03	
2021-03-22	Bygg ett utegym vid Furubergets motionslinga	Kultur och fritidsnämnden	2021-06-08	
2021-09-13	Bänkar vid Strömbackastrand	Kultur och fritidsnämnden	2021-12-07	
2020-03-18	Ersätt det stora poppelträdet på Byxtorget i centrum med en stor året-runt-gran	Kultur och fritidsnämnden	2020-09-06	
2020-05-18	Gör det enklare att besöka sparkmuseet	Kultur och fritidsnämnden	2021-06-08	
2021-09-13	Gör om gamla tennisbanan till utegym	Kultur och fritidsnämnden	2022-03-08	
2020-09-14	Hall för rullskridskor	Kultur och fritidsnämnden	2021-06-08	
2020-09-14	Hundrastgård i Piteå - en inhägnad där hunden kan springa fritt	Kultur och fritidsnämnden	2021-06-08	
2021-11-29	Låt gräsytor växa	Kultur och fritidsnämnden	2022-06-07	
2021-05-24	Medborgarförslag - Anläggande av hundparker	Kultur och fritidsnämnden	2021-12-07	
2020-05-18	Montera många/flera korgar för hundbajs runt om i Piteå	Kultur och fritidsnämnden	2021-05-03	
2021-03-22	OCR-bana (hinderbana) vid tex Strömbackastrand- eller Strömlidaområdet	Kultur och fritidsnämnden	2021-06-08	
2020-05-18	Rastgård för hundar i Munksund/Furunäset	Kultur och fritidsnämnden	2021-06-08	
2021-06-21	Ta fram klistermärken för att märka ut vart hundbajspåsar kan kastas	Kultur och fritidsnämnden	2021-12-07	
2021-06-21	Tillåt endast skidåkning på Grisberget vintertid	Kultur och fritidsnämnden	2021-09-07	
2020-03-18	Under julmånaden ha ett antal marknadsstånd på Rådhusorget dagligen	Kultur och fritidsnämnden	2020-09-16	
2021-06-21	Utveckla Vallsberget till en året-runt-anläggning	Kultur och fritidsnämnden	2021-09-07	
2020-11-30	Vinteraktiviteter i Badhusparken	Kultur och fritidsnämnden	2021-09-07	
2021-05-24	Cykelpump vid Öholmabron	Samhällbyggnadsnämnden	2022-05-24	

Anmäld	Rubrik	Beslutad av	Beslut	
2020-06-22	Cykelväg Flakabergsvägen 373	Samhällbyggnadsnämnden	2020-12-10	
2021-05-24	Medborgarförslag - Nedsättning av hastigheten efter Kajvägen i Rosvik	Samhällbyggnadsnämnden	2021-06-30	
2021-03-22	Medborgarförslag - Säkrare skolväg till Rosviks skola	Samhällbyggnadsnämnden	2021-09-08	
2020-06-22	Motionsslinga	Samhällbyggnadsnämnden	2020-12-10	
2020-09-14	Namnförslag Strandvägen från Västra kajen till Hallbergsvägen	Samhällbyggnadsnämnden	2021-06-30	
2020-05-18	Piteå som vinterstad gör det möjligt att sparka på vissa gator/vägar	Samhällbyggnadsnämnden	2021-05-04	
2020-10-26	Trafikfälla pga lövträd som skymmer sikten	Samhällbyggnadsnämnden	2021-05-04	
2020-05-18	Utöka/förlänga bussturerna på linje 3 och 33	Samhällbyggnadsnämnden	2021-05-04	
2020-10-26	Vägbula där blomlådor inte ryms	Samhällbyggnadsnämnden	2021-05-04	
				

23 medborgarförslag har besvarats sedan redovisningen i juni, av dessa har 3 fått bifall, 7 ansetts färdigbehandlade och 13 fått avslag. Samhällsbyggnadsnämnden och kultur och fritidsnämnden är de nämnder som besvarat flest medborgarförslag under perioden, totalt 18 av 23 besvarade medborgarförslag.

Beskrivning	Status	Inskickat
Lekyta Degerånget Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-08-17 22:00:47
Ställplatser i Piteå Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-07-12 21:02:52
Miljöproblemen i centrum Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-08-15 21:54:18
Attraktivt utebad Norrstrand Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-08-04 09:55:14
Hundlatriner på Berget/universitetsområdet Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-07-31 16:56:55
Discgolfarena minst 36 hål Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-07-17 17:42:27
Minigolfbana Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-07-12 22:25:53
Kolonilotter i Rosvik. Träffpunkt för Rosvikare. Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-07-14 23:00:39
Trädäck på Strömlidas topp. Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-07-10 22:26:51
Skolbesök till historiska Rosfors Bruket Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-07-06 06:21:28
Ökad trafiksäkerhet genom Bergsviken. Diariern:22ks484	Utreds ej, för få röster	2022-07-06 01:41:16
Hundlatriner till Öjebyn Diariern:22KS485	Utreds ej, för få röster	2022-07-07 06:09:11
Cykelbana ut mot golfbanan/nötön/renön Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-06-30 20:01:43
Vinter festival till Piteå Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-06-27 11:48:59
App för allt som händer i Piteå Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-06-27 11:50:09
Så här kan Piteå bli bättre - röster från utflyttade pitebor. Diariern:	Utreds ej, för få röster	2022-06-28 00:19:35
Fler körsbärsträd i kommunen Diariern:22ks341	Utreds ej, för få röster	2022-05-26 04:05:41
Kajen vid Strömbacka strand Diariern:22ks272	Utreds ej, för få röster	2022-04-26 09:40:16
Komplettera med knäckebröd Wasa Frukost till skolmåltiderna Diariern:22KS297	Utreds ej, för få röster	2022-04-06 22:00:04
Allmän skridskobana Diariern:22KS220	Utreds ej, för få röster	2022-03-15 12:46:14
Inventering av vattentäkter. Diariern:22KS218	Utreds ej, för få röster	2022-03-10 15:06:52
Bojkott av ryska flaggor vid kommunala installationer. Diariern:22KS156	Utreds ej, för få röster	2022-02-24 10:42:56
Utfart till Nils Edens väg Diariern:22KS155	Utreds ej, för få röster	2022-02-07 22:10:22
Första Hjälpen Vad kan jag göra och hur ? Diariern:22KS154	Utreds ej, för få röster	2022-02-04 15:41:50
Rådhusorget/Aronsgatan Diariern:22ks150	Utreds ej, för få röster	2022-01-10 22:48:29
Bussturer havsbadet/klubben Diariern:22KS151	Utreds ej, för få röster	2022-01-10 23:15:19
Famijeäventyr Diariern:22KS153	Utreds ej, för få röster	2022-01-11 20:06:27
Lekpark Diariern:22KS152	Utreds ej, för få röster	2022-01-11 18:43:37
Badstege på Hammenviken Diariern:	Utreds	2022-07-27 21:56:25
Äventyrslekpark Diariern:22KS499	Utreds	2022-07-20 23:38:55
Ändring av färdsträcka för skolbuss i Rosvik via Kajvägen Diariern:22ks507	Utreds	2022-07-26 22:14:43
Önskar belysning strandpromenaden längs älven nedanför Tangogatan och kullensolan i öje	Utreds	2022-06-27 20:47:49
Ungdomsgård i Piteå Diariern:	Utreds	2022-06-27 11:31:00
Röja vass från stranden Öjebyn Diariern:	Utreds	2022-06-27 19:32:54
Badhus Rosvik Diariern:22KS219	Utreds	2022-03-12 18:40:59
Rädda barnrikehusen Diariern:22KS149	Utreds	2022-01-05 11:59:43
Belysning på Strömlidas utegym samt elljusspår Diariern:22ks610	Publicerat	2022-10-05 10:12:10
Ny linje för lokaltrafik löser flera utmaningar. Diariern:22KS604	Publicerat	2022-09-30 18:09:57
Hundhall till Piteå Diariern:22KS598	Publicerat	2022-09-25 14:57:03
aktivitets-/skejthall att använda vintertid Diariern:22KS582	Publicerat	2022-09-09 19:16:28
Norrbottniabanans dragning Piteå Diariern:22ks342	Avslag	2022-05-28 11:23:21
Handledare till ferieungdomar avseende sommarjobb i bl a byarna Diariern:22KS217	Avslag	2022-03-02 13:56:52
Trottoar nära skola Diariern:22ks478	Färdigbehandlat	2022-07-02 16:22:02

§230

**Ansvarig utgivare för
webbsändning av
kommunfullmäktiges
sammanträden**

22KS681

§23 I

**Annonsering av
Kommunfullmäktiges
sammanträden 2023-2026**

22KS40 I

§232

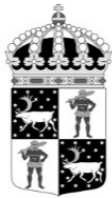
Ordning för inkallande av ersättare i styrelse och nämnder 2023-2026

22KS399

§233

**Länsstyrelsen - Beslut av
ansökan om
vattenskyddsområde och
tillhörande
skyddsföreskrifter för
Svensbyfjärdens
ytvattentäkt i Piteå
kommun**

22KS655

Länstyrelsen
Norrbotten

Beslut

1 (19)

Datum

Ärendebeteckning

2022-11-01

513-7957-2018

Piteå kommun

kommun@pitea.se

Vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter för Svensbyfjärdens ytvattentäkt i Piteå kommun

Beslut

Länstyrelsen beslutar enligt 7 kap. 21 § miljöbalken (MB) om vattenskyddsområde för Svensbyfjärdens ytvattentäkt i Piteå kommun. Områdets avgränsning framgår av bilaga 2.

Länstyrelsen beslutar vidare, enligt 7 kap. 22 § MB, om skyddsföreskrifter för Svensbyfjärdens vattenskyddsområde i Piteå kommun. Förutom dessa föreskrifter gäller de särskilda bestämmelser som meddelats med stöd av annan lagstiftning. Se allmänna upplysningar.

Föreskrifterna gäller omedelbart även om de överklagas.

Skyddsföreskrifter

Nedan angivna föreskrifter ska gälla inom det område som anges på bifogad karta, se bilaga 1. Vattenskyddsområdet är indelat i följande tre zoner: vattentäktzon, primär skyddszon och sekundär skyddszon.

Definitioner

I dessa föreskrifter avses med:

Arbetsfordon: Motorfordon som är avsedda att användas vid verksamhetsutövning, undantaget fordon som enbart är avsedda för personbefordran och är försedda med nio sittplatser eller färre. Arbetsfordon kan vara traktorer, lastbilar, transportbilar, grävmaskin, vält m.m. Även arbetsfordon uppställda för reparation inkluderas.

Arbetsmaskiner: Alla maskiner som inte är fordon och som drivs med flytande bränsle eller innehåller oljor. Arbetsmaskiner kan vara stationära förbränningsmotorer, transformatorer, elverk m.m.

Avfall: Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med, avser eller är skyldig att göra sig av med.

Brandfarlig vätska: Vätska med en flampunkt lika med eller lägre än 100° C.

Dagvatten: Regn- eller smältvatten som rinner från gator, vägar, tak eller andra hårdgjorda ytor och som inte tränger ned i marken.

Deponering: Med deponering avses uppläggning och förvaring av avfall på eller i marken där avfall förvaras under längre tid än ett år.

Farligt avfall: Enligt definition i miljöbalken eller förordning beslutad med stöd av miljöbalken.

Fordon: Ett hjälpmedel för frakt och transport på land eller över is.

Förorenade massor: Med förorenade massor avses massor från ett förorenat område, eller efterbehandlingsobjekt, det vill säga från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt. Vad som avses med förorenade massor kan därför variera mellan olika platser och får avgöras av tillsynsmyndigheten. Sulfidjordar exponerade för syre inbegrips också i begreppet förorenade massor.

Hantering: I dessa föreskrifter definieras hantering som en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden inklusive spridning.

Husbehovstäkt: En täkt (exempelvis grus, sand eller berg) som är öppnad av markägaren enbart för husbehov och som endast används till behov inom den egna fastigheten eller brukningsenheten.

Hushållspillvatten: Spillvatten från bostäder och serviceinrättning, vilket till övervägande del utgörs av toalettvatten eller bad-, disk- och tvättvatten (BDT-vatten).

Huvudman: Ansvarig för den allmänna vattenförsörjningen inom en kommun.

Hög skyddsnivå: Hög skyddsnivå med avseende på hälsoskydd enligt Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanläggningar för hushållspillvatten. Det innebär att utsläpp av avloppsvatten inte medverkar till en väsentligt ökad risk för

smitta eller annan olägenhet, där människor kan exponeras för det, exempelvis genom förorening av dricksvatten, grundvatten eller badvatten. Ytterligare skyddsåtgärder utöver den huvudsakliga reningen i anordningen vidtas. Exempelvis kan det finnas behov av att förbjuda vissa utsläpp, att göra utsläppspunkten mer svårtillgänglig, att öka anordningens robusthet eller att lägga till reningssteg som ytterligare reducerar föroreningsinnehållet, ökar uppehållstiden, utjämnar varierande flöden eller tar emot eventuellt bräddat vatten.

Inert avfall: Avfall som (1) inte genomgår några väsentliga fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar, löses upp, brinner eller reagerar fysikaliskt eller kemiskt på något annat sätt, (2) inte bryts ner biologiskt eller inverkar på andra material som det kommer i kontakt med på ett sätt som kan orsaka skador på miljön eller människors hälsa, och (3) har en total lakbarhet, ett totalt föroreningsinnehåll och en ekotoxicitet hos lakvattnet som är obetydlig och inte äventyrar kvaliteten på yt- eller grundvatten.

Kemiskt bekämpningsmedel: En kemisk produkt som syftar till att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Begreppet omfattar växtskyddsmedel som används i huvudsak för att skydda växter och växtprodukter inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsbruk. Även träskyddsmedel inkluderas. I denna föreskrift betraktas kombinationsgödsel som innehåller bekämpningsmedel som kemiskt bekämpningsmedel.

Kommunens nämnd för miljöfrågor: Avser den kommunala nämnd, som kommunfullmäktige utser att ha ansvar för tillsyn enligt miljöbalken.

Materialtäkt: Täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller andra jordarter.

Mellanlagring av farligt avfall: Lagring som en del i att samla in det farliga avfallet.

Miljöfarlig verksamhet: Avser (1) utsläpp av avloppsvatten, fasta ämnen eller gas från mark, byggnader eller anläggningar i mark, vattenområden eller grundvatten, (2) användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön genom annat utsläpp än som avses i 1 eller genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten, eller (3) användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för omgivningen genom buller, skakningar, ljus, joniserande eller icke-joniserande strålning eller annat liknande.

Motorfordon: Motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is. Här omfattas bland annat bil, traktor, skoter, vattenskoter och motorbåt.

Nederbördsskydd: Med nederbördsskydd avses tak eller liknande beständig anordning som skyddar mot nederbörd. Dubbelmantlade cisterner eller behållare anses vara nederbördsskyddade.

Petroleumprodukter: Produkter som framställs av råolja genom bearbetning i oljeraffinaderier. Omfattar exempelvis bensin, diesel, eldningsolja, fotogen samt basoljor för olika smörjmedel som till exempel motorolja, turbinolja, hydraulolja och smörjfett. Här innefattas även spillolja.

Primär skyddszon: Den primära skyddszonens syfte är att skapa rådrum vid akut förorening. En primär zon bör avgränsas så att rinntiden i sjöar och vattendrag ger möjlighet till att en olyckshändelse hinner upptäckas och åtgärder vidtas innan föroreningen når vattentäktzonen. Mycket liten risk för förorening bör föreligga.

Processavloppsvatten: Avloppsvatten från en verksamhet som inte utgörs av sanitärt avloppsvatten.

Schaktning: Med schaktningsarbeten avses sänkning av markytan, dvs att åstadkomma en grop i marken.

Sekundär skyddszon: Den sekundära skyddszone syftar till att bibehålla en hög yt- och grundvattenkvalitet eller att förbättra kvaliteten. Den sekundära zonen ska skydda sjön eller ytvattendraget från föroreningsspridning via avrinning direkt på marken och/eller via grundvattnet.

Sekundärt skydd: Med sekundärt skydd avses i dessa föreskrifter

- Invallning för enskild cistern eller behållare eller
- Invallning som är gemensam för flera cisterner eller behållare eller
- Dubbelmantlade rörledningar eller
- Dubbelmantling av cistern eller behållare
- Rum, som saknar golvbrunn alternativt har täckt golvbrunn, och kan inrymma hela den lagrade volymen vid läckage utan att läckage når mark eller vattendrag
- Annan anordning som säkerställer att hela mängden av det hanterade ämnet eller produkten kan samlas upp.

Det sekundära skyddet utgörs av ett tätt material som är beständigt mot avsett ämne eller produkt.

Små avloppsanordningar: Avloppsanordningar för 1 personekvivalent (pe) till gränsen för anmälningspliktig C-anläggning.

Stuka: Tillfällig uppläggning eller kompostering av fast stallgödsel på mark utomhus.

Svensbyfjärden: Vattenområdet söder om linjen mellan Näsudden och Furuholmen (se kartbilaga).

Tillfällig förvaring: Förvaring under kortare tid än en månad.

Vattenbruksverksamhet: Odling av fisk, kräftor, skaldjur och vattenväxter (alger).

Vattenområde: Varje punkt på marken som täcks av vatten vid högsta förutsebara vattenstånd.

Vattentäktsson: Ett avgränsat och definierat område kring uttagsområdet och punkterna till råvattenintaget. Syftet med zonen är att säkra ett effektivt närskydd för vattentäkten. Vattentäktssonen är synligt markerad och utmärkt på karta. Vattentäktssonen ingår i den primära zonen.

Växtnäringsämnen: Gödsel från djur (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel och urin), avloppsslam och liknande med syfte att höja växtproduktionen. I dessa föreskrifter ingår inte följande i begreppet växtnäringsämnen: gödsel direkt från betande djur samt askåterföring i skogsmark.

Yrkesmässig hantering av bekämpningsmedel: Hantering av bekämpningsmedel i klass 1 och klass 2.

Yrkesmässig hantering av skadliga kemikalier: Hantering av skadliga kemikalier i större mängd än normal hushållsförbrukning. Med normal hushållsförbrukning avses hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna som man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Ytvatten: Sjöar, vattendrag och hav.

1 § Allmänna föreskrifter

Vattentäktsson

I vattentäktssonen är all annan verksamhet än vattentäktssonverksamhet **förbjuden**. Motorfordon med petroleumbaserat bränsle får köras till och från fastighet som angränsar till vattentäktssonen endast om det sker under iakttagande av stor aktsamhet.

Tankning av petroleumbaserat bränsle som inte kan äga rum utanför vattentäktssonen, ska ske under iakttagande av stor aktsamhet.

Vattentäktssonen ska vara synligt avgränsad med skyltar.

2 § För grund- eller ytvattnet skadliga ämnen

Primär skyddszon

Förvaring av sammanlagt mer än 100 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor utan nederbördsskydd och sekundärt skydd, som rymmer hela den lagrade volymen, är **förbjuden**. Undantaget från förbudet är:

- förvaring av drivmedel i fordon och arbetsmaskiner som är i bruk samt
- förvaring av petroleumprodukter eller andra brandfarliga vätskor för drift av huvudmannens egen vattentäktverksamhet

Förvaring och annan hantering av mer än sammanlagt 250 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor kräver tillstånd från kommunens nämnd för miljöfrågor. Undantaget från tillståndsplikten är:

- tillfällig förvaring av en dagsförbrukning av drivmedel till arbetsfordon i drift
- oljetankar belägna inomhus för bostadsuppvärmningsändamål
- transport av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor
- förvaring av drivmedel i fordon och arbetsmaskiner som är i bruk samt
- förvaring av petroleumprodukter och brandfarliga vätskor för drift av huvudmannens egen vattentäktverksamhet

Sekundär skyddszon

Förvaring och annan hantering av mer än sammanlagt 250 liter petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor kräver **tillstånd** från kommunens nämnd för miljöfrågor. Tillstånd krävs dock inte för förvaring som sker nederbördsskyddat och med sekundärt skydd som rymmer hela den lagrade volymen. Undantaget från tillståndsplikten är också:

- oljetankar belägna inomhus för bostadsuppvärmningsändamål
- transport av petroleumprodukter och andra brandfarliga vätskor
- förvaring av drivmedel i fordon och arbetsmaskiner som är i bruk samt
- förvaring av petroleumprodukter och brandfarliga vätskor för drift av huvudmannens egen vattentäktverksamhet

3 § Fordonstvätt

Primär skyddszon

Fordonstvätt med avfettningsmedel, rengöringsmedel eller tvättmedel är **förbjudet** med undantag för inom anläggning som prövats enligt miljöbalken genom anmälan eller tillståndsprövning.

4 § Kemiska bekämpningsmedel

Primär och sekundär skyddszon

Yrkesmässig hantering av kemiska bekämpningsmedel kräver **tillstånd** från kommunens nämnd för miljöfrågor. Tillstånd krävs dock inte när det gäller normal användning av bekämpningsmedel klass 3 för en en- eller tvåfamiljsfastighets eller jordbruksfastighets trädgårdsskötsel eller punktsanering för att utrota ohyra och skadedjur som innebär olägenhet för människors hälsa.

5 § Växtnäringsämnen

Primär och sekundär skyddszon

Spridning av växtnäringsämnen på frusen, vattenmättad, översvämmad eller snötäckt mark är **förbjuden**.

Lagring av växtnäringsämnen direkt på mark är **förbjuden** med undantag för tillfällig lagring, under maximalt tre veckor, av stallgödsel i stuka på det fält där gödseln ska spridas om det sker på ett minsta avstånd av 50 m från vattendrag.

6 § Avloppsvatten

Primär skyddszon

Inom markområde inom 100 m från Svensbyfjärden (se kartbilaga) är små avloppsanordningar för hushållspillvatten **förbjudna** om de inte uppfyller krav på hög skyddsnivå avseende hälsoskydd enligt Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanordningar för hushållspillvatten.

7 § Avfall och upplag

Primär skyddszon

Deponering, upplag och återfyllnad av eller med avfall, förorenade massor samt massor med okänd föroreningsbelastning är **förbjudet**. Undantaget från förbudet är inert avfall och trädgårdsavfall. Undantaget från förbudet är också komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, som läggs i hushållskompost på den egna fastigheten.

Mellanlagring och bearbetning av farligt avfall är **förbjudet**. Undantaget från förbudet är tillfällig förvaring av farligt avfall som har uppkommit i den primära skyddszonen, i väntan på

borttransport, om förvaringen sker på plats som är utrustad med nederbördsskydd och sekundärt skydd som rymmer hela den lagrade volymen.

Deponering, upplag, mellanlagring och bearbetning av asfalt, oljegrus, och vägsalt är **förbjudet**.

Upplag av snö från trafikerade ytor från område utanför den primära skyddszonen är **förbjudet**.

8 § Energianläggningar

Primär skyddszon

Nyetablering av anläggning för utvinning eller lagring av energi från ytvatten i Svensbyfjärden (se kartbilaga) är **förbjuden**.

9 § Tåktverksamhet

Primär skyddszon

Nyetablering av materialtåkt är **förbjuden**. Husbehovståkt är undantagen från förbudet men kräver tillstånd från kommunens nämnd för miljöfrågor.

10 § Annan miljöfarlig verksamhet än tåktverksamhet

Primär skyddszon

Etablering av miljöfarlig verksamhet för vilken gäller anmälningsskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken, får inte ske utan **tillstånd** från kommunens nämnd för miljöfrågor. Undantaget är miljöfarlig verksamhet som enbart medför miljöpåverkan från luftutsläpp, buller, skakningar eller ljus.

Vattenbruksverksamhet i Svensbyfjärden (se kartbilaga) är **förbjuden**.

Nyetablering av brandövningsplats är **förbjuden**.

Sekundär skyddszon

Etablering av miljöfarlig verksamhet för vilken gäller anmälningsskyldighet enligt 9 kap. miljöbalken eller enligt författning utfärdad med stöd av 9 kap. miljöbalken, får inte ske utan **tillstånd** från kommunens nämnd för miljöfrågor. Undantaget är miljöfarlig verksamhet som enbart medför miljöpåverkan från luftutsläpp, buller, skakningar eller ljus.

Nyetablering av brandövningsplats kräver **tillstånd** från kommunens nämnd för miljöfrågor.

11 § Allmänna bestämmelser

I det fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter ska skriftlig ansökan lämnas till den kommunens nämnd för miljöfrågor. Tillstånd kan förenas med särskilda villkor.

Om särskilda skäl finns, och under förutsättning att det inte motverkar syftet med skyddet, kan berörd tillsynsmyndighet medge dispens från förbud enligt dessa föreskrifter. Dispens kan förenas med särskilda villkor.

Tillstånd enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt 9, 11 eller 12 kap. miljöbalken eller förordningar som har meddelats med stöd av miljöbalken.

12 § Övergångsbestämmelser

För befintliga anläggningar och verksamheter träder föreskrivna förbud och föreskrivna krav på tillståndsplikt ikraft två år efter att dessa skyddsföreskrifter fastställts. För befintliga små avloppsanordningar enligt 6 § träder föreskrivet förbud ikraft fem år efter att dessa skyddsföreskrifter fastställts. Därefter får verksamhet eller anläggning som omfattas av förbud inte bedrivas eller användas. Vidare får verksamhet eller anläggning som omfattas av tillståndsplikt enligt dessa föreskrifter inte bedrivas eller användas efter denna tidpunkt om inte tillståndsplikten uppfylls.

13 § Överträdelse och påföljd

Bestämmelser om straff vid överträdelse av dessa föreskrifter finns i 29 kap. miljöbalken om inte ansvarsbestämmelser finns utfärdade i annat sammanhang.

Allmänna upplysningar

Anmälan om olyckshändelse

Olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening ska omgående anmälas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet, vilket framgår av 2 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor samt förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor. Anmälan ska göras till räddningstjänsten, tel. 112, kommunala nämnden för miljöfrågor samt vattentäktens huvudman.

Dispensmöjlighet

Om särskilda skäl föreligger kan dispens medges från ovan meddelade föreskrifter enligt 7 kap. 22 § miljöbalken. I samband med en sådan

prövning kan särskilda villkor föreskrivas, som anses erforderliga för att undvika vattenförorening (16 kap. 2 § miljöbalken). Dispens får, enligt 7 kap. 26 § miljöbalken, meddelas endast om det är förenligt med föreskrifternas syfte.

Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning m.m. regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom den berörda delen av fastigheten. Det samma gäller om mark tas i anspråk.

Hänsynsregler

I 2 kap. miljöbalken finns de allmänna hänsynsreglerna som bl.a. innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till åtgärdens eller verksamhetens art och omfattning för att skydda hälsa och miljö mot skada eller olägenhet. Dessutom ska en verksamhetsutövare utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att om yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången, skyldiga att skaffa sig tillräcklig kunskap och vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan.

Påföljd

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. 2 § och 2a § miljöbalken.

Tillsyn

Länsstyrelsen har enligt miljöbalken och miljötillsynsförordning (2011:13) överlåtit uppgiften att utöva tillsyn över vattenskyddsområdet till kommunen.

Övriga författningar och föreskrifter

Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut befriar inte från skyldighet att iaktta vad som i övrigt föreskrivits i miljöbalken eller i andra författningar. Tillstånd eller dispens enligt föreskrifterna i detta beslut innebär inte att det inte kan krävas prövning enligt annan lagstiftning. Utöver ovanstående föreskrifter gäller bland annat följande bestämmelser inom vattenskyddsområdet:

Terrängkörning

Enligt terrängkörningslagen (1975:1313) är körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk förbjuden i hela landet på barmark, på snötäckt skogsmark med plant- eller ungskog om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på skogen samt på snötäckt jordbruksmark om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på marken. Undantag från reglerna i terrängkörningslagen finns i terrängkörningsförordningen (1978:594).

Hantering av kemiska bekämpningsmedel

I förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel finns bestämmelser om godkännande och hantering av bekämpningsmedel i form av växtskyddsmedel eller biocidprodukter. I Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss övrig hantering av växtskyddsmedel (NFS 2015:2) och Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning av vissa biocidprodukter (NFS 2015:3) innehåller bestämmelser om den närmare tillämpningen av bekämpningsmedelsförordningen.

Hantering av brandfarliga vätskor

I Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2021:10) om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor, ställs särskilda krav inom vattenskyddsområde.

Enskilda avlopp

Förordning (SNFS 1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanläggningar finns regler för enskilda avlopp.

Uppsättning av skyltar, stängsel

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 m från vägområde, krävs enligt 46 § väglagen länsstyrelsens tillstånd. Inom vägområdet krävs tillstånd av väghållningsmyndighet enligt 43 § väglagen.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställts efter detta beslut och som utökar skyldigheterna inom det aktuella vattenskyddsområdet, gäller utöver här meddelade föreskrifter.

Redogörelse för ärendet

Motiv för ansökan

Syftet med att inrätta vattenskyddsområdet är att skydda råvattentillgången i en sådan omfattning att den säkras i långsiktigt perspektiv – ett flergenerationsperspektiv – genom att begränsa risken för förorening av ytvattentäkten.

Vattenskyddsområdets avgränsning

Vattenskyddsområdet är indelat i vattentäktzon, primär zon och sekundär zon.

Primär skyddszon

Avgränsningen av den primära zonen utgår från ytvatten med en rinntid på 0–12 timmar till råvattenintaget. Det innebär att zonen omfattar merparten av Svensbyfjärden samt Piteälven, och delar älvens biflöden, upp till Sikfors kraftstation.

Rinntidsberäkningarna för Piteälven visar att 12-timmarsgränsen sträcker sig en bit ovanför kraftstationen. En gränsdragning strax ovan kraftstationen bedöms dock inte medföra en ökad risk för vattentäktens långsiktiga skydd. I biflödena till Piteälven har gränsen till den primära zonen begränsats till strax efter passage av allmän väg eller järnväg samt, i de fall vattendraget går genom åkermark, så långt som åkermark sträcker sig uppströms väg- och järnvägspassagen.

Det förekommer att bräckt vatten når Svensbyfjärden. Vid mycket ogynnsamma förhållanden finns alltså en risk för att vatten från Inre och Yttre fjärden transporteras uppströms ända in till Svensbyfjärden. Längs denna sträcka passerar vattnet bland annat stadskärnan och större industrier, vilket innebär att eventuella föroreningar skulle kunna transporteras uppströms till Svensbyfjärden. Även en ytlig vindgenererad transport skulle kunna utgöra en potentiell risk för vattentäkten om det exempelvis inträffar en olycka med petroleumutsläpp på E4:a bron. Med anledning av detta bedöms Öholmabron vara en lämplig sydlig avgränsning för den primära zonen.

De delar av Svensbyfjärden som hamnar strax utanför 12-timmars rinntid föreslås ingå i den primära zonen på grund av ökad riskbild vid vägpassager över anslutande vattendrag. Dessa områden innefattar Lillpiteälvens och Rokåns mynningsområden. Buffertzoner kring vattendrag och sjöar ingående i primär skyddszon är av princip satta till 50 m oavsett typ av jordart. Undantaget är landområden i direkt anslutning till Svensbyfjärdens södra del, där större delen av väg 373 samt områdena mellan vägen och sjön helt inkluderas i primär skyddszon. Undantaget är även det deltalikande området kring Lillån och Piteälvens mynning i Svensbyfjärden. En teknisk bearbetning har utförts i kartunderlaget i primär zon. Alla områden inom den primära zonen som helt omsluts av primär zon har tagits med i den primära zonen. Primär zon utgör därför en sammanhållande zon utan håligheter.

Sekundär skyddszon

Den sekundära zonen utgår från ytvatten med en rinntid på 12–24 timmar till råvattenintaget. I Piteälven sammanfaller dock gränsen för den sekundära zonen med gränsen för den primära zonen vid Sikfors

kraftstation. Hela sekundära skydds-zonen ligger således inom Piteå kommun. Vid bedömning av riskobjekt uppströms kraftstationen, framför allt i Älvsbyns kommun, har risken för förorening av vattentäkten huvudsakligen bedömts som låg och ligger på en acceptabel nivå, med undantag för Älvsbyns avloppsreningsverk. Därför bedöms det att gränsen för sekundär zon i Piteälven kan begränsas till att omfatta kraftverksdammen i Sikfors. Dammen är även en teknisk barriär som ger visst rådrum. Eventuella ytliga föroreningar i Piteälven uppströms Sikfors kommer att spädas ut.

Den del av Borgforsälven som sträcker sig in i Älvsbyns kommun bedöms inte behöva ingå i den sekundära zonen. Det grundar sig i huvudsak på att området är mycket glesbefolkat och endast ett fåtal objekt som bedömts utgöra låga föroreningsrisker förekommer i området. Gränsen i Borgforsälven för både primär och sekundär zon ligger ca 2,5 km uppströms utloppet i Piteälven, strax ovan den enda något större vägpassagen i området. Buffertzoner kring vattendrag ingående i sekundär skyddszon är satta till ytterligare 50 m bortanför gränsen för primär skyddszon oavsett jordart. Undantaget är landområden längs med Svensbyfjärdens östra del, mellan Öjebyn och Böle. I detta område förekommer dels industriområden och övrig bebyggelse med omfattande dagvattenutsläpp till ytvattensystemet samt större sammanhängande områden med genomsläppliga jordar (isavlagringar) på nära avstånd till Svensbyfjärden. Liksom i primär zon har en teknisk bearbetning utförts i kartunderlaget i den sekundära zonen. Även här har ihåligheter setts över och bearbetats, där mindre ihåligheter har inkluderats i zonen. Den tekniska bearbetningen har utgått från kartunderlag, befintlig markanvändning och fältbesök.

Tillstånd för vattenuttag

Piteå stad har enligt vattendom A 16-1968 Dom 681104 rättigheter att avleda maximalt 525 l/s råvatten i intaget i Ursviken.

Det finns ytterligare en vattendom (A 9-1960 Dom 620717) inom Svensbyfjärden som tidigare utgjorde råvattenintag för den tidigare placeringen av vattenverket. Idag nyttjas verket och vattenuttaget som industrivatten i mindre omfattning (60 000 m³ förbrukades under 2011) till närliggande industri. Det finns ett beslut på att återuppta detta intag som ett reservvattenintag.

Markanvändning

Området runt Svensbyfjärden är till stor del jordbrukslandskap. Det är bebyggelse runt nästan hela Svensbyfjärden, både permanentboenden och fritidshus. Hela fjärden och delar av Piteälven används för båttrafik under sommarmånaderna och skotertrafik under vintern. De industrier som finns i närmaste tillrinningsområdet är främst lokaliserade till Öhns och Framnäs industriområden i Öjebyn. Övrig samlad industri finns närmast i närområdet till Älvsbyns tätort.

Ärendets handläggning

Piteå kommun har den 27 juni 2018 inkommit med en ansökan om att länsstyrelsen ska fastställa vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter för Svensbyfjärdens vattentäkt.

Samråd enligt 25 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett mellan länsstyrelsen och Piteå kommun om vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter.

Myndighetssamråd enligt 25 a § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Havs- och vattenmyndigheten, SGU, Trafikverket, Försvarsmakten, Livsmedelsverket, Skogsstyrelsen samt Piteå kommuns miljö- och tillsynsnämnd.

SGU, Försvarsmakten och Skogsstyrelsen har meddelat att de avstår från yttrande.

Havs- och vattenmyndigheten har yttrat att de inte har något att invända mot vattentäktzonen, primär och sekundär skyddszon. Vad gäller den tertiära skyddszonen så anser emellertid inte Havs- och vattenmyndigheten att den kan fastställas som en del av vattenskyddsområdet.

Rent hydrologiskt motiveras den tertiära zonen av rinnvidsberäkningar i Piteälvens huvudfåra. Havs- och Vattenmyndigheten påpekar att zonen utöver den fria vattenmassan också innehåller stora landarealer. Totalt utgör den tertiära zonen över 205 000 ha och inrymmer flera hela städer. Ur underlaget kan utläsas att den tertiära zonen är en form av observationszon. Den avgränsas utmed Piteälven och dess biflöden norr om Sikfors kraftstation är att tydliggöra tillrinningsområdets betydelse för råvattenkvaliteten i ett längre tidsperspektiv, t.ex i kommunala planeringssammanhang och vid etablering av miljöfarlig verksamhet, väg, järnväg etc. Vidare är tanken att den tertiära skydds zonen ger större möjligheter att uppmärksamma påverkan från potentiella riskobjekt i tid, så att åtgärder kan vidtas.

Inga föreskrifter föreslås i den tertiära skydds zonen. Havs- och vattenmyndigheten anser inte att underlaget visat att den tertiära skydds zonen behöver ingå i beslutet om vattenskyddsområde. Lagstiftningens konstruktion innebär att det är en möjlighet, inte en skyldighet att inrätta ett vattenskyddsområde. Om länsstyrelsen eller kommunen väljer att besluta om ett vattenskyddsområde ska de föreskrifter som behövs för att tillgodose syftet med området också meddelas. Det följer av att om det inte finns behov av skyddsföreskrifter torde det inte heller finnas behov av att inrätta ett vattenskyddsområde. Ett vattenskyddsområde utan föreskrifter har heller ingen egentlig reglerande verkan för syftet att skydda råvattnet. Tvärtom riskerar stora zoner med otydligt syfte långsiktigt att urholka begreppet vattenskyddsområde.

Havs- och vattenmyndigheten har också lämnat synpunkter på utformningen av skyddsföreskrifterna som reglerar kemiska bekämpningsmedel och enskilda avlopp.

Trafikverket har yttrat att de vill upplysa om att delar av väg 373 har klassats som driftklass 3. Detta innebär att väg 373, från korsningen med E4 till korsningen med väg 550, saltas vintertid. Detta har kommunicerats med kommunen och Trafikverket ser fortsatt att detta måste kunna vara möjligt. Enligt skyddsföreskrifterna daterat enligt ovan finns dock inget hinder för saltning av denna vägsträcka. Trafikverket vill att det säkerställs att det inte föreligger något hinder för byggande i samband med kommande Norrbottniabanan som utgör riksintresse.

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket har yttrat att det ser positivt på fastställande av vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter så att tåkten får ett långsiktigt skydd som säkerställer dricksvattenförsörjningen i framtiden. Livsmedelsverket har i övrigt lämnat vissa synpunkter på det tekniska underlaget bland annat om algblomning, informationssäkerhet och hundbad.

Piteå kommuns miljö- och tillsynsnämnd har i huvudsak yttrat att den tillstyrker med underlaget i ärendet samt att tillsynen överläts till miljö- och tillsynsnämnden. Nämnden har även önskat vissa förtydligande när det gäller karta över Svensbyfjärden samt skyddsföreskrifter om avloppsvatten, energianläggningar och annan miljöfarlig verksamhet.

Länsstyrelsen har med anledning av inkomna synpunkter begärt att kommunen ska göra vissa revideringar av ansökan, bland annat ta bort den tertiära zonen. Kommunen har lämnat in de efterfrågade revideringarna.

Berörda fastighetsägare har i kungörelse den 21 mars 2022 i Piteå-Tidningen, Post- och Inrikes tidningar samt länsstyrelsens webbplats förelagts om yttrande över förslag till beslut. Karta och förslag till skyddsföreskrifter har funnits tillgängligt hos kommunen miljökontor samt hos länsstyrelsen enhet för mark- och vattenskydd. Utskick har skett till de fastigheter som angränsar till vattentäktszonen, ca 100 fastigheter.

Yttranden har inkommit från fem fastighetsägare. De invändningar som har framkommit har gällt restriktioner för hantering av petroleumprodukter, vattenintagningspunktens placering samt att brandövningsfält som ligger utanför vattenskyddsområdet bör inkluderas. Piteå kommun har getts möjlighet att bemöta yttrandena. Kommunen har meddelat att den inte har något ytterligare att tillägga

med anledning av att synpunkterna är kända sedan tidigare och har bemötts i samrådsredogörelsen som ingår i ansökan.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 21 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt.

Enligt 7 kap. 22 § MB ska Länsstyrelsen meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med vattenskyddsområdet. Om det behövs, får länsstyrelsen föreskriva att skyltar eller stängsel ska sättas upp och att annans mark får tas i anspråk för detta. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas. Länsstyrelsen får meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett vattenskyddsområde, om det finns särskilda skäl. En länsstyrelse får överlåta åt den eller de kommunala nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet att på ansökan av den som berörs av ett beslut enligt första stycket medge undantag från beslutet.

I 7 kap. 26 § MB framgår att dispens enligt 7 kap. 22 § MB från förbud eller andra föreskrifter som meddelats med stöd av detta kapitel får ges endast om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet som ska tillämpa bestämmelserna i 3 kap. MB i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG) ligger till grund för vattenskyddet och hur tillsyn av skyddet ska bedrivas. Direktivet har införlivats i svensk lagstiftning genom vattenförvaltningsförordningen (2004:660). Syftet med förordningen är att värna vattenområden, främja god vattenkvalitet och säkerställa tillgången till rent vatten.

Intresseprövning

Vattenskyddsområdet tillgodoser ett angeläget allmänt intresse. Föreskrifterna är anpassade för att uppnå vattenskyddsområdets syfte och behovet av skydd. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Meddelade föreskrifter anses vara både rimliga och miljömässigt motiverade. Vidare bedömer Länsstyrelsen att vattenskyddsområdet och de föreslagna föreskrifterna uppfyller förutsättningarna för att beslutas som ett vattenskyddsområde enligt 7 kap. 21 § MB.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att ytvattentäkten i Svensbyfjärden med tillhörande skyddszoner uppfyller förutsättningarna att beslutas som vattenskyddsområde enligt 7 kap. 21 § MB.

Svensbyfjärden är en allmän vattentäkt för Piteås samhälle. Länsstyrelsen bör verka för att vattenskyddsområden beslutas för allmänna vattentäkter som är i behov av skydd. Skyddsområden ska säkerställa ett tillräckligt skydd på både kort och lång sikt.

Länsstyrelsen arbetar med genomförande av, de i riksdagen beslutade, miljömålen. Beslut om vattenskyddsområde för Svensbyfjärden bidrar till miljö kvalitetsmålen ”Grundvatten av god kvalitet” och ”God bebyggd miljö”.

Beslutet anses förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen. Enligt artikel 7 i vattendirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG) ska Sverige säkerställa tillräckligt gott skydd för de vattenförekomster som används för råvattenuttag som betjänar fler än 50 personer eller som uppgår till en genomsnittligt mängd om 10 m³ vatten per dag och person.

Genom beslut om ett vattenskyddsområde stärks skyddet för grundvattentäkten och dess betydelse tydliggörs bland annat i kommunens planarbete. Den till akten hörande tekniska underlaget med förslag till vattenskyddsområde och föreskrifter utgör grunden för områdets avgränsning och föreskrifter. Länsstyrelsen bedömer detta underlag som tillräckligt för att kunna besluta om vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter.

Underrättelse om beslut

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i Piteå-Tidningen och Post- och Inrikes tidningar den 2 november 2022.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med handläggare Elin Sandqvist som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Pia Strang och enhetschef Anna-Carin Ohlsson medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning regeringen
2. Karta med skyddszoner

Kopia till

Pireva: info@pireva.se

Miljö- och tillsynsnämnden: miljo@pitea.se

Havs- och vattenmyndigheten: havochvatten@havochvatten.se

Naturvårdsverket: registrator@naturvardsverket.se

Lantmäteriet: registrator@lm.se

Trafikverket: trafikverket@trafikverket.se

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

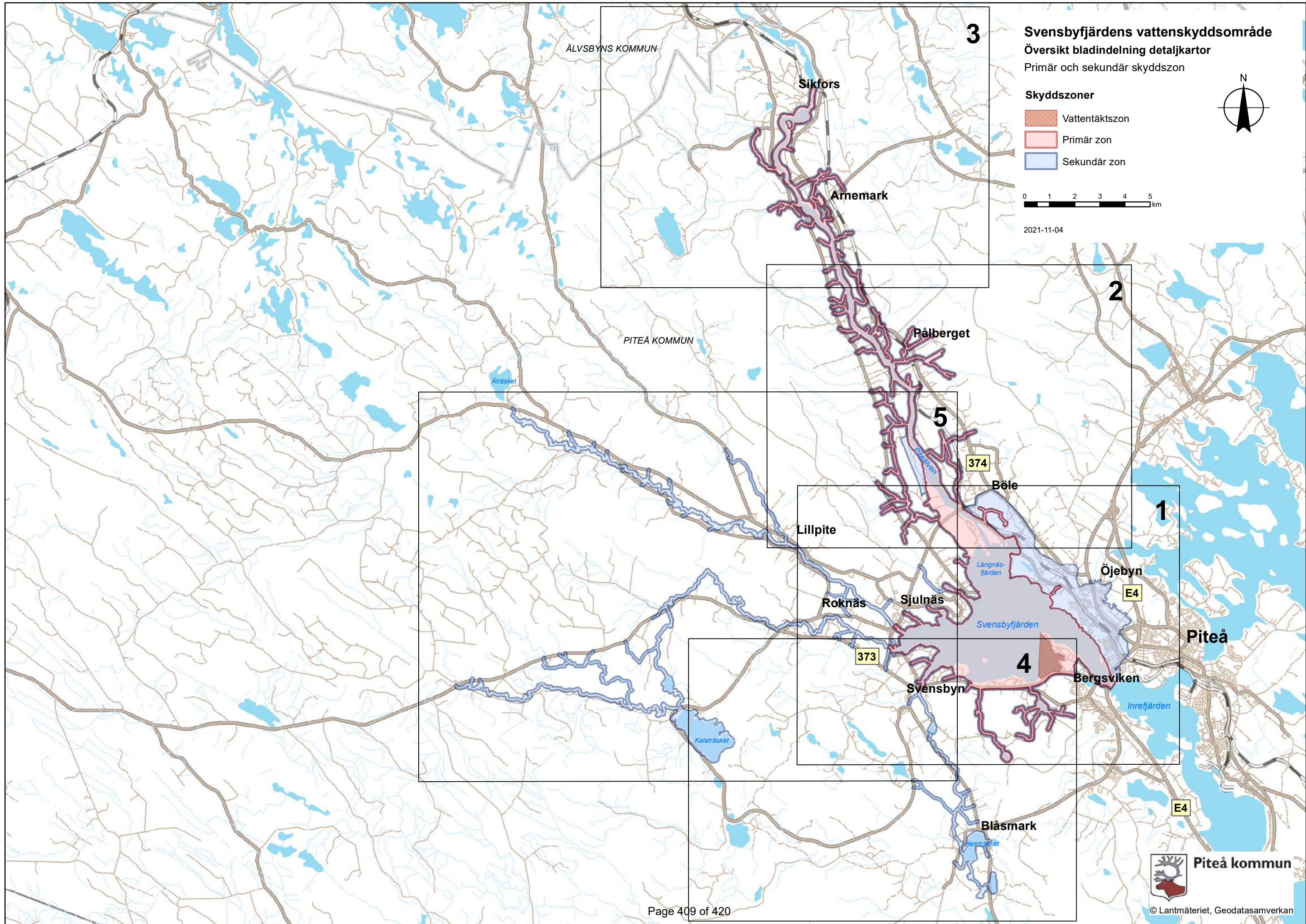
Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienummer 7957-2018.

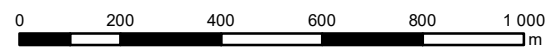
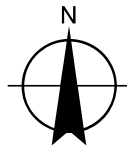

Svensbyfjärdens vattenskyddsområde

Detalj karta vattentäktzonen

Skydds zoner

- Vattentäktzonen
- Primär zon
- Sekundär zon

2021-11-04

Svensbyfjärden

Furuholmen

Storstrand

Öjebyn

Hemlunda

Bergsvikssundet

Oscarsudden

Ursviken

Degeränget

Vätterudden

373

E4

Ursberget

Bergsviken

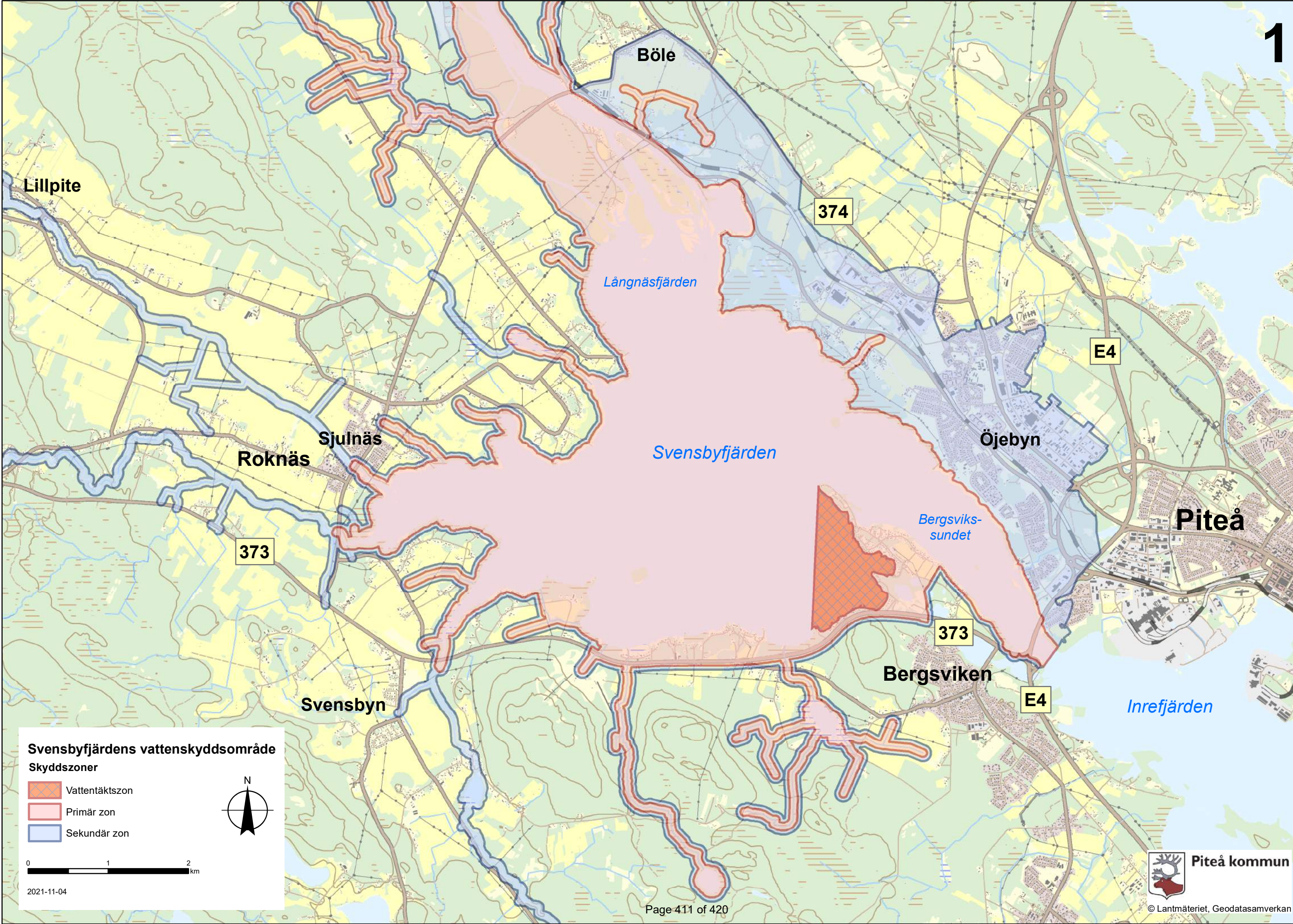
Vitsand

Inrefjärden

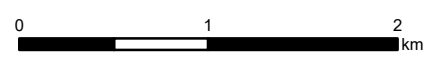
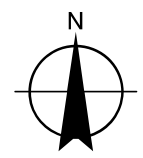
Piteå kommun

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Svensbyfjärdens vattenskyddsområde
Skydds-zoner

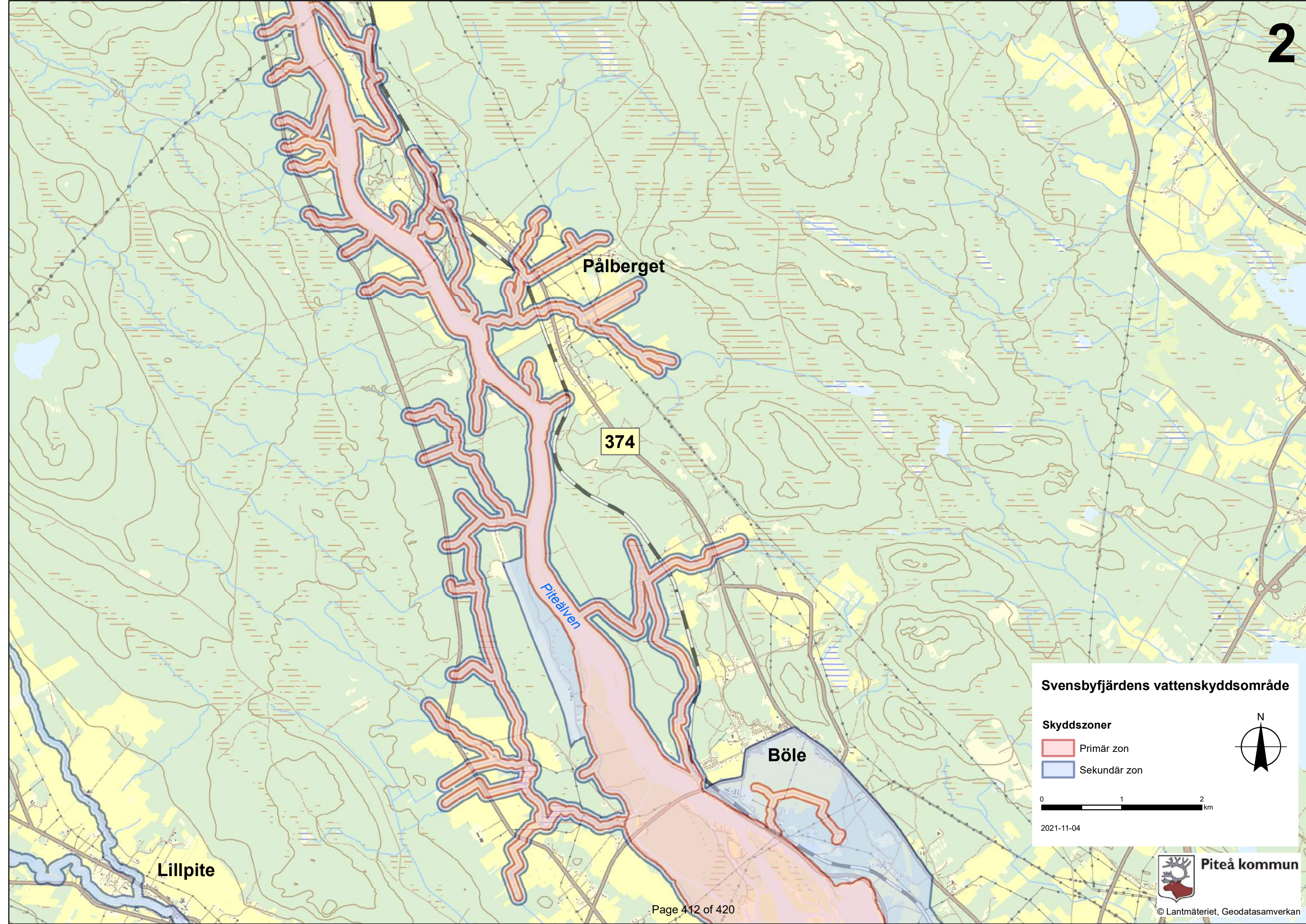
- Vattentäktsszon
- Primär zon
- Sekundär zon

2021-11-04

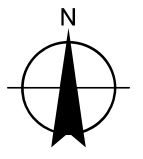

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Svensbyfjärdens vattenskyddsområde

- Skyddszoner**
- Primär zon
 - Sekundär zon

2021-11-04

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

ÄLVSBYNS KOMMUN

374

Sikfors

Arnemärk

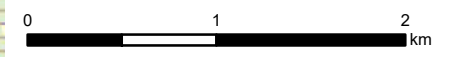
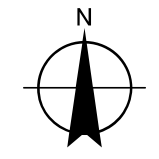
Piteälven

Storsträsket

Svensbyfjärdens vattenskyddsområde

Skyddszoner

- Primär zon
- Sekundär zon

2021-11-04

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Svensbyfjärden

373

Bergsviken

Svensbyn

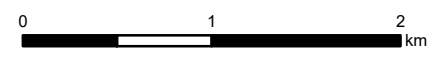
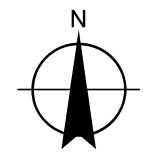
Kalaträsket

Blåsmark

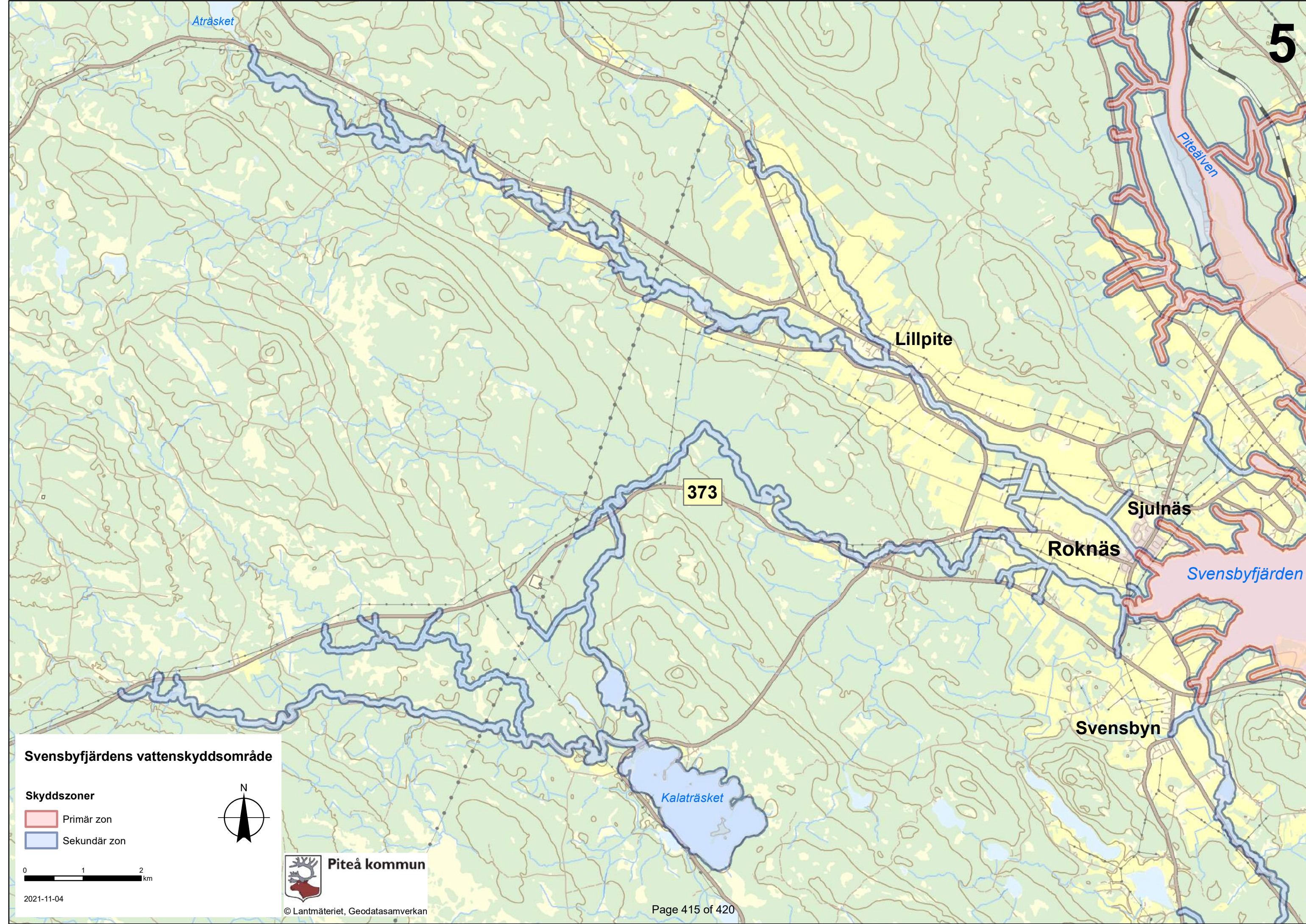
Hemträsket

Svensbyfjärdens vattenskyddsområde
Skyddszoner

- Vattentäktzon
- Primär zon
- Sekundär zon

2021-11-04

Atrasket

Piteälven

Lillpite

373

Sjulnäs

Roknäs

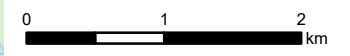
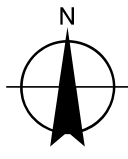
Svensbyfjärden

Svensbyn

Kalatrasket

Svensbyfjärdens vattenskyddsområde

- Skyddszoner**
- Primär zon
 - Sekundär zon

2021-11-04

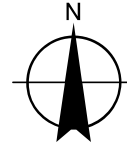
Piteå kommun

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Svensbyfjärdens vattenskyddsområde

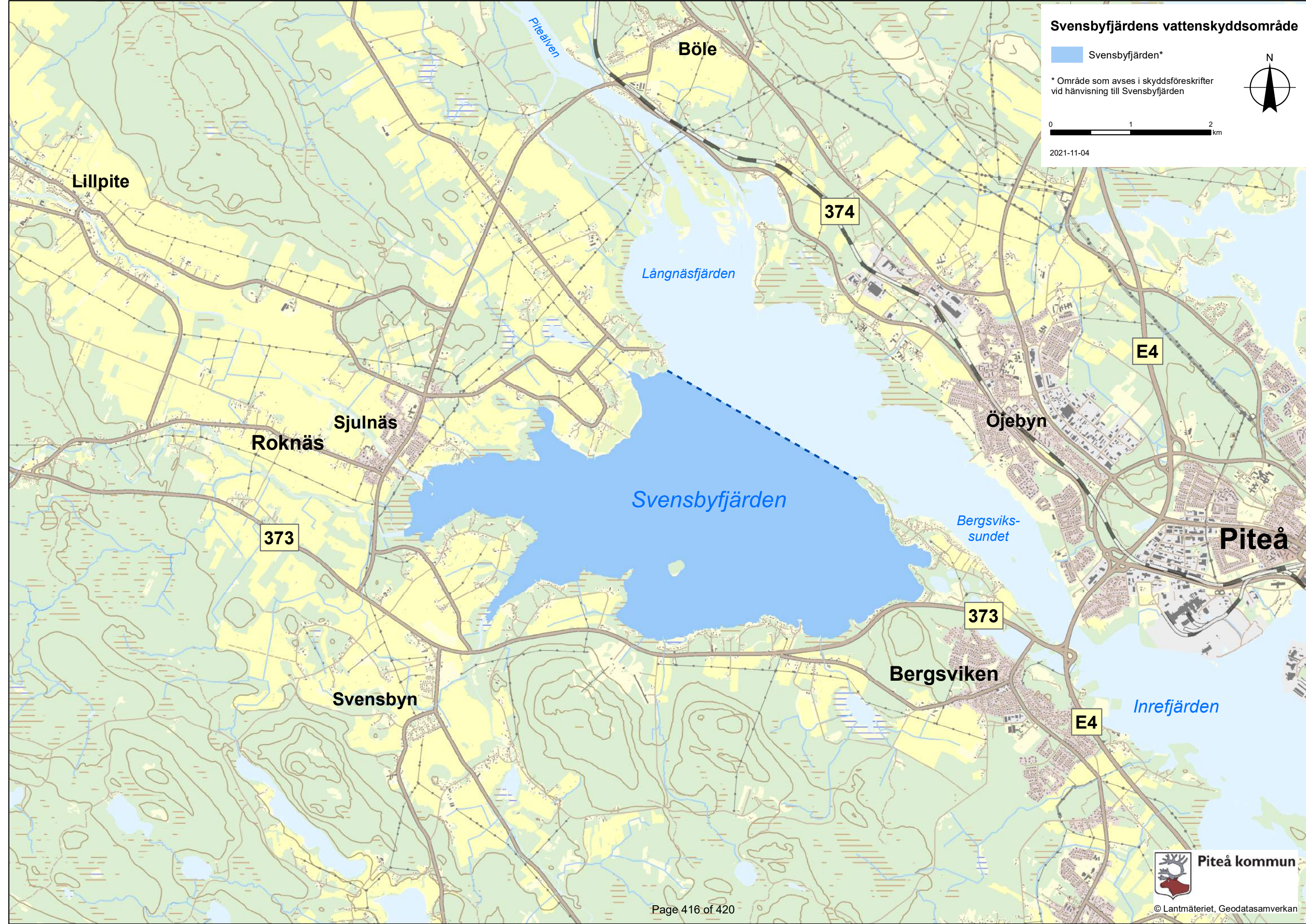
 Svensbyfjärden*

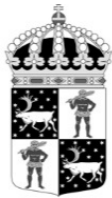
* Område som avses i skyddsföreskrifter vid hänvisning till Svensbyfjärden

0 1 2 km

2021-11-04

Länstyrelsen
Norrbotten

Beslut

1 (3)

Datum
2022-11-01

Ärendebeteckning
504-5979-2022

Piteå kommun
kommun@pitea.se

Delgivningskvitto

Överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

Beslut

Länstyrelsen överlåter det operativa tillsynsansvaret gällande vattenskyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter för Svensbyfjärdens ytvattentäkt i Piteå kommun till kommunens nämnd för miljöfrågor, för närvarande Miljö- och tillsynsnämnden i Piteå kommun.

Länstyrelsen överlåter tillsynen från den 1 november 2022.

Beskrivning av ärendet

Piteå kommun har inkommit med en begäran om överlåtelse till kommunen av den operativa tillsynen över vattenskyddsområde med tillhörande skyddsföreskrifter för Piteå kommuns huvudvattentäkt Svensbyfjärden.

Piteå kommun har tidigare ansökt hos länsstyrelsen om fastställelse av vattenskyddsområde och tillhörande skyddsföreskrifter för ovan nämnda vattentäkt.

Beslut om vattenskyddsområde enligt 7 kap. 21 miljöbalken och tillhörande skyddsföreskrifter enligt 7 kap. 22 miljöbalken för vattentakten har meddelats av länsstyrelsen den 1 november 2022.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Av 1 kap. 18 § miljötillsynsförordningen (2011:13) framgår att länsstyrelsen får överlåta till en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen i den omfattning som framgår av 2 kap. i nämnda förordning, om kommunfullmäktige begär det. Vid prövningen ska länsstyrelsen enligt 1 kap. 20 § miljötillsynsförordningen bland annat ta hänsyn till omfattningen av tillsynsobjektets miljöpåverkan, den kommunala nämndens möjlighet att uppfylla kraven i 6-12 §§

miljötillsynsförordningen, kommunens interna ansvarsfördelning av drift och kommunala verksamheter samt övriga frågor av betydelse för överlåtelse av tillsynsuppgiften.

Motivering till beslutet

Kommunens framställning avser ett tillsynsområde där tillsynen får överlåtas enligt miljötillsynsförordningen. Länsstyrelsen bedömer att kommunen uppfyller de krav som kan ställas för att tillsynen ska kunna överlåtas. Kommunens begäran ska därför bifallas med stöd av 26 kap. 3 § miljöbalken och 1 kap. 18 § miljötillsynsförordningen.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lotta Finstorp med handläggare Elin Sandqvist som föredragande. I den slutliga handläggningen har även enhetschef Anna-Carin Ohlsson och enhetschef Pia Strang medverkat.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Norrbotten antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Norrbotten, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienummer 5979-2022.

§234

Information från kommunchefer

22KS11